

Digital annonce
Aabenraa Kommunes hjemmeside

Teknik og Miljø

Miljø og Landbrug
Skelbækvej 2
DK-6200 Aabenraa
Tlf. : 73 76 76 76

Dato: 06-12-2012
Sagsnr.: 11/1972
Dok.nr.: 80
Kontakt: Tina Ketelsen
Direkte tlf.nr.: 73 76 78 64
E-mail: tket@aabenraa.dk

Miljøgodkendelse af husdyrbruget Skyttehusvej 5-7, 6330 Padborg

Aabenraa Kommunes afdeling for Natur & Miljø har den 6. december 2012 meddelt miljøgodkendelse af husdyrbruget Skyttehusvej 5-7, 6330 Padborg, jf. § 12, stk. 2 i husdyrbrugloven¹.

Staldene på Skyttehusvej 5 er teknisk og forureningsmæssigt forbundne med staldene på Skyttehusvej 7, og der er samdrift på alle stalde. Den samlede produktion er fordelt over hele ejendommen både i nudrift og ansøgt drift.

Ejendommen meddeles miljøgodkendelse til en årlig produktion på:

- 16.050 slagtesvin (30 – 118 kg),
- 18.000 smågrise (6,5 – 30 kg)

Svarende til 626,23 DE.

Der udføres ikke bygge- og anlægsarbejde i forbindelse med udvidelsen, idet udvidelsen gennemføres i eksisterende stalde. Godkendelsen er delvis udnyttet, idet der er flere dyr i staldene end nudrift. Udvidelsen af dyreholdet fortsætter de kommende år.

Miljøgodkendelsen kan i sin helhed ses nedenstående.

Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet af:

- Afgørelsens adressat
- Miljøministeren
- Enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald
- Sundhedsstyrelsen
- Danmarks Fiskeriforening, Ferskvandsfiskeriforeningen i Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og Forbrugerrådet, alle i henhold til lovens § 85
- Lokale foreninger og organisationer, lovens § 86
- Landsdækkende foreninger og organisationer, lovens § 87.

---

¹ Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, jf. lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer

En klage skal være skriftlig og skal sendes til Aabenraa Kommune, Miljø & Natur, Skelbækvej 2, 6200 Aabenraa eller til landbrug@aabenraa.dk. Aabenraa Kommune sender umiddelbart efter klagefristens udløb en eventuel klage til Natur- og Miljøklagenævnet.

Afgørelsen annonceres offentligt onsdag den 19. december 2012 på Aabenraa Kommunes hjemmeside og i Aabenraa Ugeavis. En eventuel klage skal være modtaget i Aabenraa Kommune senest onsdag, den 16. januar 2013 og inden for normal kontortids ophør kl. 15:00, der er dagen for klagefristens udløb.

Der kan i øvrigt henvises til miljøgodkendelsens afsnit 13 "Klagevejledning".

Venlig hilsen

Tina Ketelsen

Miljøgodkendelse af Husdyrbruget Skyttehusvej 5 - 7, 6330 Padborg

§ 12

Lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 af lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug med senere ændringer

Godkendelsesdato:
6. december 2012

**Aabenraa Kommune
Teknik & Miljø
Miljø & Natur
Skelbækvej 2
6200 Aabenraa
Tlf. 73 76 76 76**

Indholdsfortegnelse

Datablad	4
1 Resumé og samlet vurdering	5
1.1 Ansøgning om miljøgodkendelse	5
1.2 Ikke teknisk resumé.....	6
1.3 Offentlighed	9
1.4 Meddelelse af miljøgodkendelse.....	9
2 Vilkår.....	11
2.1 Generelle forhold	11
2.2 Husdyrhold, staldanlæg og drift.....	11
2.3 Gødningsproduktion og –håndtering.....	13
2.4 Forurening og gener fra husdyrbruget	13
2.5 Påvirkninger fra arealerne.....	16
2.6 Husdyrbruget ophør	17
2.7 Egenkontrol og dokumentation	18
3 Generelle forhold	19
3.1 Beskrivelse af husdyrbruget	19
3.2 Meddelelsespligt	19
3.3 Gyldighed	20
3.4 Retsbeskyttelse	20
3.5 Revurdering af miljøgodkendelsen	20
4 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	21
4.1 Bygge- og beskyttelseslinier, fredninger mv.	21
4.2 Placering i landskabet.....	24
5 Husdyrhold, staldanlæg og drift	28
5.1 Husdyrhold og staldindretning	28
5.1.1 Generelt	28
5.1.2 BAT staldteknologi	29
5.2 Ventilation	32
5.3 Fodring.....	32
5.3.1 Generelt	32
5.3.2 BAT foder	33
5.4 Opbevaring og håndtering af foder.....	36
5.5 Energi- og vandforbrug.....	36
5.5.1. Generelt	36
5.5.2 BAT energi- og vandforbrug	38
5.6 Spildevand, samt tag- og overfladevand	38
5.7 Kemikalier og medicin	39
5.8 Affald	40
5.8.1. Generelt	40
5.8.2. BAT affald.....	41
5.9 Olietanke	41
5.10 Driftsforstyrrelser og uheld.....	42
5.10.1. Generelt	42
5.10.2 BAT driftsforstyrrelser og uheld	43
6 Gødningsproduktion og –håndtering	44
6.1 Gødningstyper og mængder	44
6.2 Opbevaring af flydende husdyrgødning	44
6.2.1 Generelt	44
6.2.2 BAT opbevaring af flydende husdyrgødning	45
6.3 Gylleseparering	45
6.4 Fast husdyrgødning og dybstrøelse/kompost	47
6.5 Anden organisk gødning	47
6.6 Håndtering og udbringning af husdyrgødning	47
6.6.1 Generelt	47
6.6.2 BAT håndtering og udbringning af husdyrgødning	47
7 Forurening og gener fra husdyrbruget.....	49
7.1 Lugt.....	49
7.2 Fluor og skadedyr	52

7.3	Transport.....	52
7.4	Støj	54
7.5	Støv.....	55
7.6	Lys	56
7.7	Ammoniak – generel reduktion.....	56
7.8	Ammoniak – individuel reduktion	57
8	Påvirkninger fra arealerne.....	79
8.1	Udbringningsarealerne	79
	Arealanvendelse	81
	Aftalearealer	81
8.2	Beskyttet natur	81
8.3	Nitrat til grundvand.....	85
8.4	Nitrat til overfladevand – vandløb, søer og kystvande	86
8.5	Fosfor til overfladevand - vandløb, søer og kystvande	88
8.6	Natura 2000 kystvandområder	89
8.7	Påvirkninger af arter med særlig strenge beskyttelseskrav (bilag IV).....	95
9	Oversigt over bedste tilgængelige teknik (BAT)/renere teknologi.....	99
10	Alternative muligheder og 0-alternativet.....	103
11	Husdyrbrugets ophør.....	104
12	Egenkontrol og dokumentation.....	105
13	Klagevejledning	106
14	Bilag	109

Datablad

Titel: Miljøgodkendelse af svinebruget "Vester-Hindholm" på Skyttehusvej 5 - 7, 6330 Padborg. Miljøgodkendelse meddeles i medfør af § 12, stk. 2 i lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 af lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug med senere ændringer.

Godkendelsesdato: 6. december 2012

Ansøger og ejer: Hans Jesper Hansen, Skyttehusvej 5, 6330 Padborg

Telefon-/mobilnummer: 74 67 67 40 / 40 44 68 91

E-mail: jesper@stovgaard.dk

Husdyrbrugets navn: Vester-Hindholm

Ejendomsnr.: 58000002068

Matr.nr. og ejerlav: 72 og 92, Frøslev, Bov og 72a, 110 og 288 Kragelund, Bov

CVR nr. og p nr.: 25176642 og 1007388191

CHRnr.: 95088

Andre ejendomme: Ansøger ejer: Kragelundvej 12, Østerbækvej 103, Krathusevej 7, 6330 Padborg og Kravlundmøllevvej 5, 6360 Tinglev. Der er ikke samdrift mellem ejendommene.

Miljørådgiver: Ulla Refshammer Pallesen, LandboSyd, Peberlyk 2, 6200 Aabenraa. Tlf. 74 36 50 43, urp@landbosyd.dk

Tilsynsmyndighed: Aabenraa Kommune

Sagsbehandler, miljø: Ekstern konsulent Gitte Moestrup, OSC-Miljø ApS

Kvalitetssikring, miljø: Aabenraa Kommune, Lene Kragh Møller

Sagsbehandler, natur: Ekstern konsulent Morten Hansen, OSC-Miljø ApS

Kvalitetssikring, natur: Aabenraa Kommune, Tina Lawaetz Skovgaard Hjørne

Sagsnr: 11/19762, dok. 84

1 Resumé og samlet vurdering

1.1 Ansøgning om miljøgodkendelse

Hans Jesper Hansen har ansøgt om miljøgodkendelse til udvidelse af svineproduktionen på ejendommen "Vester-Hindholm" beliggende Skyttehusvej 5 - 7, 6330 Padborg.

I praksis anvendes adressen Skyttehusvej 5, 6330 Padborg for det samlede husdyrbrug, derfor anvendes adressen Skyttehusvej 5 også for det samlede husdyrbrug i denne miljøgodkendelse.

Hjemvist afgørelse

Aabenraa Kommune meddelte miljøgodkendelse til husdyrbruget på Skyttehusvej 5, 6330 Padborg, den 23. december 2009. Godkendelsen blev påklaget af Dansk Ornitologisk Forening, Lokalfdeling Sønderjylland. Natur- og Miljøklagenævnet har den 12. april 2011, jf. NMK-132-00182, ophævet miljøgodkendelsen med virkning fra 1 år efter datoen for nævnets afgørelse. Klagenævnet har i afgørelsen begrundet sin hjemvisning med, at der i godkendelsen ikke er foretaget en tilstrækkelig konkret vurdering af, om udvaskningen vil kunne modvirke opfyldelsen af bevaringsmålsætningen for Vadehavet, jf. habitatbekendtgørelsen, og at det heller ikke omkring kvælstofudvaskningen i tilstrækkelig grad er dokumenteret, at der ikke vil være en skade på området.

Natur- og Miljøklagenævnet peger i den forbindelse på, at vurderingen af påvirkningen fra kvælstofudvaskningen kan ske i overensstemmelse med retningslinjerne i Miljøstyrelsens digitale vejledning. Som grundlag for den fornyede behandling af sagen peger Natur- og Miljøklagenævnet endvidere på, at Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænser vedr. BAT skal indgå.

Fornyet behandling af sagen

Aabenraa Kommune har i det nedenstående foretaget en fornyet behandling af sagen, hvor de af Natur- og Miljøklagenævnet påpegede forhold er indarbejdet. Herudover er nærværende afgørelse ændret på nogle punkter i forhold til den tidligere afgørelse, således at afgørelsen er truffet ud fra det aktuelt gældende grundlag, idet en afgørelse i henhold til udmeldinger fra Miljøstyrelsen skal behandles efter de på afgørelsestidspunktet gældende regler, med mindre der er fastsat overgangsregler. Sådanne overgangsregler er fastlagt for det generelle krav til ammoniakreduktion på anlægget, hvorfor dette forhold er behandlet med udgangspunkt i grundlaget på det tidspunkt, hvor ansøgningen blev indsendt første gang.

Miljøgodkendelse og VVM-screening af gylleseparationsanlæg

Aabenraa Kommune meddelte samtidig med miljøgodkendelsen af husdyrbruget efter § 12 i husdyrbrugloven også miljøgodkendelse af et gyllesepareringsanlæg i henhold til § 33 i Lov nr. 358 af 6. juni 1991 om miljøbeskyttelse, jf. LBK nr. 1757 af 22. december 2006 med senere ændringer og bekendtgørelse nr. 1640 af 13. december 2006 om godkendelse af listevirksomhed med senere ændringer. Listepunkt K 213 Anlæg for oplagring, behandling eller oparbejdning af husdyrgødning, herunder husdyrgødningskomposteringsanlæg og biogasanlæg med en kapacitet for tilførsel af animalsk eller vegetabilsk affald, herunder husdyrgødning og slagteriaffald, på 30 tons pr. dag eller derover.

Endvidere blev der gennemført en VVM-screening af etablering af gyllesepareringsanlægget i henhold til § 3 stk. 2 i BEK nr. 1335 af 6. december 2006 om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning. Lov nr. 388 af 6. juni 1991 om planlægning, jf. LBK nr. 1027 af 20. oktober 2008 med senere ændringer. Og der blev truffet afgørelse om, at der ikke skal udarbejdes en VVM-redegørelse.

Afgørelserne, der er truffet den 23. december 2009 sammen med miljøgodkendelsen efter husdyrbrugloven, er fortsat gældende. Vilkår for gylleseparationsanlægget og VVM-screeningen er vedlagt som bilag 3.

Ansøgning med skema nr. 5714 er oprindeligt indsendt 20. december 2007 til Aabenraa Kommune.

Hans Jesper Hansen har efter Natur- og Miljøklagenævnets hjemvisning indsendt en ny ansøgning om miljøgodkendelse til udvidelse af svineproduktionen på ejendommen "Vester-Hindholt". Ansøgningen er indsendt til kommunen den 19. december 2011 gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem. I ansøgningssystemet er der beregninger om bl.a. lugtgener, overholdelse af afstand og ammoniakbelastning, som hverken landmanden eller kommunen kan ændre.

Staldene på Skyttehusvej 5 er teknisk og forureningsmæssigt forbundne med staldene på Skyttehusvej 7, og der er samdrift på alle stalde. Den samlede produktion er fordelt over hele ejendommen både i nudrift og ansøgt drift. Projektet er tilrettet i overensstemmelse med dette og indsendt som ansøgning med skema nr. 28070. Staldene Skyttehusvej 7 er ikke tidligere miljøgodkendt.

Aabenraa Kommune har modtaget ansøgning med skema nr. 28070 version 3 den 15. august 2012. Ansøgningen fremgår af bilag 1.

Ansøgningen vedrører udvidelse af produktionen til 18.000 smågrise og 16.050 slagtesvin svarende til 626,23 DE. Husdyrbruget har ikke tidligere været miljøgodkendt.

Dyreholdets størrelse skal i henhold til bekendtgørelse nr. 717 af 2. juli 2009 om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage mv. beregnes efter bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2009 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage mv. Dyreholdets størrelse er i nudrift beregnet til 445 dyreenheder (gl. DE) og i ansøgt drift til 634 dyreenheder (gl. DE). Der er således ansøgt om en miljøgodkendelse efter § 12.

Alle vurderingerne efter bilag 3 og 4 i bekendtgørelse nr. 294 af 18. april 2009 om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug skal foretages under anvendelse af omregningsfaktorerne for beregning af dyreenheder i henhold til bekendtgørelse nr. 764 af 28. juni 2012 om ændringer af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage mv. Dyreholdets størrelse i nudrift er 440,06 dyreenheder (nye DE) og ansøgt drift 626,23 dyreenheder (nye DE).

Der udføres ikke bygge- og anlægsarbejde i forbindelse med udvidelsen, idet udvidelsen gennemføres i eksisterende stalde. Godkendelsen er delvis udnyttet, idet der er flere dyr i staldene end nudrift. Udvidelsen af dyreholdet fortsætter de kommende år.

1.2 Ikke teknisk resumé

Produktion og arealer

Svineproduktionen på Skyttehusvej 5, 6330 Padborg udvider fra de nuværende 13.200 smågrise og 12.800 slagtesvin til 18.000 smågrise og 16.050 slagtesvin svarende til 626,23 DE (nye DE).

Husdyrbruget råder over 371,13 ha udbringningsarealer, heraf ejer ansøger 275,33 ha, og de resterende 95,81 ha er forpagtede arealer. Der er ingen aftalearealer.

Beliggenhed og planmæssige forhold

Der bliver ikke etableret nye bygninger, idet udvidelsen alene foretages i eksisterende bygninger.

Hele produktionsanlægget ligger samlet.

Landskabelige værdier

Der er ikke konflikt mellem arealanvendelsen og de nævnte udpegninger, idet der ikke er tale om bygningsanlæg og ændret arealanvendelse.

Lugt, støv og støj

Produktionen vil fortsætte i de eksisterende stalde.

Produktionsændringen vil dels medføre en øget lugtpåvirkning af ejendommens omgivelser. Der er ca. 560 m til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt og som ikke ejes af ansøger, ca. 2.700 m til nærmeste samlede bebyggelse og ca. 4 km til nærmeste byzone. Ifølge lugtberegningen er geneafstandene overholdt, hvorfor udvidelsen ikke bør give anledning til mærkbare gener.

Afstanden til de nævnte områder er større end 300 meter, der er således ingen kumulation med andre ejendomme med et husdyrhold større end 75 dyreenheder.

Der fastsættes vilkår om, at ejendommen og gyllebeholderne ikke må give anledning til lugtpåvirkning, som miljømyndigheden finder, er væsentlige, og at Aabenraa Kommune kan forlange kontrol af lugtpåvirkning, og evt. efterfølgende projekt for afhandlende foranstaltninger.

Støvgener kan opstå ved håndtering af foder og halm og i særlige tilfælde fra trafik til og fra husdyrbruget. Der er etableret cykloner på fodersiloerne for at reduceret støvemissionen.

Der fastsættes vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til støvgener i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlige.

Der kan forekomme støj fra levering af foder, foderanlægget, ventilation, gylleseparering, gyllepumpning, udlevering af grise og intern transport, samt ved transporter til og fra ejendommen.

Der stilles vilkår om, at støjgrænseværdier skal overholdes ved nærmeste nabo, der ligger i en afstand af ca. 200 m. fra staldbygningerne, der er ingen boligområde, der berøres af støj fra ejendommen.

Transport til og fra ejendommen

Adgangen til ejendommen sker ad offentlig vej, Skyttehusvej, der ikke er særligt trafikeret.

Udvidelsen af husdyrbruget vil medføre, at antallet af transporter øges fra ca. 1.041 til ca. 1.266 på årsbasis, hvilket ikke er proportionalt med besætningens forøgelse, idet der i mange tilfælde medtages større mængder pr. kørsel.

Kommunen vurderer, at det er sandsynligt, at udvidelsen af transport til og fra ejendommens anlæg – med de tiltag, der er gjort - kan gennemføres, uden at det vil medføre væsentlig påvirkning af omgivelserne.

Ammoniakbelastning og særlig værdifuld natur

Der findes ingen arealer med særlig værdifuld natur, som er beskyttet efter § 7 i lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug mv. inden for en afstand af 1.000 m fra anlægget, og det nærmeste Natura 2000 område, Frøslev Mose - EF-habitatområde nr. H87 og EF-fuglebeskyttelsesområde nr. F70, ligger ca. 3,4 km sydvest for anlægget. Der er en næringsfølsom hede ca. 1,4 km sydøst for anlægget.

Næringsstoffer til vandmiljøet og grundvandet

Hvad angår fosfor viser beregningerne i ansøgningssystemet, at kravene til maksimalt fosforoverskud er overholdt – der er et overskud på 7,8 kg P/ha i ansøgt drift. Kravene til nitratudvaskning til overfladevand og grundvand er ligeledes overholdt. Udbringningsare-

alene er placeret uden for områder, der er sårbare for nitratudvaskning. Efter udvidelsen er udvaskningen til overfladevand beregnet til 78,9 kg N/ha. En del af udbringningsarealerne er beliggende i nitratfølsomt indvindingsområde. Her viser beregningerne, at udvaskningen er mellem 47 og 59 mg nitrat per liter, hvilket svarer til et fald på mellem 2 og 5 mg nitrat pr. liter i forhold til nudrift.

Andre miljøpåvirkninger

Produktionen overholder alle gældende normer for opbevaring og udbringning af husdyrgødning, håndtering af spildevand og affald mv. Det betyder, at udvidelsens virkninger på miljøet, hvad angår disse faktorer, må betragtes som tilfredsstillende.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

På baggrund af de aktuelt gældende BAT – teknikker er der foretaget en systematisk vurdering af, om det eksisterende og fremtidige husdyrbrug i nødvendigt omfang bringer BAT i anvendelse.

Vurderingen er baseret på en gennemgang, hvor de anvendte metoder er sammenstillet med de BAT – betragtninger, som bør gøres gældende jf. aktuelle BREF – noter, teknologiblade og vejledende emissionsgrænseværdier.

Det er på den baggrund kommunens vurdering, at der med de valgte løsninger for ombygninger, udvidelser, samt fremtidig drift, er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.

Ansøger anvender BAT indenfor:

- Energi, da der bl.a. er etableret gulvvarme og to-klimasystem for at reducere rumvarmen, staldene oplyses primært med dagslys i stedet for kunstigt lys og lyset er slukket i staldene om natten.
- Vand, da drikkevandssystemet er etableret med vandbesparende drikkekopper i alle stalde. Der er etableret elektronisk, intelligent styret overbrusning efter temperatur. Og der anvendes iblødsætning med forstøver dyser, der styres af døgnur, og alle installationer efterses for utætheder mellem hvert hold grise og der er etableret vandmålere, så vandforbruget kan følges.
- Foder, da der fodres med færdigblandet tørfoder (3 til 4 forskellige blandinger), som er tilsat fytase og aminosyrer og der er en foderkorrektions på 149,1 g råprotein pr. FE. Der anvendes således optimerede blandinger, således foderforbruget reduceres mest muligt.
- Management, da der bl.a. laves mark- og gødningsplaner, beredskabsplaner mm.
- Staldindretning, da staldene er med delvist fast gulv.
- Opbevaring af husdyrgødning, da der bl.a. anvendes gyllebeholdere, som kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger, beholderne tømmes hvert år og inspiceres visuelt og er overdækket med flydelag.
- Udbringning af husdyrgødning, da der bl.a. udarbejdes en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov, og der tages hensyn til naboer.
- Affald, da det sorteres og afhændes til godkendt modtager.

Alternative løsninger

Der er ikke overvejet alternative placeringer af bygningerne, idet udvidelsen sker i eksisterende bygninger.

Det er sandsynligt, at 0-alternativet ikke vil få væsentlig betydning for den samlede husdyrproduktion i et større område. Hvorvidt en sådan alternativ udnyttelse af områdets landbrugsmæssige produktionspotentiale vil indebære en større eller mindre miljøpåvirkning end det ansøgte, afhænger af de konkrete omstændigheder hvorunder potentialet realiseres. Kommunen finder ikke, at der er grundlag for at antage, at 0-alternativet vil indebære en væsentlig afvigende, generel miljøpåvirkning.

Vurdering

Aabenraa Kommune har vurderet, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg og arealer ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik. Endvidere vurderer kommunen, at husdyrbruget efter udvidelsen kan drives på stedet uden væsentlige indvirkninger på miljøet, såfremt vilkårene i denne miljøgodkendelse overholdes.

1.3 Offentlighed

Ansøgning om miljøgodkendelse har været offentlig annonceret i uge 5, 2012 i Aabenraa Ugeavis for at informere offentligheden om ansøgningen og tidligt inddrage denne i beslutningsprocessen.

Aabenraa Kommune har ikke modtaget henvendelser angående anmodning om at få tilsendt udkast til miljøgodkendelse.

En orientering om udkast til miljøgodkendelse, inkl. ansøgningsmaterialet, blev den 12. oktober 2012 sendt til ansøger, naboer og andre berørte, samt foreninger og organisationer til kommentering. Modtagerne fremgår af listen over klageberettigede i afsnit 13 "Klagevejledning". Der var en frist på 6 uger til at fremsende kommentarer. Ansøgningsmaterialet og udkastet til miljøgodkendelse blev den 15. oktober 2012 lagt på kommunens hjemmeside.

Der er ikke indkommet bemærkninger i høringsperioden.

Den meddelte miljøgodkendelse bliver offentlig annonceret på Aabenraa Kommunes hjemmeside og i Aabenraa Ugeavis onsdag den 19. december 2012, og afgørelsen bliver fremsendt til klageberettigede listet i afsnit 13 "Klagevejledning".

1.4 Meddelelse af miljøgodkendelse

Aabenraa Kommunes afdeling for Miljø & Natur meddeler miljøgodkendelse i henhold til § 12, stk. 2 i lov nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug med senere ændringer til udvidelse af husdyrbruget på Skyttehusvej 5-7, 6330 Padborg.

Ejendommen meddeles miljøgodkendelse til en årlig produktion på:

- 16.050 slagtesvin (30 – 118 kg),
- 18.000 smågrise (6,5 – 30 kg)

Svarende til 626,23 DE.

Det skal oplyses, at denne miljøgodkendelse ikke omfatter byggetilladelse eller andre tilladelser/afgørelser efter anden lovgivning end efter husdyrbrugloven.

Godkendelsen gælder samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på husdyrbruget Skyttehusvej 5-7, 6330 Padborg.

Miljøgodkendelsen meddeles:

- på grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger,
- efter § 12, stk. 2 i lov nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug med senere ændringer, og
- i henhold til de fastsatte vilkår.

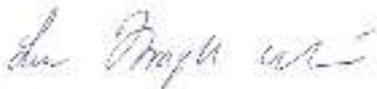
Godkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelse eller ændring af husdyrbruget, før ændringen er anmeldt og godkendt af Aabenraa Kommune.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser og Aabenraa Kommunes regulativer – også selv om disse regler eventuelt bliver skærpede i forhold til denne godkendelse.

Det er Aabenraa Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt:

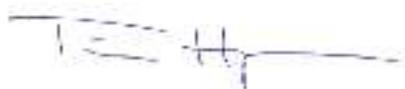
- overholder bekendtgørelsens fire beskyttelsesniveauer for ammoniak, lugt, fosfor og nitrat
- lever op til kravene om anvendelse af bedste tilgængelige teknik
- ikke vil påvirke Natura 2000 områder væsentligt,
- ikke vil have en negativ indflydelse på planter eller dyr omfattet af bilag IV, artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor på eller umiddelbart op til husdyrbrugets arealer, og
- ikke tilsidesætter hensynet til de landskabelige værdier.

Den 6. december 2012

Lene Kragh Møller
Miljøsagsbehandler
Teknik & Miljø
Miljø & Natur

Aabenraa Kommune
Skelbækvej 2, 6200 Aabenraa
www.aabenraa.dk
Direkte 73 76 82 35
landbrug@aabenraa.dk

Tina Hjørne
Naturesagsbehandler
Teknik & Miljø
Miljø & Natur

Aabenraa Kommune
Skelbækvej 2, 6200 Aabenraa
www.aabenraa.dk
Direkte 73 76 72 84
landbrug@aabenraa.dk

2 Vilkår

2.1 Generelle forhold

Beskrivelse af husdyrbruget

1. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af det vedlagte ansøgningsmateriale, skema nr. 28070, version 3, genereret den 15. august 2012 og med de vilkår, der fremgår af miljøgodkendelsen.
2. Ændringer i ejerforhold eller hvem der er ansvarlig for driften af husdyrbruget, skal meddeles skriftligt til Aabenraa Kommune.

Gyldighed

3. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra denne afgørelses meddelelse. Godkendelsen anses for udnyttet ved iværksættelse af bygge- og anlægsarbejder. Såfremt afgørelsen bliver påklaget til Natur- og Miljøklagenævnet skal 2 års fristen regnes fra det tidspunkt, hvor klagesagen bortfalder, eller hvor Natur- og Miljøklagenævnet træffer afgørelse medmindre, at Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet.

2.2 Husdyrhold, staldanlæg og drift

Husdyrhold og staldindretning

4. Dyreholdets omfang og sammensætning samt fordeling i de enkelte stalde må på årsplan ikke overstige/ændres i forhold til nedenstående tabel dog med mulighed for fleksibilitet som angivet i vilkår 5. Dyreenhedsomregningsfaktoren fremgår af bilag 1 til bekendtgørelse nr. 764 af 28. juni 2012 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. Ved ændringer i dyreenhedsomregningsfaktorer er det antallet af individer, som gælder.

Stald nr.	Dyrehold	Staldsystem	Sti-pladser	Pro- duktion	DE
ST-88807	Slagtesvin, 30-118 kg	Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	810	2.501	84,24
	Smågrise, 6,5 - 30 kg	To klimastald, delvis spaltegulv	920	2.845	13,53
ST-88808	Slagtesvin, 30-118 kg	Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	810	2.501	84,24
	Smågrise, 6,5 - 30 kg	To klimastald, delvis spaltegulv	920	2.845	13,53
ST-88809	Slagtesvin, 30-118 kg	Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	810	2.501	84,24
	Smågrise, 6,5 - 30 kg	To klimastald, delvis spaltegulv	920	2.845	13,53
ST-88810	Slagtesvin, 30-118 kg	Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	890	2.749	92,59
	Smågrise, 6,5 - 30 kg	To klimastald, delvis spaltegulv	1020	3.155	15,01
ST-88811	Slagtesvin, 30-118 kg	Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	100	300	10,10
ST-119590	Slagtesvin, 30-118 kg	Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	890	2.749	92,59
	Smågrise, 6,5 - 30 kg	To klimastald, delvis spaltegulv	1020	3.155	15,01
ST-119591	Slagtesvin, 30-118 kg	Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	890	2.749	92,59
	Smågrise, 6,5 - 30 kg	To klimastald, delvis spaltegulv	1020	3.155	15,01
I alt					626,23

5. Inden for de enkelte dyretyper tillades afvigelser i antal DE på +/- 10 % på årsplan, så længe det maksimale antal DE ikke overskrides, jf. vilkår 4.
6. Driftsherren skal underrette Aabenraa kommune om besætningens størrelse efter 2 år, og når besætningen er nået op på 626,23 DE.
7. Smågrise- og slagtesvineproduktionen skal foretages jævnt fordelt hen over året.
8. Det skal sikres, at spalterne altid er funktionsdygtige, således at gødning og urin hurtigt fjernes fra gulvet og ledes til gødningskanalerne. Kontrol skal ske minimum 1 gang i døgnet.
9. Der skal etableres et overbrusningsanlæg i staldene, så det sikres at grisene afsætter gødning på spaltearealet, og ikke på det faste og drænedede areal.

Ventilation

10. Ventilationssystemet skal rengøres efter der har været dyr i stalden.
11. Ventilationsanlægget skal vedligeholdes og efterses i henhold til producentens anvisninger for det pågældende anlæg.

Fodring

12. Den totale mængde N ab dyr pr. år beregnet som N ab dyr pr. FRATS-dyr x det årlige antal producerede FRATS-dyr skal være mindre end 63.618 kg N pr. år.
"N ab dyr pr. FRATS-dyr" beregnes ud fra følgende ligning:

$$(((30 - \text{indgangsvægt}_{\text{smågrise}}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{gram råprotein pr. FEsv}/6250) - ((30 - \text{indgangsvægt}_{\text{smågrise}}) \times 0,0296 \text{ kg N pr. kg tilvækst}))$$

$$+$$

$$(((\text{afgangsvægt}_{\text{slagtesvin}} - 30) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{gram råprotein pr. FEsv}/6250) - ((\text{afgangsvægt}_{\text{slagtesvin}} - 30) \times 0,0296 \text{ kg N pr. kg tilvækst}))$$
 hvor afgangsvægt for slagtesvin = slagtevægt * 1,31
13. Den total mængde N ab dyr pr. år beregnet som N ab dyr pr. smågris x det årlige antal producerede smågrise skal være mindre en 1.060 kg N pr. år.
"N ab dyr pr. smågris" beregnes ud fra følgende ligning:

$$(((\text{afgangsvægt}_{\text{smågrise}} - \text{indgangsvægt}_{\text{smågrise}}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{gram råprotein pr. FEsv}/6250) - ((\text{afgangsvægt}_{\text{smågrise}} - \text{indgangsvægt}_{\text{smågrise}}) \times 0,0304 \text{ kg N pr. kg tilvækst}))$$
14. Fytase skal tilsættes smågrise- og slagtesvinefoderet efter normal praksis.
15. Fosforindholdet i den samlede mængde husdyrgødning produceret på anlægget må maksimalt være 27,8 og 21,4 kg P/DE/år fra henholdsvis smågrise og FRATS-dyr.

Energi og vandforbrug

16. Elforbruget skal mindst registreres en gang årligt. Elforbruget skal kunne dokumenteres i mindst 5 år.
17. Hvis elforbruget på årsplan stiger med mere end 10 % ud over 240.000 kWh, skal der indenfor 3 måneder fra sidste aflæsningsdato udarbejdes en handleplan, så elforbruget igen kan reduceres til det oplyste, hvis ikke merforbruget ud fra en konkret vurdering kan accepteres. Planen skal fremvises ved tilsyn.
18. Anlæg og installationer, der er særligt energiforbrugende skal minimum kontrolleres én gang om året og vedligeholdes således, at det altid fungerer optimalt. Dato for kontrol skal kunne dokumenteres i mindst 5 år.
19. Vandforbruget til dyreholdet skal registreres mindst en gang årligt. Vandforbruget skal kunne dokumenteres i mindst 5 år.
20. Hvis vandforbruget på årsplan stiger med mere end 10 % ud over 13.840 m³, skal der inden 3 måneder fra sidste aflæsningsdato udarbejdes en handleplan, så vandforbruget igen kan reduceres til det oplyste, hvis ikke merforbruget ud fra en konkret vurdering kan accepteres. Planen skal forevises ved tilsyn.

Spildevand samt tag- og overfladevand

21. Vask af sprøjteudstyr, der foregår i marken, skal foregå på arealer, hvor der ikke er risiko for at vaskevandet løber til søer, dræn, grøfter eller vandløb.

Kemikalier og medicin mv.

22. Gødningsstoffer, kemikalier, foderstoffer m.v., skal opbevares, således at de ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer hvis der måtte ske udslip.

Affald

23. Opbevaringspladsen til døde dyr skal placeres vest for stald ST-88811 som vist i bilag 1.2.

Olie

24. Opbevaring af diesel/fyringsolie skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder, som står på fast og tæt bund så spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand og grundvand.
25. Såfremt tanken er placeret i umiddelbar nærhed af regnvandsafløb, vandløb mm. Skal tanken stilles i en spildbakke med opkant, således at spild kan opsamles. For at undgå ophobning af regnvand, skal tanken enten placeres under tag eller indendørs.
26. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand og grundvand.
27. Tankpistol må ikke kunne fastlåses under påfyldning af dieselolie. Tankpistol med fuldautomatisk stopfunktion ved fuld tank må anvendes.
28. Olie- og fedtprodukter skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening af jord, kloak, grundvand.

Driftsforstyrrelser og uheld

29. Der skal på ejendommen altid forefindes egnet materiale til opsamling af eventuelt spild.
30. Beredskabsplanen skal opbevares på et kendt og tilgængeligt sted for alle medarbejderne.
31. Beredskabsplanen skal ajourføres løbende og minimum 1 gang årligt. Datoen for ajourføringen skal fremgå af planen.

2.3 Gødningsproduktion og –håndtering

Håndtering og udbringning af husdyrgødning

32. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
33. Gyllen i gyllebeholderen må kun omrøres umiddelbart før udbringning af gyllen.
34. Fast og mobilt pumpeudstyr må ikke kunne fjernbetjenes.
35. Hvis gyllen ikke suges direkte over i gyllevogn med påmonteret læssekran, skal der senest den 1. juni 2013 etableres en støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder, hvor påfyldning af gylle ved gyllebeholderne finder sted. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter en periode med daglig påfyldning er afsluttet.
36. Traktordrevne pumper skal, når de ikke anvendes, og ikke er under opsyn, fx ved arbejdsdagens ophør, afbrydes ved kraftoverførselsakslen. Traktoren skal aflåses eller helt frakobles pumpeudstyret.
37. Bedriftens arealer må ikke tilføres anden organisk gødning end svinegylle og separeret svinegylle.
38. Når der opbevares rejktvand i en eller begge gyllebeholdere skal der føres journal over flydelaget hver 14. dag. Hvis der ikke kan etableres flydelag, skal der etableres fast overdækning på beholderne.

2.4 Forurening og gener fra husdyrbruget

Lugt

39. Såfremt der efter Aabenraa Kommunes vurdering opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentligt større, end det kan forventes ifølge grundlaget

for miljøvurderingen, kan Aabenraa Kommune meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger. Eventuelle udgifter hertil afholdes af bedriften.

Fluer og skadedyr

40. Der skal på husdyrbruget foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Skadedyrlaboratoriet.
41. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.).

Transport

42. Mest mulig kørsel til markerne skal ske uden kørsel på offentlig vej.
43. Ved transport af gylle ud på offentlige veje/private fællesveje skal gyllevognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, så spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal det straks opsamles.

Støj

44. Husdyrbrugets bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau, må i det åbne land samt i landsbyen Fårhus og i bebyggelsen Kravlund ikke overskride følgende værdier:

	Mandag - fredag kl. 07.00 - 18.00 Lørdag kl. 07.00 - 14.00	Mandag - fredag kl. 18.00 - 22.00 Lørdag kl. 14.00 - 22.00 Søn og helligdag kl. 07.00 - 22.00	Alle dage kl. 22.00 - 07.00
Det åbne land	55	45	40
Landsbyen Fårhus	55	45	40
Bebyggelsen Kravlund, det åbne land	55	45	40

*Støjens spidsværdi må om natten (kl. 22.00 - 07.00) ikke overstige 55 dB (A).

Notationer og principper, der anvendes ved beskrivelse og regulering af ekstern støj fra landbruget, er anført i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 *Ekstern støj fra virksomheder*.

Støjgrænserne må i det åbne land ikke overskrides ved udendørs opholdsarealer ved boliger.

Støjgrænserne må i landsbyen Fårhus ikke overskrides noget sted i området.

- For dagperioden kl. 07.00-18.00 skal grænseværdierne overholdes inden for det mest støjbelastede tidsrum på 8 timer.
- For aftenperioden kl. 18.00 -22.00 skal grænseværdierne overholdes inden for den mest støjbelastede time.
- For natperioden kl. 22.00 - 07.00 skal grænseværdierne overholdes inden for den mest støjbelastede halve time.

Støj fra intern transport på landbrugets område medregnes i landbrugets støjbidrag. Dog medregnes kun støjbidrag fra transport ved driftsbygninger og i umiddelbar nærhed af disse samt ved gyllebeholdere.

Ved tilkørsel af kornafgrøder i høstperioden til siloanlæg eller ved bortkørsel af gylle i forbindelse med udbringning til mark kan der ses bort fra støjbidraget fra disse aktiviteter.

Støj fra faststående anlæg placeret på arealer uden for driftsbygningernes område, eksempelvis fast opstillede motorer og vandpumper, skal medregnes i landbrugets støjbidrag.

Støj fra mobile anlæg opstillet ved driftsbygninger, eksempelvis fra blæsere på lastvogne med varer til landbruget, skal medregnes i landbrugets støjbidrag, uagtet at eksempelvis blæsere måtte befinde sig på et køretøj, der ikke hører til landbruget.

- Støj fra læsning af svin, uagtet om det foregår ved driftsbygninger eller fra et køretøj eller lign., der er placeret på arealer uden for driftsbygningernes område, skal medregnes i landbrugets støjbidrag.
45. Målinger/beregninger til kontrol af, at grænseværdierne er overholdt, skal udføres, når tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dog kan målinger / beregninger kræves højst en gang årligt.
  46. Tilsynsmyndigheden kan kræve, at målinger/beregninger skal foretages af et akkrediteret firma eller laboratorium eller af en certificeret person omfattet af Miljøstyrelsens godkendelsesordning "Miljømåling - ekstern støj". Udgifterne afholdes af landbruget.

Støv

47. Fodersiloer skal være forsynet med cykloner til reduktion af støvemissionen.
48. Cyklonerne skal vedligeholdes efter producentens anvisninger.
49. Husdyrbruget må ikke give anledning til støvpåvirkning i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlige. I tørre perioder, hvor transport på private grusveje kan give gener ved beboelser, institutioner m.v., skal støvflugten dæmpes ved sprinkling af vejene omkring disse.

Lys

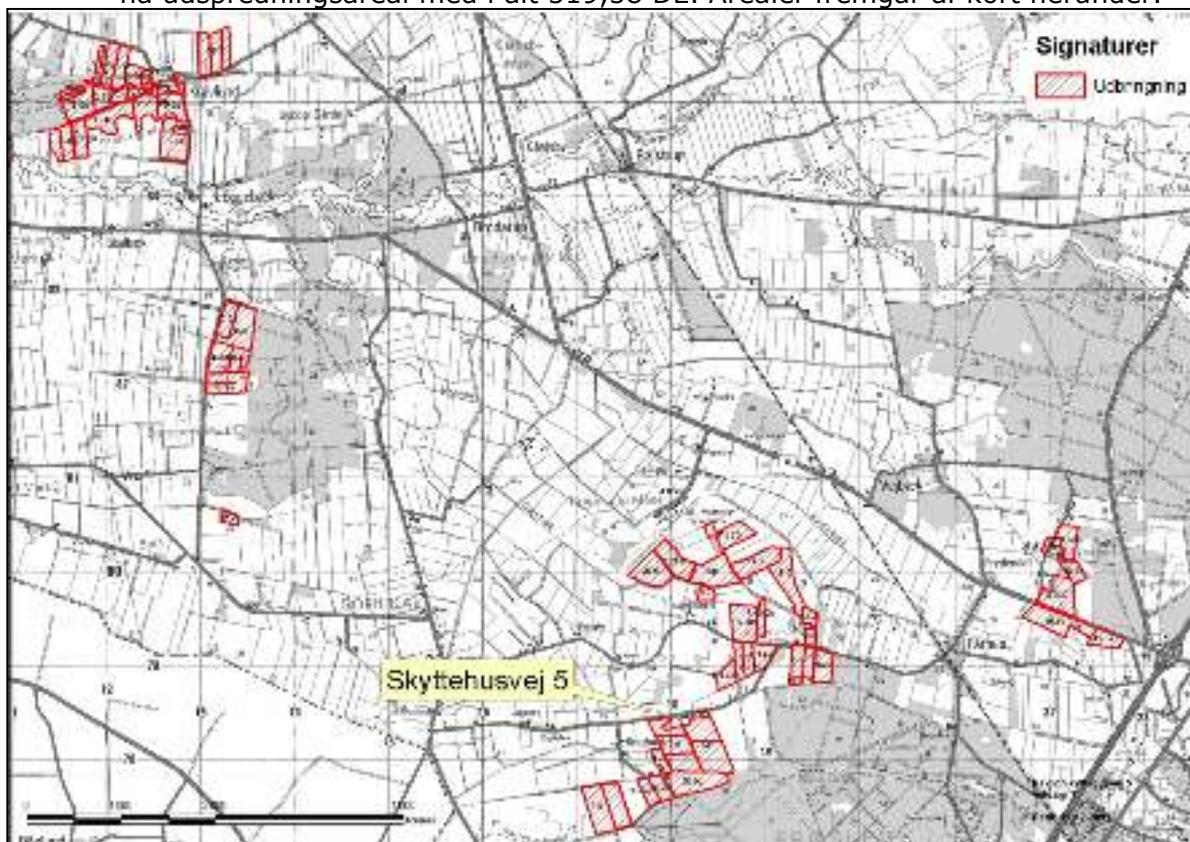
50. Pladsbelysningen skal forsynes med en bevægelsessensor, der sikrer, at lyset kun er tændt i op til en halv time ad gangen eller så længe, der arbejdes på pladserne uden for bygningerne.
51. Husdyrbruget ikke må give anledning til lyspåvirkning i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlige.
52. Belysning i stalde skal være slukket mellem kl. 20 og kl. 06, med mindre der indsættes nye grise eller menneskelig aktivitet er påkrævet i stalden.

2.5 Påvirkninger fra arealerne

Udbringningsarealerne

53. På bedriftens udbringningsarealer må der maksimalt udbringes husdyrgødning svarende til et husdyrtryk på 1,4 DE/ha.

54. Udbringning af husdyrgødning fra produktionen må kun finde sted på de 371,13 ha udspretningsareal med i alt 519,58 DE. Arealer fremgår af kort herunder.

55. Der skal foreligge skriftlige aftaler på forpagtninger af mindst 1 års varighed.

56. Det er en forudsætning for at have 626,23 DE på bedriften, at der afsættes 106,65 DE til godkendt biogasanlæg. Der skal foreligge en skriftlig aftale på afsætningen af mindst 1 års varighed.

Beskyttet natur

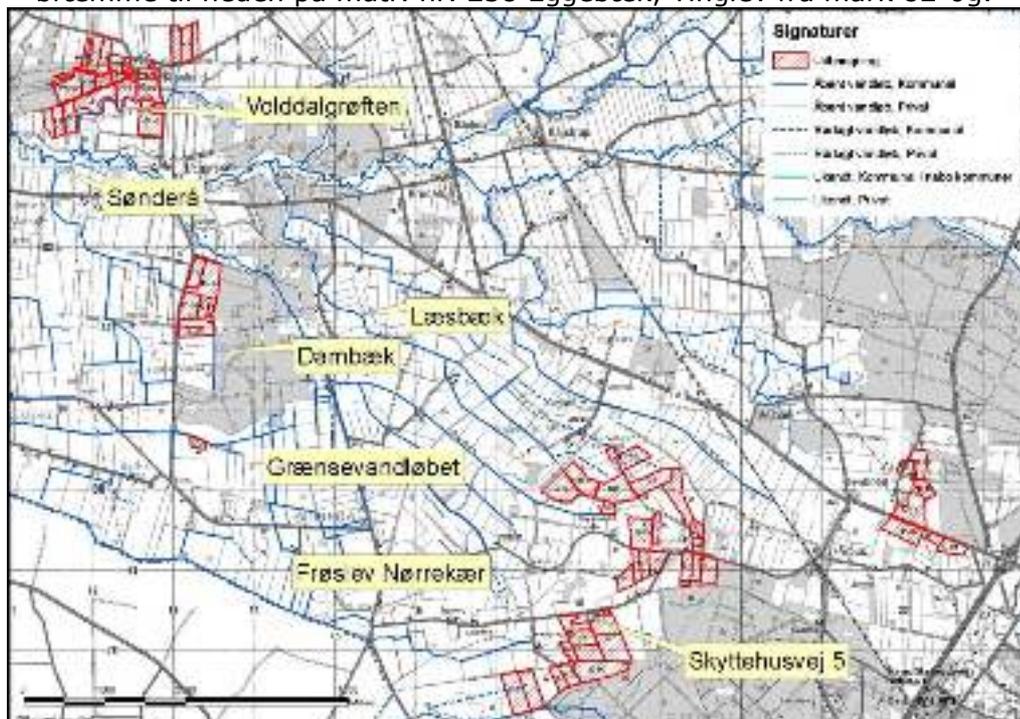
57. Der skal etableres en 2 m bred dyrknings-, sprøjtnings- og gødskningsfri bræmme langs vandhul B på matr. Nr. 172 Kravlund Tinglev (mark 72-0e og 72-0f). Bræmmen måles fra den øverste kronekant, som også inkluderer en evt. omkringliggende sumpvegetation. Bræmmen må gerne slås. I de tilfælde, hvor bestemmelserne i lov nr. 591 af 14. juni 2011 om randzoner med senere ændringer er mere vidtgående end vilkåret, træder lovens bestemmelser i stedet for vilkåret.

58. Der skal etableres en 2 m bred dyrknings-, sprøjtnings- og gødskningsfri bræmme langs vandhul i matr. nr. 257 Eggebæk, Tinglev (mark 80-0g). Bræmmen måles fra den øverste kronekant, som også inkluderer en evt. omkringliggende sumpvegetation. Bræmmen må gerne slås. I de tilfælde, hvor bestemmelserne i lov nr. 591 af 14. juni 2011 om randzoner med senere ændringer er mere vidtgående end vilkåret, træder lovens bestemmelser i stedet for vilkåret.

59. Der skal etableres en 2 m bred dyrknings-, sprøjtnings- og gødskningsfri bræmme langs beskyttede vandløb på mark nr. 6-0, F50-1, 20-0, F21-0, 70-0a, 70-0c, 71-0a, 71-0b, 71-1, 80-0c, 80-0f og 82-0. Se nedenstående kort. Bræmmen måles fra den øverste kronekant, som også inkluderer en evt. omkringliggende sumpvegetation. Bræmmen må gerne slås. I de tilfælde, hvor bestemmelserne i lov nr. 591 af 14. juni 2011 om randzoner med senere ændrin-

ger er mere vidtgående end vilkåret, træder lovens bestemmelser i stedet for vilkåret.

60. Der skal bibeholdes en 2 m bred dyrknings-, sprøjtnings- og gødskningsfri bræmme til heden på matr. nr. 238 Eggebæk, Tinglev fra mark 82-0g.

61. Der må ikke etableres afvandingsrender på markerne til afledning af vand til åer, bække, grøfter, dræn eller søer.

Næringsstoffer til grundvand og overfladevand

62. På bedriften skal der hvert år være 13,1 % efterafgrøder ud over de til en hver tid gældende, generelle krav om efterafgrøder. Disse efterafgrøder skal følge de samme regler som gælder for de lovpligtige efterafgrøder, hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødning. Hverken de ekstra efterafgrøder eller de lovpligtige efterafgrøder må erstattes af "grønne marker".
63. Der skal ved tilsyn foreligge dokumentation for andelen af efterafgrøder og tildelt husdyrgødning for de seneste 5 år, f.eks. i form af kopier af de indsendte gødningsregnskaber. Der må derudover ikke tilføres bedriftens arealer anden organisk gødning som f.eks. affald.

Påvirkninger af arter med særlig strenge beskyttelseskrav (bilag IV)

64. Der må ikke fjernes læhegn og småbeplantninger, som kan fungere som rasteplads for bilag IV arter.

2.6 Husdyrbruget ophør

65. Ved hel eller delvis ophør af de godkendelsespligtige aktiviteter på husdyrbruget skal Aabenraa Kommune kontaktes med henblik på vejledning om nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare.

2.7 Egenkontrol og dokumentation

Generelt

66. Dokumentationen skal have en sådan form, at den tydeligt kan vise, at vilkårene i godkendelsen er overholdt. Den skal opbevares i mindst 5 år og forevises på Aabenraa Kommunes forlangende. Det kan være gødningsregnskaber, ansøgninger om støtte efter enkeltbetalingsordningen, foderanalyser, afsætning af DE til biogasanlæg, fakturaer for indkøbt foder, en-dags foderkontroller, effektivitetskontroller, slagterifregninger, årsopgørelser fra slagteriet, andre kvitteringer for afsatte og købte dyr, afsnit fra drifts- og skatteregnskaber vedrørende omsætning af foder og dyr samt status dyr og foder.
67. Driftsforstyrrelser og uheld, der vurderes at kunne påvirke natur og miljø skal registreres med dato og beskrivelse i driftsjournalen.

Opbevaringsanlæg husdyrgødning

68. Gyllebeholderne skal tømmes mindst én gang om året, hvor de skal gennemgå et visuelt eftersyn og vedligeholdes. Tidspunktet for gennemgangen skal registreres i driftsjournalen.
69. Hvis der anvendes gylleseparation og fiberdelen ønskes afsat, skal der indgå skriftlige aftaler om afsætning af fiberfraktionen. Aftalen skal som minimum indeholde følgende oplysninger:
- leverandørens og modtagers navn, adresse og CVR nr.
  - hvor mange kg kvælstof og hvor mange kg fosfor aftalen omhandler
- Skriftlige aftaler om afsætning af fiberfraktioner skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og forevises på Kommunens forlangende.
70. Der skal foreligge dokumentation for levering af fiberfraktioner i form af kvittering for overførsel af husdyrgødning med underskrift af modtager. Disse oplysninger skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og forevises på Kommunens forlangende. Såfremt lovgivningen vedrørende gødningsregnskaber kræver en længere tidsperiode, skal den overholdes.

Foder og fodring

71. Der skal føres en logbog eller en produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå:
- Antal producerede dyr
  - Gennemsnitlige vægtintervaller (indgangs- og afgangsvægt / slagtevægt)
  - Foderforbrug pr. kg tilvækst
  - Det gennemsnitlige indhold af råprotein pr. FE_{SV} i foderblandingerne.
72. N ab dyr skal på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder i perioden 15. september 2012 til 15. februar 2014.
73. Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder mindst hver tredje måned, såfremt der anvendes hjemmeblandet foder.
74. Logbogen / produktionskontrollen, indlægssedler for hver tredje måned samt eventuelle blandeforskrifter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

3 Generelle forhold

Husdyrbruget er større end 250 dyreenheder (DE) og er derfor omfattet af § 12, stk. 2 i lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug med senere ændringer. Hele virksomheden er godkendelsespligtig, og Aabenraa Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed for husdyrbruget.

Kommunen skal i forbindelse med udarbejdelse af en miljøgodkendelse vurdere om ændringen af dyreholdet kan give gener for naboer (lugt, støj, støv osv.), men også om ændringen giver en belastning på miljøet og naturen. Naturvurderingen omfatter ændringens påvirkninger af beskyttet natur i henhold til både husdyrbrugloven og naturbeskyttelsesloven, samt EU-habitat- og fuglebeskyttelsesområder. Desuden skal kommunen vurdere om diverse afstandskrav overholdes, at de landskabelige værdier ikke tilsidesættes og kravet om BAT er opfyldt, samt sikre at uheld forebygges.

Bekendtgørelsen om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug stiller krav om reduktion af ammoniakemissionen. Kravet afhænger af tidspunktet for indsendelse af ansøgning. Ansøgninger indsendt første gang i 2007 skal reducere ammoniakemissionen med 15 % i forhold til normtallet for bedste staldsystem i 2005/2006.

Denne miljøgodkendelse fastlægger de vilkår, der skal gælde for en udvidelse / ændring af det eksisterende husdyrbrug. Vilkår der vedrører driften skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften. Hvis der ansættes udenlandsk arbejdskraft, skal vilkårene oversættes til et sprog, som de forstår.

3.1 Beskrivelse af husdyrbruget

Redegørelse

Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på husdyrbruget Skyttehusvej 5 og 7, 6330 Padborg med ejendoms nr. 58000002068. Ansøger ejer endvidere Kragelundvej 12, Østerbækvej 103, Krathusevej 7, 6330 Padborg og Kravlundmøllevej 5, 6360 Tinglev, der er ikke teknisk og forureningsmæssigt samdrift mellem ejendommene, bortset fra Skyttehusvej 5 og 7.

Til husdyrbruget er tilknyttet husdyrproduktionen vedrørende CHR nr. 95088, og virksomhedens CVR nr. er 25176642.

Godkendelsen er baseret på de oplysninger, som fremgår af ansøgningsskema nummer 28070, version 3, genereret den 15. august 2012 og udskrevet fra www.husdyrgodkendelse.dk. Ansøgningen med tilhørende bilag, der bl.a. indeholder den miljøtekniske beskrivelse, er vedlagt som bilag 1.

3.2 Meddelelsespligt

Godkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelser eller ændringer i dyreholdet, herunder staldanlæggene, gødningsopbevaringsanlæggene, harmoniarealerne og lignende, før ændringerne er godkendt af Aabenraa Kommune.

De anmeldte ændringer vurderes herefter af kommunen. Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede og tredjemands arealer) kan udskiftes uden en ny miljøgodkendelse, såfremt kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare end de godkendte arealer.

3.3 Gyldighed

Der gives 2 år til at udnytte godkendelsen, efter den er meddelt. Vilklårene i denne miljøgodkendelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor godkendelsen udnyttes.

Herefter gælder det, at hvis den meddelte miljøgodkendelse, ikke har været udnyttet helt eller delvist i tre på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste tre år.

Afvigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, brand, sygdom i besætningen mv., betragtes ikke som kontinuitetsbrud.

3.4 Retsbeskyttelse

Med denne miljøgodkendelse følger der 8 års retsbeskyttelse på de vilkår, der er nævnt i godkendelsen indtil 6. december 2020.

Aabenraa Kommune kan dog tage godkendelsen op til revurdering inden for de 8 år og om nødvendigt meddele påbud eller forbud, hvis:

- der fremkommer nye oplysninger om forureningens skadelige virkning,
- forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller
- forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved miljøgodkendelsens meddelelse.

Det samme er tilfældet, hvis:

- der sker væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik, således at der skabes mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger, eller
- det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker.

3.5 Revurdering af miljøgodkendelsen

Miljøgodkendelsen skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige revurdering skal foretages, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2020.

4 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

4.1 Bygge- og beskyttelseslinier, fredninger mv.

Redegørelse

Ejendommen er beliggende i det åbne land i landzone og vest for Fårhus. Landskabet omkring ejendommen er relativt fladt, og det er typisk intensivt landbrugslandskab med få naturelementer. Der er spredt bebyggelse

Bufferzoner omkring staldanlæggene, afstande og naboskel.

Tabel 1: Afstande til kommuneplaner/lokalplaner/nabobeboelse

Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstands-krav
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens fremtidige byzone	4.000 m	Padborg	50 m
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens fremtidige sommerhusområde	12 km	Ved Kollund	50 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål	2.700 m	Boligområde i Fårhus	50 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.	2.800 m	Frøslevlejren	50 m
Nabobeboelse med landbrugspligt	120 m	Skyttehusvej 3	50 m
Nabobeboelse uden landbrugspligt	560 m	Skyttehusvej 4	50 m

Tabel 2: Afstandskrav - § 8

Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Beboelse på samme ejendom	50 m		15 m
Levnedsmiddelvirksomhed	> 25 m		25 m
Fælles vandindvindingsanlæg	3.000 m	Fra staldanlægget til alment vandværk i Fårhus	50 m
Enkelt vandindvindingsanlæg	> 25 m		25 m
Vandløb	1.200 m	Syd for ejendommen	15 m
Sø	700 m		15 m
Privat fælles vej/ offentlig vej	10 m	ST-88811 - Den gamle stalds nordlige ende, øvrige stalde ligger længere fra vejen.	15 m
Naboskel	7 m	ST-88810 eksisterende stald ligger ca. 7 meter fra skel mod vest. Ejendommen vest for tilhører også ansøger.	30 m

Kirkebeskyttelseslinie og kirkeomgivelser

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for "Kirkebyggelinien" eller udpegningen "Kirkelandskaber".

Kystnærhedszonen

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg indenfor udpegningen "Kystnærhedszonen".

Lavbundsarealer inkl. evt. okkerklassificering

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningen "Lavbund og okker".

Skovrejsningsområder

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningen.

Fredede områder, fortidsminder og fortidsmindebeskyttelseslinier

Der er ingen bygninger, opbevaringsanlæg eller arealer inden for udpegningerne "Fredede områder forslag", "Fredede områder", "Fredede fortidsminder" eller 100 meter beskyttelseslinien for fortidsminder.

Strandbeskyttelseslinie

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningen.

Klitfredningslinie

Der er hverken bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningen.

Skovbyggelinie

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningen.

Sø- og åbeskyttelseslinie

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningerne "Sø- og åbeskyttelseslinier".

Beskyttede sten- og jorddiger

Der er ingen bygninger der grænser op til "Beskyttede sten- og jorddiger", men følgende arealer afgrænses helt eller delvist af "Beskyttede sten- og jorddiger": 6-0, 18-3, 19-0, 30-0a, 30-0b, 30-0c, 30-2, 70-0b, 70-0c, 70-2, 70-3, 71-0a, 71-0b, 71-0c, 71-1, 72-0a, 72-0b, 72-0f, 72-1, 72-3, 90d og F14-1b.

I museumsloven nr. 1505 af 14. december 2006 er i § 29a fastsat regler om, at der ikke må foretages ændring i tilstanden af sten- og jorddiger og lignende. For sten- og jorddiger og lignende, der er beskyttet som fortidsminder, gælder alene reglerne om fortidsminder.

Der er generelt mange sten- og jorddiger i området. Disse er hovedsageligt placeret i markskel og langs kanten af skove og lysåbne naturområder.

I Danmarks Miljøportal er vist et beskyttet sten- og jorddige gennem mark 6-0, men på luftfoto ser diget ikke ud til at eksistere. Kommunen har ud fra luftfotos fundet frem til at diget er fjernet i perioden 1989-1993. Man kunne lovligt fjerne diger frem til 1. juli 1992. Kommunen forventer derfor, at diget er fjernet lovligt. Temaet er vejledende og må derfor ikke anvendes til at afgøre, om der er beskyttede diger i området.

Vurdering

Afstandskrav § 6

Jf. Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug § 6 er etablering af anlæg samt udvidelser og ændringer af eksisterende husdyrbrug for mere end 3 dyreenheder, der medfører forøget forurening, ikke tilladt inden for eller i en afstand af mindre end 50 m fra 1) eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde eller 2) områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål, eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.

Etablering af anlæg samt udvidelser og ændringer af eksisterende husdyrbrug, der medfører forøget forurening, er heller ikke tilladt inden for en afstand af 50 m fra nabobeboelse.

Der foretages ikke ændringer/udvidelser indenfor de nævnte afstandskrav. Det vurderes derfor, at udvidelsen er i overensstemmelse med lovens krav.

Det fremgår af tabel 1, at alle afstandskrav, jf. § 6 i husdyrbrugloven, er overholdt.

Afstandskrav § 8

Hovedreglen er, at stalde og lign. samt gødningsopbevaringsanlæg for husdyrbrug for mere end 3 dyreenheder ikke må etableres inden for de i § 8 i loven angivne afstande. Undtagelsen er, at hvor overholdelse af de i loven angivne afstandskrav ikke er mulig for husdyrbrug, kan kommunalbestyrelsen dispensere herfra og fastsætte vilkår til indretning og drift.

Det fremgår af husdyrbruglovens § 9, stk. 3, 1. pkt., at "Hvor overholdelse af de i § 8 nævnte afstandskrav ikke er mulig for husdyrbrug, kan kommunalbestyrelsen dispensere herfra og fastsætte vilkår til indretning og drift" og sidste pkt., at "Kommunalbestyrelsen skal fastsætte vilkår, som sikrer, at der ikke opstår forurening eller væsentlige gener".

Den nordlige del af den gamle stald (ST-88811) ligger ca. 10 meter fra vejen, og eksisterende stald (ST-88811) ligger ca. 7 meter fra naboskel mod vest. Idet der er tale om

eksisterende bygninger, der også tidligere er anvendt til staldanlæg, er dette ikke omfattet af nærværende godkendelse.

Bygge- og beskyttelseslinier

Bygningerne ligger ikke inden for bygge- eller beskyttelseslinier i forhold til kirke og fortidsminde, kyst, skov, strand, klit, sø, å, lavbund og diger.

Aabenraa Kommune vurderer derfor, at udvidelsen af anlægget kan foretages i overensstemmelse med de restriktioner der er for nye anlæg i forhold til bygge- og beskyttelseslinier.

Aabenraa Kommune vurderer endvidere, at ejendommen kan drives uden påvirkning af bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger mv., når gældende lovgivning i naturbeskyttelsesloven og museumsloven overholdes, og at det ikke er relevant at stille yderligere vilkår til dette.

4.2 Placering i landskabet

Redegørelse

Ejendommen er beliggende i det åbne land i et landbrugslandskab med spredtliggende gårde. Landskabet er relativt fladt og åbent med læhegn langs markerne.

Ved ejendommen er der mellem og ved enden af bygninger volde med beplantning af Rød Cornel, så dette og læhegn i området vil i stor udstrækning hindre indsynet mod ejendommen.

Der etableres ikke nye bygninger eller gyllebeholdere i forbindelse med udvidelsen.

Ansøger oplyser, at udvidelsen er erhvervsmæssig nødvendig for ejendommens fortsatte drift og udvikling som landbrugsejendom, idet ønsket om at udvide produktionen skal ses i sammenhæng med strukturudviklingen i landbruget. Øget konkurrence, øgede omkostninger og faldende priser på landbrugsprodukter samt bortfald af tilskud medfører behov for rationalisering, øget specialisering og større produktioner. Større og mere specialiserede produktionsenheder forbedrer muligheden for at tiltrække og fastholde arbejdskraft på bedriften – hvilket igen giver en større fleksibilitet for landmanden, herunder mulighed for at deltage i familieliv og ferie.

Tabel 3: Materialevalg

Bygning	Grundplan / diameter ca.	Bygningshøjde ca.	Taghældning	Bygningsmaterialer/farver	Anvendelse
ST-88807	664 m ²	6 m	30 °	Hvidt norsk marmor med tag i eternit i natur farve. Sternbræt samt udhæng i rødt eternit.	Slagtesvine- og smågrise-stald
ST-88808	664 m ²	6 m	30 °	Hvidt norsk marmor med tag i eternit i natur farve. Sternbræt samt udhæng i rødt eternit.	Slagtesvine- og smågrise-stald
ST-88809	664 m ²	6 m	30 °	Hvidt norsk marmor med tag i eternit i natur farve. Sternbræt samt udhæng i rødt eternit.	Slagtesvine- og smågrise-stald
ST-88810	664 m ²	6 m	30 °	Hvidt norsk marmor med tag i eternit i natur farve. Sternbræt samt udhæng i rødt eternit.	Slagtesvine- og smågrise-stald

ST-88811	1.210 m ²	5 m	25 °	Hvidt norsk marmor med tag i eternit i natur farve. Sternbræt samt udhæng i rødt eternit.	Buffer slagtesvinestald
ST-119590	664 m ²	6 m	30 °	Hvidt norsk marmor med tag i eternit i natur farve. Sternbræt samt udhæng i rødt eternit.	Slagtesvine- og smågrise-stald
ST-119591	664 m ²	6 m	30 °	Hvidt norsk marmor med tag i eternit i natur farve. Sternbræt samt udhæng i rødt eternit.	Slagtesvine- og smågrise-stald
Gyllebeholder LA-58835	15,96 m	4 m		Opført 1975	Flydende husdyrgødning
Gyllebeholder LA-58836	36,56 m	4 m			Flydende husdyrgødning
Gyllebeholder Østerbækvej 103	26,76 m	4 m			Flydende husdyrgødning
Plads til gylle-separationsanlæg	6 m ²				
Lager	494 m ²	5,5 m	20 °		
Maskinhus	336 m ²	5 m	20 °		
Stuehus	151 m ²	5,5 m	20 °		

Områder med landskabelig værdi

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningerne "Værdifulde kystlandskaber" eller "Værdifulde landskaber".

Uforstyrrede landskaber

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningen "Uforstyrrede landskaber".

Kulturhistoriske værdier og bevaringsværdige landsbyer

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningen "Værdifulde kulturmiljøer".

Syd og øst for ejendommen i en afstand på 700 – 800 meter ligger Frøslev Plantage med Frøslevlejren, en sandflugtsplantage og interneringslejr fra 2. verdenskrig, der i Sønderjyllands Amts Regionplan 2005 – 2016 er udlagt som værdifuldt kulturmiljø og rummer værdifulde landskaber.

Naturmæssige værdier

Naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser

Der er ingen bygninger eller arealer inden for udpegningerne "Særlig næringsfattige naturområder".

Der er ingen bygninger inden for udpegningerne "Naturområder", men mark 71-0a grænser op til udpegningen.

Der er ingen bygninger inden for udpegningerne "Områder med naturinteresser", men følgende arealer ligger helt eller delvist inden for udpegningen: 80-0a, 80-0b, 80-0f, 80-0g og 80-0c, 71-0c, 71-0a, 71-0b, 71-1, 70-0a, 70-0b, 70-0c, 72-0a, 72-2, 72-0b, 72-1, 72-0f, 72-0e, 72-0d, 72-0c, 72-0b, 1-0, 40-1b, 30-0c, 30-0b og 30-0c.

Arealer udpeget jf. § 7 i lov om godkendelse af husdyrbrug

Der er ca. 1,4 km til det nærmeste udpegede § 7 areal. Det er et hedeområde sydøst for anlægget.

Natura 2000

Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde ligger ca. 3,4 km sydvest for ejendommen. Området er Natura 2000 område nr. 97, Frøslev Mose, herunder EF-fuglebeskyttelsesområde nr. F70, Frøslev Mose og EF-habitatområde nr. H87, Frøslev Mose.

Skyttehusvej 5 afvander til det marine internationale naturbeskyttelsesområde, der ligger ca. 40 km vest for ejendommen. Området er Natura 2000 område nr. 89, Vadehavet herunder EF-habitatområde nr. H78, Vadehavet og EF-fuglebeskyttelsesområde nr. F57, Vadehavet.

Beskyttede naturarealer (§ 3)

Der er ingen bygninger inden for udpegningen.

Følgende arealer grænser op til eller ligger helt eller delvis inden for udpegningen "Beskyttede vandløb": mark nr. 6-0, F50-1, 20-0, F21-0, 70-0a, 70-0c, 71-0a, 71-0b, 71-1, 80-0f, 80-0c og 82-0.

Følgende areal grænser op til eller ligger helt eller delvis inden for udpegningen: "Beskyttede enge": mark 70-0c, 70-0a, 71-1, 71-0b, 71-0a, 71-0c, 80-0c og 40-1a.

Følgende areal grænser op til udpegningen "Beskyttede heder": mark 80-2.

Følgende areal grænser op til udpegningen "Beskyttede moser": Mark 80-2, 80-0g, 72-0a, 72-2, 72-0a, 72-0b, 72-1, 72-0f, 72-0c, 72-0d, 72-0e, 72-4 og 70-3.

Følgende areal grænser op til udpegningen "Beskyttede søer": mark 80-0g og 70-3.

Geologiske værdier

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningen "Skovrejsning uønsket pga. geologiske forhold".

Rekreative værdier

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningerne "Fritidsområder", "Eksisterende sommerhusområder", "Nye sommerhusområder", "Arealudlæg til ferie-fritidsformål", "Planlagte arealer til ferie-fritidsformål" eller "Planlagte arealer til byformål".

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at de ansøgte ændringer og udvidelser ikke vil ændre oplevelsen af landskabet, idet udvidelsen foretages i eksisterende bygninger.

Der er ingen bygninger inden for udpegningerne "Områder med naturinteresser", men en del arealer ligger helt eller delvist inden for udpegningen.

Ifølge Kommuneplan 2009, Aabenraa Kommune, skal der ved ændring af arealanvendelsen til andre formål end jordbrug, inden for områder med naturinteresser, tages hensyn til naturinteresserne. Eksisterende natur skal bevares og mulighederne for at genskabe nye naturarealer bør ikke forringes.

For så vidt angår arealer indenfor "Natura 2000" og "Beskyttede naturarealer (§ 3)" henvises til afsnit 7, hvor dette er nærmere behandlet.

Der er ikke konflikt mellem arealanvendelsen og de nævnte udpegninger, idet der ikke er tale om bygningsanlæg og ændret arealanvendelse. Kommunen vurderer på baggrund heraf, at det ikke er relevant at stille vilkår til dette.

Aabenraa Kommune vurderer endvidere, at det ansøgte byggeri er erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom ud fra ovennævnte redegørelse om ejendommens udvikling som en moderne svineproduktion med tilhørende stalde, foderopbevaringsanlæg, gødningsopbevaringsanlæg og foderlade samt maskinhal.

5 Husdyrhold, staldanlæg og drift

5.1 Husdyrhold og staldindretning

5.1.1 Generelt

Redegørelse

Produktionen foregår således, at staldene kører alt ind – alt ud i hver bygning, én bygning af gangen.

Stald ST-88811 er fra 1974 og bruges som bufferstald. De andre staldene er opført i 2002 og forventes renoveret ca. 2030. Staldene er indrettet med ca. 60 cm dybe gyllekanaler og almindeligt vakuumsystem. Der er delvist fast gulv, hvilket betyder, at der på den måde er reducerede gødningskanaler. Der er ikke hældende vægge, gødningskraber eller andet i kanalerne. Der er delvist fast gulv, hvilket betyder, at der på den måde er reducerede gødningskanaler.

Tabel 4: Dyreholdet i ansøgt drift – uddrag fra det digitale ansøgningskema.

StaldID	Gulv, pligig/renovering	Staldsystem kode	Nudrift/ansøgt	Antal dyr	Antal fælder	Evl. vægt (kg/fælder (indr.))		Evl. mælkeydelse/ændret fravæningsvægt i alt per årssø*	Antal DF
						Ind	Ud		
ST-88807	Nej	SvS02	Nudrift	1985	646	30,00	110,00		68,92
			Ansøgt	2601	810	30,00	118,00		84,24
		SvSm01	Nudrift	2088	676	7,50	30,00		9,50
			Ansøgt	2845	920	6,50	30,00		13,63
ST-88808	Nej	SvS02	Nudrift	1985	646	30,00	110,00		68,92
			Ansøgt	2601	810	30,00	118,00		84,24
		SvSm01	Nudrift	2088	676	7,50	30,00		9,50
			Ansøgt	2845	920	6,50	30,00		13,63
ST-88809	Nej	SvS02	Nudrift	1985	646	30,00	110,00		68,92
			Ansøgt	2601	810	30,00	118,00		84,24
		SvSm01	Nudrift	2088	676	7,50	30,00		9,50
			Ansøgt	2845	920	6,50	30,00		13,63
ST-88810	Nej	SvS02	Nudrift	2182	710	30,00	110,00		64,77
			Ansøgt	2749	850	30,00	118,00		82,59
		SvSm01	Nudrift	2314	750	7,50	30,00		10,54
			Ansøgt	3155	1020	6,50	30,00		15,01
ST-88811	Nej	SvS02	Nudrift	299	100	30,00	110,00		8,88
			Ansøgt	300	100	30,00	118,00		10,10
ST-119590	Nej	SvS02	Nudrift	2182	710	30,00	110,00		64,77
			Ansøgt	2749	850	30,00	118,00		82,59
		SvSm01	Nudrift	2314	750	7,50	30,00		10,54
			Ansøgt	3155	1020	6,50	30,00		15,01
ST-119591	Nej	SvS02	Nudrift	2182	710	30,00	110,00		64,77
			Ansøgt	2749	850	30,00	118,00		82,59
		SvSm01	Nudrift	2314	750	7,50	30,00		10,54
			Ansøgt	3155	1020	6,50	30,00		15,01
Sum			Nudrift					440,05	
			Ansøgt					526,23	
Ændring alle produktioner								186,17	

Tabel 5: Dyreholdets placering i ansøgt drift – uddrag fra det digitale ansøgningskema.

Staldsystem kode	Navn på dyretype og staldsystem	Nudrift/ansøgt	Antal dyr	Antal DE
SvS02	Begræsede, delvis spaltegulv 25-48% fast gulv	Nudrift	12800	379,94
		Ansøgt	16050	510,61
SvSm01	Smågnse fra 7,2 kg, lokkimestald, delvis spaltegulv	Nudrift	13200	60,12
		Ansøgt	16000	85,63

Vurdering

Driftsherren skal underrette Aabenraa Kommune om besætningens størrelse efter 2 år, og når besætningen er nået op på 626,23 DE.

Det er Aabenraa Kommunes vurdering, at produktionen kan betragtes som kontinuerlig. Det vurderes endvidere, at der kan tillades udsving i produktionen hen over året. Det er

dog forudsat, at det samlede antal dyreenheder beregnet efter de til enhver tid gældende omregningsfaktorer eller geneafstanden for lugt ikke øges i forhold til denne godkendelse.

5.1.2 BAT staldteknologi

Redegørelse

Aabenraa Kommune har ved vurderingen af BAT anvendt Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) med konventionel produktion af slagtesvin og smågrise (gyllebaserede staldsystemer) fra 31. maj 2011.

De vejledende emissionsgrænseværdier for forureningsparameteren ammoniak gælder for hele anlægget. Anlægget skal forstås i overensstemmelse med husdyrgodkendelseslovens definition. Det vil sige, at anlægget omfatter husdyrhold, stald samt lager. Og det omfatter både det eksisterende anlæg og etableringer, udvidelser og ændringer af anlægget.

Emissionsgrænseværdierne er indtil videre kun af vejledende karakter. Det betyder, at det fortsat er Aabenraa Kommunes ansvar at sikre, at der bliver foretaget en vurdering af, hvorvidt ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af BAT, og i den forbindelse fastsætte nødvendige og relevante vilkår herom i miljøgodkendelsen.

Det er Miljøstyrelsens klare opfattelse, at kommunalbestyrelsen har sikret sig, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af BAT ved ansøgninger, der vedrører husdyrbrug med konventionel produktion af slagtesvin og smågrise, såfremt kommunalbestyrelsen foretager sig følgende:

- anvender de vejledende emissionsgrænseværdier for ammoniak og i vurderingen i godkendelsen begrundes, hvorfor de af ansøger valgte teknikker og teknologier lever op til, hvad der er opnåeligt ved anvendelse af BAT, og
- fastsætter vilkår til de teknikker og teknologier, som ansøger har valgt.

Aabenraa Kommune har modtaget ansøgningen før den 10. april 2011. Ansøgningen er derfor behandlet efter de daværende normer og regler.

Table 6: Oversigt over staldene – uddrag af det digitale ansøgningskema

Lid for betegnelsen for hvert staldafsnit er der angivet et stald ID, der efterfølgende erstatter det oplyste navn på staldafsnittet.	
StaldID	Staldafsnit navn
ST-88807	Stald 1
ST-88808	Stald 2
ST-88809	Stald 3
ST-88810	Stald 4
ST-88811	Stald 5 gamle stald bliver brugt som buffer.
ST-119590	Stald 6 (Skvtehusvej 7)
ST-119591	Stald 7 (Skvtehusvej 7)

Staldafsnit til slagtesvin fra 30 til 118 kg

Stald ST-88807, ST-88808, ST-88809, ST-88810, ST-88811, ST-119590 og ST-119590

Redegørelse

I staldene er der delvis spaltegulv, 25 – 49 % fast gulv.

Staldene er indrettet med gyllekanaler og almindeligt vakuumsystem og ca. 60 cm dybe gyllekanaler. Da der er tale om stalde med delvist fast gulv, er der på den måde reduceret gødningskanal. Der er ingen hældende vægge, skraber eller andet.

Vurdering

Stald ST-88811 er opført i 1974. De andre staldene er opført i 2002 og ændres ikke ved udvidelsen. Staldene forventes renoveret ca. 2030. Staldene er etableret med 25-49 % fast gulv, herudover anvendes ikke virkemidler i staldene. Der anvendes foderkorrektio-
ner for at reducere ammoniakemissionen.

Det vurderes, at staldene har en restlevetid, der er længere end retsbeskyttelsesperio-
den. Der er derfor ikke udarbejdet en plan for renovering af staldene og indførelse af
anden BAT-teknologi. Aabenraa Kommune vurderer, at staldene skal betragtes som ekssi-
sterende stalde og med de ammoniakemissionsgrænseværdier, der gælder for eksiste-
rende stalde med 25 – 49 % fast gulv.

Staldafsnit til smågrise fra 7,2 til 30 kg

Stald ST-88807, ST-88808 ST-88809, ST-88810, ST-119590 og ST-119590

(stald 1, 2, 3, 4, 6 og 7)

Redegørelse

Staldene er To-klimastalde med delvis spaltegulv.

Vurdering

Staldene er opført i 2002 og ændres ikke i forbindelse med udvidelsen. Staldene forven-
tes renoveret ca. 2030. Ansøger anvender ikke virkemidler i staldene.

Det vurderes, at staldene har en restlevetid, der er længere end retsbeskyttelsesperio-
den. Der er derfor ikke udarbejdet en plan for renovering af staldene og indførelse af
anden BAT-teknologi. Aabenraa Kommune vurderer, at staldene skal betragtes som en
eksisterende stalde og med de ammoniakemissionsgrænseværdier, der gælder for ekssi-
sterende stalde med delvis, fast gulv.

Virkemidler

Gødeadfærden styres ved overbrusning i alle stalde, således at størst mulig overflade
holdes tør og ren. Der anvendes overbrusning for at definere gødearealet og toklimastald
for at optimere velfærden og energiudnyttelsen. Der anvendes lavtryksoverbrusning med
1 dyse pr. sti. Overbrusningen styres efter staldtemperaturen via. ventilationscompute-
ren. Ved stigende temperatur øges overbrusningen.

Der er ikke indsat virkemidler for stald og lager.

Der anvendes reduceret tildeling af råprotein til slagtesvin som virkemiddel. Reduceret
tildeling af råprotein er beskrevet og vurderet i afsnit 5.3 om fodring.

BAT-emmissionsniveau

Det fremgår af Miljøstyrelsens udtalelser om krav til anvendelse af BAT, at hensigten ikke
er, at virksomheden skal pålægges en bestemt løsning, idet BAT - betragtningen vedrø-
rer forureningsniveauet. Iflg. ansøgningen reduceres ammoniakfordampningen ved fo-
deroptimering.

Ansøger har på baggrund af ovenstående og de vejledende emissionsgrænser for slagte-
svin og smågrise beregnet husdyrbrugets samlede maksimale ammoniakemission, hvis
der anvendes BAT jf. vejledningens anvisninger for de enkelte anlæg og dyregrupper.

BAT-niveauet er ved anvendelse af Miljøstyrelsens vejledning beregnet til 8.616,86 kg
N/år jf. den efterfølgende tabel.

Tabel 7: BAT-beregning. Ammoniakemission fra eksisterende staldafsnit og fra det samlede anlæg.

Ansøgt dyrehold	Nyanlæg og ændringer der kan sidestilles med nyanlæg	Staldtype	Antal DE	Antal dyr	Indgangs vægt	Afgangs vægt	Emissionsgrænseværdi (kg NH ₃ -N)	Vægtkorrigeret emissionsgrænseværdi (kg NH ₃ -N)	Samlet emission (kg N pr. år)
Slagtesvin	nej	25-49 % fast gulv	540,5	16.050	30	118	0,35	0,4552	7.306,00
Smågrise	nej	Delvist, fast gulv	85,63	18.000	6,5	30		0,073	1.310,86
Sum for anlægget									8.616,86

Det fremgår af ansøgningen, at den samlede ammoniakemission fra anlægget er 8.604,87 kg N/år jf. nedenstående tabel. Hermed er BAT opfyldt med 12 kg N/år.

Tabel 8: Ammoniaktab – uddrag fra det digitale ansøgningskema

Resultat af beregninger af ammoniaktab på produktionsniveau									
StaldID	Kode for staldsystem	Ammoniaktab fra reference staldsystem (kgN/år)	Ammoniaktab fra staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (%)	Effekt af miljøteknologi (kgN/år)	Effekt af foderoptimering m.m. (kgN/år)	Effekt af miljøtiltag læger (kgN/år)	Fødisk ammoniak tab fra stald og læger (kgN/år)
ST-88807	SvSI02	1001,54	999,82	1,82	0,18%	0,00	0,00	0,00	999,82
		1431,21	1428,60	2,61	0,18%	0,00	301,86	0,00	1128,74
	SvSm01	152,57	153,45	-0,88	-0,57%	0,00	0,00	0,00	153,45
		215,94	217,18	-1,24	-0,57%	0,00	0,00	0,00	217,18
ST-88808	SvSI02	1001,54	999,82	1,82	0,18%	0,00	0,00	0,00	999,82
		1431,21	1428,60	2,61	0,18%	0,00	301,86	0,00	1128,74
	SvSm01	152,57	153,45	-0,88	-0,57%	0,00	0,00	0,00	153,45
		215,94	217,18	-1,24	-0,57%	0,00	0,00	0,00	217,18
ST-88809	SvSI02	1001,54	999,82	1,82	0,18%	0,00	0,00	0,00	999,82
		1431,21	1428,60	2,61	0,18%	0,00	301,86	0,00	1128,74
	SvSm01	152,57	153,45	-0,88	-0,57%	0,00	0,00	0,00	153,45
		215,94	217,18	-1,24	-0,57%	0,00	0,00	0,00	217,18
ST-88810	SvSI02	1101,05	1099,05	2,00	0,18%	0,00	0,00	0,00	1099,05
		1573,13	1570,26	2,86	0,18%	0,00	331,80	0,00	1238,47
	SvSm01	169,25	170,22	-0,97	-0,57%	0,00	0,00	0,00	170,22
		239,47	240,85	-1,38	-0,57%	0,00	0,00	0,00	240,85
ST-88811	SvSI02	150,88	150,60	0,27	0,18%	0,00	0,00	0,00	150,60
		171,89	171,36	0,51	0,19%	0,00	38,21	0,00	135,15
ST-119590	SvSI02	1101,05	1099,05	2,00	0,18%	0,00	0,00	0,00	1099,05
		1573,13	1570,26	2,86	0,18%	0,00	331,80	0,00	1238,47
	SvSm01	169,25	170,22	-0,97	-0,57%	0,00	0,00	0,00	170,22
		239,47	240,85	-1,38	-0,57%	0,00	0,00	0,00	240,85
ST-119591	SvSI02	1101,05	1099,05	2,00	0,18%	0,00	0,00	0,00	1099,05
		1573,13	1570,26	2,86	0,18%	0,00	331,80	0,00	1238,47
	SvSm01	169,25	170,22	-0,97	-0,57%	0,00	0,00	0,00	170,22
		239,47	240,85	-1,38	-0,57%	0,00	0,00	0,00	240,85
Sum	Nuort	7424,41	7418,22	6,19		0,00	0,00	0,00	7418,22
	Ansøgt	10570,93	10547,03	23,90		0,00	1937,19	0,00	8604,87

Samlet vurdering

BAT-niveauet er ved anvendelse af Miljøstyrelsens vejledninger beregnet til 8.616,86 kg N/år. Det fremgår af ansøgningen, at den samlede ammoniakemission fra anlægget er 8.604,87 kg N/år.

Aabenraa Kommune vurderer samlet, at det ansøgte projekt og de stillede vilkår om fodring (vilkår 12, 13 og 71-74) opfylder alle krav om BAT staldteknologi for at reducere ammoniakemissionen fra anlægget.

Idet det i øvrigt forudsættes, at renovering, nyetablering og drift af staldanlæg sker som oplyst og i overensstemmelse med reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen, finder kommunen ikke anledning til at fastlægge videre regulering ved vilkår.

5.2 Ventilation

Redegørelse

Staldene ventileres med undertryksventilation af mærket "skov". Udblæsning sker over taget (afkasthøjde 0,8 meter), indsugning sker via ventiler i væggene.

Der er spjæld i skorstenene for nøjagtig regulering, samt spjældmotor til styring af vægventiler.

Anlægget (ventilation, varme og overbrusning) styres ved hjælp af computer, således varme, strøm og vand forbrug reduceres mest muligt.

Det er oplyst, at der anvendes ventilatorer med lavt energiforbrug, og at ventilationsanlægget vaskes efter hvert hold for optimal ydelse/udnyttelse af energi.

Table 9: Ventilation

Stald nr.	Ventilations-type	Maksimal ventilation	Antal afkast (udsugninger)	Højde
ST-88807	undertryk	ca. 60.000 m ³ pr time	6 stk.	ca. i kip
ST-88808	undertryk	ca. 60.000 m ³ pr time	6 stk.	ca. i kip
ST-88809	undertryk	ca. 60.000 m ³ pr time	6 stk.	ca. i kip
ST-88810	undertryk	ca. 60.000 m ³ pr time	6 stk.	ca. i kip
ST-88811	undertryk	ca. 60.000 m ³ pr time	6 stk.	ca. i kip
ST-119590	undertryk	ca. 60.000 m ³ pr time	6 stk.	ca. i kip
ST-119590	undertryk	ca. 60.000 m ³ pr time	6 stk.	ca. i kip

Placeringen af ventilatorerne fremgår af situationsplanen i bilag 1.2

Vurdering

For mekanisk ventilerede stalde er det BAT at optimere udformningen af ventilationssystemet i hver stald for at tilvejebringe god temperaturkontrol samt opnå minimumsventilation om vinteren og at undgå modstand i ventilationssystemer gennem hyppigt eftersyn og rengøring af luftkanaler og fans.

Aabenraa Kommune vurderer, at der foretages en effektiv drift, tilsyn og rengøring af ventilationssystemerne. Aabenraa Kommune vurderer ligeledes, at ventilationssystemet ikke giver anledning til gene for de omkringboende med hensyn til støv og støj, idet afkast ikke ændres. Det vurderes heller ikke, at ventilationssystemet giver anledning til væsentlige lugtpåvirkninger, da lugtgeneafstande overholdes.

Der fastsættes vilkår om rengøring og eftersyn.

5.3 Fodring

5.3.1 Generelt

Redegørelse

Der er på ansøgningstidspunktet ikke pålagt ejendommen restriktioner i forhold til fodring. I nudrift er der derfor ikke indtastet oplysninger, hvorved husdyrgodkendelse.dk beregner på baggrund af normalt.

I ansøgt drift er der indtastet mindre råprotein end normen, idet der er indtastet 149,1 g råprotein pr. FE til slagtesvin 30-118 kg. Det er gjort for at leve op til Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier opnåelig ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

Der er ingen ændringer af de øvrige foderværdier for slagtesvin eller for foder til smågrise.

Nedenfor ses effekten af foderoptimering som virkemiddel til ammoniakreduktion.

Table 10: Effekt af foderoptimering – uddrag fra det digitale ansøgningsystem.

StaldID	Staldsystem kode	Nudrift / Ansøgt	FF per årsdyr / FE per kg tilvækst / kg foder per dyr (mink/tyrkræ)	Gram råprotein per FF / Protein % i foder (tyrkræ)	Gram P per FE / fosfor % i foder (tyrkræ)	Protein % i mælk / kg søg per høna (tyrkræ)	Antal fraværende grise per årssø / kg tilvækst per enhed (tyrkræ)	Fravænningsvægt
ST-88807	SvSI02	Nudrift	2,87	157,60	4,50			
		Ansøgt	2,87	149,10	4,50			
	SvSm01	Nudrift	2,03	164,80	5,40			
		Ansøgt	2,03	164,80	5,40			
ST-88808	SvSI02	Nudrift	2,87	157,60	4,50			
		Ansøgt	2,87	149,10	4,50			
	SvSm01	Nudrift	2,03	164,80	5,40			
		Ansøgt	2,03	164,80	5,40			
ST-88809	SvSI02	Nudrift	2,87	157,60	4,50			
		Ansøgt	2,87	149,10	4,50			
	SvSm01	Nudrift	2,03	164,80	5,40			
		Ansøgt	2,03	164,80	5,40			
ST-88810	SvSI02	Nudrift	2,87	157,60	4,50			
		Ansøgt	2,87	149,10	4,50			
	SvSm01	Nudrift	2,03	164,80	5,40			
		Ansøgt	2,03	164,80	5,40			
ST-88811	SvSI02	Nudrift	2,87	157,60	4,50			
		Ansøgt	2,87	149,10	4,50			
ST-119590	SvSI02	Nudrift	2,87	157,60	4,50			
		Ansøgt	2,87	149,10	4,50			
	SvSm01	Nudrift	2,03	164,80	5,40			
		Ansøgt	2,03	164,80	5,40			
ST-119591	SvSI02	Nudrift	2,87	157,60	4,50			
		Ansøgt	2,87	149,10	4,50			
	SvSm01	Nudrift	2,03	164,80	5,40			
		Ansøgt	2,03	164,80	5,40			

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at der med de nuværende og planlagte fodringstiltag ikke sker en øget påvirkning af omgivelserne. Foderstofferne er de samme i nudrift som i ansøgt drift.

5.3.2 BAT foder

Redegørelse

Miljøstyrelsen har udarbejdet vejledende emissionsgrænseværdier for ammoniak. Det er der redegjort for under staldafsnittet. Ansøger anvender reduceret tildeling af råprotein til slagtesvinene som virkemiddel. I teknologibladet "Råprotein i slagtesvinefoder" er der angivet vejledende niveauer for råprotein i BAT-foder.

Som relevante teknikker er nævnt anvendelse af fasefodring, frie aminosyrer og egnede fodermidler. Det er oplyst, at der anvendes fasefodring og tilsættes fytase og aminosyrer i overensstemmelse med de vejledende BAT – betragtninger i EU's BREF-note.

Det er forureningsforebyggende (BAT) at gennemføre effektiv fodring til reduktion af udskillelsen af kvælstof og fosfor, ved at sikre, at foderets indhold af næringsstoffer modsvare dyrenes behov, og at næringsstofferne er letoptagelige.

BAT-niveauet for fosfor er beregnet til ved anvendelse af Miljøstyrelsens vejledning, jf. den efterfølgende tabel.

Tabel 11: BAT-beregning. Fosforindhold i den samlede mængde husdyrgødning produceret på anlægget.

Stald	Dyreenheder				I alt
	Smågrise	Smågrise i dybstr.	Slg.sv.	Slg.sv. i dybstr.	
ST-88807	13,53		84,24		
ST-88808	13,53		84,24		
ST-88809	13,53		84,24		
ST-88810	15,01		92,59		
ST-88811			10,10		
ST-119590	15,01		92,59		
ST-119591	15,01		92,59		
DE	85,62	0	540,59	0	626,21
Kg P/DE	27,8	29,2	20,5	21,9	
Kg P	2.380,2	0,0	11.082,1	0,0	13.462,3
BAT-krav, kg P					13.462,3
Samlet produktion på anlæg, kg P, jf. skema 28070, vers. 3					13.067,1
BAT-krav - samlet produktion på anlæg, kg P					395,25
BAT-kravet er opfyldt					

Det fremgår af ansøgningen, at den samlede fosformængde fra produktionen er 13.067 kg P/år. Hermed er BAT overopfyldt med ca. 395 kg P/år.

Vurdering

Det er forureningsforebyggende (BAT) at gennemføre effektiv fodring til reduktion af udskillelsen af kvælstof og fosfor, ved at sikre, at foderets indhold af næringsstoffer modsvare dyrenes behov, og at næringsstofferne er letoptagelige.

Grundlaget for reduktion i næringsstofforurening er i lovgivningen baseret på, at der kan anvendes differentierede virkemidler, hvoraf fodring er ét. Foderets indhold af råprotein og fosfor har betydning for koncentrationen af næringsstoffer i gødningen og påvirker herved ansøgningskemaets beregninger af emissioner fra stalde og lager.

Det vurderes ud fra beregningerne, at ejendommen overholder BAT for fosfor som angivet i Miljøstyrelsens "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)". Der stilles vilkår om, at foderet skal tilsættes fytase, og at fosforindholdet i den samlede mængde husdyrgødning produceret på anlægget maksimalt må være 27,8 og 20,5 kg P/år fra henholdsvis smågrise og slagtesvin.

Ved foderkorrektio n for slagtesvin (for ændring af indholdet af råprotein pr. FE) beregnes kvælstofindholdet ud fra de faktiske produktionsforhold på bedriften i forhold til foder mængde og fodersammensætning samt indgangs- og afgangsvægt. Ved anvendelse af korrektionen dokumenteres der en ændret udskillelse af kvælstof i husdyrgødningen, hvilket igen medfører en ændret ammoniakemission.

Disse ændringer kan således være en forudsætning for opfyldelse af kravene til reduktion af ammoniakemissionen og kvælstof, og der er derfor sat vilkår til niveauet for korrektionen og til dokumentation af dette.

Miljøstyrelsen har udarbejdet Teknologiblade for råprotein og fosforindhold i slagtesvinefoder og smågrisefoder.

Der fastsættes vilkår som anvist i teknologiblade "Råprotein i slagtesvinefoder" og "Råprotein i smågrisefoder" for drift og egenkontrol. Vilkår for drift fastsættes som krav til den totale mængde N ab dyr pr. år for slagtesvin.

Forudsætningerne for beregningerne er følgende:

Table 12: Forudsætninger for beregninger og resultat.

	FRATS		Smågrise
	Slagtesvin	Smågrise	
FEsv pr. kg tilvækst	2,87	2,03	2,03
Gram råprotein pr. FE	149,1	164,8	164,8
Afgangsvægt	118	30	30
Indgangsvægt	30	6,5	6,5
Antal producerede svin	16.050		1.950
Beregnet N ab dyr pr. år	63.618		1.060

FRATS-dyr

Den totale mængde N ab dyr pr. år beregnet som N ab dyr pr. FRATS-dyr x det årlige antal producerede FRATS-dyr skal være mindre end 64.678 kg N pr. år.

"N ab dyr pr. FRATS-dyr" beregnes ud fra følgende ligning:

$$(((30 - \text{indgangsvægt}_{\text{smågrise}}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{gram råprotein pr. FEsv}/6250) - ((30 - \text{indgangsvægt}_{\text{smågrise}}) \times 0,0304 \text{ kg N pr. kg tilvækst}))$$

+

$$(((\text{afgangsvægt}_{\text{slagtesvin}} - 30) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{gram råprotein pr. FEsv}/6250) - ((\text{afgangsvægt}_{\text{slagtesvin}} - 30) \times 0,0296 \text{ kg N pr. kg tilvækst}))$$

hvor afgangsvægt for slagtesvin = slagtevægt * 1,31.

Hvor 30 er normtallet for afgangsvægten for smågrise og normtal for indgangsvægten for slagtesvin.

Hvilket medfører, at total kg N ab dyr for FRATS-dyr skal være mindre end 16.050 producerede svin x 3,96 kg N ab dyr pr. FRATS-dyr = 63.618 kg N pr. år fra FRATS-dyr (6,5-118 kg).

Smågrise

Den totale mængde N ab pr. smågris pr. år beregnet som N ab dyr pr. smågris x det årlige antal producerede smågrise skal være mindre end 1.060 kg N pr. år.

"N ab dyr pr. smågris" beregnes ud fra følgende ligning:

$$(((\text{afgangsvægt}_{\text{smågrise}} - \text{indgangsvægt}_{\text{smågrise}}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{gram råprotein pr. FEsv}/6250) - ((\text{afgangsvægt}_{\text{smågrise}} - \text{indgangsvægt}_{\text{smågrise}}) \times 0,0304 \text{ kg N pr. kg tilvækst}))$$

Hvilket medfører, at total kg N ab dyr for smågrise skal være mindre end 1.950 producerede smågrise x 0,54 kg N ab dyr pr. smågris = 1.060 kg N pr. år fra smågrise (6,5-30 kg).

Aabenraa Kommune vurderer samlet, at det ansøgte projekt opfylder alle krav om BAT fodring.

5.4 Opbevaring og håndtering af foder

Redegørelse

Foderet er baseret på fabriksfremstillet foder presset i piller. Udfodringen sker i rør-fodringsautomater med minimalt spild. Der fodres efter ædelyst hele dagen.

Foder opbevares i 8 stk. udendørs lukkede glasfiber siloer, der er placeret 2 stk. 12 tons siloer ved hver stald. Siloerne står på betonplads for let opsamling af spild.

Der er etableret cykloner på siloerne for at reduceret støvemissionen.

Der anvendes begrænsede mængder halm, ca. 10.000 kg. Dette anvendes og opbevares inden døre i stald.

Der fodres med færdigblandet tørfoder (3 til 4 forskellige blandinger), som er tilsat fytase og aminosyrer. Der anvendes således optimerede blandinger, således foderforbruget reduceres mest muligt.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at der med de ansøgte tiltag vedrørende opbevaring og håndtering af foder ikke sker en væsentlig øget påvirkning af omgivelserne.

5.5 Energi- og vandforbrug

5.5.1. Generelt

Redegørelse

Elektricitet anvendes i stuehuset samt til ventilation, gyllepumpning samt belysning.

Ventilationssystemet er beskrevet i afsnit 5.2. Elforbruget i stalden stiger som følge af større behov for ventilation.

Der er etableret gulvvarme og to-klimasystem for at reducere rumvarmen.

Der fodres med tørfoder for at reducere energiforbruget og staldene oplyses primært med dagslys i stedet for kunstigt lys i løbet af dagen. Og det er oplyst, at der normalt ikke er lys i stalden mellem kl. 20 og 06, dog vil der i forbindelse med indsættelse af nye grise være begrænset lys i stalden hele døgnet.

Belysningen er lysstofrør, som er tændt ca. en time pr. dag. I forbindelse med udskiftning vil der blive valgt energibesparende modeller.

Tabel 13: Energiforbrug.

Type	Forbrug før	Forbrug Efter
Elforbrug stuehus	Ca. 5.000 kWh	Ca. 5.000 kWh
Elforbrug stald	Ca. 175.000 kWh	Ca. 200.000 kWh
Elforbrug vanding	Ca. 20.000 kWh	Ca. 20.000 kwh
Elforbrug gylleseparation		Maks. 20.000 kWh
Samlet elforbrug		245.000 kWh
Fyringsolie stuehus	Ca. 5.000 l	Ca. 5.000 l
Fyringsolie stald	Maks. 30.000 l	Maks. 30.000 l
Dieselloolie til markbruget	Ca. 30.000 l	Ca. 30.000 l

Ejendommen forsynes med vand fra Fårhus Vandværk, og der er flere markboringer på ejendommen:

Reg.nr. 539-40-0261-00 for DGU nr. 167.932
539-40-0346-00 for DGU nr. 167.977
539-40-0450-00 for DGU nr. 167.571
539-40-0545-00 for DGU nr. 168.1052
539-40-0813-00 for DGU nr. 167.821
539-40-0814-00 for DGU nr. 168.843

Der må indvindes 110.000 m³ grundvand pr. år med 50 m³ pr. time. Indvindingsmængden fordeles på de 6 ovennævnte boringer. Gyldig til 31. december 2019.

Reg.nr. 503-40-0090-00 for DGU nr. 168.828
503-40-0092-00 for DGU nr. 168.492
Der må indvindes 77.000 m³ grundvand pr. år med 50 m³ pr. time. Indvindingsmængden fordeles med 45.000 m³ fra boring DGU nr. 168.828 og 32.000 m³ fra boring DGU nr. 168.492. Gyldig til 31. december 2019.

Reg.nr. 503-40-0021-00 for DGU nr. 174.127
Der må indvindes 40.000 m³ grundvand pr. år med 50 m³ pr. time. Gyldig til 1. februar 2026.

Der rengøres mellem hvert hold grise. Rengøringen foregår med iblødsætning og derefter højtryksrensere.

Der er gennemført en række foranstaltninger for at reducere vandforbruget.

Drikkevandssystemet er etableret med vandbesparende drikkekopper i alle stalde. Der er etableret elektronisk, intelligent styret overbrusning efter temperatur. Og der anvendes iblødsætning med forstøver dyser, der styres af døgnur.

Alle installationer efterses for utætheder mellem hvert hold grise og der er etableret vandmålere, så vandforbruget kan følges.

Tabel 14: Vandforbrug.

Type	Forbrug før	Forbrug efter
Stuehus	Ca. 150 m ³	Ca. 150 m ³
Drikkevand inkl. vandspild	Ca. 9.000 m ³	Ca. 13.000 m ³
Vask af stald, overbrusning, iblødsætning m.v.	Ca. 500 m ³	Ca. 500 m ³
Sprøjtning, markbrug	Ca. 340 m ³	Ca. 340 m ³
Samlet	Ca. 9.990 m ³	Ca. 13.990 m ³

De fleste af markredskaberne lejes. På ejendommen findes således kun en sprøjte og en traktor, der er derfor ikke oplyst vandmængde til rengøring af redskaber.

Vurdering

Det kan ud fra normtal for elforbrug beregnes, at det årlige elforbrug til 18.000 smågrise og 16.050 slagtesvin er ca. 214.000 kWh. Det forventede elforbrug i stalde er således en smule lavere end det beregnede normforbrug.

Det kan ud fra normtal for vandforbrug beregnes, at det årlige drikkevandsforbrug til 18.000 smågrise og 16.050 slagtesvin er ca. 12.550 m³. Det forventede vandforbrug er således på niveau med det beregnede normforbrug.

Elforbruget og vandforbruget nogenlunde på niveau med de beregnede normtal for det ansøgte dyrehold. Aabenraa Kommune vurderer, at der er taget de nødvendige tiltag til vand- og energibesparelser. Det skal bemærkes, at det angives i kilderne til beregning af normtallene, at der kan være betydelige variationer, og at de ansøgte mængder er skønnede. Der er stillet vilkår om forbrug og reaktion, hvis forbruget overstiger 10 % af det ansøgte niveau.

5.5.2 BAT energi- og vandforbrug

Det er Aabenraa kommunens vurdering, at regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget ikke er relevant, hvis der anvendes drikkesystemer, hvor det maksimale flow passer til de forskellige dyrs drikkehastighed, og som afbryder vandtilførslen, når dyrene ikke drikker.

Der anvendes ikke lavenergibelysning, men det er oplyst, at energibesparende modeller vil blive valgt ved udskiftning, og at der ikke tændes kunstigt lys i staldene, når det er lyst udenfor eller om natten, med mindre der indsættes nye grise. Kommunen finder, at der herved er truffet tilstrækkelige forholdsregler til at spare på energien.

Det er BAT i henhold til BREF for intensiv fjerkræ- og svineproduktion hvis der sker registrering af vandforbruget ved måling, detektering og reparationer af lækage. Vandbesparelse opnås med vandbesparende drikkekopper samt vask af stalde og maskiner vha. højtryksrensere. Desuden anvendes overbrusningsanlægget til iblødsætning af stalde, hvilket nedsætter det efterfølgende vandforbrug til rengøring.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at husdyrbruget med de beskrevne foranstaltninger til reduktion af energi- og vandforbrug lever op til BAT-kravene i EU's BREF-note.

Der stilles vilkår om, at der skal føres egenkontrol med energi og vandforbrug.

5.6 Spildevand, samt tag- og overfladevand

Redegørelse

Spildevand fra driftsbygningerne består af: vaskevand, vand fra overbrusningsanlæg og drikkevandsspild, som ledes til gyllebeholder.

Der rengøres mellem hvert hold grise. Rengøringen foregår med iblødsætning og derefter højtryksrensere. Der anvendes desinfektionsmidlet Virucid eller tilsvarende.

Sanitært spildevand kommer udelukkende fra stuehuset og ledes via septiktank til ned-sivning, septiktanken tømmes 1 gang årligt.

Der er en håndvask i forrummet, hvorfra spildevandet ledes i gylletanken.

Tagvand fra stuehuset nedsives i faskiner ved bygningen. Der er ikke tagrender på maskinhus og stalde, hvorfra tagvand således blot nedsiver gennem sten og grus belægningen omkring bygningerne.

Der er ingen befæstede arealer eller vaskeplads, da markredskaber lejes. Rengøring af sprøjteudstyr foregår i marken, og vandet indgår i markbehandlingen.

Tabel 15: Spildevand.

Spildevandstyper	m ³ /år efter udvidelse	Afledes til	Renseforanstaltning
Rengøringsvand, drikkevandsspild mv.	592 m ³	Gyllebeholder	Ingen

Afløbsforholdene fremgår af situationsplanen i bilag 1.2.

Overfladevand fra arealer, hvor der kan ske spild med forurenende foder eller gødning eller opstå anden forurening, må ikke afledes til dræn, vandløb eller nedsivning. Afledning af ejendommens overfladevand må ikke udvides, inden kommunen har meddelt tilladelse hertil.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at spildevand, der er omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelsen håndteres i overensstemmelse med denne bekendtgørelses regler.

I spildevandsbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 1448 af 11. december 2007) defineres spildevand som alt vand, der afledes fra beboelse, virksomheder, øvrig bebyggelse samt befæstede arealer. Tag- og overfladevand defineres som regnvand fra tagarealer og andre helt eller delvist befæstede arealer, som ikke indeholder andre stoffer, end hvad der sædvanligt tilføres regnvand i forbindelse med afstrømning fra sådanne arealer, eller har en væsentlig anden sammensætning.

Nedsivning eller udledning direkte til vandløb af overfladevand, som kan være forurennet fra driften, kræver tilladelse efter bekendtgørelsens kapitel 12. Der gøres derfor opmærksom på, at nye arealer ikke må tilsluttes eksisterende afledning eller ny afledning, inden der er meddelt tilladelse efter spildevandsbekendtgørelsen.

Det skal sikres, at rengøring af sprøjteudstyr ikke sker på steder, hvor der er risiko for afløb til overfladevand. Der stilles derfor vilkår om dette.

Idet det i øvrigt vurderes, at husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering af spildevand er tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod forurening fra driftsmæssigt spildevand, finder kommunen ikke anledning til at stille videre krav i nærværende afgørelse.

5.7 Kemikalier og medicin

Redegørelse

På ejendommen er etableret særskilt rum til diverse kemikalier mv., og der er udarbejdet procedurer for kemihåndtering.

Tabel 16: Kemikalier og medicin.

Type	Opbevaringssted	Mængder pr. år	Oplagret mængde
Bekæmpelsesmidler	I kemirum	Ca. 800 kg	Ca. 500 kg
Kunstgødning	I maskinhus	Ca. 70 tons	Ca. 70 tons
Smøreolie	I maskinhus	Ca. 300 liter	Ca. 300 liter
Medicin	Køleskab stald 1	Ca. 50 kg	Ca. 50 kg
Kemikalier	I kemirum	Ca. 800 kg	Ca. 800 kg

Sprøjten fyldes fra separat beholder, uden tilbageløb, med pumpe. Kemi påfyldning foregår på fast beton i maskinhus. Sprøjten rengøres i mark.

Ved spild af kemi opsamles med savsmuld / kattegrus, som står i maskinhus.

Vurdering

På ejendommen er der udarbejdet procedure for håndtering af kemikalier og indrettet specielt kemirum, der skal sikre korrekt håndtering og opbevaring af kemikalier. Hvilket også sker i dag.

Aabenraa Kommunen vurderer, at der uanset dette og ved vilkår bør sikres mod forurening fra oplag af olier og kemikalier. Der stilles derfor vilkår om, at olier og kemikalier skal opbevares således, at væsker ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der måtte ske udslip.

5.8 Affald

5.8.1. Generelt

Redegørelse

Farligt affald, jf. affaldsbekendtgørelsen, skal som hovedregel anmeldes til Aabenraa Kommune. Anmeldelsen skal omfatte oplysninger om affaldstype (EAK-kode) samt affaldets mængde, emballering, sammensætning og egenskaber. 200 kg farligt affald kan årligt afleveres på genbrugsstationerne, der kvitterer for modtagelsen. Tabellen herunder er ikke en anmeldelse af farligt affald, men alene en oversigt. Farligt affald skal sorteres i separate beholdere og afleveres til godkendte modtagere, hvilket skal kunne dokumenteres overfor Kommunen. Opbevaring og bortskaffelse af affald skal altid ske efter Kommunens "Regulativ for Erhvervsaffald".

Der er udarbejdet en oversigt over affaldshåndteringen, både farligt affald og andet affald. Oversigten ses i efterfølgende tabel.

Tabel 17: Affald.

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder pr. år	EAK-kode	ISAG-kode
Olie- og kemikalieaffald:						
Spildolie	Maskinhus	SMOK	SMOK	50 liter	13.02.08	06.01
Olie- og brændstoffiltre	Maskinhus	Selv	SMOK	2 stk.	16.01.07	06.05
Blyakkumulatorer	Maskinhus	Selv	SMOK	2 stk.	16.06.01	05.99
Reste af bekæmpelsesmidler	Kemilager	SMOK	SMOK	5 kg	02.01.05	05.12
Kanyler i særlig beholder	Stald	Selv	Apotek	1 spand	18.02.02	05.13
Tørbatterier	Maskinhus	Selv	SMOK	4 stk.	16.06.05	77.00
Fast affald:						
Tom emballage (papir/pap)	Container, Miljøstation	Dagrenovation	Dagrenovation	Containeren tømmes ca. hver uge	15.01.01	50.00
Tom emballage (plast)	Container, Miljøstation	Dagrenovation	Dagrenovation	Containeren tømmes ca. hver uge	15.01.02	52.00
Lysstofrør og elsparepærer	Maskinhus	Selv	SMOK	8 stk.	20.01.21	79.00
Overdækningsplast	Container, Miljøstation	Dagrenovation	Dagrenovation	300 kg	02.01.04	52.00
Jern og metal	Maskinhus	Skrothandler	Skrothandler	1.500 kg	02.01.10	56.20
Diverse brændbart inkl. tomme medicinglas	Container, Miljøstation	Dagrenovation	Dagrenovation	1.000 kg Containeren tømmes ca. hver uge	Afhængig af indhold / 15.01.07	19.00
Pap	Container, Miljøstation	Dagrenovation	Dagrenovation	Containeren tømmes ca. hver uge	20.01.01	50.00
Papir	Container, Miljøstation	Dagrenovation	Dagrenovation	Containeren tømmes ca. hver uge	20.01.01	50.00

Glas					20.01.02	51.00
------	--	--	--	--	----------	-------

På ejendommen er etableret en miljøstation i maskinhuset til opsamling af batterier, tømte oliefiltre, brugte lysstofrør, brugte el sparepærer, spraydåser, evt. kemirester og andet farligt affald.

Olie- og kemikalieaffald opbevares sorteret i "Miljøstation" på spildbakker for opsamling af evt. spild.

Døde dyr placeres på afhentningsplads (se placering på situationsplanen i bilag 1.2), der er placeret i skygge nær offentlig vej i afstand fra produktionsbygningerne og ca. 200 meter fra naboer. Dyrene placeres på betonspalter, og der afskærms med beplantning mod vejen.

Det forventes, at der vil være ca. 500 døde grise (7-118 kg) om året efter udvidelsen. De døde dyr afhentes ca. 2 gange ugentligt – efter behov.

Vurdering

Affald skal i henhold til lovgivningen opbevares, håndteres og bortskaffes efter Aabenraa Kommunes til enhver tid gældende regulativer og forskrifter.

Der stilles vilkår om opbevaring af døde dyr. Kommunen vurderer herudover ud fra ovennævnte redegørelse, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets drifts i forbindelse med håndtering af affald.

5.8.2. BAT affald

Redegørelse

Affaldsproduktionen registreres og dokumentation for afleveret affald gemmes. Affaldsmængden minimeres ved at være omhyggelige i den daglige drift.

Som et led i udførelse af godt landmandskab, anses korrekt tilrettelæggelse af bortskaffelse af produkter og spild for BAT, jf. BAT – grundlaget (EU's BREF-note for intensiv fjerkræ- og svineproduktion over en vis størrelse).

Vurdering

Det er BAT at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over evt. indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen. Derfor skal man på ejendommen føre registrering over affaldsproduktionen (i form af f.eks. kvitteringer og fakturaer fra godkendt vognmand) samt at bortskaffelsen skal ske i overensstemmelse med Aabenraa Kommunes affaldsregulativ.

Aabenraa Kommune vurderer ud fra ovennævnte redegørelse, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets drift i forbindelse med håndtering af affald.

5.9 Olietanke

Redegørelse

Ved afmelding af gamle olietanke og anmeldelse af ny(e) olietank(e), samt hvis der er spørgsmål om de specielle krav til plasttanke og olietanke på husdyrbruget, så kontaktes kommunens ansvarlige for olietanke på miljoe@aabenraa.dk

Ændring i ejendommens tankforhold skal anmeldes til kommunen. Skemaet til dette findes på kommunens hjemmeside under borger/natur og miljø/miljø/olietanke.

Tabel 18: Olietanke.

Olietanke	Status	Placering	Volumen	Årgang	Tanknr.	G.nr.	Type
Overjordisk tank til olie	Aktiv	Stuehus	1.200 l	2005	150138	5310	Roug
Overjordisk tank til olie	Aktiv	Gl. stald 5	1.800 l	2000	103091		Roug
Overjordisk tank til olie	Aktiv	ST-88807	1.800 l	2002	082979	51-5323	Thyholm Olieservice
Overjordisk tank til olie	Aktiv	ST-88808	1.800 l	2002	082980	51-5323	Thyholm Olieservice
Overjordisk tank til olie	Aktiv	ST-88809	1.800 l	2002	1121154	51-5323	Thyholm Olieservice
Underjordisk tank til olie	Aktiv	ST-88810	2.500 l	2005	150086	4003	Roug
Olietank til dieselolie	Aktiv	Maskinhus	2.500 l	2000	103090		Roug

Placeringen af bedriftens olietanke fremgår af situationsplanen i bilag 1.2

Vurdering

Olie- og dieseltankene er omfattet af olietankbekendtgørelsen aktuelt: Bekendtgørelse nr. 1321 af 21. december 2011 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines, herefter kaldet olietankbekendtgørelsen), som fastlægger reglerne for tankenes indretning, drift, vedligeholdelse og sløjfning med henblik på at sikre mod forurening. Kommunen fører tilsyn efter bekendtgørelsen med at reglerne overholdes.

Aabenraa Kommunen finder, at det ved vilkår bør sikres mod forurening fra oplag af olie. Der stilles derfor vilkår om, at olie skal opbevares således, at det ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der måtte ske udslip.

5.10 Driftsforstyrrelser og uheld

5.10.1. Generelt

Redegørelse

Ansøger oplyser, at der er følgende mulige uheld:

- Overpumpning af gylle
- Udslip af olie og diesel
- Spild af foder
- Spild af kemi
- Uheld med sprøjte

Det oplyses videre, at der er gennemført en række tiltag til minimering af risikoen for uheld:

- Ved installation af gyllepumpe er indbygget relæ med max køretid, så gyllepumpen slukker automatisk efter udløb af tid.
- Der udarbejdes plan over bedriftens arealer med angivelse af forbindelse fra dræn til vandløb for at klarlægge arealer med risiko for afstrømning. Kortet gøres tilgængeligt for maskinstationens personale.
- Gyllepumpe efterses årligt for defekte spændebånd og møre slanger.
- Fyringsolie opbevares i godkendte tanke på beton. Der opbevares sugende materiale i nærheden til at opsuge mindre spild.
- Der er PC-overvågning på fodersiloerne for at minimere foderspild.
- Der holdes pænt og ryddeligt omkring siloerne.
- Sprøjten fyldes i maskinhuset på beton.

- Det er specielt instrueret personale, der udfører sprøjtning.

Pesticider og sprøjteudstyr opbevares i separat stående kemikaliehus. Desuden findes skriftlige procedurer til håndtering af kemi og gylle.

Der er udarbejdet en beredskabsplan, der beskriver hvordan medarbejdere og ejer skal handle i tilfælde af en række kritiske situationer, herunder brand, overløb af gylle, kemikalie- og oliespild, strømsvigt samt transport, håndtering og opbevaring af bekæmpelsesmidler.

Beredskabsplanen for husdyrbruget fremgår af bilag 1.4

Vurdering

En væsentlig risikofaktor er uheld i forbindelse med håndtering af gylle. Der fastsættes derfor vilkår om, at fast og mobilt pumpeudstyr må ikke kunne fjernbetjenes, at der skal være en støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder, hvor påfyldning af gylle ved gyllebeholderne finder sted, og at traktorpumper skal afbrydes ved kraftoverførselsakslen, når de ikke anvendes, og ikke er under opsyn, fx ved arbejdsdagens ophør. Ligesom overpumpningen skal ske under opsyn.

Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening, er der pligt til straks at anmelde dette til alarmcentralen, tlf.: 112 og efterfølgende straks at underrette tilsynsmyndigheden, Aabenraa Kommune på tlf. 73 76 76 76.

Aabenraa Kommune vurderer, at der med de beskrevne procedurer er taget de nødvendige forhåndsregler for at imødegå eventuelle uheld.

5.10.2 BAT driftsforstyrrelser og uheld

Redegørelse

Der er udarbejdet en beredskabsplan, der beskriver hvordan medarbejdere og ejer skal handle i tilfælde af en række kritiske situationer, herunder brand, overløb af gylle, kemikalie- og oliespild, strømsvigt samt transport, håndtering og opbevaring af bekæmpelsesmidler. Beredskabsplanen for husdyrbruget fremgår af bilag 1.4

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at det er BAT at udarbejde en beredskabsplan og at ajourføre denne mindst en gang om året. Beredskabsplanen vil være til stor hjælp for driftsherren og de ansatte, såfremt der måtte ske uheld, både med hensyn til små hændelser som f.eks. oliespild og stor som f.eks. brand, hærværk o.l.

Det giver endvidere driftsherren en mulighed for at gennemgå bedriften og foretage en risikovurdering af, hvorvidt der skal ændres på indretning og drift, således at risikoen for forurening i forbindelse med uheld minimeres.

Planen skal gennemgås med de ansatte mindst 1 gang hvert år for at holde planen ajour. Planen skal gennemgås med nyansatte, når de tiltræder.

Endvidere er planen kun anvendelig, hvis man kan få fat i den.

Der stilles vilkår om, at beredskabsplanen skal opbevares på et tilgængeligt og synligt sted, og at den skal ajourføres mindst en gang årligt.

Aabenraa Kommune vurderer, at der med krav om udarbejdelse af en beredskabsplan er gjort tilstrækkeligt for at forhindre uheld og udslip.

6 Gødningsproduktion og -håndtering

6.1 Gødningstyper og mængder

Redegørelse

Der produceres flydende husdyrgødning på husdyrbruget. I efterfølgende tabel er angivet mængderne før og efter udvidelsen for hver dyregruppe.

Tabel 19: Produceret husdyrgødning.

Dyretype	Staldtype (gulvtype)	Antal	Ton pr. dyr	Mængde (m ³)
Slagtesvin	Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	16.050 (30-118 kg)	0,581	9.318
Smågrise	Delvis spalter	18.000 (6,5-30 kg)	0,127	2.287
Sum				11.605

Hertil kommer ca. 450 m³ vand fra rengøring af stalde, drikkevandsspild og overbrusning.

Sammenlagt 12.055 m³ gylle og vand.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at mængden af den producerede husdyrgødning svarer til det ansøgte dyrehold.

6.2 Opbevaring af flydende husdyrgødning

6.2.1 Generelt

Redegørelse

Ejendommen råder over den i efterfølgende tabel viste opbevaringskapacitet.

Tabel 20: Opbevaringskapacitet.

Anlæg	Kapacitet m ³	Pumpeanlæg	Type	Opførelsesår	Overdækning	% før	% efter
Gyllebeholder	400	Ingen	Blocksten	1975	Nej	16	6
Gyllebeholder	4.200	Ingen	RC	2002	Nej	84	61
Gyllebeholder (Østerbækvej 103)	2.250	Ingen	Agri	1993	Nej		(33)
Gyllebeholder (Kragelundvej 32)	800						
Kanaler	1.500	Vakuum		2002			
I alt	9.150					100	67

Der er udført 10 års beholderkontrol sidste gang den 1. december 2005 på Blocksten beholderen. Beholderkontrol på Agri-beholderen på Østerbækvej er udført i 2010.

Der anvendes tæt, tørt flydelag af usnittet halm og der føres logbog på beholderne.

Det oplyses, at følgende er gældende for opbevaring af husdyrgødning:

- Det er stabile beholdere, der kan modstå mekaniske, termiske samt kemiske påvirkninger
- lagrene tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse, fortrinsvis hvert år
- beholdernes bund og vægge er tætte og beskyttet mod tæring
- der er dobbelte ventiler ved alle ventiludgange fra lageret
- gyllen røres kun lige før tømning af beholderen.

Der ledes sammenlagt 12.055 m³ gylle og vand fra rengøring af stalde, drikkevandsspild og overbrusning til gyllebeholderne. Med en samlet opbevaringskapacitet på 9.150 m³ svarer det til 9,1 måneder.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at der med 9,1 måneders opbevaringskapacitet på husdyrbruget er tilstrækkelig opbevaringskapacitet, og at husdyrbruget opfylder kravet til opbevaring af flydende husdyrgødning, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens regler.

6.2.2 BAT opbevaring af flydende husdyrgødning

BAT med hensyn til gødningsopbevaring er jf. referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF).

For hver gyllebeholder er der tale om:

- en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- dobbelte ventiler til alle ventiludgange
- lageret tømmes hvert år og inspiceres visuelt (tømmes helt 1 gang om året)
- beholderens bund og vægge er tætte
- der ingen spjæld er, men alt overpumpes via neddykket rør
- gyllen kun omrøres umiddelbart før tømning
- beholderen er overdækket med naturligt flydelag (sikres ved at tilsætte halm efter hver tømning)/fast overdækning i form af telt
- Gyllebeholderne kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at den beskrevne indretning og drift sammen med de stillede vilkår lever op til BAT niveauet og sikrer en miljømæssig korrekt opbevaring af husdyrgødningen. Det oplyste overholder i øvrigt gældende regler på området.

6.3 Gylleseparering

Redegørelse

Der findes et Samson Bimatech separationsanlæg model 30 T til mekanisk separation af gylle. Ved separering opdeles gyllen i en fiberfraktion med hovedparten af fosfor fra rågyllen og en væskefraktion med et lavt fosforindhold.

Selve separatoren er (l, b, h: 3,2 m, 1,2 m og 1,33 m) er opstillet på silofundament (ca. 2 x 3 meter) ved stald 2, se situationsplan i bilag 1.2.

Beskrivelse af procesforløb og kapacitet

Separationen foregår i en roterende filtertromle med et meget finmasket filtervæv. Der opnås en tørstofprocent i væskedelen på mellem 2,5 og 3,5 %. De fraseparerede fibre presses i en skruepresse i centrum af tromlen til en fraktion med helt op til 40 % tørstofandel.

Separationsanlægget har en kapacitet på 30 – 60 tons rågylle pr. døgn, eller 11.000 – 22.000 tons rågylle om året. Ifølge ansøger vil anlægget kunne separere de ca. 40 m³ pr. døgn, som der maksimalt er behov for (14.000 m³ / 365 døgn = 38,4 m³/døgn), også hvis der kommer et par reparationsdage.

Der er ikke behov for gylleseparation i ansøgt drift, men ansøger ønsker mulighed for at kunne separere gyllen. Der er ikke indsendt beregninger for udbringning af væskedelen fra separeret gylle. Der fastsættes derfor vilkår om, at der kan udbringes separeret gylle så længe, der ikke udbringes flere kg N end ansøgt for almindelig gylle. Hvis ansøger senere vil i gang med separation i større omfang, skal der ansøges om miljøgodkendelse til dette.

Hvis gyllen skal separeres vil rågylle fra stalde på Skyttehusvej 5 suges direkte fra fortanken, som er 15 m³ til separationsanlægget. Da fortanken er i kontakt med kanalerne i staldene, kan der skiftevis være trukket propper i en af staldene, så der kan løbe gylle til hele tiden. Pga. niveauforskel mellem toppen af forbeholderen og gyllekanaler, vil forbeholderen ikke kunne løbe over. Efter separation løber væskedelen fra det separerede gylle over i en brønd, hvorfra det pumpes via. en særskilt ledning til gyllebeholderen på 4.200 m³.

Gylle fra stald ST-88811 vil enten blive flyttet med lastbil, gyllevogn eller fx slamsuger til fortank ved separator. Det vil ske ca. en gang om måneden. Gyllen suges fra forbeholder på ca. 10 m³ ved blokstengyllebeholderen. Hvis propper trækkes i stalden, kan der flyttes 20-30 m³ pr. gang afhængigt af om det er lastbil, gyllevogn eller slamsuger.

Gylle fra andre ejendomme på bedriften suges direkte fra forbeholder og vil blive flyttet med lastbil til fortank ved separationsanlæg på Skyttehusvej - maksimalt 200 transporter med maks. 30 tons pr. gang. Hver gang tages der cirka samme mængde rejectvand med retur, som der køres gylle til Skyttehusvej.

I praksis vil der ske det, at en beholder ad gangen vil blive taget i brug til opbevaring af rejectvand, efterhånden som der bliver behov for at separere mere og mere gylle – ind til da vil beholderne benyttes til gylle.

Når gylleseparation påbegyndes opbevares væskefraktionen fra Skyttehusvej i den store beholder og gyllebeholderen på Østerbækvej 103, der tilsammen har et volumen på 6.450 m³.

Efter separationen ledes fiberfraktionen over i fibercontainer med en snegletransportør. Fiberdelen har et tørstofindhold på ca. 40 %, fibercontaineren er overdækket med en presenning og står direkte på grusplads og frigiver ingen væske.

Fiberfraktionen oplyses af producenten til at være ca. 10 % af rågyllen svarende til max. 1.400 m³/år. Containeren er på 40 m³, denne tømmes løbende, når den er fuld.

En afgørende fordel ved udbringning af væskefraktionen fra separeret gylle er, at den hurtigt infiltreres i jorden, hvilket reducerer emissioner af ammoniak og lugt under udbringning betydeligt.

Vurdering

Gylleseparationsanlægget er godkendt den 23. december 2009 i henhold til listepunkt K 213 i bekendtgørelse nr. 1640 af 13. december 2006 om godkendelse af listevirksomhed med senere ændringer (Godkendelsesbekendtgørelsen). Listepunkt K 213 omfatter "Anlæg for oplagring, behandling eller oparbejdning af husdyrgødning, herunder husdyrgødningskomposteringsanlæg og biogasanlæg med en kapacitet for tilførsel af animalsk eller vegetabilsk affald, herunder husdyrgødning og slagteriaffald, på 30 tons pr. dag eller derover."

Godkendelsesbekendtgørelsen er udstedt i medfør af Lov nr. 358 af 6. juni 1991 om miljøbeskyttelse, jf. LBK nr. 1757 af 22. december 2006 med senere ændringer.

Gylleseparationsanlægget er omfattet af 8 års retsbeskyttelse på de vilkår, der er nævnt i godkendelsen indtil 23. december 2017. Separationsanlæggets er således ikke behandlet i denne miljøgodkendelse. Vurdering og vilkår fra 2009 er vedlagt som bilag 3.

6.4 Fast husdyrgødning og dybstrøelse/kompost

Redegørelse

Der produceres ikke fast husdyrgødning og dybstrøelse på ejendommen.

6.5 Anden organisk gødning

Redegørelse

Der tilføres ikke anden organisk gødning til husdyrbruget.

6.6 Håndtering og udbringning af husdyrgødning

6.6.1 Generelt

Redegørelse

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres, at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.

Det er maskinstation med optimalt udstyr, der står for gylleudbringningen. Gyllen køres typisk ud med 20-25 m³ gyllevogn med slæbeslanger. Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør). Da gyllen køres ud på veletablerede afgrøder, minimeres ammoniakfordampning og lugtgenerne pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne.

Det oplyses, at der aldrig køres på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal, at der holdes minimum 2 m bræmme til vandløbene, og at gylleudbringning normalt kun sker på hverdage. Der er ingen stærkt skrånende udbringningsarealer.

Det oplyses, at der ikke benyttes nedfælder, idet der primært dyrkes vinterafgrøder, hvor nedfældning ikke er ønskeligt, da der kommer for mange køreskader på afgrøderne, hvilket medfører et mindre udbytte og i sidste ende en mindre N-optagelse i afgrøder og dermed også en større udvaskning. Udkørsel med nedfælder tager endvidere en del længere tid.

6.6.2 BAT håndtering og udbringning af husdyrgødning

Redegørelse

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag.

En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem. F. eks:

- udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage,
- udbringningsmetoder (f. eks. ikke tilladt at bruge bredspreder til gylle),
- nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur,
- udbringningstidspunkter, der sikrer optimal optagelse i planter,
- nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer inden for 6 timer,
- maksimale mængder husdyrgødning pr. ha,
- krav til efterafgrøder.
- Forbud mod udbringning på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket jord.

Det er BAT, i henhold til BREF, at minimere emissionerne fra gødning til jord og grundvand ved at afbalancere mængden af gødning med afgrødens krav, samt tage hensyn til de pågældende markers karakteristika.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at den beskrevne håndtering og udbringning er BAT, idet der laves mark- og gødningsplan og således tages hensyn til afgrødens behov og arealernes karakteristika. Der tages ved udbringning højde for vejrforhold mv. og terrænhældning ned mod vandløb, og med de stillede vilkår er det vurderet, at håndtering og praksis er i overensstemmelse med gældende lovgivning og retningslinjer, og at der arbejdes på at undgå uheld, udslip og påvirkning af miljøet.

7 Forurening og gener fra husdyrbruget

7.1 Lugt

Redegørelse

Lugt stammer primært fra staldene. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med pumpning, omrøring og udbringning af husdyrgødning.

Lugtgener fra staldanlæg vurderes på grundlag af beregninger i ansøgningsystemet www.husdyrgodkendelse.dk, hhv. ny beregningsmodel for lugt og "Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde", udgivet af Foreningen af Miljømedarbejdere i Kommunerne, maj 2002. Vurderingen tager udgangspunkt i den længste geneafstand beregnet efter de to modeller.

Geneafstanden for lugt beskriver den afstand fra stalden, hvor der kan forekomme så meget staldlugt, at det karakteriseres som "væsentlige lugtgener". Geneafstanden fastsættes under hensyntagen til forskellige områders følsomhed overfor lugt, jf. Skov- og Naturstyrelsens vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug. I vejledningen er anført vejledende lugtgrænseværdier for de i tabel 21 anførte områdetyper.

I www.husdyrgodkendelse.dk er alle stalde indtegnet og 1) den nærmeste enkeltbeboelse uden landbrugspligt og som ikke ejes af driftsherren, 2) den nærmeste samlede bebyggelse og 3) det nærmeste eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde markeret. It-ansøgningsystemet beregner geneafstandene og de gennemsnitafstande. Lugtgeneafstandene er beregnet ved fuld besætning, hvor alle de eksisterende og nye staldeaftsnit indgår i beregningerne.

Den nærmeste nabo uden landbrugspligt og som ikke ejes af driftsherren er Skyttehusvej 4, 6330 Padborg, afstanden er ca. 560 meter. Der er ca. 2.700 m til den nærmeste samlede bebyggelse (Fårhus), ca. 4 km til nærmeste byzone (Padborg) og 12 km til nærmeste sommerhusområde ved Kollund.

Nærmeste nabo Skyttehusvej 3 har fået tilladelse af Jordbrugskommissionen til landbrug den 3. februar 2012, og der er indgået handelsaftale om jordoverførsel. Tilladelsen skal udnyttes inden 3 år. Ejendommen ligger ca. 200 meter fra centrum af staldanlægget, så afstandskravet til nabo uden landbrugspligt kan ikke overholdes.

Resultatet af lugtberegningerne ses i nedenstående tabel.

Tabel 21: Resultat af lugtberegning – uddrag fra det digitale ansøgningskema.

Område	Antal ejendomme med mere end 75 DE(antal)	Beregningsmodel	Samlet ukorrigeret	Korrigeret geneafstand (ansøgt/drift)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnitsafstand	Genekriterie overholdt
Eksisterende eller fremtidig byzone	0	Ny	1248,70	0,00	0,00	0,00	Genekriteriet overholdt. Ingen nabobeboelse/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Samlet bebyggelse	0	Ny	662,11	0,00	0,00	0,00	Genekriteriet overholdt. Ingen nabobeboelse/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Enkelt bolig	0	FMK	604,07	181,69	141,21	570,02	Genekriteriet overholdt. Korrigeret geneafstand kortere end vægtet gennemsnitsafstand.

* "0,00" i tabellen betyder, at geneafstanden er større end 1,2 x geneafstanden og er ikke opgivet i tabellen fra ansøgningskemaet.

Som det fremgår af tabellen herover er alle afstandskrav til enkelt bolig, samlet bebyggelse, byzone og sommerhusområde overholdt.

Tabel 22: Afstande til byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig – uddrag fra det digitale ansøgningskema.

Lugtgenereberegninger – Detaljer om staldafsnit			
Byzone			
StaldID	Afstand til område(meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
ST-88807	4052.44	Nej	Nej
ST-88808	4120.02	Nej	Nej
ST-88809	4024.63	Nej	Nej
ST-60010	4093.62	Nej	Nej
SI-88811	4080.69	Nej	Nej
ST-119550	4172.01	Nej	Nej
ST-119551	4187.92	Nej	Nej
Samlet bebyggelse			
StaldID	Afstand til område(meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
ST-88807	2717.21	Nej	Nej
ST-88808	2807.05	Nej	Nej
ST-88809	2712.75	Nej	Nej
ST-60010	2002.77	Nej	Nej
SI-88811	2723.19	Nej	Nej
ST-119550	2904.15	Nej	Nej
ST-119551	2907.95	Nej	Nej
Enkelt bolig			
StaldID	Afstand til område(meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
ST-88807	566.85	Nej	Ja
ST-88808	656.82	Nej	Nej
ST-60009	573.72	Nej	Ja
SI-88810	602.41	Nej	Nej
SI-88811	564.03	Nej	Ja
ST-119550	762.83	Nej	Nej
ST-119551	767.56	Nej	Nej

Anlægget er beliggende længere væk end 300 m til samlet bebyggelse og byzone, samt længere væk end 100 m til den nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt og som ikke ejes af ansøger. Der er således ingen kumulation med andre ejendomme med et husdyrhold større end 75 dyreenheder.

Anlæg

Det største lugtbidrag stammer fra dyreholdet i staldene og fra husdyrgødningen i staldene og gyllebeholderne. Lugtgenereafstandene til nabobeboelse, samlet bebyggelse og byzone beregnes derfor fra de enkelte bygninger.

Tabel 23: Lugtemmission fra de enkelte dyretyper i ansøgt drift – uddrag fra det digitale ansøgningskema.

StaldID	Kode for staldsystem	Antal dyr	Antal stipladser	Ton dt på stald	Antal måneder udegående	Lugt fra produktion (LE)	Lugt fra produktion (OU)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt emission fra produktion (LE)	Faktisk lugt emission fra produktion (OU)
ST-90007	SvSIO2	2501,00	810,00	59,94	0,00	8991,00	17982,00	0,00%	8991,00	17982,00
	SvSmC1	2845,00	920,00	16,79	0,00	3525,90	6380,20	0,00%	3525,90	6380,20
SI-88808	SvSIO2	2501,00	810,00	59,94	0,00	8991,00	17982,00	0,00%	8991,00	17982,00
	SvSmC1	2945,00	920,00	16,79	0,00	3525,90	6380,20	0,00%	3525,90	6380,20
ST-88809	SvSIO2	2501,00	810,00	59,94	0,00	8991,00	17982,00	0,00%	8991,00	17982,00
	SvSmC1	2945,00	920,00	16,79	0,00	3525,90	6380,20	0,00%	3525,90	6380,20
ST-88810	SvSIO2	2745,00	800,00	65,85	0,00	9879,00	19758,00	0,00%	9879,00	19758,00
	SvSmC1	3155,00	1020,00	18,62	0,00	2509,15	7073,70	0,00%	2509,15	7073,70
ST-90011	SvSIO2	300,00	100,00	7,40	0,00	1110,00	2220,00	0,00%	1110,00	2220,00
	SvSIO2	2745,00	800,00	65,85	0,00	9879,00	19758,00	0,00%	9879,00	19758,00
ST-119550	SvSIO2	2745,00	800,00	65,85	0,00	9879,00	19758,00	0,00%	9879,00	19758,00
	SvSmC1	3155,00	1020,00	18,62	0,00	2509,15	7073,70	0,00%	2509,15	7073,70
ST-119551	SvSIO2	2745,00	800,00	65,85	0,00	9879,00	19758,00	0,00%	9879,00	19758,00
	SvSmC1	3155,00	1020,00	18,62	0,00	2509,15	7073,70	0,00%	2509,15	7073,70

Håndtering og udbringning af flydende husdyrgødning

Der kan forekomme lugtgener i forbindelse med håndtering og udbringning af husdyrgødning.

I gyllebeholderne skal der altid være et tæt flydelag, der effektivt begrænser ammoniakemissionen, bortset fra i forbindelse med omrøring og tømning. Flydelaget skal inspiceres minimum 1 gang om måneden, dog flere gange ugentligt i forbindelse med omrøring og tømning og i forbindelse med retablering af flydelag indtil flydelaget atter er tæt. Det tætte flydelag reducerer også lugtgenerne, men når gyllen omrøres og udbringes kan der være lugtgener.

Det er oplyst i ansøgningen, at der ikke sker omrøring af gyllebeholderne undtagen lige før udbringning, og at gylleudbringning normalt kun sker på hverdage.

Der vil også kunne forekomme lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt husdyrgødning. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør).

Vurdering

Beskyttelsesniveauet for lugt fra husdyrbrug, omfattet af husdyrbruglovens § 12 er fastlagt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. I bilaget er genekriterierne til enkeltbeboelse, samlet bebyggelse og til eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde angivet. Såfremt den beregnede geneafstand er større end den faktiske afstand, skal der gives afslag.

Den korrigerede geneafstand er geneafstanden, hvor der er korrigeret for bl.a. vindretning og eventuel kumulation med andre husdyrbrug > 75 DE. Den indeholder desuden en korrektion baseret på en bortscreening af staldafsnit, der er placeret længere væk end 1,2 gange geneafstanden.

Den vægtede gennemsnitsafstand er en beskrivelse af den reelle afstand mellem staldafsnittene og omboende. Den vægtede gennemsnitsafstand beregnes kun for de staldafsnit, der ikke er bortscreenet ved at ligge længere væk end 1,2 gange geneafstanden.

Der er ikke andre husdyrbrug med mere end 75 DE indenfor 100 m i forhold til nabobeboelse eller indenfor 300 m i forhold til samlet bebyggelse og byzone. Der er derfor ingen kumulation med andre husdyrbrug.

Afstandene fra anlægget til samlet bebyggelse og byzone er længere end 1,2 gange geneafstandene.

Det teoretisk beregnede konsekvensområde, inden for hvilket lugt kan registreres uden at lugten af den grund vurderes at være til gene, for ejendommens lugtimmission er beregnet ved anvendelse af formlen $1,6 * (LE/s^{0,6})$. For det ansøgte projekt er konsekvensområdet beregnet til 1.400 m.

Lugt fra gyllebeholderne, der overdækkes med flydelag, vil være meget minimal hen over året. Det er derfor kommunens vurdering, at lugt fra gyllebeholderne ikke vil være til gene for naboerne.

Når gyllen omrøres og udbringes, kan der være lugtgener. Det er kommunens vurdering, at ansøger med de beskrevne procedurer tager tilstrækkeligt hensyn til de naboer, der kunne blive mest generet af dette.

Aabenraa Kommune vurderer samlet, at godkendelsen ikke vil medføre væsentlige lugtgener for nabobeboelserne, samlet bebyggelse og byzone, da genekriterierne er overholdt. Det kan dog ikke afvises, at nabobeboelserne indenfor det beregnede konsekvensområde på 1.400 m kan opleve lugtgener fra anlægget og fra håndteringen af husdyrgødningen.

Aabenraa Kommune fastsætter alene vilkår om, at såfremt der skulle opstå væsentlige lugtgener for de omkringboende, der forventes at være væsentligt større, end det kan forventes i følge ansøgningen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger. Og at eventuelle udgifter hertil skal afholdes af bedriften.

7.2 Fluer og skadedyr

Redegørelse

Det oplyses i ansøgningen, at forekomsten af skadedyr reduceres væsentligt gennem ryddelighed og stenbelægninger omkring bygninger.

Fluegener bekæmpes ved hyppig vask af stalde mellem hvert hold og anvendelse af rovfluer fra Rovfluen A/S.

For at undgå rotter etableres 1 meter med 16/32 sten omkring bygningerne. Ejendommen er tilmeldt kommunal rottebekæmpelsesordning.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at ejendommen efter udvidelsen kan drives, uden at dette medfører væsentlig påvirkning af omgivelserne fra skadedyr.

Der stilles dog vilkår om, at fluer bekæmpes i henhold til de veterinære bestemmelser. Ligeledes stilles der vilkår om opbevaring af foder og oprydning på ejendommen, så der ikke er risiko for tilhold af skadedyr.

7.3 Transport

Redegørelse

Adgangen til ejendommen sker ad offentlig vej, Skyttehusvej, der ikke er særligt trafikeret.

Langs offentlig vej er der boliger, der berøres af trafik til og fra ejendommen. Generne forsøges afhjulpet ved at kørsel gennem Fårhus fortrinsvist kommer til at foregå i dagtimerne og uden for "myldretiderne". Der køres fortrinsvis i dagtimerne mellem kl. 07 og 17.

I forbindelse med udvidelse af besætningen vil der blive et øget transportbehov fra og til ejendommen, men transporten øges ikke proportionalt med besætningens størrelse, idet der i mange tilfælde medtages større mængder pr. kørsel.

I forbindelse med høst og udkørsel af gylle vil der foregå transporter i aftentimerne. I slutningen af høsten vil der endvidere kunne foregå høstarbejde om natten.

Tabel 24: Transporter

Transporter	Før udvidelse			Efter udvidelse		
	Antal/år	Kapacitet pr. transport	Transportmiddel	Antal/år	Kapacitet pr. transport	Transportmiddel
Foder	140	Max 30 ton	Lastbil	200	Max 30 ton	Lastbil
Transport i forbindelse med høst	250	Max 30 ton	Lastbil	250	Max 30 ton	Lastbil
Fyringsolie	20	Max 30 ton	Lastbil	20	Max 30 ton	Lastbil
Diesellole	15	Max 30 ton	Lastbil	15	Max 30 ton	Lastbil
Levering af smågrise	45	Ca. 5.000 kg	Lastbil	45	Ca. 5.000 kg	Lastbil
Afhentning af smågrise	10	Ca. 5.000 kg	Lastbil	10	Ca. 5.000 kg	Lastbil
Afhentning af slagtesvin	125	Ca. 180 svin	Lastbil	150	Ca. 180 svin	Lastbil
Afhentning af døde dyr	100		Lastbil	100		Lastbil
Husdyrgødning / væskefraktion, gyllevogn	230	Ca. 25 ton	Gyllevogn	350	Ca. 25 ton	Gyllevogn
Husdyrgødning / væskefraktion lastbil	80	Maks 30 ton	Lastbil	100	Maks 30 ton	Lastbil
Affald	26	Varierer	Lastbil	26	Varierer	Lastbil
Transporter i alt	1.041			1.266		

Interne transportveje fremgår af situationsplanen i bilag 1.2 og transportvej for gylletransporter vises på bilag 1.3.

Herudover forekommer transport med mindre biler og personbiler, herunder f.eks. dyrlæge mv. Færdsel på offentlig vej reguleres af politiet efter færdselslovens regler.

Vurdering

Antallet af transporter forøges ikke i samme grad som produktionen.

Kommunen finder, at der er taget nogle initiativer for at mindske generne for naboerne fra transporterne.

Miljøgodkendelsen meddeles i medfør af Husdyrloven, hvorefter der ikke kan stilles vilkår til trafik / kørsel på offentlig vej.

Der stilles vilkår om, at mest mulig kørsel til markerne skal ske uden kørsel på offentlig vej, samt til omfang og udførsel af transport.

Aabenraa Kommune vurderer, at der ikke vil forekomme væsentlige støj-, støv- og lugtgener i forbindelse med transporter til og fra ejendommen.

7.4 Støj

Redegørelse

Ud over transportstøj, forekommer støj fra levering af foder, foderanlægget, ventilation, gylleseparering, gyllepumpning og udlevering af grise.

Intern transport sker hovedsagelig indenfor normal arbejdstid, men i spidsbelastninger (høst og udkørsel af gylle) kan der forekomme kørsel udenfor normal arbejdstid.

Ejendommens placering betyder i øvrigt, at omgivelserne generes minimalt.

Ejendommens primære støjkilder er listet i efterfølgende tabel.

Tabel 25: Støjkilder

Støjkilde	Placering	Driftstid
Ventilationsafkast	På staldene	Hele døgnet
Fodringstider	Stalde	Hele døgnet
Levering af foder	Ved siloer	Primært indenfor normal arbejdstid
Gylleseparation	Ved stald 2	Hele døgnet
Udkørsel af husdyrgødning		Primært indenfor normal arbejdstid
Lastbiler m.v.		Primært indenfor normal arbejdstid
Læsning af slagteklare dyr		Fra kl. 03.00

Støjkilderne fremgår af situationsplanen i bilag 1.2.

For at begrænse støj fra læsning af slagteklare dyr er udleveringsfaciliteterne indrettet som en delvis lukket sluse, således at der opnås optimale forhold for dyr og personale.

Der er ved etablering af ventilationsanlægget anvendt støjsvage ventilatorer.

Transporter og kørsel tilrettelægges, så der opstår færrest mulige gener for omgivelserne, se ovenfor.

Gylleseparatoren forventes at have en støjbelastning, der svarer til en 5 kw gyllepumpe, svarende til ca. 50-60 dB(A) og separatoren er isoleret. Ansøger forventer ikke, at der vil være problemer med støj uden for ejendommen.

Vurdering

I Kommuneplan 2009 for Aabenraa Kommune er der i Hovedstrukturdelen anført følgende i afsnittet 7.1 Landbrug:

7.1 Landbrug

Byrådets mål er (kun mål relevante for støj fra virksomheder er medtaget)

at landbrug drives på en sådan måde, at der tages størst mulig hensyn til naboer, natur, miljø, landskab og kulturhistoriske interesser.

at landbrugets bygningsmasse placeres hensigtsmæssigt i forhold til naboer, natur, miljø, landskab og kulturhistorie.

I afsnittet 6.5 Forebyggelse af miljøkonflikter er anført følgende:

6.5 Forebyggelse af miljøkonflikter

Byrådets mål er (kun mål relevante for støj fra virksomheder er medtaget)

at forebygge og begrænse forurening i form af støj, støv og lugt m.v. fra virksomheder og trafik.

Kommunen er i Kommuneplanen opdelt i 4 geografiske områder med udgangspunkt i bymønsteret. De 4 områder benævnes Øst, Nord, Syd og Vest. Ejendommen Skyttehus-

vej 5 er beliggende i Det åbne land, Syd, og har arealer beliggende i både Det åbne land, Syd og i Vest.

Kommuneplanen fastsætter for disse to områder ikke retningslinier for støjbelastning, der er til hindring for udvidelsesmulighederne for landbruget.

Denne miljøgodkendelse regulerer støjudsendelse fra ejede og forpagtede arealer.

Landbrugets driftsbygninger ligger, som nævnt, i Det åbne land, Syd. Udsendelse af støj fra driftsbygningerne og området i umiddelbar nærhed af disse vil være uden betydning for de i kommuneplanen beskrevne planlagte områder, eksempelvis boligområder, erhvervsområder, sommerhusområder, landsbyer, da afstanden til områderne er stor. Eksempelvis er afstanden til landsbyen Fårhus ca. 2.700 meter, og afstanden til den uplanlagte bebyggelse Kragelund er ca. 1.300 meter.

Driftsarealer hørende til landbruget er beliggende i nærheden af landsbyen Fårhus i en afstand af ca. 450 meter.

Endvidere er driftsarealer beliggende i umiddelbar nærhed af bebyggelsen Kravlund. Bebyggelsen Kravlund er beliggende i Det åbne land, Vest.

Der er forsamlingslokaler i og der drives virksomhed fra bygninger i landsbyen Fårhus. Den faktiske benyttelse af landsbyen er blandet bolig og erhverv.

Der drives landbrug fra bygninger i bebyggelsen Kravlund. Bebyggelsens faktiske benyttelse er derfor blandet bolig og erhverv.

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om "ekstern støj fra virksomheder" anføres ingen grænseværdier for støjbelastningen fra virksomheder ved boliger i det åbne land. Dog anføres, at man som udgangspunkt ved fastsættelse af støjgrænser ved nærmest liggende boliger bør anvende de grænseværdier, der gælder for områder med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse. Der stilles derfor vilkår om overholdelse af disse grænseværdier.

Aabenraa Kommune vurderer, at den ansøgte udvidelse ikke vil medføre væsentlig forøgelse af husdyrbrugets støjfrembringelse, og at ejendommen kan drives, uden at dette medfører overskridelse af støjgrænserne.

Der stilles vilkår om, at husdyrbruget skal planlægge flest mulig støjende aktiviteter afviklet i dagperioden og være særlig agtpågivende omkring støjfrembringelse i natperioden, herunder fra mobile støjkloder. For at sikre mulighed for indgreb stilles vilkår om, at kommunen kan stille krav om, at beregning / måling af husdyrbrugets støjbelastning i omgivelserne udføres på husdyrbrugets bekostning.

7.5 Støv

Redegørelse

Støvgener kan opstå ved håndtering af foder og halm og i særlige tilfælde fra trafik til og fra husdyrbruget.

Der er etableret cykloner på fodersiloerne for at reduceret støvemissionen.

Vurdering

Nærmeste nabobeboelse ligger i en afstand af ca. 200 m. fra staldbygninger. Det er kommunens vurdering, at den ansøgte udvidelse ikke vil medføre væsentlig forøgelse af husdyrbrugets støvpåvirkning.

Cyklonerne på fodersiloerne er medvirkende til, at ejendommen kan drives, uden at dette medfører væsentlig påvirkning af omgivelserne fra støv. Der stilles derfor vilkår om, at fodersiloerne skal være forsynet med cykloner, der vedligeholdes efter producentens anvisninger.

Aabenraa Kommune vurderer, at støvgener fra ejendommen ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende.

Kommunen finder dog, at der bør sikres mulighed for myndighedsmæssigt indgreb overfor gener, hvorfor der fastsættes vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til støvgener i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlige.

7.6 Lys

Redegørelse

Der er normalt ikke lys i stalden mellem kl. 20 og kl. 6, dog vil der enkelte dage i forbindelse med indsættelse af nye grise være begrænset lys hele døgnet.

Belysninger kan kun i meget begrænset omfang ses fra vejen.

I forbindelse med høst kan det forekomme, at maskinerne kører med lys.

Der er dæmpet udendørsbelysning langs kørevejen, der vender væk fra Fårhus.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at den ansøgte udvidelse ikke vil medføre forøgelse af husdyrbrugets lysfrembringelse, og at ejendommen kan drives, uden at dette medfører væsentlig lyspåvirkning af omgivelserne. Kommunen finder dog, at der bør sikres mulighed for myndighedsmæssigt indgreb heroverfor, hvorfor der fastsættes vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til lyspåvirkning, som tilsynsmyndigheden finder væsentlig.

7.7 Ammoniak – generel reduktion

Redegørelse

Det generelle krav om reduktion af ammoniak fra husdyrbrug omfattet af husdyrbruglovens § 12 er fastlagt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. For ansøgninger fremsendt i 2007 gælder det, at det generelle krav om reduktion af ammoniakemissionen fra stald og lager i forhold til bedste staldsystem med normtal 2005/2006 er 15 %.

Ansøger har for at kunne overholde det generelle krav om reduktion af ammoniakemissionen og BAT kravet valgt følgende virkemidler:

- Reduceret råprotein i foderet til slagtesvin, 149,1 g råprotein pr. FE

Reduceret råprotein i foderet til slagtesvin reducerer ammoniakemissionen med 1.937,2 kg N/år. Se nedenstående tabel.

Tabel 26: Ammoniaktab på produktionsniveau – uddrag fra det digitale ansøgningskema

Resultat af beregninger af ammoniaktab på produktionsniveau									
StaldID	Kode for staldsystem	Ammoniaktab fra rensningsstaldsystem (kgN/år)	Ammoniaktab fra vandstaldsystem (kgN/år)	Effekt af staldsystem (kgN/år)	Effekt af søkystem (%)	Effekt af miljøteknolog (kgN/år)	Effekt af kederteknologi m.m. (kgN/år)	Effekt af miljølagre (kgN/år)	Effekt af ammoniaktab fra søkystem og lagre (kgN/år)
ST-88807	svsl2	1001,24	1425,82	1,82	0,15%	0,00	0,00	0,00	909,82
		1431,21	1425,80	2,61	0,15%	0,00	331,86	0,00	1126,74
	svslm1	152,27	153,45	-0,88	-0,67%	0,00	0,00	0,00	153,45
		216,94	217,18	-1,24	-0,67%	0,00	0,00	0,00	217,18
ST-88808	svsl2	1001,24	1425,82	1,82	0,15%	0,00	0,00	0,00	909,82
		1431,21	1425,80	2,61	0,15%	0,00	331,86	0,00	1126,74
	svslm1	152,27	153,45	-0,88	-0,67%	0,00	0,00	0,00	153,45
		216,94	217,18	-1,24	-0,67%	0,00	0,00	0,00	217,18
ST-88809	svsl2	1001,24	999,82	1,82	0,15%	0,00	0,00	0,00	999,82
		1431,21	1425,80	2,61	0,15%	0,00	331,86	0,00	1118,71
	svslm1	152,27	153,45	-0,88	-0,67%	0,00	0,00	0,00	153,45
		216,94	217,18	-1,24	-0,67%	0,00	0,00	0,00	217,18
ST-88810	svsl2	1101,25	1099,82	2,00	0,15%	0,00	0,00	0,00	1099,82
		1573,13	1573,28	2,88	0,15%	0,00	331,86	0,00	1238,41
	svslm1	152,27	153,45	-0,88	-0,67%	0,00	0,00	0,00	153,45
		239,47	240,80	-1,28	-0,67%	0,00	0,00	0,00	240,80
ST-119000	svsl2	1101,25	1099,82	2,00	0,15%	0,00	0,00	0,00	1099,82
		1573,13	1573,28	2,88	0,15%	0,00	331,86	0,00	1238,41
	svslm1	152,27	153,45	-0,88	-0,67%	0,00	0,00	0,00	153,45
		239,47	240,80	-1,28	-0,67%	0,00	0,00	0,00	240,80
ST-119001	svsl2	1101,25	1099,82	2,00	0,15%	0,00	0,00	0,00	1099,82
		1573,13	1573,28	2,88	0,15%	0,00	331,86	0,00	1238,41
	svslm1	152,27	153,45	-0,88	-0,67%	0,00	0,00	0,00	153,45
		239,47	240,80	-1,28	-0,67%	0,00	0,00	0,00	240,80
Sum	Nat III	6424,51	7018,22	8,18	0,01	0,00	0,00	0,00	6416,22
	Ansogt	10562,93	10542,03	8,96	0,00	0,00	1387,15	0,00	9604,87

Tabel 27: Resultat fra beregninger af den generelle ammoniakemission – uddrag fra det digitale ansøgningskema

Resultat af beregninger på generelt ammoniakreduktionskrav	
Grovfocerrationen for kvælstofproduktionen på anlægget er baseret på min. 40 % græs	Nej
Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lagre opfyldt?	Ja
Eventuel yderligere reduktion nødvendig for at opfylde kravet	-1481,08 kgN/år
Ammoniaktab i nudrift og ansøgt drift fordelt på staldsystemer og opbevaringslagre	
	Ansogt (kgN/år)
Ammoniaktab fra staldsystemer mv. ikke omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav:	0
Ammoniaktab fra staldslus og lagre omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav, men eksisterende uanset produktion:	5239,12
Ammoniaktab fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav (etableringer, udskiftelser, ændringer):	2216,64
Ammoniaktab fra lagre af flydende husdyrgødning:	760,51
Ammoniaktab fra lagre af fast husdyrgødning:	0,00

Vurdering

Det generelle ammoniakreduktionskrav på 15 % er med det valgte staldsystem og de valgte virkemidler overholdt, da ammoniakemissionen reduceres med 1.481,08 kg N/år mere end det generelle ammoniakreduktionskrav foreskriver. Der er stillet de nødvendige fastholdelsesvilkår.

7.8 Ammoniak – individuel reduktion

Produktionen på Skyttehusvej 5 medfører dannelse af husdyrgødning (gylle), som indeholder store mængder af næringsstoffer (kvælstof, fosfor m.fl.), der ved uhensigtsmæssig behandling vil kunne tilføres naturområder og vandmiljøet.

På et husdyrbrug er det stalde og husdyrgødningslagre, der er hovedkilden til udslip af luftbåren kvælstof (ammoniakfordampning).

Som en følge af bekendtgørelsens (bek. om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug) beskyttelsesniveauer gælder for ammoniak et generelt reduktionskrav for godkendelsespligtige husdyrbrug. Det indebærer, at der i forbindelse med alle miljøgodkendelser

er fastsat et generelt standardkrav til reduktion af ammoniakemissionen fra stald og lager. For ansøgninger indsendt i 2007 var kravet på 15 % reduktion. Kravet vedrører alene reduktion af den forøgede emission, altså ammoniakemissionen fra selve udvidelsen, samt for stalde der renoveres. Det fremgår af ansøgningen, at dette reduktionskrav er overholdt.

Det fremgår af ansøgningen, at den ansøgte udvidelse vil give anledning til en meremission af ammoniak på 1.187 kg N/år, og at husdyrbrugets samlede emission herved bliver på 8.605 kg N/år. Af disse 8.605 kg N/år er de 8.226 kg N/år fra stald og lager på ejendommen. Det svarer til en meremission fra stald og lager på ejendommen på 807 kg N/år.

Tabel 28: Emission fra anlægget – uddrag fra det digitale ansøgningskema.

Nøgletal emission	
	kgN/år
Samlet emission fra stald og lager	8225,66
Meremission fra stald og lager	807,13

Differencen på 379 kg N/ha skyldes brugen af en gyllebeholder uden for ejendommen, hvorfor den ikke indgår som en del af stald og lager på ejendommen, da dette følger ejendomsnummeret.

Kvælstof og fosfor er begrænsende næringsstoffer for mange økosystemer. Når et naturområde belastes med ekstra næringsstoffer (eutrofieres), fører det til ændret artssammensætning, fordi konkurrencestærke og kraftigt voksende plantearter (som f.eks. *stor nælde*, *blåtop* og *vild kørvel*) bliver begunstiget på bekostning af lavtvoksende og konkurrencesvage plantearter (såkaldte nøjsomhedsarter).

Eutrofieringen kan blive så kraftig, at naturtypernes tålegrænse bliver overskredet. Resultatet bliver, at flere af de karakteristiske nøjsomhedsarter forsvinder, og naturtypernes tilstand ændres.

Selv små ekstra tilførsler af næringsstoffer kan på sigt føre til ændret artssammensætning.

Eutrofiering af naturområder kan ske i form af direkte tilførsel af gødning eller indirekte i form af f.eks. kvælstofdeposition fra luften eller jordfygning fra marker.

Eutrofiering af naturligt næringsfattige arealer såsom visse overdrev, heder og moser bevirker således, at plantevæksten ændrer sig og bliver kraftig og tæt. Derved forsvinder et stort antal lave og lyskrævende plantearter, og temperaturen ved jordoverfladen falder ("mikroklimaet" ændrer sig). Det medfører, at arter, som kræver et varmt mikroklima (dagsommerfugle, mange biller og andre insekter), forsvinder.

Naturarealer på ejendommen

Følgende naturarealer har Aabenraa Kommune besigtiget og/eller analyseret ud fra kort og luftfoto:

- Alle arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 inden for/på udbringningsarealerne.
- Alle arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 inden for en radius af 1 km fra anlægget på Skyttehusvej 5.

De besigtigede naturarealer omfatter 2 moser, 1 hede, 1 eng og 1 vandhul. Arealerne er beskrevet under "§ 3 natur" nedenfor.

Naturtyperne er alle beskyttede i henhold til § 3 i Naturbeskyttelsesloven.

Baggrundsbelastningen i området er på ca. 20 kg N/ha pr. år (*Atmosfærisk deposition 2009. NOVANA, Faglig rapport nr. 801, 2011 og <http://www2.dmu.dk/Pub/FR801.pdf>*).

Husdyrlovens § 7

For at beskytte biologisk værdifulde og kvælstoffølsomme naturarealer mod eutrofiering med ammoniak må den luftbårne ammoniakdeposition (nedfald) fra husdyrbrug til naturarealer omfattet af § 7 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v. (lovbekendtgørelse nr. 1486 af 04.12.2009 med senere ændringer) ikke øges, hvis afstanden er mindre end 300 meter (bufferzone I). Er afstanden mellem anlæg og § 7-området mellem 300 meter og 1000 meter, må merbelastningen af ammoniak i naturområdet ikke overskride 0,3-0,7 kg N/ha/år (afhængig af antallet af andre husdyrbrug med mere end 75 DE, der ligger nærmere brugt og § 7 naturområdet end 1000 meter (bufferzone II)).

De naturområder, der er omfattet af § 7 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v., er:

- 1) Højmose
- 2) Lobeliesø
- 3) Hede større end 10 ha, som er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder
- 4) Overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder
- 5) Hede, som er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende indenfor internationale naturbeskyttelsesområder
- 6) Overdrev, som er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende indenfor internationale naturbeskyttelsesområder
- 7) Ammoniakfølsomme søer, herunder kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger og brunvandede søer og vandhuller, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.

Det fremgår af Husdyrlovens regelsæt, at som udgangspunkt er beskyttelsesniveauet, der er fastlagt i lovgivningen, tilstrækkeligt til at sikre natur og miljø og skabe overensstemmelse med habitatdirektivforpligtigelserne. Kommunen er dog forpligtet til at foretage en konkret vurdering af, om beskyttelsesniveauet er tilstrækkeligt til at sikre naturområderne den fornødne beskyttelse. Vurderes det ikke at være tilfældet (kun i særlige tilfælde), kan kommunen stille forureningsbegrænsende vilkår, som rækker ud over ovennævnte fastsatte beskyttelsesniveauer.

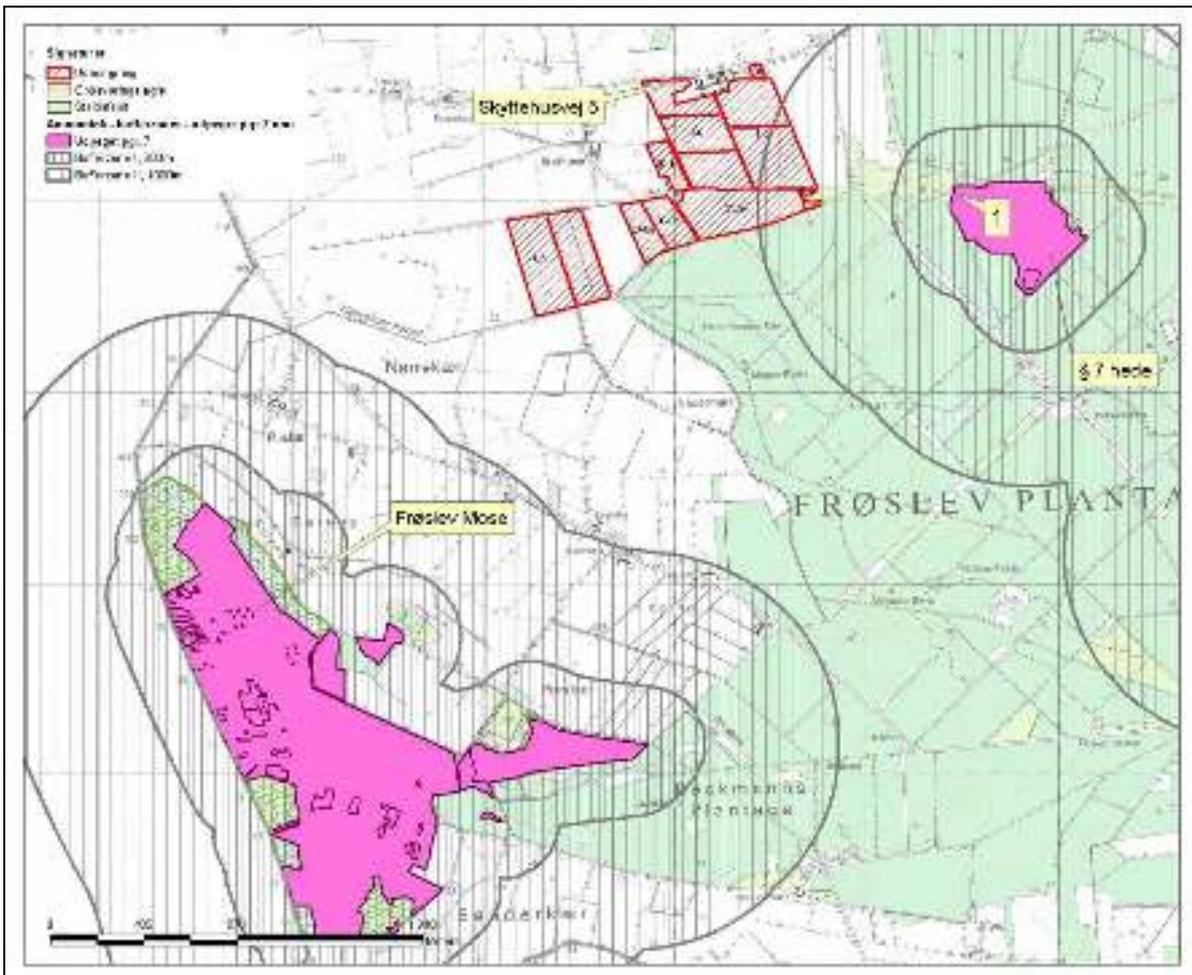
Redegørelse (arealer omfattet af husdyrlovens § 7)

Der ligger ingen naturområder, som er omfattet af Husdyrlovens § 7, inden for 1.000 meter fra anlægget, jf. kort 1.

Nærmeste § 7 område er en hede i Frøslev Plantage ca. 1,4 km sydøst for anlægget på Skyttehusvej 5.

Der er lavet beregninger på merdepositionen og den totale deposition af ammoniak fra anlægget til følgende punkt og naturområde (kort 1):

- 1) Hede i Frøslev Plantage
Merdeposition: 0,0 kg N/ha
Total deposition: 0,2 kg N/ha

Kort 1: Naturområder omfattet af Husdyrlovens § 7, med bufferzoner og beregningspunkter for ammoniakdeposition.

Da Frøslev Mose ligger ca. 3,4 km fra anlægget er der ikke beregnet på merdepositionen, da denne er negligerbar, når afstanden er over 3 km (jævnfør teknisk notat fra DMU(2006)).

Baggrundsbelastningen i området er på ca. 20 kg N/ha pr. år (*Atmosfærisk deposition 2009. NOVANA, Faglig rapport nr. 801, 2011 og <http://www2.dmu.dk/Pub/FR801.pdf>*).

Tålegrænsen, dvs. hvad moser tåler for at kunne bevares/genskabes som upåvirket høj-mose, ligger på 5-10 kg N/ha årligt. Tålegrænsen for heder ligger på 10-20 kg N/ha årligt (Ammoniakmanualen - Harmoniserede tålegrænser. Opdatering af 15. december 2005 og <http://www.skovognatur.dk/Udgivelser/Tidligere/2003/ammoniakmanualen.htm>).

I Kommuneplan 2009 er både Frøslev Mose og heden udpeget som "særligt næringsfattige naturarealer".

Hede i Frøslev Plantage

Naturarealet er en hede omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3 og Husdyrlovens § 7. Heden ligger ca. 1,4 km sydøst for anlægget. Heden er beliggende midt i Frøslev Plantage.

Heden er ikke besigtiget i forbindelse med denne miljøgodkendelse. Heden vurderes at være leve- og ynglested for markfirben, da arten har sit naturlige levested på bl.a. heder, og ifølge DMU's "Håndbog om dyrearter på Habitatdirektivets bilag IV" (Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007) findes i området.

Vurdering (arealer omfattet af husdyrlovens § 7)

Depositionsberegningen viser, at udvidelse af dyreholdet på Skyttehusvej 5 bidrager med en merdeposition på 0,0 kg N/ha pr. år og en total deposition på 0,2 kg N/ha pr. år til heden i Frøslev Plantage.

Tålegrænsen for heder ligger mellem 10-20 kg N/ha. Der er ingen merdeposition og det vurderes på den baggrund, at tilstanden i heden ikke vil blive forringet af den luftbårne ammoniak fra ejendommen.

Desuden er husdyrlovens beskyttelsesniveau overholdt, idet merdepositionen af ammoniak ikke overstiger 0,7 Kg N/ha. Det fremgår af Husdyrlovens regelsæt, at som udgangspunkt er beskyttelsesniveauet, der er fastlagt i lovgivningen, tilstrækkeligt til at sikre natur og miljø og skabe overensstemmelse med habitatdirektivforpligtigelserne.

Det vurderes derfor, at den beregnede merdeposition på 0,0 kg N/ha/år ikke vil forringe forholdene på heden.

Udvidelsen vil ikke give anledning til nogen målbar merdeposition til Frøslev Mose pga. afstanden hertil.

Der stilles ikke yderligere vilkår i forhold til anlægget og dets ammoniakemission til § 7 områderne "heder" i Frøslev Plantage og Frøslev Mose.

§ 3 natur

Jf. Husdyrlovens § 23 skal kommunen foretage en konkret vurdering af, om der forekommer andre naturarealer end "§ 7-arealer", som kan blive påvirket af ammoniakemissionen fra Skyttehusvej 5.

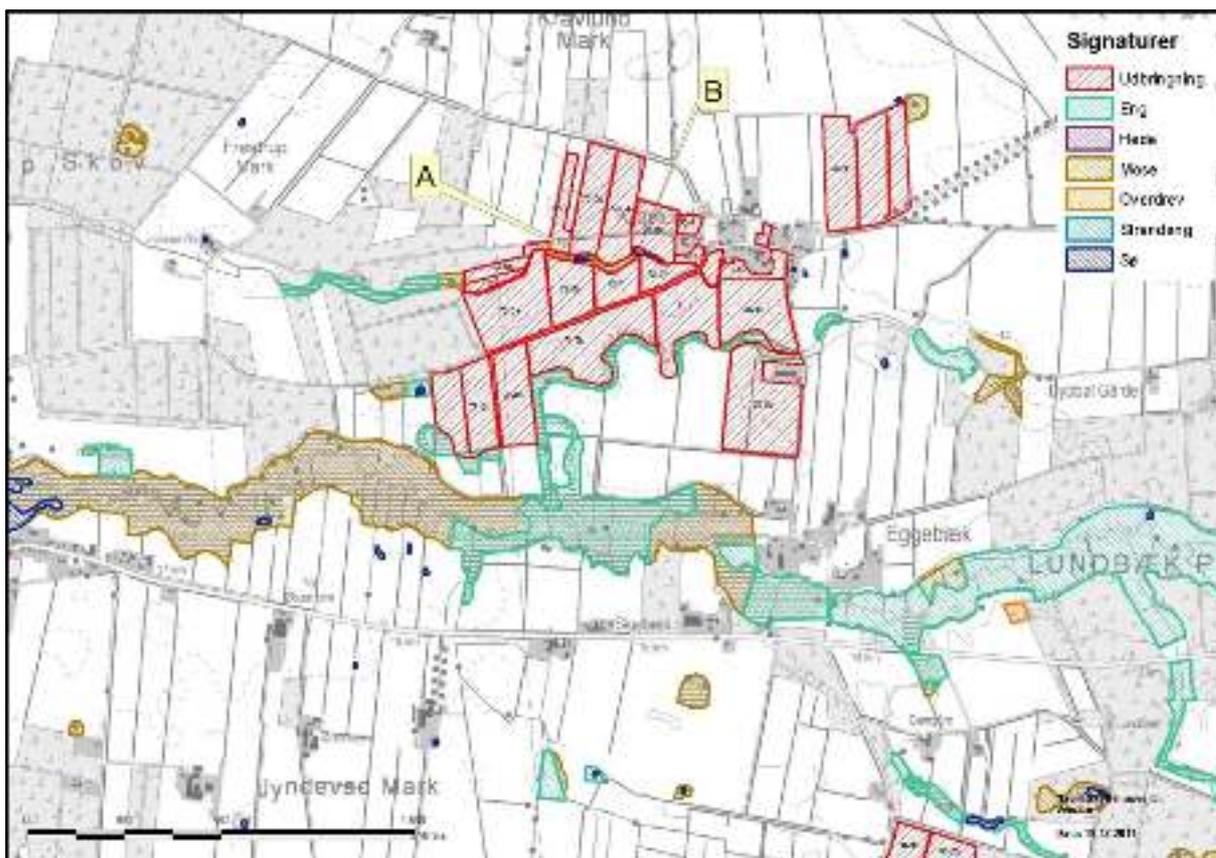
Desuden gælder det jf. Naturbeskyttelseslovens § 3, at tilstanden af visse naturarealer ikke må ændres, når de har et vist areal, naturindhold m.m.

Endeligt gælder ifølge kommuneplanens udpegning af særligt næringsfattige naturarealer, at der på eller i nærheden af disse arealer ikke må ske etablering eller udvidelse af husdyrbrug eller andet, som i væsentlig grad forringer den biologiske mangfoldighed, og der skal foretages en konkret vurdering af, om påvirkningen af naturarealerne er uacceptabel høj.

Redegørelse (arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3)

Der er ikke andre naturområder end ovennævnte § 7 områder, som er særligt næringsfattige naturområder (heder, moser, overdrev), i nærheden af bedriften.

Der ligger kun tre mindre vandhuller indenfor 1.000 meter fra anlægget. Disse vandhuller er ikke besigtiget, da de ikke ligger i forbindelse med Skyttehusvej 5's udbringningsarealer.

Kort 2: Viser placeringen af beskyttet natur og udbringningsarealer, samt hvilke naturarealer der er besigtiget (A og B). Anlæggets placering er ikke vist på kortet, da der ikke er beskyttede naturarealer på udbringningsarealerne omkring anlægget.

Område A

Mose A	
Naturtype/undertype	Næringsrig mose
Lokalitetsbeskrivelse	<p>Mose på matr. nr. 172 og 192, Kravlund, Tinglev.</p> <p>Mose der er omgivet af udbringningsarealer til Skyttehusvej 5 på alle sider. Mosen er væsentlig tilgroet med træer (pil, hvidtjørn, spidsløn, dunbirk, hyld og rødæl).</p> <p>Mosen gennemskæres af et dybtliggende vandløb, der er meget tørt. Mosen er meget tør og har et højt næringsindhold (vurderes ud fra vegetationen, der består af mange næringsstolerante arter) og naturtilstanden vurderes som ringe pga. det høje næringsstofindhold og tilgroningen med træer. Mosen vurderes ikke at være ynglested for bilag IV-arter, da den er helt skygget pga. træerne. Mosen er ikke omfattet af Husdyrlovens § 7, idet den ikke kan betegnes som højmoser.</p>
Lokalisering i forhold til anlæg	Der er ca. 9 km til ejendommen
Lokalisering i forhold til arealer	Der er udbringningsarealer hele vejen rundt om mo-

	sen.
N-deposition (merdeposition og totaldeposition)	Ikke beregnet grundet afstanden til anlægget.
N-tålegrænse	Ikke vurderet, men over 20 kg N/ha/år, da mosen ikke er fattigkær, hedemose, hængesæk eller højmose.
Baggrundsbelastning	20 kg N/ha/år.
Betydning som levested for bilag IV-arter	Mosen vurderes ikke at være ynglested for bilag IV-arter, da den er helt skygget pga. træerne.
Natura 2000 område	-
Kommuneplan	Området er udpeget som et område med naturinteresser i kommuneplanen.
Fredning	Ingen fredede arealer.
Vurdering	Mosen vurderes at være næringsberiget med en naturtilstand som ringe i forhold til referencetilstanden for naturtypen mose. Vegetationen i mosen består i overvejende grad af næringstolerante arter, der er begunstiget af næringstilførsel via luft og overfladevand. Der stilles ingen vilkår i forhold til mosen.

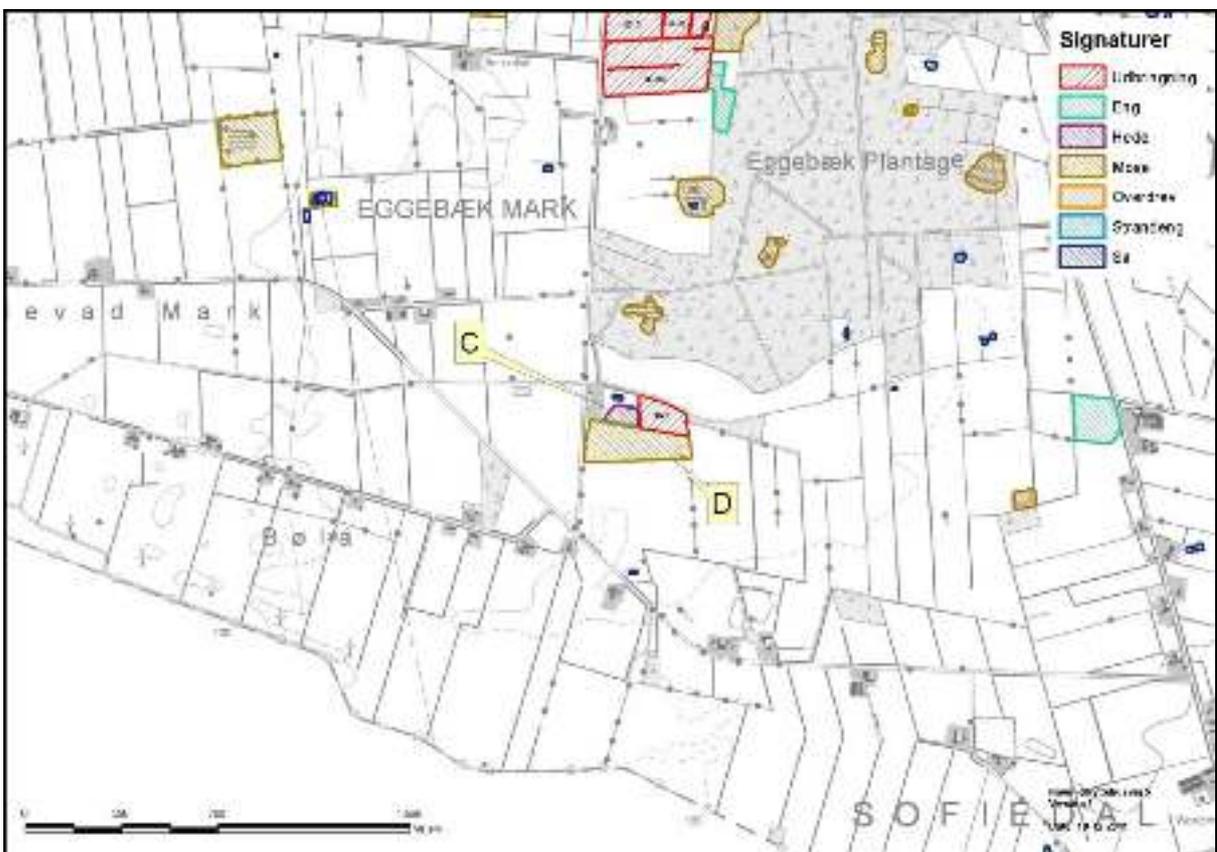
Billede 1: Naturområde A. Mose tilgroet med træer.

Område B

Vandhul B	
Naturtype/undertype	Vandhul (sø)
Lokalitetsbeskrivelse	<p>Vandhul på matr. nr. 172 Kravlund, Tinglev. Et aflangt vandhul med et areal på ca. 2.000 m² og omgivet af Skyttehusvej 5's udbringningsarealer på alle sider.</p> <p>Der løber et vandløb igennem vandhullet og videre ind i mosen (A), som ligger i forlængelse af vandhullet.</p> <p>Vandhullet har temmelig skrånende anlæg (1:2). En del af skrænten er bevokset med pil og i og omkring vandhullet findes bl.a. bredbladet dunhammer, stor nælde og bittersød natskygge. Vandhullet er næringsberiget og på vej mod en dårlig biologisk tilstand pga. tilgroning af skrænten og højt næringsindhold. En fortsat næringsberigelse vil fremskynde en tilgroning af vandhullet.</p>
Lokalisering i forhold til anlæg	Der er ca. 9 km til ejendommen.
Lokalisering i forhold til arealer	Der er udbringningsarealer hele vejen rundt om mosen.
N-deposition (merdeposition og totaldeposition)	Ikke beregnet grundet afstanden til anlægget.
N-tålegrænse	De fleste søer og vandhuller er eutrofieret som følge af næringstilførsel fra andre kilder end ammoniakdeposition, her især overfladevand, derfor er det ikke relevant at have en tålegrænse opgivet.
Baggrundsbelastning	20 kg N/ha/år.
Betydning som levested for bilag IV-arter	Muligt ynglested for bilag IV arter (herunder især padder).
Natura 2000 område	-
Kommuneplan/regionplan	Næringspåvirkede vandhuller i agerlandet er lavt prioriterede. Området er udpeget som et område med naturinteresser i kommuneplanen.
Fredning	Ingen fredninger.
Vurdering	Det vurderes, at hovedkilden til næringsberigelse af vandhullerne er overfladevand fra de dyrkede arealer, dels som vand, der løber på jordoverfladen til vandhullerne, dels som næringsberiget overfladevand, der løber til via rodzonen på dyrkede arealer. Der stilles vilkår om overholdelse af en dyrknings-, gødnings- og sprøjtefri bræmme rundt om vandhullet (beliggende på matr. nr. 172 Kravlund, Tinglev) (B, jf. kort 2), som vurderes at være potentielt yngle og/eller rastested for padderarter. Da terrænet er forholdsvist fladt omkring vandhullet, er det vurderet, at 2 m bræmme er tilstrækkelig til at sikre og på sigt forbedre vandhullets naturtilstand.

Billede 2: Naturområde B. Vandhul.

Kort 3: Viser placeringen af beskyttet natur og udbringningsarealer, samt hvilke naturarealer der er besøgt (C og D). Anlæggets placering er ikke vist på kortet, da der ikke er beskyttede naturarealer på udbringningsarealerne omkring anlægget.

Område C

Hede (besigtiget 26.01.2012) - matr. nr. 238 Eggebæk, Tinglev	
Naturtype/undertype	Tør hede
Lokalitetsbeskrivelse	Heden er beliggende vest for mark 80-2 og afgrænses af denne af et 3-rækket hegn. Dele af heden er en del af en skydebane for Tinglev Jagt- og Flugtskydningsforening. Den del der er inddraget som en del af skydebanen er slået og der forefindes rester af lerdUER i den del. Den resterende del af heden fremstår som en tør hede med en del revling og hedelyng.
Lokalisering i forhold til anlæg	Der er ca. 5 km til ejendommen.
Lokalisering i forhold til arealer	Heden ligger lige vest for mark 80-2.
N-deposition (merdeposition og totaldeposition)	Ikke beregnet grundet afstanden til anlægget.
N-tålegrænse	10-20 kg N/ha/år
Baggrundsbelastning	20 kg N/ha/år
Betydning som levested for bilag IV-arter	Heden kan være et muligt ynglested for bilag IV-arter.
Natura 2000 område	-
Kommuneplan/regionplan	Ingen relevante udpegninger
Fredning	Ingen fredninger
Vurdering	Heden vurderes at være i en udmærket tilstand med flere positive arter såsom Hedelyng og revling er fundet på arealet. Mod øst grænser heden op til mark 80-2. Der er et trerækket læhegn ind mod heden, hvilket giver en bræmme på mere end 2 m. Det skal sikres, at hvis det hegn forsvinder, så skal det opretholdes en 2 m bræmme ind til heden.

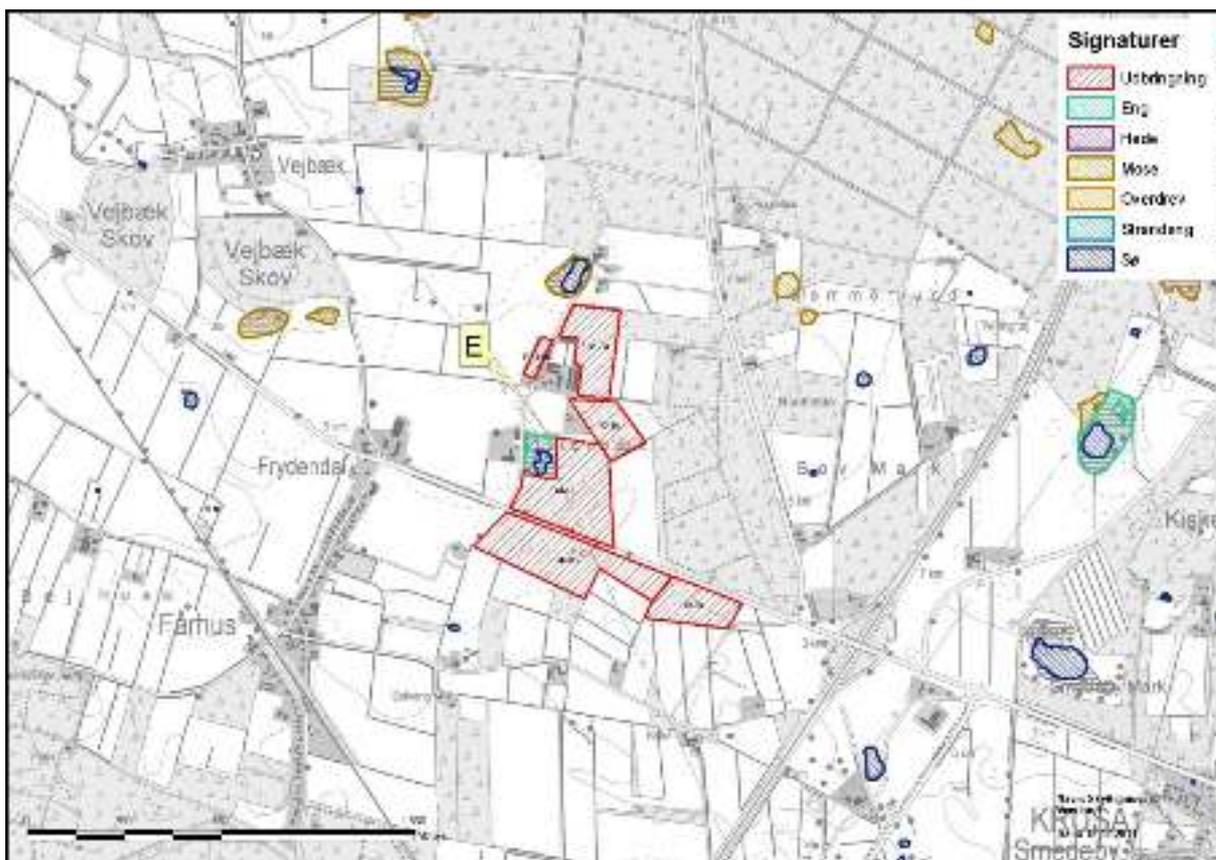
Billede 3: Naturområde C. Hede.

Område D

Mose D (besigtiget 26.01.2012) Mose på matr. nr. 234 Eggebæk, Tinglev	
Naturtype/undertype	Næringsfattig mose
Lokalitetsbeskrivelse	Mosens naturtilstand vurderes som god pga. plantesamfundet med bl.a. hedelyng, revling og kæruld. Der er enkelte træer (dunbirk og sitkagran) og gyvel er ligeledes registreret. Mosen er muligvis ynglested for bilag IV-arter. Mosen er ikke omfattet af Husdyrlovens § 7, idet den ikke kan betegnes som højmose. Det registrerede plantesamfundet er dog delvis sammenfaldende med plantesamfundet for en højmose.
Lokalisering i forhold til anlæg	Der er ca. 5 km til ejendommen.
Lokalisering i forhold til arealer	Mosen ligger syd for mark 80-2.
N-deposition (merdeposition og totaldeposition)	Ikke beregnet grundet afstanden til anlægget.
N-tålegrænse	På baggrund af plantesamfundet er tålegrænsen vurderet til at være 5-10 kg N/ha/år, da mosen plantesamfund er delvist sammenfaldende med en højmoses.
Baggrundsbelastning	20 kg N/ha/år.
Betydning som levested for bilag IV-arter	Mosen kan være ynglested for bilag IV-arter.
Natura 2000 område	-
Kommuneplan	Ingen relevante udpegninger.
Fredning	Ingen fredede arealer.
Vurdering	Mosen vurderes at være i en god naturtilstand i forhold til referencetilstanden for naturtypen mose. Vegetationen i mosen består i overvejende grad af arter, der er sammenfaldende med et plantesamfund for en højmose. Der stilles ingen vilkår i forhold til mosen, grundet at der ikke er hældning ind mod mosen og afstanden til anlægget.

Billede 4: Naturområde D. Mose.

Kort 4: Viser placeringen af beskyttet natur og udbringningsarealer, samt hvilke naturarealer der er besøgt (E). Anlæggets placering er ikke vist på kortet, da der ikke er beskyttede naturarealer på udbringningsarealerne omkring anlægget.

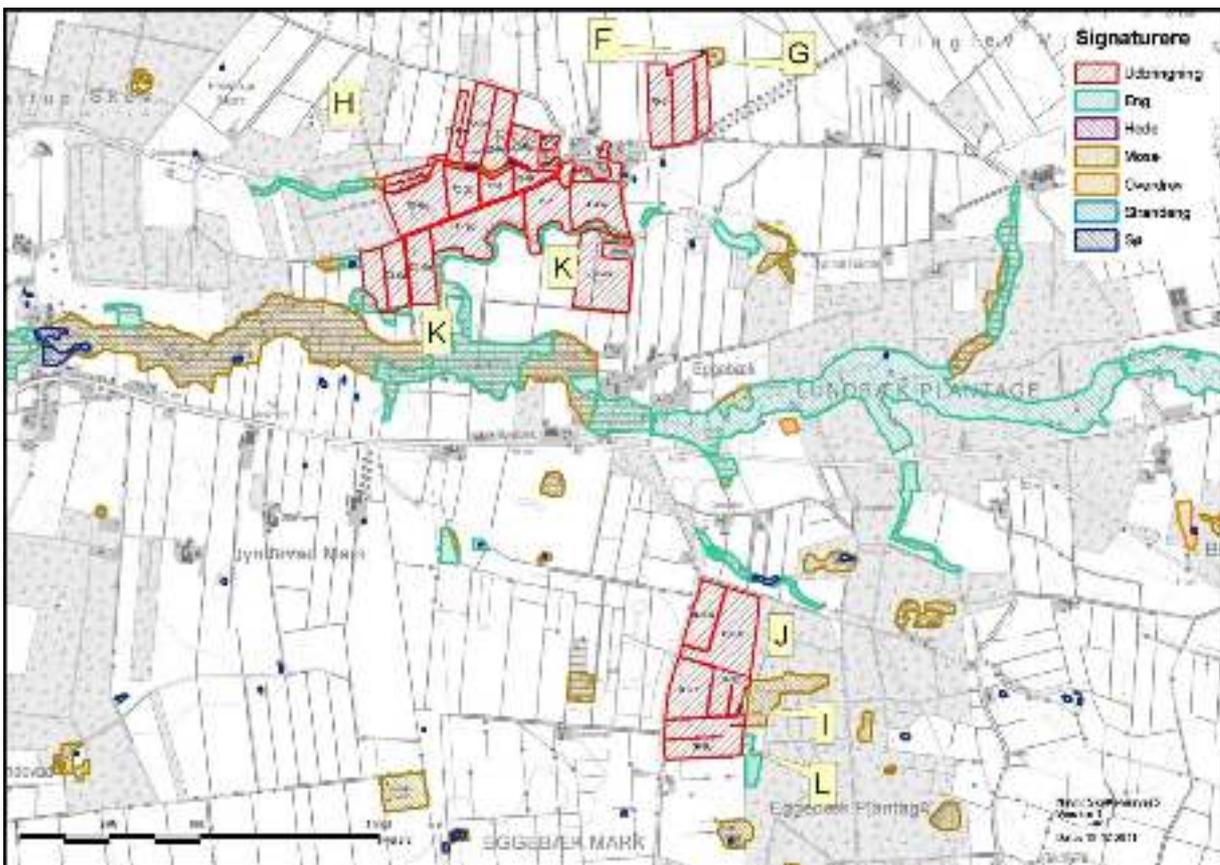
Område E

Eng ved Østerbækvej (besøgt 26.01.2012) - matr. nr. 257 Vejebæk, Bov m.fl.	
Naturtype/undertype	Kultureng
Lokalitetsbeskrivelse	På baggrund af besigtigelse vurderes det, at der er tale om en kulturpåvirket eng uden næringsfølsomme arter. Der er et større vandhul i engen. Den nordlige del af det udpegede område afgræsses.
Lokalisering i forhold til anlæg	Der er ca. 4 km til anlægget.
Lokalisering i forhold til arealer	Engarealet grænser op til en af husdyrbrugets udbringningsarealer (mark nr. 40-1a).
N-deposition (merdeposition og totaldeposition)	Der er ikke beregnet N-deposition til engene, da de som kulturenge vurderes ikke at være særligt følsomme overfor N-deposition, samtidig med at de ligger langt fra anlægget.
N-tålegrænse	15-25 kg N/ha/år, kulturenge befinder sig i den høje ende af tålegrænsen.
Baggrundsbelastning	20 kg N/ha/år
Betydning som levested for bilag IV-arter	Muligt rastested for bilag IV arter, men da vandhullet er næsten helt skygget af pil er det vurderet, at vandhullet ikke er særligt godt for padder.
Natura 2000 område	-

Kommuneplan/regionplan	Kulturenge er lavt prioriterede.
Fredning	Ingen fredninger.
Vurdering	Det er vurderet, at engen ikke indeholder næringsfølsom vegetation og dermed ikke er særlig følsom overfor ammoniakdeposition. Idet kulturenge befinder sig i den øvre del af tålegrænsen for enge, og at baggrundsbelastningen ikke overstiger denne tålegrænse, stilles der ingen vilkår til beskyttelse af engene i forbindelse med ammoniakemission fra anlægget og heller ikke i forbindelse med udbringning af husdyrgødning på tilstødende udbringningsarealer.

Billede 5: Naturområde E. Kultureng.

Kort 5: Viser placeringen af beskyttet natur og udbringningsarealer, samt hvilke naturarealer der er vurderet ud fra oversigtsfoto (F, G, H, I, J, K og L). Anlæggets placering er ikke vist på kortet, da der ikke er beskyttede naturarealer på udbringningsarealerne omkring anlægget.

Område F

Vandhul F - (vurderet ud fra luftfoto)	
Naturtype/undertype	Vandhul (sø)
Lokalitetsbeskrivelse	Vandhul på matr. nr. 193 Kravlund, Tinglev. Et mindre vandhul nord for et af Skyttehusvej 5's udbringningsarealer (mark 70-3).
Lokalisering i forhold til anlæg	Der er ca. 9 km til ejendommen.
Lokalisering i forhold til arealer	Der er udbringningsareal lige syd for vandhullet (mark 70-3).
N-deposition (merdeposition og totaldeposition)	Ikke beregnet grundet afstanden til anlægget.
N-tålegrænse	De fleste søer og vandhuller er eutrofieret som følge af næringstilførsel fra andre kilder end ammoniakdeposition, her især overfladevand, derfor er det ikke relevant at have en tålegrænse opgivet.
Baggrundsbelastning	20 kg N/ha/år.
Betydning som levested for bilag IV-arter	Næppe ynglested for bilag IV arter, da vandhullet er træbevokset.
Natura 2000 område	-
Kommuneplan/regionplan	Næringspåvirkede vandhuller i agerlandet er lavt prioriterede.
Fredning	Ingen fredninger.

Vurdering	Det vurderes, at hovedkilden til næringsberigelse af vandhullerne er overfladevand fra de dyrkede arealer, dels som vand, der løber på jordoverfladen til vandhullerne, dels som næringsberiget overfladevand, der løber til via rodzonen på dyrkede arealer. Der stilles ingen vilkår om overholdelse af en dyrknings-, gødnings- og sprøjtefri bræmme rundt om vandhullet, da et naturligt hegn udgør en bræmme mod vandhullet, der ligger mere end 2 m fra udbringningsarealet. Endvidere er der intet fald mod vandhullet.
-----------	--

Område G

Mose G (vurderet ud fra luftfoto)	
Naturtype/undertype	Næringsrig mose
Lokalitetsbeskrivelse	Mose på matr. nr. 180 Kravlund, Tinglev. Mose der er omgivet af udbringningsarealer til Skyttehusvej 5 mod vest (mark 70-3). Mosen er delvist tilgroet med træer. Mosen vurderes at have et højt næringsindhold, da den på nord, syd og østsiden grænser op til et landbrugsareal uden bræmmer ind mod mosen. På baggrund heraf vurderes naturtilstanden som begrænset, hvilket understøttes af, at den er under tilgroning med træer. Mosen er ikke omfattet af Husdyrlovens § 7, idet den ikke kan betegnes som højmoser.
Lokalisering i forhold til anlæg	Der er ca. 9 km til ejendommen
Lokalisering i forhold til arealer	Der er udbringningsareal (mark 70-3) tilhørende Skyttehusvej 5 vest for mosen.
N-deposition (merdeposition og totaldeposition)	Ikke beregnet grundet afstanden til anlægget.
N-tålegrænse	Ikke vurderet, men over 20 kg N/ha/år, da mosen ikke er fattigkær, hedemose, hængesæk eller højmoser.
Baggrundsbelastning	20 kg N/ha/år.
Betydning som levested for bilag IV-arter	Mosen kan være yngle- eller raste sted for bilag IV-arter.
Natura 2000 område	-
Kommuneplan	Ingen relevante udpegninger.
Fredning	Ingen fredede arealer.
Vurdering	Mosen vurderes at være næringsberiget med en naturtilstand som ringe/begrænset i forhold til referencetilstanden for naturtypen mose. Der stilles ingen vilkår i forhold til mosen, da et løvhegn mellem udbringningsarealet og ind mod mosen udgør en naturlig bræmme på mere end 2 m ind mod mosen.

Område H

Mose H (vurderet ud fra luftfoto) - matr. nr. 248, 249 Kravlund, Tinglev.	
Naturtype/undertype	Næringsrig mose
Lokalitetsbeskrivelse	Mosen er delvist tilgroet med træer. Ud fra luftfoto vurderes floraen i mosen ikke er være meget anderledes end de omkringliggende arealer. Mosen vurderes at være tør på baggrund af luftfoto. Der er tegn på aktivitet i mosen, hvilket muligvis kan være græsslet. Mosen er ikke omfattet af Husdyrlovens § 7, idet den ikke kan betegnes som højmose.
Lokalisering i forhold til anlæg	Der er ca. 9 km til ejendommen.
Lokalisering i forhold til arealer	Der er udbringningsareal (mark 72-2 og 72-0a) tilhørende Skyttehusvej 5 øst for mosen.
N-deposition (merdeposition og totaldeposition)	Ikke beregnet grundet afstanden til anlægget.
N-tålegrænse	Ikke vurderet, men over 20 kg N/ha/år, da mosen ikke er fattigkær, hedemose, hængesæk eller højmose.
Baggrundsbelastning	20 kg N/ha/år
Betydning som levested for bilag IV-arter	Mosen kan være yngle- eller rastested for bilag IV-arter.
Natura 2000 område	-
Kommuneplan	Området er et område med naturinteresser i kommuneplanen.
Fredning	Ingen fredede arealer.
Vurdering	Mosen vurderes at være næringsberiget med en naturtilstand som ringe/begrænset i forhold til referencetilstanden for naturtypen mose. Der stilles ingen vilkår i forhold til mosen, da et løvhegn mellem udbringningsarealerne og ind mod mosen udgør en naturlig bræmme på mere end 2 m ind mod mosen. Endvidere er der intet fald ind mod mosen.

Område I

Vandhul I - (vurderet ud fra luftfoto)	
Naturtype/undertype	Vandhul (sø)
Lokalitetsbeskrivelse	Vandhul på matr. nr. 257 Eggebæk, Tinglev. Et mindre vandhul øst og syd for et af Skyttehusvej 5's udbringningsarealer (mark 80-0g).
Lokalisering i forhold til anlæg	Der er ca. 6 km til ejendommen.
Lokalisering i forhold til arealer	Der er udbringningsareal lige vest og nord for vandhullet (mark 80-0g).
N-deposition (merdeposition og totaldeposition)	Ikke beregnet grundet afstanden til anlægget.
N-tålegrænse	De fleste søer og vandhuller er eutrofieret som følge af næringstilførsel fra andre kilder end ammoniakdeposition, her især overfladevand. Derfor er

	det ikke relevant at have en tålegrænse opgivet.
Baggrundsbelastning	20 kg N/ha/år.
Betydning som levested for bilag IV-arter	Muligt yngle- og rastested for bilag IV arter (herunder især padder).
Natura 2000 område	-
Kommuneplan/regionplan	Næringspåvirkede vandhuller i agerlandet er lavt prioriterede. Vandhullet ligger i et område der er udpeget som et område med naturinteresser i kommuneplanen.
Fredning	Ingen fredninger.
Vurdering	Det vurderes, at hovedkilden til næringsberigelse af vandhullerne er overfladevand fra de dyrkede arealer, dels som vand, der løber på jordoverfladen til vandhullerne, dels som næringsberiget overfladevand, der løber til via rodzonen på dyrkede arealer. Da terrænet er forholdsvist fladt omkring vandhullet, er det vurderet, at 2 m bræmme er tilstrækkelig til at sikre vandhullets naturtilstand.

Område J

Mose J (vurderet ud fra luftfoto) - matr. nr. 63 Eggebæk, Tinglev m.fl.	
Naturtype/undertype	Næringsrig mose / Fredsskov
Lokalitetsbeskrivelse	Mose der er omgivet af udbringningsarealer til Skyttehusvej 5 mod vest (dele af mark 80-0g og 80-0c). Mosen er tilgroet med træer og er endvidere udpeget som fredsskov. Naturtilstanden i mosen vurderes som begrænset, idet den er under tilgroning med træer og også udpeget som fredsskov. Mosen er ikke omfattet af Husdyrlovens § 7, idet den ikke kan betegnes som højmoser.
Lokalisering i forhold til anlæg	Der er ca. 6 km til ejendommen
Lokalisering i forhold til arealer	Der er udbringningsareal (mark 80-0c og 80-0g) tilhørende Skyttehusvej 5 vest for mosen.
N-deposition (merdeposition og totaldeposition)	Ikke beregnet grundet afstanden til anlægget.
N-tålegrænse	Ikke vurderet, men over 20 kg N/ha/år, da mosen ikke er fattigkær, hedemose, hængesæk eller højmoser
Baggrundsbelastning	20 kg N/ha/år
Betydning som levested for bilag IV-arter	Mosen kan være ynglested for bilag IV-arter.
Natura 2000 område	-
Kommuneplan	Området er udpeget som et område med naturinteresser i kommuneplanen.
Fredning	Ingen fredede arealer.
Vurdering	Mosen vurderes at være næringsberiget med en naturtilstand som ringe/begrænset i forhold til referencetilstanden for naturtypen mose. Der stilles

	ingen vilkår i forhold til den træbevoksede mose, da en grøft mellem udbringningsarealet og ind i mod mosen udgør en naturlig bræmme.
--	---

Område K

Enge omkring Volddalgrøften (K) (vurderet ud fra luftfoto) - matr. nr. 190, 191, 165, 201, 252, 89 Kravlund, Tinglev m.fl.	
Naturtype/undertype	Kulturenge
Lokalitetsbeskrivelse	På baggrund af luftfotos vurderes det, at der er tale om kulturpåvirkede enge uden næringsfølsomme arter. Engene grænser op til Volddal-grøften mod nord.
Lokalisering i forhold til anlæg	Ligger mellem 8 km og 9 km meter nordvest for anlægget.
Lokalisering i forhold til arealer	Engarealerne grænser op til flere af husdyrbrugets udbringningsarealer (mark nr. 71-0c, 71-0a, 71-0b, 70-0a og 70-0c).
N-deposition (merdeposition og totaldeposition)	Der er ikke beregnet N-deposition til engene, da de som kulturenge vurderes ikke at være særligt følsomme overfor N-deposition, samtidig med at de ligger langt fra anlægget.
N-tålegrænse	15-25 kg N/ha/år, kulturenge befinder sig i den høje ende af tålegrænsen.
Baggrundsbelastning	20 kg N/ha/år.
Betydning som levested for bilag IV-arter	Muligt rastested og spredningskorridor for padder og odder.
Natura 2000 område	-
Kommuneplan/regionplan	Kulturenge er lavt prioriterede. Engene ligger i et område der er udpeget som et område med naturinteresser i kommuneplanen.
Fredning	Ingen fredninger.
Vurdering	Det vurderes ud fra luftfoto, at de berørte enge ikke indeholder næringsfølsom vegetation og dermed ikke er særlig følsom overfor ammoniakdeposition. Idet de befinder sig i den øvre del af tålegrænsen for enge, og at baggrundsbelastningen ikke overstiger denne tålegrænse, stilles der ingen vilkår til beskyttelse af engene i forbindelse med ammoniakemission fra anlægget og heller ikke i forbindelse med udbringning af husdyrgødning på tilstødende udbringningsarealer.

Område M

Eng (M) (vurderet ud fra luftfoto) - matr. nr. 303 Eggebæk, Tinglev m.fl.	
Naturtype/undertype	Kultureng / Fredsskov
Lokalitetsbeskrivelse	På baggrund af luftfotos vurderes det, at der er tale om kulturpåvirket eng. Engen er en del af Eggebæk Plantage og ligeledes udpeget som fredsskov. På baggrund af bevoksningen (nåletræer) er det vurderet, at den ikke er næringsstoffølsom.

Lokalisering i forhold til anlæg	Ligger ca. 6 km vest for anlægget.
Lokalisering i forhold til arealer	Engarealet grænser op til mark nr. 80-0c.
N-deposition (merdeposition og totaldeposition)	Der er ikke beregnet N-deposition til engen, da den som kulturing ikke vurderes at være særligt følsomme overfor N-deposition, samtidig med at engen ligger langt fra anlægget.
N-tålegrænse	15-25 kg N/ha/år, kulturinge befinder sig i den høje ende af tålegrænsen.
Baggrundsbelastning	20 kg N/ha/år.
Betydning som levested for bilag IV-arter	Området kan være et raste- og ynglested for bilag IV arter.
Natura 2000 område	-
Kommuneplan/regionplan	Kulturinge er lavt prioriterede. Engen ligger i et område, der er udpeget som et område med naturinteresser i kommuneplanen.
Fredning	Ingen fredninger.
Vurdering	Det vurderes ud fra luftfoto, at den berørte eng ikke er næringsfølsom, da den næsten er helt tilgroet med træer. Engen er dermed ikke særlig følsom overfor ammoniakdeposition. Idet engen befinder sig i den øvre del af tålegrænsen for enge, og at baggrundsbelastningen ikke overstiger denne tålegrænse, stilles der ingen vilkår til beskyttelse af engen i forbindelse med ammoniakemission fra anlægget og heller ikke i forbindelse med udbringning af husdyrgødning på tilstødende udbringningsarealer.

Vurdering (arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3)

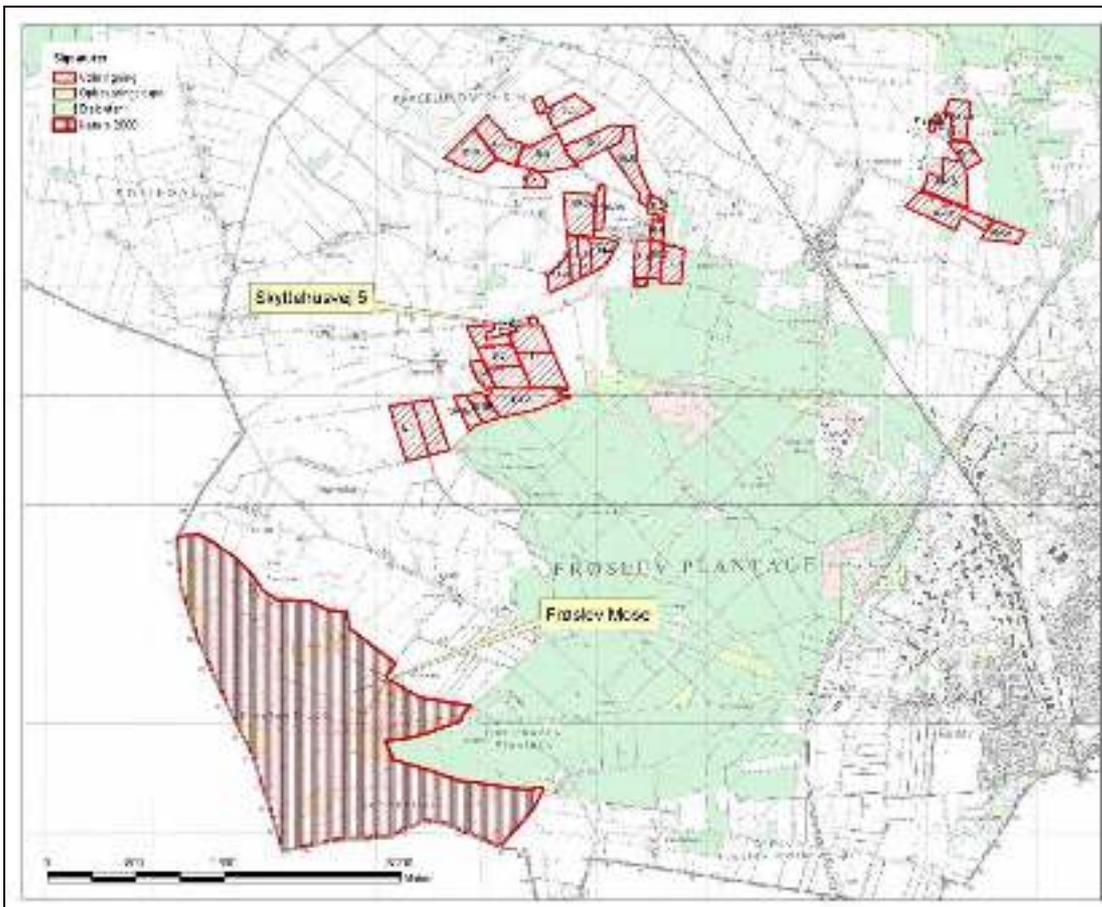
Vandløb

Vandløbene i området vurderes ikke at blive påvirket af luftbåren ammoniak fra anlægget, idet den tilførte mængde fra luften er meget begrænset i forhold til den mængde næringsstof, der udledes fra dyrkede arealer, jf. afsnit 8.2 og 8.4. Desuden er der over 600 meter fra anlægget til nærmeste beskyttede vandløb i området, hvilket yderligere mindsker påvirkningen fra anlægget på Skyttehusvej 5.

Natura 2000

Kommunen skal vurdere, om produktionen vil være i overensstemmelse med EF-habitatdirektiv-forpligtelserne. Det omfatter bl.a. at produktionen ikke medfører negative påvirkninger af de arter og naturtyper, som udgør udpegningsgrundlaget i internationale naturbeskyttelsesområder, og forholdene for arter omfattet af direktivets bilag IV må ikke forringes.

Anlægget ligger ca. 3,4 km nordøst for Frøslev Mose, som udgør EF-habitatområde nr. H87 samt EF-fuglebeskyttelsesområde nr. F70.

Kort 6: Natura 2000 områdets beliggenhed i forhold til Skyttehusvej 5 og de nærmeste udbringningsarealer.

Basisanalysen for Frøslev Mose (H87 og F70) beskriver følgende:

"Frøslev Mose er et eng- og moseområde sydvest for Padborg, som hænger sammen med Jærdelund Mose på den tyske side af grænsen. Hele området dækker ca. 800 hektar. Selve mosen er nedbrudt højmoser med spredte tørvegrave og brunvandede søer. Enkelte steder begynder dannelsen af karakteristisk højmosestrukturer. Indenfor moseområdets findes spredte bevoksninger med bl.a. birk og nord for mosen ligger en række egekrat. I områdets østlige del ligger et surt overdrev, som er fåregræsset og var et af de sidste sønderjyske tilholdssteder for hedepletvinge (sidst registreret i 1980). Tidligere er der sket omfattende afvanding og tørvegravning i mosen, hvilket har resulteret i en tilgroning med vedplanter og blåtop.

Udpegningsgrundlaget er følgende:

Kode 3150	Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
Kode 3160	Brunvandede søer og vandhuller
Kode 4030	Tørre dværgbuskesamfund (heder)
Kode 6230	*Artsrige overdrev eller græs heder på mere eller mindre sur bund
Kode 7120	Nedbrudte højmoser med mulighed for naturlig gendannelse
Kode 7140	Hængesæk og andre kæringsamfund dannet flydende i vand
Kode 9190	Stilkegeskove og krat på mager sur bund
Kode 91D0	*Skovbevoksede tørvemoser
Kode 91E0	*Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld
	Trane

Rørhøg
Hedehøg
Engsnarre
Tinksmed
Mosehornugle
Rødrygget tornskade

*Prioriteret naturtype

I 1985 blev området fredet og et omfattende reetableringsprojekt blev iværksat. Gennem rydning, ændring af afvandingsforholdene og græsning blev der skabt gunstige vilkår for gendannelse af højmosens karakteristiske strukturer. Disse er fortsat under udvikling.

Vigtigste naturværdier

Området er udpeget for at beskytte en række naturtyper og arter.

Området huser en af de tætteste bestande af rødrygget tornskade i Danmark og er samtidig del af et kerneområde for ynglende stor hornugle. Traner yngler i området og desuden er hvepsevåge og blå kærhøg registreret i yngleperioden.

Der er registreret et mindre areal med skovbevoksede tørvemoser, en prioriteret EU-skovnaturtype. Denne indgår dog ikke i udpegningen af Natura 2000-området.

Trusler mod områdets naturværdier

Næringsstofbelastning: Luftbåren kvælstof udgør en trussel for mosen, idet den forårsager tilgroning og favoriserer mere næringskrævende arter.

Tilgroning: Modvirkes af mosens naturlige hydrologi og høje vandstand, samt græsningen. Ved ophør med græsning/slåning er der risiko for at tilgroningen kan accelerere. Det fører til øget fordampning og dermed udtørring, som sammen med skygge vil modvirke dannelsen af aktiv højmose.

Ikke hjemmehørende arter: Intensiv fåregræsning på overdrevet Finkeheden formodes at være en stærkt medvirkende faktor til hedeplettingens forsvinden. Bisamrotter er indvandret til området sydfra og registreret i den sydvestlige del af mosen. De udgør ikke en egentlig trussel mod højmosenaturen, men er uønskede pga. deres manglende oprindelige tilhørsforhold til den danske natur. Der er konstateret glansbladet hæg i den tyske del af mosekomplekset, og arten vil også kunne dukke op i den danske del.

Igangværende pleje og genopretning

Siden området blev fredet i 1985 er der blevet gjort en omfattende indsats for at genskabe gunstige vilkår for dannelse og udvikling af højmose. Plejeindgreb i form af rydning, ændring af afvandingsforhold og græsning har resulteret i hævet og stabiliseret vandstand samt reduceret skov- og buskvækst. Højmosen er fortsat under udvikling, og der er gode muligheder for at føre mosen tilbage til den oprindelige karakteristiske højmosetype."

Vurdering

Der er 3 vandhuller beliggende inden for en afstand af ca. 1.000 meter til anlægget. Vandhullerne ligger overvejende omgivet af dyrkede marker (ingen af dem er ejendommens udbringningsarealer). Vandhullerne er ikke besigtiget. Det vurderes, at den primære indflydelse på vandhullernes naturtilstand er de omkringliggende jorde og den måde jordene dyrkes på med gødskning og sprøjtning, samt hvorvidt der er bræmmer omkring vandhullerne, der minimerer risikoen for overfladeafstrømning af f. eks. gødningsberiget overfladevand fra markarealet. Den luftbårne ammoniak vurderes at have sekundær betydning for vandhullernes naturtilstand, da deposition af kvælstof på vandoverflader er forholdsvis begrænset sammenlignet med depositionen på vegetation, træer og buske, hvor overfladearealet til afsætning er meget større (Teknisk notat fra DMU, version 1, december 2006). Den tilførte mængde ammoniak fra luften vurderes derfor som meget begrænset i forhold til den mængde næringsstof, der udledes fra dyrkede arealer.

Jævnfør teknisk notat fra DMU(2006) er bidrag til depositionen af kvælstof negligerbar når afstanden fra kilden er omkring 3 km. Da der er ca. 3,4 km til nærmeste del af mosen, er det Aabenraa Kommunes vurdering, at det ansøgte ikke i målelig grad vil påvirke udpegningsgrundlaget for habitat- og fuglebeskyttelsesområdet i Frøslev Mose.

Frøslev Mose ligger syd for udbringningsarealerne. Området er overvejende højmose eller nedbrudt højmose, der som naturtype er karakteriseret ved kun at modtage vand som nedbør. Mosen ligger på grænsen mellem to afvandingsoplande. Kun en yderst begrænset del mod nordvest af habitatområdet Frøslev Mose ligger i det samme afvandingsopland som enkelte af udbringningsarealerne, resten af mosen hører til et afvandingsopland, der afvander til den tyske del af Vadehavet. Af den grund vil mosen ikke påvirkes af overfladevand med kvælstof og fosfor fra udbringningsarealerne.

Der stilles derfor ikke forureningsbegrænsende vilkår i forbindelse med ammoniakemissionen fra Skyttehusvej 5.

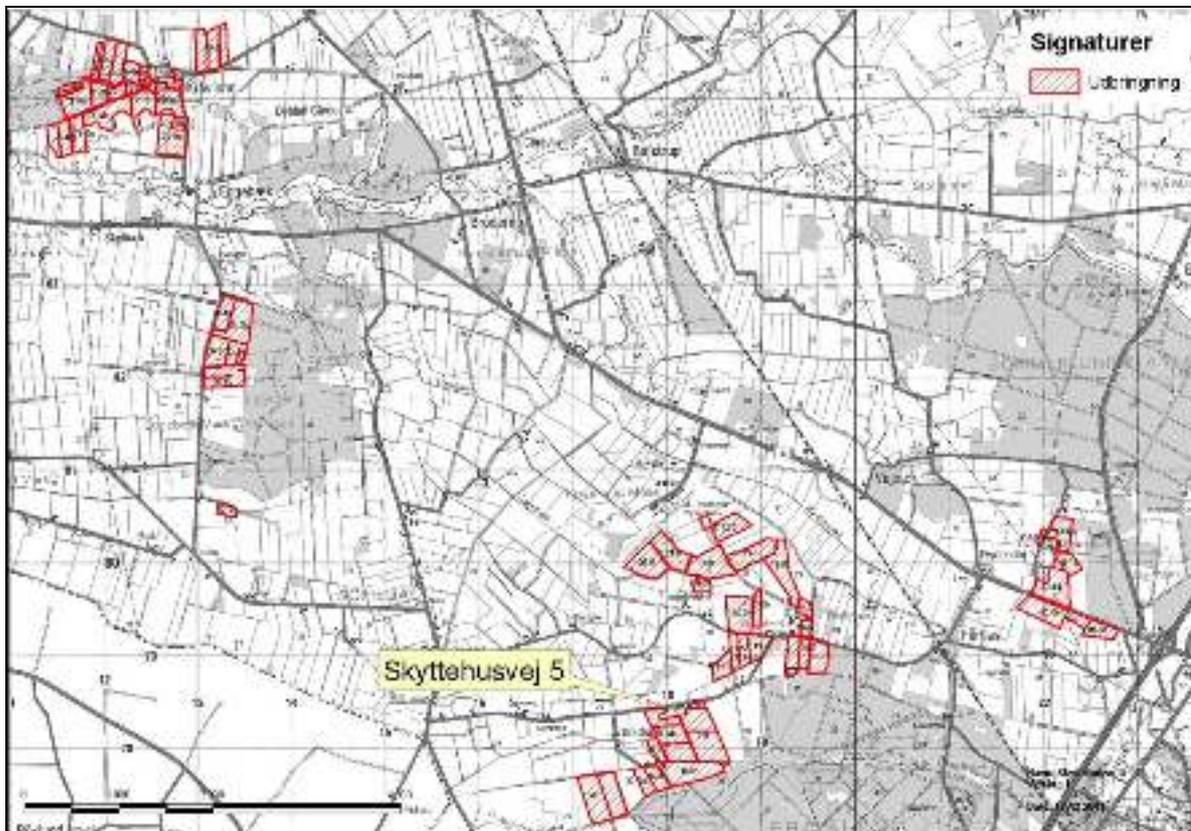
Redegørelse og vurderinger vedr. arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV-arter) findes i afsnit 8.7.

8 Påvirkninger fra arealerne

8.1 Udbringningsarealerne

Redegørelse

Miljøgodkendelsen omfatter de udbringningsarealer, der fremgår af ansøgningens afsnit 4.1 (se bilag 1). Placeringen af udbringningsarealerne fremgår af oversigtskort herunder. Alle udbringningsarealer ligger i Aabenraa Kommune.

Kort 7: Udbringningsarealer for Skyttehusvej 5.

Det er oplyst i ansøgningen, at husdyrbruget råder over 371,13 ha udbringningsarealer, heraf ejer ansøger 275,33 ha, og de resterende 95,81 ha er forpagtede arealer (tabel 18).

Der er ingen aftalearealer.

Ejendommen Skyttehusvej 5 producerer efter udvidelsen samlet 626,17 DE husdyrgødning. Der produceres 60.527 kg N og 13.067 kg P fra Skyttehusvej 5, hvoraf der afsættes 10.308 kg N og 2.225 kg P svarende til 106,65 DE til biogasanlæg.

Det ejede/forpagtede harmoniareal er 371,13 ha til udbringning af 519,58 DE med 50.219 kg N og 10.842 kg P fra Skyttehusvej 5. Andelen af dybstrøelse er 0 DE. Der udbringes 1,40 DE/ha (harmonital, DReel).

Tabel 29: Oversigt over ejede og forpagtede udbringningsarealer.

Ejede arealer			
Navn	Adresse	Udbringningsareal ha	Antal DE og Gødningstype
Hans Jesper Hansen	Skyttehusvej 5, 6330 Padborg	275,33	385,46

Forpagtede arealer			
Navn	Adresse	Udbringningsareal ha	
Lorenz Jacobsen	Kragelundsvej 24, 6330 Padborg	40,84	57,17
HRP A/S	Hørtoftvej 14, 6400 Sønderborg	6,86	9,60
Bo Hjort Frandsen	Bejlhusvej 7, 6330 Padborg	8,73	12,22
X PARK DENMARK /S	Damgårdvej 4, 6360 Tinglev	39,38	55,13
Biogas			
Navn	Adresse	Udbringningsareal ha	
Biogasanlæg			106,65

Jordbund og dræning

Ejendommens udbringningsarealer er ikke-drænet grovsandet jord (JB1), tre marker er humusjord (JB 11), og ligger i fladt terræn uden skrånende arealer.

Lavbundsarealer

Seks af udbringningsarealerne (mark 20-0, F21-0, F12-0, F50-1, 8-0, og 19-1) ved Skyttehusvej 5 er lavbundsarealer i lavbundsklasse II (middel risiko for okkerudledning). Ingen af udbringningsarealerne er lavbundsarealer i lavbundsklasse I (stor risiko for okkerudledning). Okkerforurening er et problem i de vestløbende sønderjyske vandløb. Problemet skyldes udvaskning af jernforbindelser i jorden i forbindelse med dræning af landbrugsarealer og tidligere tiders reguleringer (udretning) af vandløbene for at forbedre afvandingen. Okkerudvaskningen finder især sted i vinterhalvåret, og lokalt kan der ske okkerforurening ved oprensning af grøfter og vandløb eller rensning (spuling) af drænsystemer. Uddybning af vandløb og grøfter forøger okkerudvaskningen og er sammen med intensivning af grødeskæring ikke ønskelig, hvor vandløbet ligger i "Naturområder" eller "Områder med naturinteresser" (udpegninger i Kommuneplan 2009 for Aabenraa Kommune).

Beskyttede sten- og jorddiger og andre fredninger

Der er ingen bygninger der grænser op til "Beskyttede sten- og jorddiger", men følgende arealer afgrænses helt eller delvist af "Beskyttede sten- og jorddiger": 6-0, 18-3, 19-0, 30-0a, 30-0b, 30-0c, 70-0b, 70-2, 70-3, 71-0a, 71-0b, 71-0c, 71-1, 72-0a, 72-0b, 72-0f, 72-1, 72-1, 70-0c, 80-0a og F14-1b.

I museumsloven nr. 1505 af 14. december 2006 er i § 29a fastsat regler om, at der ikke må foretages ændring i tilstanden af sten- og jorddiger og lignende. For sten- og jorddiger og lignende, der er beskyttet som fortidsminder, gælder alene reglerne om fortidsminder.

Der er generelt mange sten- og jorddiger i området. Disse er hovedsageligt placeret i markskel og langs kanten af skove og lysåbne naturområder.

Vurdering

Aabenraa kommune vurderer, at udbringningsarealet på 371,13 ha ejede/forpagtede harmonerer med husdyrholdet og er tilstrækkeligt til at opfylde harmonikravene under forudsætning af, at der afsættes 106,65 DE til biogasanlæg.

Ændringer af udbringningsarealerne skal anmeldes senest den 1. august til Aabenraa Kommune, der vurderer, hvorvidt de nye arealer er sårbare.

Aabenraa Kommune vurderer, at ejendommen kan drives uden påvirkning af bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger mv., når gældende lovgivning i Naturbeskyttelsesloven og Museumsloven overholdes, og at det ikke er relevant at stille yderligere vilkår til dette.

Arealanvendelse

Redegørelse

Der anvendes referencesædskifte svarende til standardsædskiftet på arealerne, hvilket betyder, at der er taget højde for den værst tænkelige situation. Der er altså ikke risiko for større udvaskning af nitrat til overfladevand og grundvand eller fosforoverskud, end de her angivne, hvis der anvendes andre sædskifter end referencesædskiftet.

På arealer med jordbundstypen JB1, grovsandet jord, er anvendt sædskifte S4 svarende til referencesædskiftet. Tre arealer har dog jordbundstypen JB11, humusjord, her er sædskiftet og referencesædskiftet S2.

For at overholde krav om en udvaskning svarende til et planteavlbrug anvendes 13,1 % ekstra efterafgrøder i forhold til Plantedirektoratets krav (se afsnit 8.3).

Ved udbringning af husdyrgødning på ubevoksede arealer nedbringes det hurtigst muligt og inden 6 timer.

Al udbringning på græs og sort jord skal ske ved nedfældning.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at sædskiftekravene er overholdt.

Aftalearealer

Der er ingen aftalearealer i forbindelse med det ansøgte projekt. Alle arealer er ejet eller forpagtet.

8.2 Beskyttet natur

Foruden påvirkningen med ammoniak fra husdyrbrugets anlæg kan naturen også påvirkes fra ejendommens udbringningsarealer. Det kan f.eks. være påvirkning af tilstødende naturarealer i forbindelse med udbringning af husdyrgødning pga. tilførsel af næringsstoffer gennem diffusion i jordfasen, atmosfærisk deposition eller overfladeafstrømning af næringsstoffer.

Ifølge Miljøstyrelsen kan der ved udbringning ske påvirkninger på over 1 kg N/ha/år ved atmosfærisk afsætning i op til 100 m fra markkanten (jf. MST's skrivelse "Bilag til notat om Miljøklagenævnets praksis i sager om miljøgodkendelser af husdyrbrug af 6. juli 2009"). Af Miljøstyrelsen vurderes det ikke muligt for kommunerne at beregne en randpåvirkning af udbragt husdyrgødning ved udvaskning af kvælstof og fosfor. Det vil dog være muligt at foretage en konkret vurdering af risikoen for overfladeafstrømning. Vurderes risikoen stor, kan der fastsættes krav om bræmmer eller lignende.

Udbringningsarealerne til Skyttehusvej 5 ligger meget spredt i kommunen og der er mere end 12 km mellem de sydøstligste og de nordvestligste (se kort 4). Arealerne kan lidt groft opdeles i 4 grupperinger. 6 arealer ligger nær Bommerlund Plantage (sydøst). 27 arealer ligger nær Frøslev Plantage og ejendommen. 6 arealer ligger nær Eggebæk Plantage og 21 arealer ligger nær Kravlund (nordvest).

9 arealer ved Kravlund støder op til mose A og vandhul B beskrevet ovenfor. Arealerne ved Kravlund støder endvidere op til nogle beskyttede enge (K), to mindre moser (H, G), et lille vandhul (F) samt Volddalgrøften.

2 arealer ved Eggebæk plantage støder delvist op til Eggebæk Plantage, hvor plantagen er udpeget som eng (L) eller mose (J). Endvidere ligger et del af mark 80-0g op til et

mindre vandhul (I). Mark 80-2, lidt syd for Eggebæk Plantage, ligger umiddelbart op til Mose C og Hede D omtalt ovenfor. Marken ligger ligeledes op til et beskyttet vandløb.

Arealerne ved ejendommen grænser kun op til plantage og beskyttede vandløb.

Arealerne nær Bommerlund Plantage grænser op til et mindre engområde (E).

For overskuelighedens skyld er alle naturarealer beskrevet samlet i afsnit 7.8. Kort 2, kort 3, kort 4 og kort 5, kort 7 og kort 8 viser placeringen af beskyttet natur, beskyttede vandløb og udbringningsarealer samt hvilke naturarealer, der er besigtiget (A, B, C, D og E).

Vurdering

Vandhuller

Det vurderes, at hovedkilden til næringsberigelse af vandhullerne er overfladevand fra dyrkede arealer, dels som vand der løber på jordoverfladen til vandhullerne, dels som næringsberiget overfladevand der løber til via rodzonen på dyrkede arealer. Derfor stilles der vilkår om overholdelse af dyrknings-, gødnings- og sprøjtefri bræmmer rundt om vandhul B (jf. billede 2) og vandhul I, der forekommer på eller op til udbringningsarealerne. Størrelsen af bræmmer afhænger af terrænforholdene op til vandhullet og vil være større på faldende terræn end på fladt terræn.

Det nordvestlige hjørne af mark 70-3 støder op til et lille vandhul (F). Vandhullet er ikke besigtiget, men det er vurderet, at markhegnet til vandhullet udgør en tilfredsstillende bræmme, hvorfor der ikke stilles supplerende vilkår til dette vandhul.

Moser

Mosen A (billede 1) på eller op til udbringningsarealerne er ikke omfattet af Husdyrlovens § 7 som værende højmose eller specielt næringsfattig mose. Mosen vurderes at være næringsberiget med en naturtilstand som ringe i forhold til referencetilstanden for naturtypen mose. Vegetationen i mosen består i overvejende grad af næringstolerante arter, der er begunstiget af næringstilførsel via luft og overfladevand. Der stilles ingen vilkår i forhold til mosen.

Mose D (billede 4) op til mark 80-2 er ikke omfattet af Husdyrlovens § 7 som værende højmose, men dog med et tilsvarende plantesamfund. Der stilles ingen vilkår i forhold til mosen, da den langt væk fra anlægget.

Det nordvestlige hjørne af mark 70-3 støder op til en mindre beskyttet mose (G). Mosen er ikke besigtiget, men det er vurderet, at markhegnet til mosen udgør en tilfredsstillende bræmme, hvorfor der heller ikke stilles vilkår til denne mose.

Den vestlige del af mark 72-0a og mark 72-2 støder ligeledes op til beskyttet mose (H). Mosen er ikke besigtiget, men det er vurderet, at markhegnet til mosen udgør en tilfredsstillende bræmme, hvorfor der heller ikke stilles vilkår til denne mose.

Den vestlige del af mark 80-0g og mark 80-0c støder ligeledes op til beskyttet mose (J). Mosen er ikke besigtiget, men det er vurderet, at bevoksningen og en dyb kanal udgør en tilfredsstillende bræmme, hvorfor der heller ikke stilles vilkår til denne mose.

Heder

Hede C ligger op til mark 82-0 og adskilles af denne af et trerækket læhegn. Dele af heden er inddraget til skydebane og slås i den forbindelse. Heden er lukket inde af hegn mod øst og syd, af et beskyttet vandløb mod nord og af faciliteterne til skydebanen mod vest. Grundet afstanden til anlægget er der ikke stillet vilkår i forhold til ammoniakdeposition derfra, men der er stillet vilkår om, at der skal opretholdes en bræmme ind mod mark 82-0. Det trerækkede læhegn udgør på nuværende tidspunkt denne bræmme.

Enge

Det vurderes ud fra luftfoto og besigtigelse, at de berørte enge er kulturenge (E og K) og ikke indeholder næringsfølsom vegetation og dermed ikke betragtes som særlig følsom overfor ammoniakdeposition (se skema under afsnit 7.8). Eng (L) er en del af Eggebæk Plantage og da den er helt tilgroet ser det ud til, at den er inddraget i plantageproduktionen. Det vurderes derfor, at den heller ikke er følsom. Der stilles derfor ingen vilkår til beskyttelse af engene i forbindelse med udbringning af husdyrgødning på tilstødende udbringningsarealer.

Vandløb og målsatte søer

Udbringningsarealerne ligger temmelig spredt. Ingen af bedriftens forpagtede eller ejede arealer ligger helt eller delvist i opland til målsatte søer, men en del af bedriftens forpagtede eller ejede arealer grænser direkte op til beskyttede vandløb efter naturbeskyttelseslovens § 3 (mark nr. 6-0, F50-1, 20-0, F21-0, 70-0a, 70-0c, 71-0a, 71-0b, 71-1, 80-f, 80-c og 82-0). Ingen af udbringningsarealerne skrånede stejlt ned mod vandløbene.

Bedriftens arealer afvander til flere forskellige vandløbsoplande, herunder Frøslev Nørrekær til Grænsevandløbet, Dambæk, Læsbæk og Volddalgrøften til Sønderå, jf. kort 5.

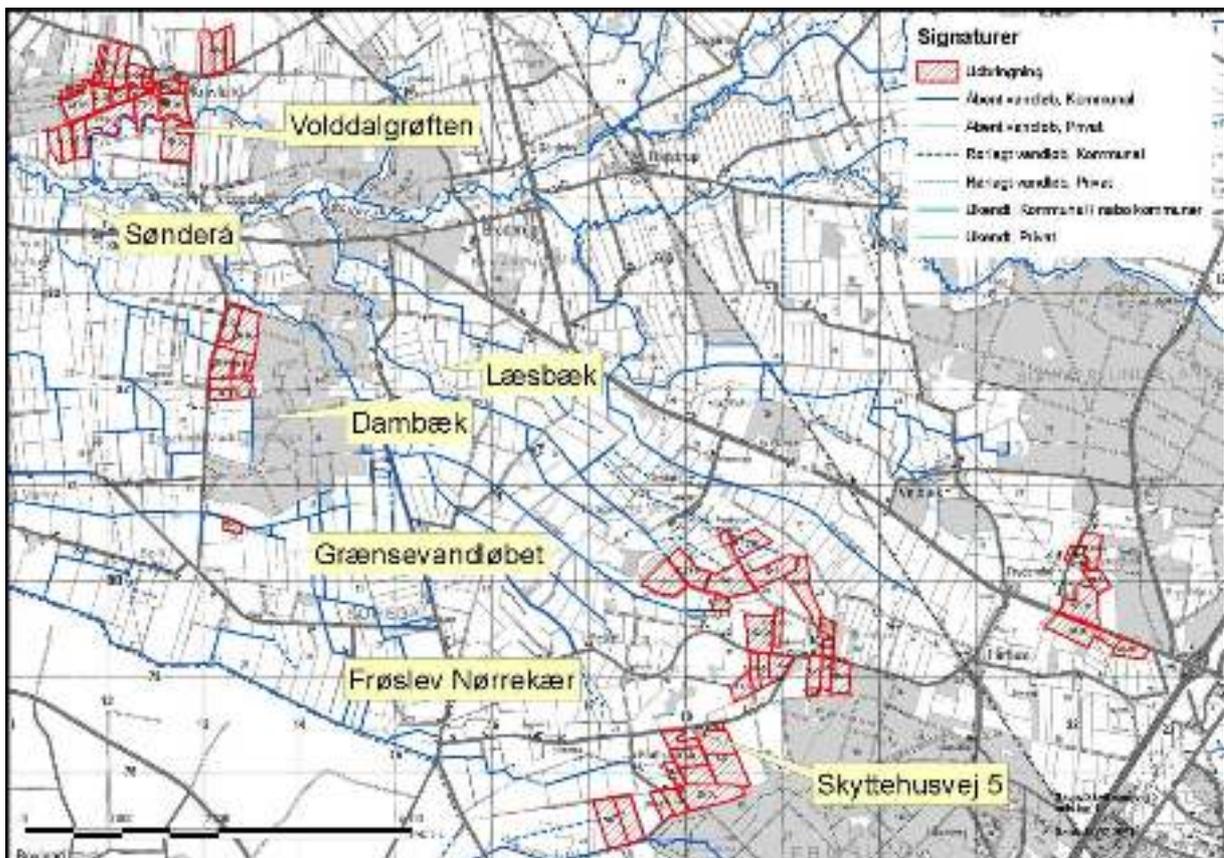
Frøslev Nørrekær er målsat B3 – dvs. karpefiskevand, der skal fungere som opholds- og opvækstområde for ål, aborre, gedde og karpefisk. Målsætningen tager sigte mod at beskytte og opjælle den alsidige flora og fauna, som naturligt er tilknyttet denne type vandløb. Frøslev Nørrekær afvander til Vadehavet via Grænsevandløbet og Vidå. Målsætningen i Frøslev Nørrekær er ikke opfyldt (Regionplan 2005-2016). Ved seneste måling (2003) i Frøslev Nørrekær nedstrøms udbringningsarealerne, på stations nr. 425-0700, havde åen en DVFI værdi på 4, hvilket er en noget forringet biologisk kvalitet.

Læsbæk er målsat B3 – dvs. karpefiskevand, der skal fungere som opholds og opvækstområde for ål, aborre, gedde og karpefisk. Målsætningen tager sigte mod at beskytte og opjælle den alsidige flora og fauna, som naturligt er tilknyttet denne type vandløb. Læsbæk afvander til Vadehavet via Sønderå og Vidå. Målsætningen i Læsbæk er ikke opfyldt (Regionplan 2005-2016). Ved seneste måling (2003) i Læsbæk nedstrøms udbringningsarealerne, på stations nr. 425-2350, havde åen en DVFI værdi på 4, hvilket er en noget forringet biologisk kvalitet.

Volddalgrøften er målsat B3 – dvs. karpefiskevand, der skal fungere som opholds- og opvækstområde for ål, aborre, gedde og karpefisk. Målsætningen tager sigte mod at beskytte og opjælle den alsidige flora og fauna, som naturligt er tilknyttet denne type vandløb. Volddalgrøften afvander til Vadehavet via Sønderå og Vidå. Målsætningen i Volddalgrøften er ikke opfyldt (Regionplan 2005-2016). Ved seneste måling (2003) i Volddalgrøften nedstrøms udbringningsarealerne, på stations nr. 425-1550, havde åen en DVFI værdi på 4, hvilket er en noget forringet biologisk kvalitet.

For at opfylde målsætningen for de tre ovennævnte vandløb kræves en DVFI (Dansk VandløbsFauna Index) værdi på minimum 5.

Dambæk er målsat B3 – dvs. karpefiskevand, der skal fungere som opholds- og opvækstområde for ål, aborre, gedde og karpefisk. Målsætningen tager sigte mod at beskytte og hjælpe den alsidige flora og fauna, som naturligt er tilknyttet denne type vandløb. Længere nedstrøms er Dambæk B1 målsat - dvs. gyde- og yngelopvækstområde for laksefisk, der skal kunne fungere som gyde- og yngelopvækstområde for ørred og andre laksefisk. Målsætningen har til formål at beskytte og opjælle den alsidige flora og rentvandsfauna, som naturligt er tilknyttet disse vandløb.

Kort 8: Viser beliggenheden af beskyttede vandløb i forhold til vandløbsoplande samt Skyttehusvej 5's udbringningsarealer.

Dambæk afvander til Vadehavet via Sønderå og Vidå. Målsætningen i Dambæk er på strækningen lige nedstrøms udbringningsarealerne ikke opfyldt. På strækningen noget længere nedstrøms er målsætningen både opfyldt for B3 og B1 strækningen. Ved seneste måling (2003) i Dambæk nedstrøms udbringningsarealerne, på stations nr. 425-1800, havde åen en DVFI værdi på 7, hvilket er en særdeles god biologisk kvalitet.

Generelt er alle vandløbene præget af meget sandvandring og hårdhændet vedligehold. Vandløbene er følsomme overfor øget udledning og tilførsel af sand og næringsstoffer fra omkringliggende landbrugsarealer.

Den manglende mål opfyldelse i Frøslev Nørrekær, Læsbæk, Volddalgrøften og Dambæk vurderes at skyldes dårlige fysiske forhold med blød og sandet bund i vandløbet, bl.a. grundet hårdhændet vedligeholdelse gennem mange år samt indhold af okker.

For at sikre de beskyttede vandløb mod øget udvaskning af næringsstoffer, overfladeafstrømning af gødning og næringsstoffer samt øget sandvandring, som vil påvirke eksempelvis laks og snæbels (bilag IV art) leve- og ynglesteder blandt andet ved tilsanding af gydegrus, og dels for at sikre anvendeligheden af vandløb som spredningskorridorer for områdets dyre- og planteliv, samt for at sikre leve- og rastesteder for bilag IV arter (herunder eksempelvis padder) stilles der vilkår om 2 meter dyrknings-, sprøjte- og gødningsfri bræmmer langs de beskyttede vandløb, der grænser op til Skyttehusvej 5-7's udbringningsarealer, og som ikke i forvejen er pålagt 2 meter bræmmer jf. Vandløbslovens

§ 69. På følgende marker skal der etableres 2 meter dyrkningsfri bræmmer op til de beskyttede vandløb: Mark nr. 6-0, F50-1, 20-0, F21-0, 70-0a, 70-0c, 71-0a, 71-0b, 71-1, 80-0c, 80-0f og 82-0 (kort 8).

8.3 Nitrat til grundvand

Redegørelse

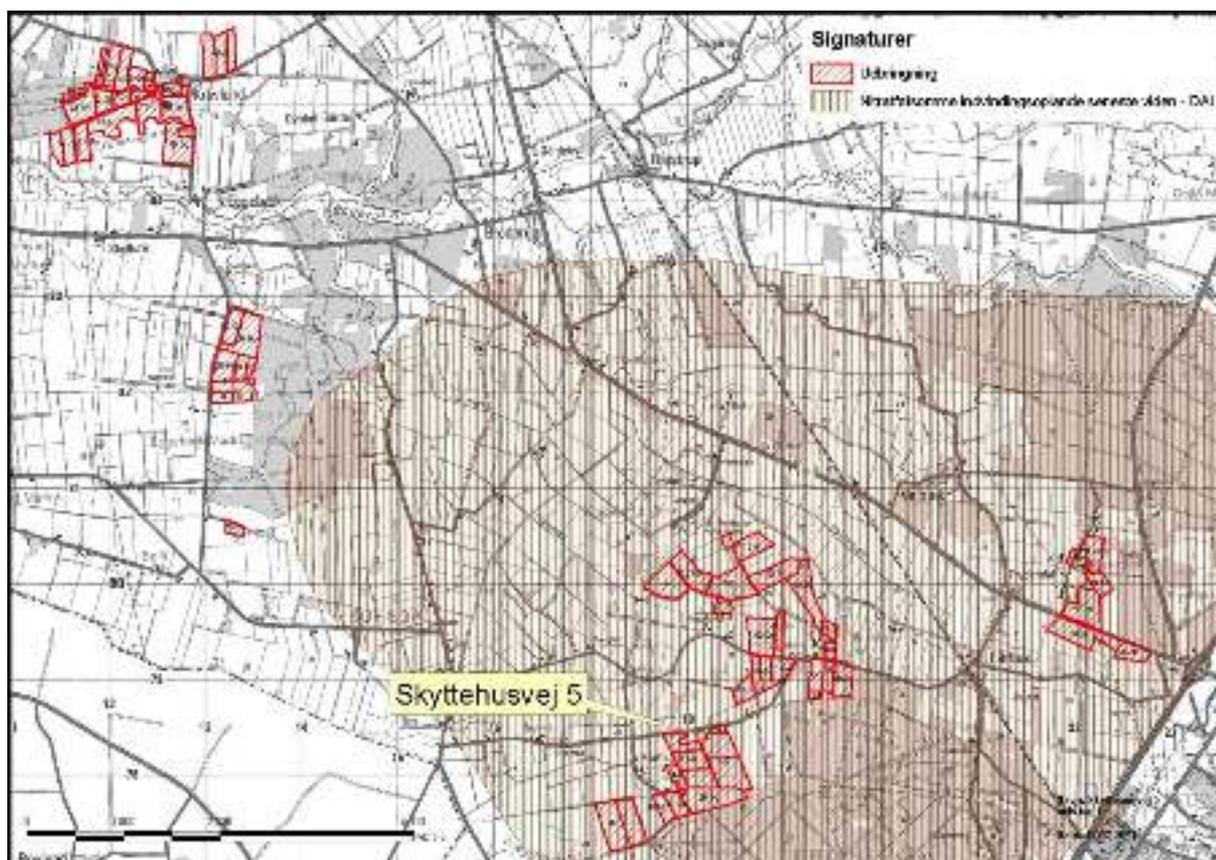
Bedriften har 228,92 ha udbringningsarealer beliggende inden for nitratfølsomme indvindingsområder.

Der er i det pågældende område ikke udarbejdet en indsatsplan. Derfor kan der ifølge Husdyrloven ikke tillades nogen merbelastning med nitrat, såfremt udvaskningen fra rodzonen overstiger 50 mg nitrat pr. liter i efter-situationen.

For at sikre, at udvaskningen ikke stiger i ansøgt drift, er det samlede areal med efterafgrøder øget med 13,1 % udover plantedirektoratets krav.

Beregningerne i ansøgningssystemet viser ved det valgte standard og referencesædskifte, at nitratudvaskningen fra rodzonen, ved brug af 13,1 % ekstra efterafgrøder, ligger på 47 og 59 mg nitrat per liter, hvilket svarer til et fald på mellem 2 og 5 mg nitrat pr. liter i forhold til nudrift. Kravet om, at der ikke sker nogen merbelastning i ansøgt drift, er dermed overholdt.

En nitratudvaskning på 47 og 59 mg nitrat pr. liter er basis for de vurderinger, der er foretaget. Da der i ansøgningen er valgt samme standard- og referencesædskifte, kan der ikke umiddelbart stilles vilkår til sædskiftet, idet sædskifte ikke er valgt som virkemiddel til at nedbringe nitratudvaskningen.

Kort 9: Placering af udbringningsarealer i forhold til nitratfølsomt indvindingsopland.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer på baggrund af beregningerne i ansøgningssystemet, at kravet om ingen merbelastning af nitrat til grundvand i eftersituationen (ansøgt drift) er overholdt.

8.4 Nitrat til overfladevand – vandløb, søer og kystvande

Kvælstof, herunder nitrat, der føres til overfladevand, stammer hovedsageligt fra gødskningen på landbrugsarealer. En del af den tilførte kvælstof optages ikke af afgrøden på marken men siver igennem rodzonen til det øvre grundvand eller løber via dræn og grøfter til vandløb, søer og i sidste ende til havet. Undervejs omdannes en stor del af de nedsvivende kvælstofforbindelser til luftformigt kvælstof via en proces kaldet kvælstofreduktion. Hvor stor kvælstofreduktionen er, afhænger af jordbundstypen (reduktionspotential), og hvor hurtigt nitraten føres til vandløb eller søer. På drænedede arealer føres nitrat væsentligt hurtigere til vandmiljøet end på udrænedede arealer, hvor det skal føres via grundvandet til vandmiljøet. Når kvælstoffet er nået ud i vandløbene, er reduktionen meget lav, ca. 2 %. Dvs. at størstedelen af den kvælstof, der føres til vandløb, ender i havet (DMU faglig rapport nr. 616, 2007 - **Kvælstofreduktionen fra rodzonen til kyst for Danmark - Fagligt grundlag for et nationalt kort**). Føres vandet gennem søer, sker der en yderligere reduktion på gennemsnitlig 400 kg N/ha søbund.

Når nitrat kommer ud i vandmiljøet, påvirker det naturen ved, at det bruges af planterne som næringsstof og giver en større planteproduktion af sump- og undervandsplanter samt alger, der i høje koncentrationer giver uklart vand. Normalt anses kvælstof i vandløbene ikke for at have stor betydning for levevilkårene for planter, fisk og andet dyreliv. Her er det som regel andre faktorer, fx de fysiske forhold, der er mere afgørende for plante- og dyrelivet (*Næringsstoffer - arealanvendelse og naturgenopretning, Temarapport fra DMU 13/1997*). En reduktion i udvaskning af kvælstof (og andre næringsstoffer) vil dog utvivlsomt føre til en mindre grødevækst og en mindre produktion af organisk stof i vandløbet, hvilket vil forbedre miljøtilstanden og leveforholdene for dyrelivet samt give mindre tilførsel af organisk stof og næringsstoffer til søer og havet. Kraftig grødevækst kan reducere iltindholdet i vandløbet med deraf negativ virkning på dyrelivet til følge.

Redegørelse

Udbringningsarealerne afvander via bl.a. Grænsevandløbet, Læsbæk og Volddalgrøften til Sønderåsystemet og videre til Vidå, Rudbøl Sø og Vadehavet. Sønderåen er målsat B2 – dvs. laksefiskevand, der skal fungere som opvækst og opholdsområde for ørred og andre laksefisk. Målsætningen tager sigte mod at beskytte og opbæjle den alsidige flora og fauna, som naturligt er tilknyttet denne type vandløb.

For at opfylde målsætningen for Sønderåen kræves en DVFI værdi på minimum 5. Måling i både 2007 og 2008 har vist en DVFI værdi på 7 (st. nr. 425-1250 Nord for Rens), hvilket er den højeste værdi, et vandløb kan få. Målsætningen er derfor opfyldt (Regionplan 2005-2016).

Sønderåen og mindre tilløb er beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3 mod tilstandsændring. Vandløbene er beskrevet nærmere i afsnit 8.2 under "vandløb og målsatte søer"

Ingen af bedriftens udbringningsarealer eller aftalearealer ligger inden for områder, der er udpeget som nitratklasse 1, 2 eller 3. Der er således i hht. lovgivningens beskyttelsesniveau for nitrat til overfladevand ingen krav om reduceret husdyrtryk på udbringningsarealerne.

Tabel 30: Tabellen viser udvaskningen og merudvaskningen til overfladevand fra Skyttehusvej 5, hhv. ukorrigeret og korrigeret for reduktion

Det ansøgte	
Reduktion, pct. 76-100	Ukorr./korr.
Areal til udspreddning i alt, ha	371,13
Planteavlsniveau, kg N/ha/år	78,9
Udvaskning fra rodzonen (ansøgt), husdyrgødning, kg N/ha/år	78,9/18,94
Udvaskning fra rodzonen (nudrift), husdyrgødning, kg N/ha/år	89,8/21,55
Merudvaskning fra rodzonen (ansøgt i forhold til nudrift), husdyrgødning, kg N/ha/år	-10,9/-2,61
Merudvaskning fra rodzonen (ansøgt i forhold til nudrift), husdyrgødning, kg N/år	-4.067/-974

Arealerne ligger i et område, hvor N-reduktionsprocenten i jordbunden er mellem 76 og 100 procent, dvs. at 76-100 % af det udledte kvælstof i jorden vil blive nedbrudt/fjernet fra jorden, før det ender i overfladevandsrecipienten.

Der er i ansøgningssystemet beregnet en udvaskning af N til overfladevand på 78,9 kg N/ha/år. Udvaskningen svarer til planteavlsniveau med 10 % efterafgrøder. Med det høje reduktionspotentiale i området betyder det, at der reelt vil udvaskes maksimalt $0,24 * 78,9 = 18,94$ kg N/ha/år.

Udledning af N i nudrift er efter korrektion for reduktionspotentiale på 21,55 kg N/ha/år. Dvs. at der efter udvidelsen årligt udledes ca. $21,55 - 18,94 = 2,61$ kg N mindre per ha end i nudriften. Totalt betyder det en reduceret udledning på ca. 974 kg N/år til overfladevand.

Aabenraa Kommune har modtaget en beregning i det digitale ansøgningssystem husdyrgodkendelse.dk svarende til udvaskningen fra et planteavlsbrug med de givne arealer. Udvaskningen, der svarer til planteavlsniveau, er beregnet til 78,9 kg N/ha/år. Den ansøgte udvaskning på 78,9 kg N/ha/år er opnået ved hjælp af 13,1 % ekstra efterafgrøder. Den er ansøgte udvaskning er dermed svarende til et planteavlsbrug på de givne arealer.

Tabel 31: Udvaskningen fra det ansøgte projekt - uddrag fra det digitale ansøgningskema.

DE reduktionsprocent: 100%.
Beregning af det maksimale dyretryk DE_{max} og det reelle dyretryk DE_{red} for ansøgt drift:
DE_{max} : 1,4 DE/ha.
DE_{red} : 1,4 DE/ha.
Beregning af udvaskning af N via FormN (kg N/ha DE_{max} uden virkemidler og kg N/ha DE_{red} med virkemidler):
KgN/ha DE_{max} : 86,3 kgN/ha.
KgN/ha DE_{red} : 78,9 kgN/ha.

Husdyrgødning fra produktionen udbringes på 371,13 ha ejet og forpagtet areal. Ifølge ansøgningen er ingen af de ejede eller forpagtede arealer drænede.

Beskyttelsesniveauerne for nitrat til overfladevand er overholdt ved harmonikravet, reduktionspotentialet er højt, og arealerne afvander til et Natura 2000 område (Vadehavet), som ikke afkaster nitratklasser. Vurdering af næringsstoffer i forhold til Vadehavet/Natura 2000 vandområder findes i afsnit 8.6.

Vurdering

Arealerne vurderes at være robuste mht. jordbundstype, lavbund, terrænhældning m.m. Bedriftens udbringningsarealer ligger alle udenfor nitratklasserne 1- 3 (reduktionsprocenten er 76 - 100 %). Beskyttelsesniveauerne for nitrat til overfladevand er overholdt.

Da det vurderes, at der ikke sker forøget udvaskning af kvælstof fra udbringningsarealer i forhold til førsituationen og med henvisning til afsnittet om "Beskyttet natur" - "Vandløb og målsatte søer", vurderes det, at beskyttede vandløb og søer ikke vil ændre tilstand i negativ retning på baggrund af udvidelsen af produktionen på Skyttehusvej 5.

Udbringningsarealerne har i nudriften også fået tilført husdyrgødning.

Der er således med begrundelse i ovenstående ikke grundlag for at stille yderligere vilkår til begrænsning af kvælstofudvaskningen alene i forhold til opfyldelse af målsætningen for Sønderå, Frøslev Nørrekær, Læsbæk og Voldalgrøften og Dambæk.

Desuden vurderes, at vilkårene i afsnittet om beskyttet natur (afsnit 8.2) er tilstrækkelige til at sikre øvrige vandhuller og naturarealer mod næringsstoffer fra overfladevand.

8.5 Fosfor til overfladevand - vandløb, søer og kystvande

Hovedparten af fosfortab fra landbrugsarealer sker fra kuperede marker i omdrift langs vandløb og fra drænedede lavbundsarealer. Også hvor jordens P-tal (mængden af opløst fosfor i jordvandet) er højt, kan der være et stort fosfortab. Humusjords evne til at binde fosfor er særlig dårlig, mens jern i oxideret form kan binde fosfor. Derfor er risikoen for udvaskning af fosfor stor på lavbundsarealer bestående af humusjord med begrænset jernindhold, dvs. på lavbundsarealer som ikke er omfattet af okkerklasse I.

I Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug af 31.03 2009 er der fastsat beskyttelsesniveauer i forhold til fosforoverskud gældende kun for husdyrbrugsprojekter med udbringningsarealer, der afvander til Natura 2000 vandområder, som er overbelastet med fosfor. Kortværket, der angiver disse Natura 2000 områder, omfatter ikke oplandene til Natura 2000 søtyper, som klassificeres som sårbare recipienter.

Kravet til fosforoverskud på udbringningsarealer, der ligger indenfor områder, som afvander til Natura 2000 vandområder overbelastet med fosfor, afhænger af jordtype, dræningsforhold og fosfortal. Der stilles krav til fosforoverskud på drænedede lerjorder og lavbundsarealer, herunder drænedede og grøftede sandjorder. Fosforoverskud må ikke øges på lavbundsarealer, der er drænedede/grøftede, og som ikke har et højt indhold af jern. Der stilles ikke krav til fosforoverskud, hvis der i den ansøgte situation kan dokumenteres fosforbalance for husdyrbruget. Beregninger af fosforoverskud omfatter ikke tilført fosfor i handelsgødning.

De øvrige landbrugsarealer, som ligger uden for oplande til et fosforoverbelastet Natura 2000 vandområde, beskyttes jf. lovgivningen kun via harmonireglerne.

I forhold til sårbare naturområder med særlig lokal eller regional værdi (f. eks. målsatte søer, grusgravssøer og fjorde) udenfor Natura 2000 områder kan kommunen, hvis det vurderes nødvendigt, skærpe beskyttelsen.

Redegørelse

Der tilføres årligt 10.842 kg fosfor til markerne i ansøgt drift. Ifølge ansøgningen får arealerne derved et fosfor overskud på 7,8 kg P/ha.

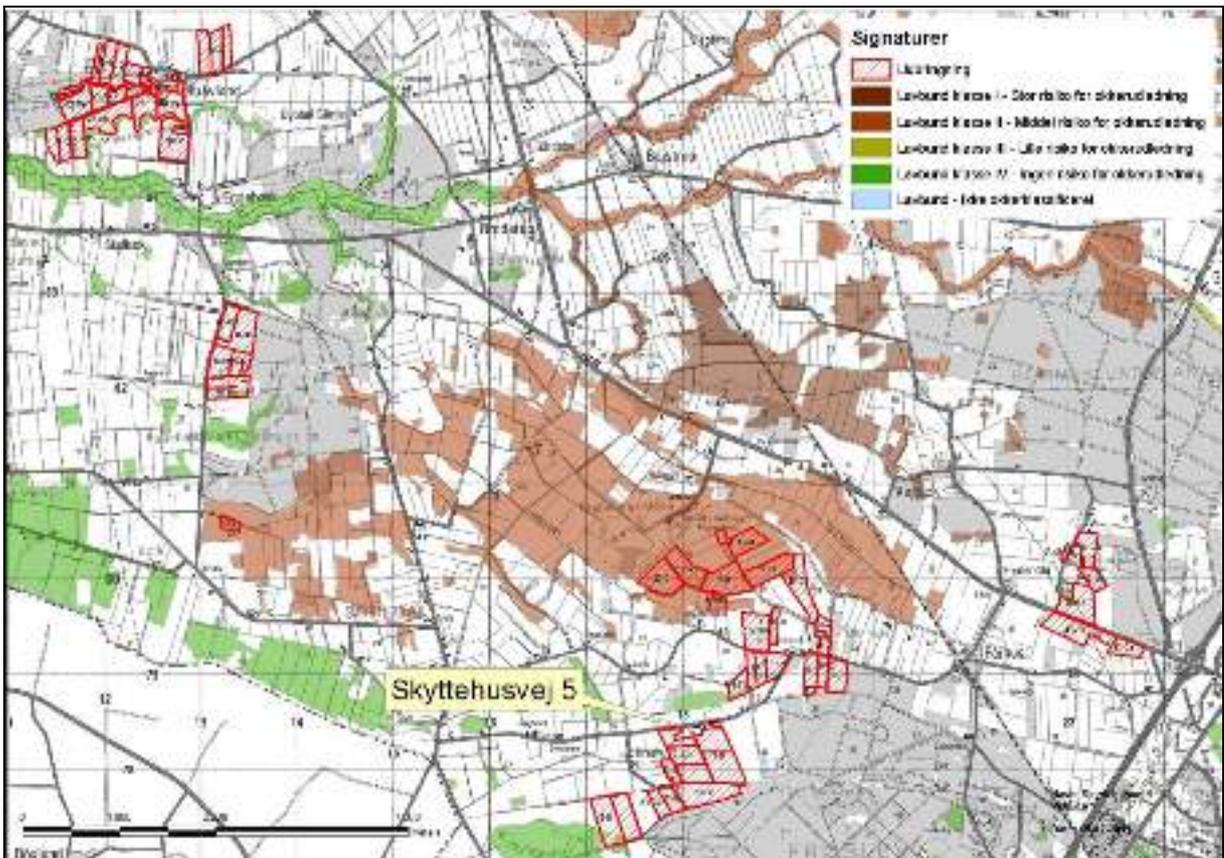
Tabel 32: Beregning af fosfor - uddrag fra det digitale ansøgnings-skema.

Krav om P-overskud overholdt: Ja
Evt. yderligere reduktion nødvendig for at overholde kravet: 0,0 kg P.
Maksimalt tilladt P-overskud/ha/år i gennemsnit for hele bedriften (ifølge tabel): 7,8 kg P/ha/år.
P tilført pr. ha/år i ansøgt drift: 29,2 kg P/ha/år.
P-forsøl per ha/år i ansøgt drift (arealvædet gennemsnit): 21,4 kg P/ha/år.
P-overskud/ha/år for ansøgt projekt: 7,8 kg P/ha/år.

Husdyrbrugets udbringningsarealer afvander til Vadehavet via Grænsevandløbet, Sønderå og Vidå. Ingen af husdyrbrugets udbringningsarealer er beliggende i oplande til et Natura 2000 område, der i henhold til Skov- og Naturstyrelsens kortværk, er overbelastet med fosfor. Derfor skal der ikke, i henhold til lovgivningen, stilles krav til fosforoverskuddet på bedriften.

Ejendommens udbringningsarealer er ikke-drænet grovsandet jord (JB 1), tre marker er humusjord (JB 11), og ligger i fladt terræn uden skrånende arealer mod vandløb eller sø/mose.

Fleere af bedriftens arealer ligger i lavbundsområder (kort 10). Lavbundslande er udstrømningsområder for grundvand, og mange lavbundslande har derfor permanent højt grundvandsspejl. Ved vandmætning af jorden vil iltfrie forhold medvirke til en mikrobiel reduktion af jern, hvorved jernet opløses, og fosfor frigives. Lavbundsarealer har derfor en større udvaskning af fosfor, end de højereliggende arealer. Enkelte af udbringningsarealerne er beliggende på lavbundsarealer, der er omfattet af okkerklasse II.

Kort 10: Bedriftens udbringingsarealer i forhold til lavbundsområder.

Vurdering

Aabenraa kommune finder ikke, at der i den konkrete sag er særlige forhold, som kan begrunde en fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til udvaskning af fosfor til vandmiljøet, idet bedriftens arealer ikke er drænedede eller afvander til fosforfølsomme Natura 2000 områder i henhold til Skov- og Naturstyrelsens kortværk. Der stilles ingen yderligere vilkår i forhold til fosfor end dem stillet under § 3 afsnit mht. bræmmer langs beskyttede vandløb og vandhuller.

8.6 Natura 2000 kystvandområder

Redegørelse

Bedriftens arealer ligger i oplandet til Sønderå og Grænsevandløbet, som begge afvander til Vidåsystemet. I Vidåsystemet er Sønderå dalen udpeget som Natura 2000 område, der udgøres af habitatområde nr. H90 Vidå med tilløb, Rudbøl Sø og Magisterkogen og fuglebeskyttelsesområde F63 Sønderådal. Sønderå leder videre ud i Vidåen og fuglebeskyttelsesområde F60 Vidåen, Tøndermarsken og Saltvandssøen samt Habitat- og Fuglebeskyttelsesområde F57 og H78 Vadehavet, samt Ramsarområde 27.

Vadehavet er angivet som sårbart Natura 2000 område, jf. miljøstyrelsens kortværk.

Udledningen af kvælstof m.m. fra husdyrbrugets udbringingsarealer skal i hht. Bekendtgørelse om udpegnings og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (bek. nr. 408 af 1. maj 2007) vurderes i forhold til, om det vil skade udpegningsgrundlaget for de ovenfor nævnte habitat og fuglebeskyttelsesområder.

Udpegningsgrundlaget for habitatområdet H78 Vadehavet, H90 Vidå med tilløb, Rudbøl Sø og Magisterkogen, Fuglebeskyttelsesområderne F63 Sønderådal, F60 Vidå, Tøndermarsken og saltvandssøen, F57 Vadehavet og Ramsarområdet 27 indeholder følgende naturtyper og arter:

Naturtyper der indgår i udpegningsgrundlaget for H90:

- 3150 Næringsrig sø
- 3260 Vandløb

Dyrearter der indgår i udpegningsgrundlaget for H90:

- Snæbel
- Flodlampret
- Bæklampret
- Dyndsmerling
- Odder

Naturtyper der indgår i udpegningsgrundlaget for H78

- 1110 Sandbanke
- 1130 Flodmunding
- 1140 Vadeblade
- 1150 Lagune
- 1160 Bugt
- 1170 Rev
- 1310 Enårig strandengsvegetation
- 1320 Vadegræssamfund
- 1330 Strandeng
- 2110 Forklit
- 2120 Hvid klit
- 2130 Grå/grøn klit
- 2140 Klithede
- 2160 Havtornklit
- 2170 Grårisklit
- 2180 Skovklit
- 2190 Klitlavning
- 2250 Enebærklit
- 2310 Vise-indlandsklit
- 2330 Græs-indlandsklit
- 3130 Søbred med småurter
- 3140 Kransnålalge-sø
- 3150 Næringsrig sø
- 3160 Brunvandet sø
- 3260 Vandløb
- 4010 Våd hede
- 6210 Kalkoverdrev
- 6230 Surt overdrev
- 6410 Tidvis våd eng
- 7150 Tørvelavning
- 7230 Riggær
- 9190 Stilkege-krat
- 91D0 Skovbevokset tørvemose

Dyrearter der indgår i udpegningsgrundlaget for H78:

- Havlampret
- Bæklampret
- Flodlampret
- Stavsild
- Laks
- Snæbel
- Marsvin
- Odder
- Gråsæl
- Spættet sæl

Fuglearter der indgår i udpegningsgrundlaget for F63:

- Mosehornugle
- Rørdrum
- Sortterne
- Rørhøg
- Hedehøg

Fuglearter der indgår i udpegningsgrundlaget for F60 og F57:

- Rørdrum
- Rørhøg
- Hedehøg
- Hvid stork
- Engsnarre
- Pibesvane
- Lysbuget knortegås
- Sandløber
- Sandterne

- Mosehornugle
- Spidsand
- Skeand
- Pibeand
- Grågåås
- Kortnæbbet gås
- Bramgåås
- Almindelig ryle
- Sortterne
- Islandsk ryle
- Hvidbrystet præstekrave
- Sangsvane
- Lille kobbersneppe
- Blåhals
- Brushane
- Hjejle
- Strandhjejle
- Plettet rørvagtel
- Klyde
- Fjordterne
- Gravand
- Krikand
- Mørkbuget knortegås
- Strandskade
- Dværgmåge
- Sortand
- Stor regnspove
- Edderfugl
- Dværgterne
- Havterne
- Splitterne
- Hvidklire
- Rødben

Flere af arterne og naturtyperne er sårbare overfor næringsberigelse af deres levesteder. F.eks. er snæbel i Vidåsystemet følsomme overfor sandvandring og næringsberigelse af vandløbet, idet det kan medføre en skadelig effekt på deres gydepladser, hvis iltindholdet nedsættes og bunden belægges med et slam/sandlag.

Højt næringsindhold i åvandet, der føres til Rudbøl Sø, kan medføre en hurtigere tilgroning af Magisterkog og Rudbøl Sø sammenlignet med en ren naturtilstand i oplandet, hvilket giver dårligere leveforhold for bl.a. rørdrum (basianalyse for H90 og forslag til Natura 2000 plan). Rudbøl sø er A₁ målsat, der er en målsætning med skærpede krav, som anvendes, hvis særlige naturværdier ønskes bevaret. Målsætningen er ikke opfyldt ifølge regionplan 2005-2016 og udkast til vandplan for vanddistrikt 4.1.

Basianalysen for F63 Sønderådal siger, at vandkvaliteten i Sønderåen gennem de seneste årtier er forbedret, og vandkvaliteten og næringsbelastning anses ikke for at være en trussel mod fuglene på udpegningsgrundlaget (Forslag til Natura 2000-plan, Sønder Ådal, område nr. 101).

Ifølge basianalysen for H78 og F57 Vadehavet er den internationale målsætning om, at Vadehavet skal være et "ikke næringsbelastet område" ikke opfyldt pga. de høje kvælstofkoncentrationer. "Opfyldelsen af målsætningen vil som minimum kræve en reduktion af næringsbelastningen med 50 % for kvælstof og 80 % for fosfor i forhold til niveauet i begyndelsen af 1989-90, som oprindeligt fastlagt i vandmiljø-handlingsplanen. Dette mål er endnu ikke nået for den sønderjyske del af det danske vadehav. Det vil derfor være nødvendigt fortsat at reducere især det diffuse bidrag for at nå de internationale, nationale og regionale mål. Det er desuden vigtigt at reducere den atmosfæriske næringsbelastning gennem en indsats overfor kilderne hertil" (Basianalyse for vanddistrikt 50, Del 2 (s. 37 og 39)).

Ifølge Naturstyrelsens hjemmeside (<http://www.naturstyrelsen.dk/Vandet/Vandplaner/>), under beskrivelsen af naturområdet N89 Vadehavet, beskrives de væsentligste trusler mod naturtyperne og arterne i området som værende bl.a. næringsstofbelastningen, intensiv landbrugsdrift, tilgroning og afvanding.

I udkast til vandplan er tilstanden i Vadehavet angivet som moderat til dårlig, hvor Lister Dyb er angivet som ringe. Årsagen skyldes for højt indhold af klorofyl (næringsstoffer). For at opnå målopfyldelse kræves mindst at tilstanden er god.

Ifølge Habitatdirektivets artikel 6 og vejledningen til denne, skal kommunen sikre, at planer og projekter hverken i sig selv eller i forbindelse med andre planer eller projekter i kumulation (dvs. i forhold til eksisterende belastninger og i forhold til belastninger fra allerede vedtagne planer, som ikke er realiserede) kan have en negativ påvirkning på de

arter og naturtyper, som Natura 2000-områderne er udpeget for at bevare eller er til hindring, for at området kan opnå gunstig bevaringsstatus og en god tilstand.

Aabenraa Kommune skal bemærke, at der jf. Miljømålsloven for hvert vanddistrikt skal udarbejdes en statslig vandplan med tilhørende indsatsprogram samt kommunale handleplaner, der skal beskrive hvordan vandplan og indsatsprogram skal realiseres for overfladevand, grundvand og Natura 2000 områder. Forslag til vandplaner blev sendt i 6 mdrs. offentlig høring i oktober 2010. På nuværende tidspunkt er vandplanerne med tilhørende kommunale handleplaner ikke endeligt vedtagne.

Ved gennemførelse af den nødvendige indsats skal det sikres, at der opstår god natur- og miljøtilstand. I udkast til vandplan for vanddistrikt 4.1 Kruså/Vidå og hovedopland 1.10 Vadehavet forventes det, at tidsfristen for målopfyldelse udskydes til efter 2015 pga. usikkerhed og manglende viden. Fastlæggelse af indsatskrav udskydes derfor til Vandplan 2015. Der må dog ikke gives tilladelse til øget forurening, der kan være til hindring for opnåelse af god tilstand i vandmiljøet.

Beskyttelsesniveauerne i husdyrloven er fastlagt med udgangspunkt i udvaskningsniveauet i perioden 2001 - 2005, som danner baseline for udarbejdelse af de foreliggende vandplaner. Dette niveau er jf. Miljøstyrelsens elektroniske vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug uændret i 2007 og det er derfor en vigtig forudsætning for beskyttelsesniveauet i husdyrloven, at den samlede husdyrproduktion i et opland og dermed udvaskningsniveauet ikke har været stigende siden 2007.

I Miljøstyrelsens elektroniske vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug er der fastlagt "afskæringskriterier" for skadevirkning af nitratudvaskning til overfladevande, som skal bruges ved vurdering af om ansøgninger efter husdyrgodkendelsesloven vil kunne påvirke vandområder, herunder Natura 2000 vandområder negativt.

Afskæringskriterierne hviler på flere forudsætninger. Dels støttes kriterierne af konklusionerne i en DMU rapport, som konkluderer at enhver forøgelse af kvælstofudvaskningen vil have en negativ effekt på et følsomt Natura 2000-vandområde, men at der selv i særligt følsomme områder efter 1 år ikke kan registreres en negativ effekt (mindsket sigtdybde) ved en øget tilførsel af kvælstof på op til 5 %. Kriterierne støttes også af den forudsætning, at et ikke-stigende antal af dyr i et opland kombineret med husdyrbrugslovens beskyttelsesniveau netto fører til en reduktion af kvælstofudvaskningen. Afskæringskriterierne udelukker ikke, at en tilladelse eller godkendelse kan medføre en begrænset merudledning, men vil sikre, at der ikke sker en skade på et kystvandsområde, og kriterierne vil udelukke at der godkendes husdyrproduktioner, der kan hindre, at den samlede nitratudvaskning fra husdyrbrug i det enkelte opland på sigt vil falde.

Et projekt for husdyrbrug skal overholde de samlede afskæringskriterier for ikke at kunne have en skadevirkning på et Natura 2000 vandområde, og afskæringskriterierne skal dermed sikre, at projektet overholder Habitatdirektivets artikel 6 (tidligere nævnt). Det vil sige at kriterierne skal sikre både, at et projekt i kumulation med andre planer eller projekter og et projekt i sig selv ikke vil kunne påvirke et internationalt beskyttet vandområde negativt.

Afskæringskriterierne lægges både til grund for vurderingerne, når et ansøgt projekt vil betyde en øget udvaskning, og når et ansøgt projekt vil medføre en mindsket udvaskning i efter-situationen.

Det første afskæringskriterium (*pkt. 1*) fastlægger, om et projekt i kumulation med andre planer eller projekter vil kunne bevirke en negativ påvirkning i et vandområde. Natur og Miljøklagenævnet har i en principiel afgørelse af 24. november 2011 (NMK-133-00068) ikke kunnet tiltræde den lempelse af afskæringskriterie 1, som Miljøstyrelsens notat af 14. marts 2011 gav udtryk for (at der kunne ses bort fra en stigning i antallet af DE på under 5 % i et opland). Natur og Miljøklagenævnet har dermed slået fast, at der i

et opland til et Natura 2000 vandområde ikke må have været en stigning i antallet af dyreenheder i oplandet i perioden siden 2007.

Miljøstyrelsen har i marts 2011 udgivet en samlet opgørelse af antallet af DE på kystoplandsniveau, som viser den hidtidige årlige udvikling i husdyrtrykket fordelt på oplande med start fra 1. januar 2007. Opgørelsen er baseret på data fra Det centrale Husdyrbrugsregister (CHR) og vil blive opdateret én gang årligt.

Jf. den elektroniske vejledning skal kommunerne anvende denne årlige opgørelse (baseret på CHR) af antal DE i kystoplandet til vurdering af om afskæringskriterium pkt. 1 er overholdt.

Miljøstyrelsen vælger opgørelser fra CHR valgt frem for opgørelser fra gødningsregnskaber, uanset at gødningsregnskaber giver et mere reelt udtryk for, hvor meget kvælstof der udbringes i et kystopland og dermed påvirkningen af kystrecipienten, fordi CHR giver et hurtigt udtryk for antallet af DE i et opland uden forsinkelse, og fordi det i højere grad er udviklingen, der er interessant frem for den faktiske påvirkning. Opgørelser baseret på gødningsregnskaber kan være op til 2 år forsinkede.

Natur og Miljøklagenævnets afgørelse af 24. november 2011 giver udtryk for, at hvis antallet af DE i et kystopland viser sig at være stigende siden 2007, vil det ansøgte medføre en øget kvælstofudvaskning uanset, at det fastlagte beskyttelsesniveau er overholdt, og projektet kan derfor som udgangspunkt ikke godkendes.

Det ansøgte kan kun godkendes, når udvaskningen af nitrat reduceres så meget, at den ikke overstiger en nitratudvaskning, der svarer til planteavlbrug, jf. Miljøstyrelsens notat af 14. marts 2011. Det kan opnås på flere måder: reduceret gødningsnorm, flere efterafgrøder, ændret sædskifte, afbrænding af husdyrgødning, separering af husdyrgødning og afsætning til godkendt biogasanlæg med eksport af den faste del til forbrænding eller ud af vandoplandet. Opgørelsen viser, at dyreenhederne jf. CHR er steget i oplandet til Lister dyb siden 2007, hvorfor projektet, for at kunne godkendes, skal have en udvaskning der svarer til et planteavlbrug

Det andet afskæringskriterium (pkt. 2A) fastsætter, at et projekt i sig selv ikke vil kunne påvirke et vandområde, når den eksisterende og ansøgte husdyrproduktion er mindre end 5 % af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder i det aktuelle opland, dog må andelen ikke være mere end 1 % (pkt. 2B), hvis vandområdet er karakteriseret som et lukket bassin og/eller et meget lidt eutrofieret vandområde.

Vurdering

Vidå udmunder i Lister Dyb tidevandsområde i Vadehavet. Lister Dyb er karakteriseret som et sårbart vandområde og er omfattet af afskæringskriteriet pkt. 1 og 2A, dvs. at en skadesvirkning på vandområdet ifølge den elektroniske vejledning kan udelukkes hvis antallet af dyreenheder jf. CHR i oplandet ikke er steget siden 2007 og hvis projektet i sig selv udgør mindre end 5 % af den samlede udledning af kvælstof til vandområdet. Hvis antallet af dyreenheder er steget, så kræves det, at udvaskningen for det ansøgte projekt svarer til udvaskningen på et planteavlbrug.

Afskæringskriterie 2A: Kan projektet i sig selv medføre en skadesvirkning på Natura 2000 vandområdet pga. nitratudvaskning?

Aabenraa Kommune har beregnet udvaskningen af kvælstof fra udbringningsarealerne til Skyttehusvej 5 og sammenlignet med den samlede udvaskning fra det dyrkede areal i oplandet til Lister Dyb. Beregningsresultatet fremgår af efterfølgende tabel.

Tabel 33: Beregning af kvælstofudvaskning til Lister Dyb.

Generel udvaskning	
Opland til Lister Dyb	162.423 ha ¹
Dyrket areal i oplandet til Lister Dyb	130.052 ha ²
Reduktionspotentiale (jf. nitratklassekortlægning)	76-100 % (middel 87,5 %)

Standardudvaskning fra rodzonen*	74,2 kg N/ha/år
Udvaskning fra dyrkede arealer i oplandet til Lister Dyb (74,2*0,125*130.052)	1.206.232 kg/år
Udvaskning fra udyrkede arealer i oplandet til Lister Dyb (10*0,125*32.371)	40.464 kg/år
Udvaskning i opland	1.246.696 kg/år
Udvaskning fra det ansøgte husdyrbrug	
Reduktion som ovenfor	87,5 %
Udbringningsarealer i Lister Dyb	371,13 ha
Udvaskning fra rodzonen (bidrag fra husdyrgødning, der overstiger planteavlsniveau)	0,0 kg N/ha/år**
Samlede påvirkning af Lister Dyb i forhold til planteavlsbrug (0,125*371,13*0,0)	0 kg N/år
Ansøgt merbidrag af kvælstof sammenlignet med et planteavlsbrug i forhold til det samlede kvælstofbidrag til Lister Dyb	0,0 %

*Standardudvaskning er 78 kg N/ha/år for sandjord og 47 kg N/ha/år for lerjord. Fordelingen mellem sand- og lerjorde er ca. 88/12 i dette opland. Standardudvaskningen fra udyrkede arealer er sat til 10 kg N/ha/år.

**Udvaskningen fra 1,4 DE/ha er beregnet til 78,9 kg N/ha/år for et planteavlsbrug med 10 % efterafgrøder. Der er ansøgt med en udvaskning svarende 78,9 kg N/ha/år, hvilket betyder, at udvaskningen er lavere end for et planteavlsbrug.

^{1,2} Kilde: MKN 130-00166.

Det fremgår af beregningerne i tabel 33, at det ansøgte husdyrbrug vil have et kvælstofbidrag til Vadehavet på størrelse med et planteavlsbrug, hvorfor det ansøgte ikke i sig selv har en skadevirkning på det aktuelle Natura 2000 vandområde. I henhold til Miljøstyrelsens afskæringskriterier, som siger, at husdyrbruget ikke må bidrage med over 5 % af den samlede nitratudvaskning til Lister Dyb, vurderer Aabenraa Kommune, at det ansøgte ikke i sig selv har en skadevirkning på det aktuelle Natura 2000 område.

Af ovenstående fremgår det således klart, at det ansøgte projekt ikke konflikter med afskæringskriterie 1 (kan projektet i sammenhæng med andre projekter og planer påvirke Natura 2000 området væsentligt pga. nitratudvaskning?) eller afskæringskriterie 2A (kan projektet i sig selv medføre en skadesvirkning på Natura 2000 vandområdet pga. nitratudvaskning?).

Fosfor - vurdering

Da Vadehavet ifølge basisanalysen og forslag til vandplaner udover kvælstof også er overbelastet med fosfor, vurderes det herunder, om husdyrbrugets fosforbelastning giver grundlag for skærpelse af beskyttelsesniveauet.

Ejendommens arealer ligger i oplandet til Vadehavet, Lister Dyb.

Oplandet til Lister Dyb er 162.423 ha

Udbringningsarealerne udgør af oplandet 371,13 ha

Oplandet er fordelt på følgende måde:

Landbrugsarealet i oplandet til Lister Dyb 130.052 ha

Udyrket areal i oplandet til Lister Dyb 32.371 ha

Da det ikke kan kvantificeres hvor stor en del af fosforoverskuddet, der reelt vil tilføres recipienten, må vurderingen af om der er grundlag for skærpelse af beskyttelsesniveauet eller yderligere, målrettede vilkår, baseres på en vurdering af "worst case" situationen (jf. MST's digitale vejledning). Beregningen fremgår af tabellen herunder.

Tabel 34: Beregning af fosforudvaskning til Lister Dyb.

Lister Dyb	
Husdyrbrugets oplandsareal	371,13 ha
Overskud pr. ha	7,8 kg P/ha/år
% forøgelse i godkendelsesperioden (7,8*8/2000)*100	3,12 %
Worst case udvaskning	1 kg P/ha/år
Worst case påvirkning fra husdyrbruget (1*371,13*0,0312)	11,6 kg/år
Belastning af vandplanområde	
Kg P fra landbrugsarealet i oplandet til Lister Dyb (130.052 ha * 0,2 kg P/ha)	26.010 kg P
Kg P fra udyrket areal i oplandet til Lister Dyb (32.371 ha * 0,08 kg P/ha)	2.590 kg P
Øvrige kilder	-
Samlet belastning	28.600 kg/år
Husdyrbrugets del (11,6/28.600)*100	0,04 %

Regnet som eksempel i MST's elektroniske husdyrvejledning
(http://www2.mst.dk/wiki/Husdyrvejledning.Fosfor%20-%20Vurdering.ashx#Husdyrvejledning.Fosfor+-+Vurdering_Konkret_vurdering_af_p%C3%A5virkning_af_overfladevande_med_fosfor_5)

Det er antaget i forhold til nitratpåvirkningen af vandområder, at en påvirkning af nitrat ikke kan måles med de nuværende biologiske målemetoder, hvis påvirkningen er på under 5 % af den samlede påvirkning. Hvis det antages, at grænsen for at der kan ses en påvirkning er den samme for fosfor som for nitrat, kan det for Skyttehusvej 5 vurderes, at der ikke skal ske tiltag, der mindsker fosforudledningen til Lister Dyb, da Skyttehusvej 5's belastning vurderes at være 0,04 % af den samlede belastning.

Det vurderes,

- at husdyrbruget ikke i sig selv påvirker Vadehavet med 5 % eller mere af den samlede N- og P-udvaskning,
- at husdyrbruget har indarbejdet virkemidler til at nedbringe nitratudvaskningen til et niveau svarende til et planteavlsbrug,
- og at husdyrbruget derfor i kumulation med andre husdyrbrug ikke medfører en stigning i nitratudvaskningen til Vadehavet.

Der stilles vilkår til de virkemidler, der er benyttet til at nedbringe udvaskningen til planteavlsniveau (13,1 % ekstra efterafgrøder - jf. afsnit 8.4 ovenfor)).

På den baggrund er det Aabenraa Kommunes vurdering, at udvidelsen på Skyttehusvej 5 ikke vil betyde en forringelse af Vadehavet eller de tilhørende habitat- og fuglebeskyttelsesområder.

8.7 Påvirkninger af arter med særlig strenge beskyttelseskrav (bilag IV)

I habitatdirektivets Bilag IV er opført en række arter, som skal ydes streng beskyttelse overalt i deres naturlige udbredelsesområde, også uden for de udpegede habitatområder. Det indebærer for dyrearternes vedkommende blandt andet, at yngle- og rasteområde ikke må beskadiges eller ødelægges, og for planternes vedkommende blandt andet, at arterne ikke må indsamles, plukkes eller ødelægges.

I det følgende vurderes forekomsten af de arter, hvor projektområdet ligger indenfor eller i nærheden af artens naturlige udbredelse. Der er søgt efter registreringer indenfor de seneste 10 år i Håndbog om dyrearter på Habitatdirektivets Bilag IV, *Faglig rapport fra DMU nr.635, 2007*, og naturdatabaser på www.naturdata.dk. Der er i databaserne ingen registreringer af de pågældende arter i eller omkring projektets udbredelsesområde.

Redegørelse

Spidssnudet frø. Spidssnudet frø er almindeligt udbredt over det meste af landet. Den findes i større eller mindre vandhuller i engområder, moser, dyrkede marker og skovbevoksede områder. På denne baggrund vurderes det som sandsynligt, at arten forekommer i projektområdets vandhuller. Trusler mod arten vil være opfyldning eller tilgroning af vandhuller gennem øget belastning med næringsstoffer og ødelæggelse af levestederne i omgivelserne.

Arealerne i projektområdet er landbrugsjord i omdrift, og arealerne er i omdrift i både før- og eftersituationen, hvorfor der ikke sker ændringer i arealanvendelsen. Vandhullerne i eller grænsende op til udbringningsarealerne skal være omgivet af dyrkningsfri bræmmer, målt fra vandhullets øverste kant (kronen).

Kommunen vurderer, at dyknings-, gødnings- og sprøjtefri bræmmer vil yde vandhullerne beskyttelse mod næringsstoffer tilført via overfladeafstrømning og sikre padderne skjul i den tid, yngelen forlader vandhullet. Derfor vurderes det, at gennemførelse af projektet ikke vil forværre livsbetingelserne væsentligt. Det skal bemærkes, at anlæggelse af bræmmer samt oprensning (oprensning kræver tilladelse fra kommunen) af tilgroede vandhuller vil forbedre livsbetingelserne for arten.

Bræmmer langs vandløb bruges af padder dels som spredningskorridorer og ledelinier mellem ynglesteder og dels som rasteområder udenfor yngletiden. Beskyttede vandløb skal derfor være omgivet af 2 meter udyrkede bræmmer for at sikre vandløbet som spredningskorridor og rasteområde for områdets padder og andre dyrearter.

Løgfrø. Løgfrøen er spredt til sjældent forekommende i Danmark og er i tilbagegang. Det er muligt at løgfrøen fortsat er i så stærk tilbagegang på landsplan, at den skal klassificeres som truet. Men der er for få pålidelige data om bestandsudviklingen til at afgøre dette sikkert. Løgfrøen foretrækker lysåbne vandhuller i omgivelser med let jord, hvor den kan grave sig ned om dagen. Trusler mod arten vil være opfyldning eller tilgroning af vandhullet gennem øget belastning med næringsstoffer og ødelæggelse af levestederne i omgivelserne.

Det vurderes, med samme begrundelse som for spidssnudet frø, at gennemførelse af projektet ikke vil forværre livsbetingelserne væsentligt. Det skal bemærkes, at anlæggelse af bræmmer samt oprensning af tilgroede vandhuller vil forbedre livsbetingelserne for arten.

Løvfrø. Løvfrøen er spredt til sjældent forekommende i Danmark. Den findes blandt andet i den østlige del af Sønderjylland mellem Aabenraa og Kolding. Da løvfrøen har været i betydelig fremgang igennem de sidste 10 år, vurderes den ikke truet i Danmark. Løvfrøen yngler i mange forskellige typer vandhuller og vådområder. Mest optimale er lavvandede tidvise vandhuller og oversvømmelser på afgræssede arealer. Uden for yngletiden opholder løvfrøen sig især i brombærbuske i levende hegn, krat og skovbryn. Projektområdet omfatter ikke umiddelbart løvfrøens udbredelsesområde, men det kan ikke udelukkes at løvfrøen findes i området.

Det vurderes, med samme begrundelse som for spidssnudet frø, at gennemførelse af projektet ikke vil forværre livsbetingelserne væsentligt. Det skal bemærkes, at anlæggelse af bræmmer samt oprensning af tilgroede vandhuller vil forbedre livsbetingelserne for arten.

Stor Vandsalamander. Den store vandsalamander er udbredt over det meste af Danmark, hvorfor den er vurderet ikke truet, dog er den fåtallig i Jylland vest for israndslinien. Den yngler i solåbne vandhuller med rent vand men kan uden for yngletiden opholde sig i dybere vandhuller og vandhuller med forurenede vand. På land kan den findes nær vandhuller under væltede træer o.l.

På den baggrund vurderes det, at den store vandsalamander kan forekomme i projektområdets vandhuller. Trusler mod arten vil være opfyldning eller tilgroning af vandhullet gennem øget belastning med næringsstoffer og ødelæggelse af levestederne i omgivelserne. Udsætning af fisk vil også være skadeligt, da fiskene æder salamanderens æg og yngel.

Det vurderes, med samme begrundelse som for spidssnudet frø (se ovenfor), at gennemførelse af projektet ikke vil forværre livsbetingelserne væsentligt. Det skal bemærkes, at anlæggelse af bræmmer samt oprensning af tilgroede vandhuller vil forbedre livsbetingelserne for arten.

Markfirben. Markfirbenet er udbredt over det meste af landet men noget pletvist. Markfirbenet træffes på steder med bar og løs, gerne sandet jord. Det kan være heder, klitter overdrev, råstofgrave, stengærder og på vej- eller jernbaneskråninger. Det vurderes at markfirben lever på flere af hederne i området. Trusler mod arten er næringsberigelse af levesteder, der medfører øget tilgroning og tættere vegetation, der forringer yngle og rastemulighederne for markfirben.

Hasselmus. Hasselmusen er spredt til sjældent forekommende i Danmark. Hasselmusens levesteder er knyttet til en lagdelt og forskelligartet løvskov, rig på frø- og frugtsætning med en mangfoldig underskov bestående af forskellige urter og bærbuske. Hasselmusen kræver stabile og uforstyrrede levesteder, og i Aabenraa Kommune er der kun registreret en bestand i Søgård Skov. Det kan dog ikke helt udelukkes at projektområdet omfatter hasselmusens udbredelsesområde, idet der er forholdsvis kort afstand fra dens registrerede udbredelsesområde til Skyttehusvej 5.

Flagermus. Flagermusene overnatter oftest i huse og hule træer i nærheden af skov. Fourageringsområderne er artsafhængige og kan bl.a. være søer og åer, hvor flagermusene æder insekter, som de fanger over vandoverfladen. Mange arter fouragerer på insekter, de fanger i lysåben løvskov, over marker og skove, i skovkanter, lysninger eller levende hegn. Projektområdet kan tænkes at indgå i nogle arters fourageringsområder, men med baggrund i at arealerne er landbrugsjord i omdrift, og at arealerne er i omdrift i både før- og eftersituationen, hvorfor der ikke sker ændringer i arealanvendelsen, vurderes det, at der ikke vil være negative påvirkninger.

Odder. Odderen er nu udbredt helt ned til den dansk-tyske grænse i større vandløb og søer. Det må derfor formodes, at den forekommer i vandløbssystemerne i Aabenraa Kommune. Det vurderes, at vandløb og grøfter i projektområdet vil være velegnede som levesteder. Odderen er med sikkerhed observeret i Vidå-systemet.

Grøn mosaikguldsmed. I Sønderjylland forekommer den lokalt bl.a. ved kanaler i Tøndermarsken og omkring Tinglev Sø. Arten yngler kun i søer, damme og kanaler med forekomst af krebseklo i to meget forskellige typer af natur:

- søer og moser, der ikke er for næringsrige, og hvor solen kan skinne ned på vandfladen. Ofte i skov.
- kanaler og grøfter i marsken i Sydvestjylland, som ligger helt åbent og har et rigt planteliv.

Hunnen lægger æggene ved indboring i blade af krebseklo.

Trusler imod arten er næringsberigelse og sløjfning af vandhuller, udsætning og fodring af fisk samt vandstandssænkning.

Andre udvalgte arter tilknyttet vandhuller. Potentielt vil der kunne forekomme arter som butsnudet frø, grøn frø, lille vandsalamander, bjergsalamander og skrubtudse, der ikke er opført på Habitatdirektivets Bilag IV, men som er fredede herhjemme. For disse arter gælder de samme betragtninger, som nævnt under bilag IV padderne ovenfor. Bjergsalamander er opført på den danske rødliste som sjælden og næsten truet. Rødlisten er en fortegnelse over plante- og dyrearter, der er forsvundet, akuttruede, sårbare eller sjældne i den danske natur. Listen revideres løbende. Ingen af de øvrige paddearter, der kan forekomme i projektområdet eller markfirben har status af truet i Danmark jf. den seneste revision af rødlisten i 2003-2008. Spidssnudet frø, butsnudet frø, løvfrø, løgfrø, grøn frø, skrubtudse og stor – og lille vandsalamander er dog opført på gullisten

1997 som opmærksomhedskrævende. Gullisten er en oversigt over plante- og dyrearter, der er i tilbagegang i Danmark.

Blandt pattedyrene er både odder, hasselmus og ni flagermusarter fredede og opført på rødlisten fra 1997. Listen er under revision og opdatering mangler stadig.

Grøn mosaikguldsmed er ligeledes fredet og rødlistet som næsten truet i Danmark jf. revision af rødlisten i 2003-2008.

Vurdering

Kommunen har ikke registreret planter og dyr, omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor på eller umiddelbart op til husdyrbrugets anlæg og udspretningsarealer, men vurderer at nogle arter med meget stor sandsynlighed forekommer i området.

Kommunen vurderer, under forudsætning af at vilkårene overholdes, at driften af areaerne ikke vil have negativ indflydelse på ovennævnte arter, da der ikke ændres på vandhuller, fortidsminder, sten- og jorddiger eller andre potentielle levesteder for padder eller krybdyr. Der fjernes ikke gamle bygninger og fældes ikke store træer, der kunne være levested for flagermus. Der sker med andre ord ikke fysiske ændringer i forbindelse med projektet, der kan være til skade for bilag IV-arter.

9 Oversigt over bedste tilgængelige teknik (BAT)/renere teknologi

Redegørelse

Et af hovedformålene med lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, er at fremme anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT = Best Available Techniques), herunder renere teknologi.

BAT-begrebet er nærmere fastlagt i IPPC-direktivet¹, hvoraf fremgår følgende:

I direktivets artikel 2, nr. 11, defineres "den bedste tilgængelige teknik" som: "det mest effektive og avancerede trin i udviklingen af aktiviteter og driftsmetoder, som er udtryk for en given tekniks principielle praktiske egnethed som grundlag for emissionsgrænseværdier med henblik på at forhindre eller, hvor dette ikke er muligt, generelt begrænse emissionerne og indvirkningen på miljøet som helhed."

Der forstås ved:

"teknik": både den anvendte teknologi og den måde, hvorpå anlæg konstrueres, bygges, vedligeholdes, drives og lukkes ned.

"tilgængelig": udviklet i en målestok, der medfører, at den pågældende teknik kan anvendes i den relevante industrisektor på økonomisk og teknisk mulige vilkår, idet der tages hensyn til omkostninger og fordele, uanset om teknikken anvendes eller produceres i den pågældende medlemsstat eller ej, når blot driftslederen kan disponere over teknikken på rimelige vilkår.

"bedste": mest effektiv teknik til opnåelse af et højt generelt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed.

Kravet om BAT gælder for både eksisterende og nyetablerede dele af anlægget, når der søges om godkendelse af etablering, udvidelse eller ændring. For krav til eksisterende dele af anlægget skal der fastsættes en rimelig frist til at opfylde BAT-krav, der fastsættes i en miljøgodkendelse foranlediget af en udvidelse eller ændring².

Definitionen af BAT indebærer, at vurderingen af, hvad der er BAT for en virksomhedstype, bl.a. må ansues i forhold til virksomhedens størrelse, og om der er tale om en ny eller en bestående virksomhed. Det er imidlertid ikke den enkelte landmands økonomiske forhold, der indgår i vurderingen. Fastlæggelse af BAT er generaliseret i den forstand, at vurderingen foretages i forhold til, hvad der i almindelighed er opnåeligt i den pågældende industrisektor, jf. direktivets artikel 2, nr. 11.

BAT skal i alle tilfælde anvendes med henblik på at nedbringe den samlede, miljømæssige belastning af omgivelserne. Husdyrbrug skal derfor anvende teknik, der kan anses som BAT, også i tilfælde, hvor mindre omkostningskrævende foranstaltninger ville være tilstrækkelige til at opfylde det beskyttelsesniveau, der er fastlagt i husdyrbrugbekendtgørelsens bilag 3. Kravet om BAT kan således betyde, at næringsstoftab eller anden forurening bringes ned under det beskyttelsesniveau, der er fastlagt i husdyrbrugbekendtgørelsen³. Det bemærkes endvidere, at kravet om BAT er uafhængigt af, om produktionen vil påvirke særligt sårbare områder væsentligt eller ej. Hvis anvendelse af en BAT-teknik – f.eks. en gulvtype – bringer husdyrbrugets forurening under beskyttelsesniveauet i husdyrbrugbekendtgørelsens bilag 3 medfører dette ikke, at BAT-teknologier i andre henseender f.eks. foderteknologier alene af denne grund kan fravælges.

¹ Rådets direktiv (96/61/EF) af 24. september 1996 om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening, kodificeret ved direktiv 2008/1/EF

² Forslag til lov om miljøgodkendelse (L55, Folketingsåret 2006-2007), særtryk, side 36.

³ Forslag til lov om miljøgodkendelse (L 55, Folketingsåret 2006-2007), særtryk, side 37.

Vilkår om BAT indebærer ikke, at der stilles krav om anvendelse af bestemte teknologier. Men princippet om BAT pålægger myndighederne i vilkårsfastsættelsen at lægge vægt på, hvad der er opnåeligt ved anvendelsen af BAT.

En ansøgning om godkendelse af husdyrbrug efter husdyrbruglovens § 12 skal indeholde oplysninger om husdyrbrugets valg af BAT, jf. husdyrbrugbekendtgørelsens § 5, stk. 2, jf. bilag 2, pkt. G, nr. 27-28. Oplysningerne skal gives i en redegørelse med dokumentation for, i hvilket omfang det valgte projekt bygger på anvendelse af den mindst forurenende og ressourceforbrugende teknik vedrørende bl.a. råvarer, energi, vand og andre hjælpestoffer, produktionsanlæg, processer og affaldsfrembringelse. Redegørelsen skal indeholde et resumé af de væsentligste af de eventuelle alternativer, som ansøger har undersøgt. Ansøgningen skal også indeholde oplysninger om anvendelse af BAT til reduktion af ammoniakemission og udvaskning af nitrat, samt oplysninger om, hvordan et eventuelt fosforoverskud og udledning af fosfor nedbringes. Ansøger er således ansvarlig for at undersøge og vurdere mulighederne for at anvende BAT.

Af Miljøstyrelsens svar nr. 56 på Frequently Asked Questions (FAQ) fremgår, at BAT-redegørelse i sager efter husdyrbruglovens § 12 som minimum skal indeholde følgende:

Oplysninger BAT-redegørelse for § 12

- Management
  1. Beskrivelse af hvilke ledelses- og kontrolrutiner der anvendes for at styre husdyrbrugets miljøforhold herunder de anvendte teknologier.
- Anvendelse af bedste tilgængelige teknik inden for områderne:
  2. Foder
  3. Staldindretning
  4. Forbrug af vand og energi
  5. Opbevaring/behandling af husdyrgødning
  6. Udbringning af husdyrgødning

Redegørelsen skal indeholde en systematisk gennemgang af, om de teknologier, der er valgt inden for de enkelte områder, lever op til niveauet for BAT. Gennemgangen skal omfatte både de eksisterende og nye dele af anlægget. Redegørelsen skal endvidere indeholde et resumé af de væsentligste eventuelle alternativer, som ansøger har undersøgt. I den forbindelse skal det begrundes, hvorfor der eventuelt er fravalgt løsninger, der er miljømæssigt bedre. Såfremt der i en eksisterende stald ikke anvendes bedst tilgængelige staldteknologier, skal der redegøres for, hvornår stalden vil blive renoveret, således at den kommer til at leve op til niveauet for bedste tilgængelige staldsystem.

Når det gælder svine- og fjerkræbrug skal redegørelsen på alle de nævnte 6 områder relateres til de teknologier, der er beskrevet i EU-kommissionens reference dokument om BAT vedrørende intensiv fjerkræ- og svineproduktion fra juli 2003⁴. F.eks. under foder-teknologier angiver BREF-dokumentet, at fasefodring og fytasetilsætning betegnes som bedste tilgængelige teknik. Såfremt der ikke anvendes disse fodringsteknikker skal det begrundes.

For så vidt angår husdyrbrug omfattet af husdyrbruglovens § 12 er det Miljøklagenævnets opfattelse, at ansøgeren skal orientere sig og over for Aabenraa Kommune redegøre for de mulige valg og/eller fravalg af BAT, der er beskrevet i Skov- og Naturstyrelsens og Miljøstyrelsens vejledninger, Miljøstyrelsens BAT-blade, Skov- og Naturstyrelsens BAT-byggeblade samt BREF-dokumentet for svine- og fjerkræavl.

Aabenraa Kommune har taget stilling til ansøgerens BAT- redegørelse, og Aabenraa Kommune har vurderet, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik i relation til husdyrbrugloven.

---

⁴ BREF-dokument, Referencedokument for bedste tilgængelige teknikker vedrørende intensiv fjerkræ- og svineproduktion, 2003

Der er redegjort for anvendelse af bedste tilgængelige teknik under de relevante afsnit i miljøgodkendelsen. I de samme afsnit findes ligeledes vurderingerne.

I nedenstående tabel vises en samlet oversigt over hvilke områder BAT-redegørelsen har omfattet, og i hvilke afsnit redegørelse og vurdering kan findes. Vilkårene fremgår af afsnit 2.

Tabel 35: BAT oversigt.

BAT områder	Redegørelse og vurdering
Staldindretning	Afsnit 5.1
Foder	Afsnit 5.3 og 5.4
Forbrug af vand og energi	Afsnit 5.5
Reduktion af ammoniakemission	Afsnit 5.1+5.3+6.2+6.6
Affald	Afsnit 5.8
Nødfremgangsmåde, ikke planlagte hændelser	Afsnit 5.10
Opbevaring/behandling af husdyrgødning	Afsnit 6
Udbringning af husdyrgødning	Afsnit 6.6
Reduktion af udvaskning af nitrat	Afsnit 8.4
Fosforoverskud og udledning af fosfor	Afsnit 8.5
Management	Se nedenstående

Management

Med udgangspunkt i EU's BREF – note for intensiv fjerkræ- eller svineproduktion, samt BAT – byggeblade for kvægdrift er det BAT i forhold til management at:

- Identificere og implementere uddannelses- og træningsprogrammer for bedrifts-personale.
- Føre journal over vandforbrug.
- Føre journal over energiforbrug.
- Føre journal over mængde af husdyrfoder.
- Føre journal over opstået spild.
- Føre journal over spredning af uorganisk gødning på markerne (krav anses for opfyldt ved reglerne i § 22 i lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække).
- Føre journal over spredning af husdyrgødning på markerne (krav anses for opfyldt ved reglerne i § 22 i lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække).
- Have en nødfremgangsmåde til at håndtere ikke planlagte emissioner og hændelser (krav anses for opfyldt, idet der fastsættes vilkår om beredskabsplan).
- Iværksætte et reparations- og vedligeholdelsesprogram for at sikre, at bygninger og udstyr er i driftsklar stand, samt at faciliteterne holdes rene.
- Planlægge aktiviteter på anlægget korrekt, såsom levering af materialer og fjernelse af produkter og spild.
- Planlægge gødning af markerne korrekt (krav anses for opfyldt ved reglerne i § 21 i lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække).

Der lægges stor vægt på godt management og god staldhygiejne. Ved at sørge for optimalt klima i staldene og ved hjælp af overbrusning skabes et tilpas miljø for dyrene, så u hensigtsmæssig gødeadfærd undgås.

Nye medarbejdere deltager i medicin håndteringskurser, og der afholdes kvartalsvise møder, hvor alle medarbejdere bliver opdateret med ny viden.

Omkring bygninger holdes ryddeligt og pænt, 16/32 sten omkring bygninger, reducerer forekomsten af gnaver-skadedyr.

Der føres journal over spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne i form af mark og gødningsplan, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons spredning.

Der føres ikke løbende journal over vand- og energiforbrug samt spild, men vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet. Endvidere føres der vand- og temperaturovervågning, og der sørges for en høj hygiejnestandard som en del af bedriftens miljømanagement.

Der er lavet beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet.

Der foretages daglige tjek og løbende service på anlæggene efter behov, samt eftersyn og om nødvendigt reparation af ventilation, fodringssystem og vandforsyning.

Af hensyn til ansatte er der udarbejdet APV (arbejdspladsvurdering). Og der er udarbejdet beskrivelser for håndtering af gylle og kemi.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer ud fra ovennævnte redegørelse, at ansøger lever op til BAT indenfor management.

Samlet vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at der i ansøgningen systematisk er sket en gennemgang af, om de teknologier, der er valgt indenfor de enkelte områder, lever op til niveauer for BAT, og at bedriften anvender den bedste tilgængelige teknik.

10 Alternative muligheder og 0-alternativet

Alternative muligheder

Der har ikke været overvejet andre alternativer med hensyn til byggeriet, da bygningerne allerede er etableret og taget i brug.

0-alternativet

Som udgangspunkt er nul-alternativet, at der ikke udvides i de eksisterende bygninger.

Ansøgningen beskriver dels de miljømæssige konsekvenser af produktionen, dels forskellen i miljøpåvirkning mellem den ansøgte produktion og den produktion, der kan oprettholdes, hvis der ikke meddeles tilladelse til produktionsændringen.

Ønsket om produktionsændringen er begrundet i behovet for tilpasning til strukturudviklingen i landbruget. Stigende priser på råvarer samt bortfald af tilskud medfører et behov for yderligere rationalisering, herunder øget specialisering og en større produktion. Udvidelsen er dermed baseret på at bedriften fortsat skal være konkurrencedygtig, tidssvarende og fastholde beskæftigelsen.

Med miljøgodkendelsen vil det for ansøger være muligt at opnå en større rationalisering i arbejdsgangen, hvilket vil medføre, at det daglige arbejde udføres på den mest optimale måde. Dette vil endvidere sikre, at ansøger får større mulighed for at tiltrække kvalificeret arbejdskraft, der kan være med til at aflaste ansøger i det daglige og sikre, at ansøger opnår mere tid til driftsledelse, når der sker en aflastning i det mere manuelle arbejde.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at den øgede miljøpåvirkning, der kommer som følge af udvidelsen på husdyrbruget ikke påvirker lokalområdet i negativ retning, se nærværende miljøgodkendelse.

Med hensyn til nabogener set i forhold til 0-alternativet kontra udvidelsen på husdyrbruget, er det Teknik & Miljø's vurdering, at udvidelsen på husdyrbruget ikke vil betyde væsentlig større gener for naboerne omkring husdyrbruget end ved den nuværende produktion – jf. afsnit om lugt-, støj- og fluegener samt lysforhold.

Det er sandsynligt, at 0-alternativet ikke vil få væsentlig betydning for den samlede husdyrproduktion i et større område. Hvorvidt en sådan alternativ udnyttelse af områdets landbrugsmæssige produktionspotentiale vil indebære en større eller mindre miljøpåvirkning end det ansøgte, afhænger af de konkrete omstændigheder hvorunder potentialet realiseres. Kommunen finder ikke, at der er grundlag for at antage, at 0-alternativet vil indebære en væsentlig afvigende, generel miljøpåvirkning.

11 Husdyrbrugets ophør

Redegørelse

Ved ophør af produktion tømmes gødningsopbevaringsanlæg, stalde tømmes og rengøres. Rester af hjælpestoffer samt andet affald bortskaffes i hht. Kommunens affaldsregulativ.

Overflødige gødningsopbevaringsanlæg fjernes.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at det ved ophør af driften skal sikres, at de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare foretages, og at stedet bringes tilbage til tilfredsstillende tilstand. Her tænkes der på bortskaffelse af oplagret husdyrgødning, affald, maskiner og andet materiel.

Der stilles vilkår som skal sikre, at der ved ophør af driften træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare.

12 Egenkontrol og dokumentation

Redegørelse

Der føres egenkontrol over forbrug af fodermidler, blandingsforhold i foderet igennem blandecomputer, som registrerer al produktion af foder særskilt på ejendomsniveau.

Desuden føres den lovpligtige logbog over flydelag samt sprøjtejournal.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer på baggrund af ovenstående og med de stillede vilkår om dokumentation og egenkontrol, at dokumentation og management er dækkende.

13 Klagevejledning

Miljøgodkendelsen er meddelt i medfør af Lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse af husdyrbrug med senere ændringer og kan i medfør af lovens § 76 påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

En klage skal være skriftlig, og den skal sendes til Aabenraa Kommune, Miljø & Natur, Skelbækvej 2, 6200 Aabenraa eller til landbrug@aabenraa.dk. Aabenraa Kommune skal, hvis Kommunen vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentlig bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Afgørelsen annonceres offentligt onsdag den 19. december 2012 i Aabenraa Ugeavis og på Aabenraa Kommunes hjemmeside. En eventuel klage skal være modtaget i Aabenraa Kommune senest onsdag den 16. januar 2013, der er dagen for klagefristens udløb, og inden for normal kontortids ophør kl. 15:00.

Miljøministeriet har anmodet Aabenraa Kommune om at oplyse, at *"for behandling af klagesager, der indbringes for Natur- og Miljøklagenævnet, herunder anmodninger om genoptagelse, skal klager betale et gebyr på 500 kr. [2012-niveau]."*

Klager modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra Aabenraa Kommune. Klager skal benytte denne opkrævning ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,*
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller*
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.*

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller*
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.*

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring."

Aabenraa Kommune kan oplyse, at det af husdyrbruglovens § 81, stk. 1 fremgår, at en klage over en § 12 miljøgodkendelse ikke har opsættende virkning, med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Når Aabenraa Kommune modtager en klage, underretter kommunen straks ansøger om klagen.

Afgørelsen kan påklages af:

- afgørelsens adressat
- Miljøministeren

- Enhver, der har en individuel væsentlig interesse i sagens udfald
- Sundhedsstyrelsen
- Danmarks Fiskeriforening, Ferskvandsfiskeriforeningen i Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og Forbrugerrådet, alle i henhold til lovens § 85
- Lokale foreninger og organisationer, lovens § 86
- Landsdækkende foreninger og organisationer, lovens § 87

Søgsmål til prøvelse af afgørelsen være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentligt bekendtgjort.

Parter og klageberettigede ifølge Forvaltningslovens § 9 har ret til aktindsigt. Eventuel aftale herom kan træffes med Miljø & Natur.

Orientering om udkast til miljøgodkendelse til kommentering i 6 uger og miljøgodkendelsen er blevet sendt enten pr. brev eller pr. E-mail til nedenstående.

- Ansøger Skyttehusvej 5, 6330 Padborg
- Bortforpagter Kragelundvej 24, 6330 Padborg
- Bortforpagter Hørtoftvej 14, 6400 Sønderborg
- Bortforpagter Damgårdvej 4, Eggebækmark, 6360 Tinglev
- Bortforpagter Bejlhusvej 7, 6330 Padborg
- LandboSyd, urp@landbosyd.dk
- Naturstyrelsen, nst@nst.dk
- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Syddanmark, Syd@sst.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité: aabenraa@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
- DOF-Sønderjylland, aabenraa@dof.dk
- Det økologiske Råd, husdyr@ecocouncil.dk
- Danmarks Fiskeriforening mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark nb@ferskvandsfiskeriforening.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund lbt@sportsfiskerforbundet.dk

Orientering om udkast til miljøgodkendelse til kommentering i 6 uger er endvidere blevet sendt enten pr. brev eller pr. E-mail til nedenstående naboer og andre berørte, der enten er lejere eller ejere af ejendomme beliggende inden for det beregnede konsekvensområde for lugtemission. Ejendommenes placering fremgår af bilag 2.

- Skyttehusvej 1, 6330 Padborg
- Skyttehusvej 2B, 6330 Padborg
- Skyttehusvej 3, 6330 Padborg
- Vilsbækvej 29, 6330 Padborg
- Skyttehusvej 4, 6330 Padborg
- Skyttehusvej 6, 6330 Padborg
- Skyttehusvej 8a, 6330 Padborg
- Skyttehusvej 8b, 6300 Padborg
- Skyttehusvej 10, 6330 Padborg
- Kragelundvej 11, 6330 Padborg
- Kragelundvej 22, 6330 Padborg
- Kragelundvej 32, 6330 Padborg
- Kragelundvej 34, 6330 Padborg
- Krathusevej 1B, 6330 Padborg
- Krathusevej 5, 6330 Padborg
- Kragelundvej 26, 6330 Padborg
- Kragelundvej 28, 6330 Padborg
- Vestergade 51, 6330 Padborg
- Kragelundvej 30, 6330 Padborg
- Krathusevej 1A, 6330 Padborg
- Krathusevej 7, 6330 Padborg

- Bolderslev Nørregade 58, 6392 Bolderslev

14 Bilag

1. Ansøgningsskema, § 12, stk. 2 godkendelse, skemanr. 28070, version 3, genereret den 15. august 2012 og udskrevet fra www.husdyrgodkendelse.dk.
  - 1.1. Tekst oplysningsskema
  - 1.2. Situationsplan (bygninger, opbevaringsanlæg, siloer, olietanke, opbevaring af døde dyr)
  - 1.3. Transportruter
  - 1.4. Beredskabsplan
  - 1.5. Fuldmagt
2. Konsekvensområdet.
3. Vilkår for gylleseparationsanlæg samt VVM-screening.

husdyrgodkendelse.dk

Ansøgningskema

Type	§12 Godkendelse
Ansøgningsnummer	28070
Version	3
Dato	15-08-2012 00:00:00

Navn	Hans Jesper Hansen
Adresse	Skyttehusvej 5
Telefon	74676740
Mobil	40446891
E-Mail	Jesper@stovgaard.dk

Kort beskrivelse

Skyttehusvej 5, 6330 Padborg. Dette skema er oprettet i forbindelse med behandling af ansøgning 5714 som er blevet hjemvist af miljøklagenævnet.

1.1 Ejer- og driftsforhold	3
1.2 Godkendelsespligt	4
1.3 Godkendelsens omfang	4
1.3.1 Projektets omfang	4
1.3.2 Tidligere godkendelser	5
1.3.3. Biaktiviteter	5
1.3.4 Husdyrbrugets ophør	5
1.4.1 Offentlighed og høring	5
1.4.2 Ikke-teknisk resumé	5
2.1. Dyrehold og management	6
2.2. Lokalisering	9
2.2.1 Faste afstandskrav	9
2.2.2 Landskabet og planforhold	9
2.3.1 Energiforbrug	10
2.3.2 Vandforbrug	10
2.4.1 Lugt	10
2.4.2 Støj	12
2.4.3 Lys	13
2.4.4 Fluer og skadedyr	13
2.4.5 Støv	13
2.4.6 Transport	14
2.5.1 Spildevand	14
2.5.2 Husdyrgødning og foder	14
2.5.3 Affald og kemikalier	16
2.5.4.1 Ammoniaktab	16
2.5.4.2 Påvirkning af natur	18
3.1 Markoplysninger	22
3.2 Gødningsregnskab	24
3.3 Nitrat (overfladevand)	26
3.4 Nitrat (grundvand)	27
3.5 Fosfor	27
3.6 Ammoniak fra udbringning	28
3.7 Gener fra udbringning	28
Bilag Arealer	
Bilag Staldafsnit	
Bilag Opbevaringslager	

1.1 Ejer- og driftsforhold

Dette afsnit indeholder ansøgers kontaktoplysninger samt oplysninger til identifikation af husdyrbruget.

Ansøger tekst:**Kommunikations-e-mail**

Email adresse der bliver brugt til kommunikation mellem ansøger og sagsbehandler:
urp@landbosyd.dk

Ejendomme og ejendomsnumre

Navn	Ejendomsnummer	CVR/P nummer
Vester-hindholm	5800002068	25176642
Adresse	Postnummer	By

Matrikler på ejendom Vester-hindholm

Ejerlav	Matrikel nummer
Frøslev, Bov	72
Kragelund, Bov	72a
Kragelund, Bov	288
Kragelund, Bov	110
Frøslev, Bov	92

CHR på ejendom Vester-hindholm

CHR

Ansøger

Hans Jesper Hansen
Skyttehusvej 5
6330 Padborg

Tlf.nr.: 74676740 Mobil: 40446891

Jesper@stovgaard.dk

Konsulent

Ulla Refshammer Pallesen, LandboSyd
Peberlyk 2
6200 Aabenraa

Tlf.nr.: 74365043 Mobil: 61558262

urp@landbosyd.dk

Kontaktperson på bedriften

Hans Jesper Hansen
Skyttehusvej 5
6330 Padborg

Tlf.nr.: 74676740 Mobil: 40446891

jesper@stovgaard.dk

Bedriftsoplysninger

Vester-Hindholm
Skyttehusvej 5
6330 Padborg
CVR nummer: 25176642

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

1.2 Godkendelsespligt

Herunder gøres der rede for, hvorfor projektet kræver godkendelse efter husdyrgodkendelsesloven.

Ansøger tekst:**Generel vurdering:****Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

1.3 Godkendelsens omfang

I dette afsnit gøres der rede for projektets overordnede forhold, som ikke direkte har med miljøpåvirkningen at gøre. Der gøres rede for, hvad projektet omfatter, dvs. hvilke ejendomme og bygninger, hvilket dyrehold, hvilke arealer samt eventuelle biaktiviteter. Der oplyses desuden om tidligere godkendelser af husdyrbruget og om hvad der skal ske i tilfælde af husdyrbrugets ophør.

Ansøger tekst:**Generel vurdering:****Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

1.3.1 Projektets omfang**Ansøger tekst:****Beskrivelse af projektets omfang:****Beskrivelse af projektets datoer:**

Udvidelsen vil ikke kræve bygningsmæssige udvidelser eller ændringer. Det forventes, at udvidelsen finder sted, så snart tilladelsen foreligger, ovennævnte datoer er derfor kun vejledende.

Starttidspunkt for byggeriet: 01-05-2008

Sluttidspunkt for byggeriet: 01-01-2009

Starttidspunkt for driften: 01-01-2009

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

1.3.2 Tidligere godkendelser

Ansøger tekst:

Generel vurdering:

Vilkår:

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

1.3.3. Biaktiviteter

Ansøger tekst:

Se wordversion af ansøgning.

Generel vurdering:

Vilkår:

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

1.3.4 Husdyrbrugets ophør

Ansøger tekst:

Anlægophør for Ejendom Vester-hindholm:
Se wordversion af ansøgning.

Generel vurdering:

Vilkår:

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

1.4.1 Offentlighed og høring

Der gøres her rede for inddragelse af offentligheden og lovpligtige høringer.

Ansøger tekst:

Generel vurdering:

Vilkår:

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

1.4.2 Ikke-teknisk resumé

Projektet og dets miljømæssige konsekvenser beskrives i et ikke-teknisk resumé, der gør det muligt for offentligheden at få indblik i projektet og konsekvenserne af godkendelsen af projektet.

Ansøger tekst:

Se wordversion af ansøgning fra 14-07-2009.

Generel vurdering:

Vilkår:

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.1. Dyrehold og management

I dette afsnit oplyses der om dyr og staldsystemer, der indgår i ansøgningen, samt om management og brug af bedste tilgængelige staldteknologi på husdyrbruget.

I tabellerne vises oversigter af staldafsnit, dyr og staldsystemer, og der bruges korte koder for staldafsnit samt for kombinationer af dyretype og staldsystem.

Ansøger tekst:

Beskrivelse af anlægget:

Husdyrbrugets samlede anlæg

Staldoversigt med angivelse af Stald-ID for staldnavn

Ud for betegnelsen for hvert staldafsnit er der angivet et stald-ID, der efterfølgende erstatter det oplyste navn på staldafsnittet.

StaldID	Staldafsnit navn
ST-88807	Stald 1
ST-88808	Stald 2
ST-88809	Stald 3
ST-88810	Stald 4
ST-88811	Stald 5 gamle stald bliver brugt som buffer.
ST-119590	Stald 6 (Skyttehusvej 7)
ST-119591	Stald 7 (Skyttehusvej 7)

Oversigt over dyretyper og staldsystemer der indgår i ansøgningen

Tabellen viser hvilke kombinationer af dyretyper og staldsystemer (dyrekategorier), der indgår i ansøgningen. Koden for dyretype og staldsystem (staldsystemkode) erstatter efterfølgende den fulde betegnelse.

Staldsystem kode	Navn på dyretype og staldsystem	Nudrift/ansøgt	Antal dyr	Antal DE
SvSI02	Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv	Nudrift	12800	379,94
		Ansøgt	16050	540,61
SvSm01	Smågrise fra 7,2 kg, Toklimastald, delvis spaltegulv	Nudrift	13200	60,12
		Ansøgt	18000	85,63

Produktionsoversigt med angivelse af kode for dyrekategori

Tabellen viser hvilke dyrekategorier, der indgår i ansøgningen i henholdsvis nudrift og ansøgt drift. Stald-ID og staldsystemkoder er forklaret i de ovenstående to tabeller. Tal i kursiv er standardtal (normalt), som anvendes i beregningerne, når ansøger ikke har oplyst andet. Når et tal ikke vises i kursiv, betyder det, at ansøger har indtastet sine egne oplysninger.

StaldID	Godk. pligtig renovering	Staldsystem kode	Nudrift/ansøgt	Antal dyr	Antal Stipladser	Evt. vægt (kg)/alder (mdr.)		Evt. mælkeydelse/ændret fravænningsvægt i alt per årssø*	Antal DE
						Ind	Ud		
ST-88807	Nej	SvSI02	Nudrift	1985	646	30,00	110,00		58,92
			Ansøgt	2501	810	30,00	118,00		84,24
		SvSm01	Nudrift	2086	676	7,50	30,00		9,50
			Ansøgt	2845	920	6,50	30,00		13,53
ST-88808	Nej	SvSI02	Nudrift	1985	646	30,00	110,00		58,92
			Ansøgt	2501	810	30,00	118,00		84,24
		SvSm01	Nudrift	2086	676	7,50	30,00		9,50
			Ansøgt	2845	920	6,50	30,00		13,53
ST-88809	Nej	SvSI02	Nudrift	1985	646	30,00	110,00		58,92
			Ansøgt	2501	810	30,00	118,00		84,24

		SvSm01	Nudrift	2086	676	7,50	30,00		9,50
			Ansøgt	2845	920	6,50	30,00		13,53
ST-88810	Nej	SvSI02	Nudrift	2182	710	30,00	110,00		64,77
			Ansøgt	2749	890	30,00	118,00		92,59
		SvSm01	Nudrift	2314	750	7,50	30,00		10,54
			Ansøgt	3155	1020	6,50	30,00		15,01
ST-88811	Nej	SvSI02	Nudrift	299	100	30,00	110,00		8,88
			Ansøgt	300	100	30,00	118,00		10,10
ST-119590	Nej	SvSI02	Nudrift	2182	710	30,00	110,00		64,77
			Ansøgt	2749	890	30,00	118,00		92,59
		SvSm01	Nudrift	2314	750	7,50	30,00		10,54
			Ansøgt	3155	1020	6,50	30,00		15,01
ST-119591	Nej	SvSI02	Nudrift	2182	710	30,00	110,00		64,77
			Ansøgt	2749	890	30,00	118,00		92,59
		SvSm01	Nudrift	2314	750	7,50	30,00		10,54
			Ansøgt	3155	1020	6,50	30,00		15,01
Sum			Nudrift						440,06
			Ansøgt						626,23
Ændring alle produktioner:									186,17

* Ændret fravænningsvægt i alt per årsso er beregnet efter formlen: Ændret fravænningsvægt per årsso = ((Indtastet vægt ved fravæning - 7,3) x aktuelt antal fravænnede smågrise per årsso). Hvor antal fravænnede smågrise per årsso enten er den indtastede værdi eller det aktuelle antal smågrise ifølge nyeste N-normer (dvs. systemets standardtal).

Oplysninger om udegående dyr

Produktioner som ikke fremgår af denne tabel er ikke udegående
Der er ingen udegående dyr på ejendommen

Oplysninger om mink

Der er ingen mink på ejendommen.

Normer for beregning af produktionseffektivitet og fodring samt oplysninger om fravæning i soproduktioner

Tal i kursiv er standardtal (normtal), som anvendes i beregningerne når ansøger ikke har oplyst andet. Når et tal ikke vises i kursiv, betyder det, at ansøger har indtastet sine egne oplysninger.

StaldID	Staldsystem kode	Nudrift / Ansøgt	FE per årsdyr / FE per kg tilvækst / kg foder per dyr (mink/fjerkræ)	Gram råprotein per FE / Protein % i foder (fjerkræ)	Gram P per FE / fosfor % i foder (fjerkræ)	Protein % i mælk / kg æg per høne (fjerkræ)	Antal fravænnede grise per årsso / kg tilvækst per enhed (fjerkræ)	Fravænningsvægt
ST-88807	SvSI02	Nudrift	2,87	157,60	4,50			
		Ansøgt	2,87	149,10	4,50			
	SvSm01	Nudrift	2,03	164,80	5,40			
		Ansøgt	2,03	164,80	5,40			
ST-88808	SvSI02	Nudrift	2,87	157,60	4,50			
		Ansøgt	2,87	149,10	4,50			
	SvSm01	Nudrift	2,03	164,80	5,40			
		Ansøgt	2,03	164,80	5,40			
ST-88809	SvSI02	Nudrift	2,87	157,60	4,50			
		Ansøgt	2,87	149,10	4,50			
	SvSm01	Nudrift	2,03	164,80	5,40			
		Ansøgt	2,03	164,80	5,40			
ST-88810	SvSI02	Nudrift	2,87	157,60	4,50			
		Ansøgt	2,87	149,10	4,50			
	SvSm01	Nudrift	2,03	164,80	5,40			
		Ansøgt	2,03	164,80	5,40			
ST-88811	SvSI02	Nudrift	2,87	157,60	4,50			
		Ansøgt	2,87	149,10	4,50			
ST-119590	SvSI02	Nudrift	2,87	157,60	4,50			
		Ansøgt	2,87	149,10	4,50			
	SvSm01	Nudrift	2,03	164,80	5,40			
		Ansøgt	2,03	164,80	5,40			
ST-119591	SvSI02	Nudrift	2,87	157,60	4,50			
		Ansøgt	2,87	149,10	4,50			

	SvSm01	Nudrift	2,03	164,80	5,40			
		Ansøgt	2,03	164,80	5,40			

Management

Se wordversion af ansøgning.

Rengøring og desinficering

Rengøring og desinficering for Staldafsnit Stald 1:

Se wordversion af ansøgning.

Rengøring og desinficering for Staldafsnit Stald 2:

Se wordversion af ansøgning.

Rengøring og desinficering for Staldafsnit Stald 3:

Se wordversion af ansøgning.

Rengøring og desinficering for Staldafsnit Stald 4:

Se wordversion af ansøgning.

Rengøring og desinficering for Staldafsnit Stald 5 gamle stald bliver brugt som buffer.:

Se wordversion af ansøgning.

Overbrusning i svinestalde

Overbrusning for Staldafsnit Stald 1:

Se wordversion af ansøgning.

Overbrusning for Staldafsnit Stald 2:

Se wordversion af ansøgning.

Overbrusning for Staldafsnit Stald 3:

Se wordversion af ansøgning.

Overbrusning for Staldafsnit Stald 4:

Se wordversion af ansøgning.

Overbrusning for Staldafsnit Stald 5 gamle stald bliver brugt som buffer.:

Se wordversion af ansøgning.

Bedste tilgængelige staldteknologi

Bedst tilgængelig staldteknologi for Staldafsnit Stald 1:

Se wordversion af ansøgning.

Bedst tilgængelig staldteknologi for Staldafsnit Stald 2:

Se wordversion af ansøgning.

Bedst tilgængelig staldteknologi for Staldafsnit Stald 3:

Se wordversion af ansøgning.

Bedst tilgængelig staldteknologi for Staldafsnit Stald 4:

Se wordversion af ansøgning.

Bedst tilgængelig staldteknologi for Staldafsnit Stald 5 gamle stald bliver brugt som buffer.:

Se wordversion af ansøgning.

Bedste tilgængelige foderteknologi

StaldID	ProduktionsID	Kode for staldsystem	Bedste tilgængelige foderteknologi
ST-88807	PR-168207	SvSI02	Se wordversion af ansøgning.
	PR-168208	SvSm01	Se wordversion af ansøgning.
ST-88808	PR-168203	SvSI02	Se wordversion af ansøgning.
	PR-168204	SvSm01	Se wordversion af ansøgning.
ST-88809	PR-168209	SvSI02	Se wordversion af ansøgning.
	PR-168210	SvSm01	Se wordversion af ansøgning.
ST-88810	PR-168205	SvSI02	Se wordversion af ansøgning.
	PR-168206	SvSm01	Se wordversion af ansøgning.
ST-88811	PR-168211	SvSI02	Se wordversion af ansøgning.
ST-119590	PR-226291	SvSI02	
	PR-226292	SvSm01	
ST-119591	PR-226293	SvSI02	
	PR-226295	SvSm01	

Produktioner fordelt på dyrekategorier

Dyrekategorier	Nudrift/ansøgt drift	Antal Dyreenheder
Kvæg	Nudrift	0,00
	Ansøgt	0,00
Ændring - Kvæg		0,00
Fjerkræ og andre dyr	Nudrift	0,00
	Ansøgt	0,00

Ændring - Fjerkræ og andre dyr		0,00
Svin	Nudrift	440,06
	Ansøgt	626,23
Ændring - Svin		186,17
Sum	Nudrift	440,06
	Ansøgt	626,23
Ændring - I alt		186,17

Kort over staldafsnit**Generel vurdering:****Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.2. Lokalisering

I dette afsnit gøres der rede for husdyrbrugets lokalisering. Det vil sige hvordan husdyrbruget er placeret i forhold til steder, hvor der efter lovgivningen gælder et fast afstandskrav samt placeringen i landskabet.

Ansøger tekst:

Se wordversion af ansøgning.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.2.1 Faste afstandskrav

I dette afsnit gøres der rede for husdyrbrugets placering i forhold til de faste afstandskrav, der gælder efter husdyrgodkendelseslovens §§ 6 og 8.

Ansøger tekst:

Se wordversion af ansøgning.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.2.2 Landskabet og planforhold

I dette afsnit gøres der rede for placeringen af husdyrbrugets bygninger i landskabet, og hvordan de påvirker landskabet.

Ansøger tekst:

Se wordversion af ansøgning.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår

Ingen vilkår

2.3.1 Energiforbrug

Der gøres her rede for husdyrbrugets energiforbrug.

Ansøger tekst:**Energiforbrug på anlæg**

Se wordversion af ansøgning.

Energiteknologi på anlæg

Se wordversion af ansøgning.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.3.2 Vandforbrug

Der gøres her rede for husdyrbrugets vandforbrug.

Ansøger tekst:**Vandforbrug på anlæg**

Se wordversion af ansøgning.

Vandteknologi på anlæg

Se wordversion af ansøgning.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.4.1 Lugt

I dette afsnit gøres der rede for lugtemissionen fra husdyrbruget og geneafstandene for lugt til naboer og områder, som er omfattet af beskyttelsesniveauet for lugt.

I tabellen "Samlet resultat af lugtberegning" vises de beregnede geneafstande for lugt til naboer og områder, som er omfattet af husdyrgodkendelseslovens beskyttelsesniveau, og det oplyses om genekriterierne er overholdt til naboer og områder, som er omfattet af beskyttelsesniveauet.

I de efterfølgende tabeller vises der detaljer om lugtberegningerne. Der oplyses om de enkelte staldafsnits afstand og placering i forhold til naboer og områder omfattet af beskyttelsesniveauet, den beregnede lugtemission fra hvert staldafsnit, samt forudsætninger for beregningerne af emissionen, herunder effekten af eventuel lugtbegrænsende teknologi. Hvis der står "Ingen data" i en tabel betyder det, at der ikke er relevante data at vise om emnet i dette tilfælde. Det kan f.eks. være, hvis der ikke indgår særlig miljøteknologi til begrænsning af lugten.

Ansøger tekst:**Samlet resultat af lugtberegning**

Område	Andre ejendomme med mere end 75 DE (antal)	Beregningsmodel	Samlet ukorrigeret	Korrigeret geneafstand (ansøgt drift)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnits afstand	Genekriterie overholdt
Eksisterende eller	0	Ny	1248,70	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2

fremtidig byzone								gange geneafstand.
Samlet bebyggelse	0	Ny	962,44	0,00	0,00	0,00		Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Enkelt bolig	0	FMk	504,87	161,69	141,21	570,02		Genekriterie overholdt. Korrigeret geneafstand kortere end væglet gennemsnitsafstand.

Lugtgeneregninger – Detaljer om staldafsnit

Byzone

StaldID	Afstand til område(meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
ST-88807	4052,44	Nej	Nej
ST-88808	4120,02	Nej	Nej
ST-88809	4024,69	Nej	Nej
ST-88810	4093,62	Nej	Nej
ST-88811	4080,59	Nej	Nej
ST-119590	4172,01	Nej	Nej
ST-119591	4197,92	Nej	Nej

Samlet bebyggelse

StaldID	Afstand til område(meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
ST-88807	2717,21	Nej	Nej
ST-88808	2807,06	Nej	Nej
ST-88809	2712,76	Nej	Nej
ST-88810	2802,77	Nej	Nej
ST-88811	2723,16	Nej	Nej
ST-119590	2904,15	Nej	Nej
ST-119591	2907,95	Nej	Nej

Enkelt bolig

StaldID	Afstand til område(meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
ST-88807	566,85	Nej	Ja
ST-88808	656,82	Nej	Nej
ST-88809	573,72	Nej	Ja
ST-88810	662,41	Nej	Nej
ST-88811	564,06	Nej	Ja
ST-119590	762,83	Nej	Nej
ST-119591	757,58	Nej	Nej

Lugtemission fra produktioner

StaldID	Kode for staldsystem	Antal dyr	Antal stipladser	Ton dyr på stald	Antal måneder udegående	Lugt fra produktion (LE)	Lugt fra produktion (OU)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt emission fra produktion (LE)	Faktisk lugt emission fra produktion (OU)
ST-88807	SvSI02	2501,00	810,00	59,94	0,00	8991,00	17982,00	0,00%	8991,00	17982,00
	SvSm01	2845,00	920,00	16,79	0,00	3525,90	6380,20	0,00%	3525,90	6380,20
ST-88808	SvSI02	2501,00	810,00	59,94	0,00	8991,00	17982,00	0,00%	8991,00	17982,00
	SvSm01	2845,00	920,00	16,79	0,00	3525,90	6380,20	0,00%	3525,90	6380,20
ST-88809	SvSI02	2501,00	810,00	59,94	0,00	8991,00	17982,00	0,00%	8991,00	17982,00
	SvSm01	2845,00	920,00	16,79	0,00	3525,90	6380,20	0,00%	3525,90	6380,20
ST-88810	SvSI02	2749,00	890,00	65,86	0,00	9879,00	19758,00	0,00%	9879,00	19758,00
	SvSm01	3155,00	1020,00	18,62	0,00	3909,15	7073,70	0,00%	3909,15	7073,70
ST-88811	SvSI02	300,00	100,00	7,40	0,00	1110,00	2220,00	0,00%	1110,00	2220,00
ST-119590	SvSI02	2749,00	890,00	65,86	0,00	9879,00	19758,00	0,00%	9879,00	19758,00
	SvSm01	3155,00	1020,00	18,62	0,00	3909,15	7073,70	0,00%	3909,15	7073,70
ST-119591	SvSI02	2749,00	890,00	65,86	0,00	9879,00	19758,00	0,00%	9879,00	19758,00
	SvSm01	3155,00	1020,00	18,62	0,00	3909,15	7073,70	0,00%	3909,15	7073,70

Effekt af miljøteknologi til begrænsning af lugt

StaldID	Nudrift ansøgt drift	Supplerende teknologi	Indtastet lugt effekt	Driftstimer pr. år	Resulterende reduktion
---------	----------------------	-----------------------	-----------------------	--------------------	------------------------

					(%)
ST-88807	Ingen data				
ST-88808	Ingen data				
ST-88809	Ingen data				
ST-88810	Ingen data				
ST-88811	Ingen data				
ST-119590	Ingen data				
ST-119591	Ingen data				

Oplysninger om ventilation (ansøgt drift)

StaldID	Naturlig ventilation	Drifts effekt (%)	Driftstimer pr. år	Højde på afkast
ST-88807	Nej	70,00%	8322,00	1,00
ST-88808	Nej	70,00%	8322,00	1,00
ST-88809	Nej	70,00%	8322,00	1,00
ST-88810	Nej	70,00%	8322,00	1,00
ST-88811	Nej	70,00%	8322,00	1,00
ST-119590	Ingen data			
ST-119591	Ingen data			

Afkasttype og øvrige bemærkninger

StaldID	Afkast type	Type og øvrige bemærkninger
ST-88807	Konusskorsten uden hætte.	Se wordversion af ansøgning.
ST-88808	Konusskorsten uden hætte.	Se wordversion af ansøgning.
ST-88809	Konusskorsten uden hætte.	Se wordversion af ansøgning.
ST-88810	undertryk	Se wordversion af ansøgning.
ST-88811	Konusskorsten uden hætte.	Se wordversion af ansøgning.
ST-119590		
ST-119591		

Relevante oplysninger**Generel vurdering:****Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.4.2 Støj

I dette afsnit gøres der rede for hvilke støjkloder, der er på husdyrbruget, hvilke tidspunkter de er i drift og hvilke tiltag, der skal begrænse eller forhindre støjgener for naboerne.

Ansøger tekst:**Beskrivelse af støjkloder**

Støjkloder for Ejendom Vester-hindholm:
Se wordversion af ansøgning.

Beskrivelse af driftsperiode

Driftsperiode for Ejendom Vester-hindholm:
Se wordversion af ansøgning.

Beskrivelse af støjklodetiltag

Støjklodetiltag for Ejendom Vester-hindholm:
Se wordversion af ansøgning.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.4.3 Lys

I dette afsnit beskrives mulige gener fra belysning på anlægget og eventuelle genebegrænsende foranstaltninger.

Ansøger tekst:

Beskrivelse af belysningen for Ejendom Vester-hindholm:
Se wordversion af ansøgning.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.4.4 Fluer og skadedyr

I dette afsnit beskrives bekæmpelse og forebyggelse af fluer og skadedyr.

Ansøger tekst:**Generel beskrivelse skadedyr**

Skadedyr generelt for Ejendom Vester-hindholm:
Se wordversion af ansøgning.

Beskrivelse af gener fra fluer

Gener fra fluer for Ejendom Vester-hindholm:
Se wordversion af ansøgning.

Beskrivelse af rottebekæmpelse

Rotte bekæmpelse for Ejendom Vester-hindholm:
Se wordversion af ansøgning.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.4.5 Støv

I dette afsnit beskrives mulige støvgener fra husdyrbruget og eventuelle genebegrænsende foranstaltninger.

Ansøger tekst:**Generel vurdering:****Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.4.6 Transport

I dette afsnit gøres der rede for til- og frakørselsforhold til husdyrbruget, mulige gener fra transporter samt eventuelle genebegrænsende tiltag

Ansøger tekst:

Transportbeskrivelse for Ejendom Vester-hindholm:
Se wordversion af ansøgning.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.5.1 Spildevand

I dette afsnit gøres der rede for mængden af spildevand samt bortskaffelse heraf.

Ansøger tekst:**Beskrivelse af spildevandsmængde**

Spildevandsmængde for Ejendom Vester-hindholm:
Se wordversion af ansøgning.

Beskrivelse af spildevandstilledning

Tilledning af spildevand for Ejendom Vester-hindholm:
Se wordversion af ansøgning.

Beskrivelse af spildevandsafledning

Afledning af spildevand for Ejendom Vester-hindholm:
Se wordversion af ansøgning.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.5.2 Husdyrgødning og foder

I dette afsnit gøres der rede for mængden af produceret husdyrgødning og opbevaringen af husdyrgødningen. Der gøres desuden rede for eventuel forurening fra foderoplag samt tiltag til begrænsning af forureningen.

I tabellerne vises oplysninger om anlæggene til opbevaring af husdyrgødning. Der bruges en kort kode for hvert opbevaringslager. Den første tabel viser en oversigt af de anlæg til opbevaring af husdyrgødning, der indgår i ansøgningen. Ud for betegnelsen for hvert opbevaringslager er der angivet en kode, der efterfølgende erstatter det oplyste navn på opbevaringslageret. De følgende tabeller viser detaljerede oplysninger om opbevaringslagrene i henholdsvis nudrift og ansøgt drift.

Ansøger tekst:**Oversigt over opbevaringslagre**

Kode for opbevaringslager	Navn på opbevaringslager	Beskrivelse af opbevaringslager
LA-58835	Blocksten	Se wordversion af ansøgning.
LA-58836	RC	Se wordversion af ansøgning.

Bedste tilgængelige opbevaringsteknik

Navn på opbevaringslager	Beskrivelse af bedste tilgængelige opbevaringsteknik
Blocksten	Se wordversion af ansøgning.

RC	Se wordversion af ansøgning.
----	------------------------------

Øvrige oplysninger om opbevaringslager

Navn på opbevaringslager	Nudrift	Ansøgt
Blocksten	Se wordversion af ansøgning.	Se wordversion af ansøgning.
RC	Se wordversion af ansøgning.	Se wordversion af ansøgning.

Detaljer om opbevaringslagre

Kode for opbevaringslager	Nyt/eksisterende opbevaringslager	Drifttype	Lagertype	Dimension	Kapacitet
LA-58835	Eksisterende	Nudrift	Flydende husdyrgødningslager	4 m høj 15,96 m i diameter	400,00
		Ansøgt drift	Flydende husdyrgødningslager	4 m høj 15,96 m i diameter	400,00
LA-58836	Eksisterende	Nudrift	Flydende husdyrgødningslager	4 m høj 36,56 m i diameter	4200,00
		Ansøgt drift	Flydende husdyrgødningslager	4 m høj 36,56 m i diameter	4200,00

Detaljer om fast lager

Kode for opbevaringslager	Drifttype	Lagerandel fast i %	Andel af dybstrøelse der køres direkte ud og pløjes ned
LA-58835	Nudrift	0,00	0
	Ansøgt	0,00	0
LA-58836	Nudrift	0,00	0
	Ansøgt	0,00	0

Detaljer om flydende lager

Kode for opbevaringslager	Drifttype	Lagerandel flydende i %	Virkemiddel
LA-58835	Nudrift	16,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag)
	Ansøgt drift	6,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag)
LA-58836	Nudrift	84,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag)
	Ansøgt drift	61,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag)

Beskrivelse af risici**Beskrivelse af mulige uheld**

Risici mulige uheld for Ejendom Vester-hindholm:
Se wordversion af ansøgning.

Beskrivelse af risikominimering

Minimering af risiko for Ejendom Vester-hindholm:
Se wordversion af ansøgning.

Beskrivelse af gener i forbindelse med uheld

Minimering af gene for Ejendom Vester-hindholm:
Se wordversion af ansøgning.

Beskrivelse af opbevaring af ensilage og foder

Opbevaring af ensilage for Ejendom Vester-hindholm:
Se wordversion af ansøgning.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår

Ingen vilkår

2.5.3 Affald og kemikalier

I dette afsnit gøres der rede for opbevaring og bortskaffelse af affald, miljøfarlige stoffer og døde dyr på husdyrbruget.

Ansøger tekst:**Beskrivelse af døde dyr**

Se wordversion af ansøgning.

Beskrivelse af fast affald

Se wordversion af ansøgning.

Beskrivelse af kemikalier generelt**Beskrivelse af pesticider**

Pesticider for Ejendom Vester-hindholm:
Se wordversion af ansøgning.

Beskrivelse af oliekemikalier

Se wordversion af ansøgning.

Beskrivelse af øvrige kemikalier

Øvrige kemikalier for Ejendom Vester-hindholm:
Se wordversion af ansøgning.

Beskrivelse af egenkontrol

Se wordversion af ansøgning.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.5.4.1 Ammoniaktab

I dette afsnit gøres der rede for ammoniakemissionen fra husdyrbruget, samt hvordan emissionen begrænses. I den første tabel vises, på baggrund af ansøgningssystemets beregninger, om det lovpligtige krav om ammoniakreduktion er overholdt. I den anden tabel vises det beregnede tab af ammoniak fordelt på forskellige typer af kilder på husdyrbruget. I de følgende tabeller vises der oplysninger om ammoniakemission og begrænsning af emissionen for de enkelte staldafsnit. Det er bl.a. vist, hvor meget forskellige tiltag bidrager til at begrænse ammoniakemissionen i forhold til emissionen fra referencesystemet.

Ansøger tekst:**Resultat af beregninger på generelt ammoniakreduktionskrav**

Grovfoderrationen for kvægproduktionen på anlægget er baseret på min. 40 % græs	Nej
Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lagre opfyldt?	Ja
Eventuel yderligere reduktion nødvendig for at opfylde kravet	-1481,08 kgN/år

Ammoniaktab i nudift og ansøgt drift fordelt på staldsystemer og opbevaringslagre

	Ansøgt(kgN/år)
Ammoniaktab fra staldsystemer mv. ikke omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav:	0
Ammoniaktab fra staldafsnit og lagre omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav, men eksisterende uændret produktion:	5239,12
Ammoniaktab fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav (etableringer udvidelser, ændringer):	2216,64
Ammoniaktab fra lagre af flydende husdyrøgning:	769,91
Ammoniaktab fra lagre af fast husdyrøgning:	0,00

Resultat af beregninger af ammoniaktab på produktionsniveau

StaldID	Kode for	Ammoniak-	Ammoniak-	Effekt af	Faktisk				

	staldsystem	tab fra reference staldsystem (kgN/år)	tab fra valgt staldsystem (kgN/år)	valgt staldsystem (kgN/år)	valgt staldsystem (%)	miljøteknologi (kgN/år)	foderoptimering m.m. (kgN/år)	miljøtiltag lager (kgN/år)	ammoniaktab fra stald og lager (kgN/år)
ST-88807	SvSI02	1001,64	999,82	1,82	0,18%	0,00	0,00	0,00	999,82
		1431,21	1428,60	2,61	0,18%	0,00	301,86	0,00	1126,74
	SvSm01	152,57	153,45	-0,88	-0,57%	0,00	0,00	0,00	153,45
		215,94	217,18	-1,24	-0,57%	0,00	0,00	0,00	217,18
ST-88808	SvSI02	1001,64	999,82	1,82	0,18%	0,00	0,00	0,00	999,82
		1431,21	1428,60	2,61	0,18%	0,00	301,86	0,00	1126,74
	SvSm01	152,57	153,45	-0,88	-0,57%	0,00	0,00	0,00	153,45
		215,94	217,18	-1,24	-0,57%	0,00	0,00	0,00	217,18
ST-88809	SvSI02	1001,64	999,82	1,82	0,18%	0,00	0,00	0,00	999,82
		1431,21	1428,60	2,61	0,18%	0,00	301,86	0,00	1126,74
	SvSm01	152,57	153,45	-0,88	-0,57%	0,00	0,00	0,00	153,45
		215,94	217,18	-1,24	-0,57%	0,00	0,00	0,00	217,18
ST-88810	SvSI02	1101,05	1099,05	2,00	0,18%	0,00	0,00	0,00	1099,05
		1573,13	1570,26	2,86	0,18%	0,00	331,80	0,00	1238,47
	SvSm01	169,25	170,22	-0,97	-0,57%	0,00	0,00	0,00	170,22
		239,47	240,85	-1,38	-0,57%	0,00	0,00	0,00	240,85
ST-88811	SvSI02	150,88	150,60	0,27	0,18%	0,00	0,00	0,00	150,60
		171,68	171,36	0,31	0,18%	0,00	36,21	0,00	135,15
ST-119590	SvSI02	1101,05	1099,05	2,00	0,18%	0,00	0,00	0,00	1099,05
		1573,13	1570,26	2,86	0,18%	0,00	331,80	0,00	1238,47
	SvSm01	169,25	170,22	-0,97	-0,57%	0,00	0,00	0,00	170,22
		239,47	240,85	-1,38	-0,57%	0,00	0,00	0,00	240,85
ST-119591	SvSI02	1101,05	1099,05	2,00	0,18%	0,00	0,00	0,00	1099,05
		1573,13	1570,26	2,86	0,18%	0,00	331,80	0,00	1238,47
	SvSm01	169,25	170,22	-0,97	-0,57%	0,00	0,00	0,00	170,22
		239,47	240,85	-1,38	-0,57%	0,00	0,00	0,00	240,85
Sum	Nudrift	7424,41	7418,22	6,18		0,00	0,00	0,00	7418,22
	Ansøgt	10550,93	10542,03	8,86		0,00	1937,19	0,00	8604,87

Ammoniaktab pr. DE og pr. produktionsenhed

StaldID	Kode for staldsystem	Ammoniaktab pr. produktionsenhed (kgN/år)	Ammoniaktab pr. DE (kgN/år)
ST-88807	SvSI02	0,44	16,97
		0,39	13,38
	SvSm01	0,07	16,15
		0,08	16,05
ST-88808	SvSI02	0,44	16,97
		0,39	13,38
	SvSm01	0,07	16,15
		0,08	16,05
ST-88809	SvSI02	0,44	16,97
		0,39	13,38
	SvSm01	0,07	16,15
		0,08	16,05
ST-88810	SvSI02	0,44	16,97
		0,39	13,38
	SvSm01	0,07	16,15
		0,08	16,05
ST-88811	SvSI02	0,44	16,97
		0,39	13,38
ST-119590	SvSI02	0,44	16,97
		0,39	13,38
	SvSm01	0,07	16,15
		0,08	16,05
ST-119591	SvSI02	0,44	16,97
		0,39	13,38
	SvSm01	0,07	16,15
		0,08	16,05

Effekt af teknologier til begrænsning af ammoniakfordampning (miljøteknologi)

StaldID	Nudrift Ansøgt drift	Supplerende teknologi	Indtastet ammoniak effekt (%)	Driftstimer per år / Benzoesyre	Reduceret ammoniak- fordampning
---------	-------------------------	--------------------------	-------------------------------------	---------------------------------------	---------------------------------------

		(gr)	(kgN/år)
ST-88807	Ingen data		
ST-88808	Ingen data		
ST-88809	Ingen data		
ST-88810	Ingen data		
ST-88811	Ingen data		
ST-119590	Ingen data		
ST-119591	Ingen data		

Beskrivelse af teknologier til begrænsning af ammoniakfordampning**Effekt af foderoptimering og antal fravænnede smågrise**

StaldID	Kode for staldsystem	Nudrift Ansøgt drift	FE	Gram råprotein pr. FE	Gram P pr. FE	Antal fravænnede grise	Fravænnings- vægt	Effekt foderoptimering
ST-88807	SvSI02	Nudrift	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Ansøgt	0,00	149,10	0,00	0,00	0,00	301,86
ST-88808	SvSI02	Nudrift	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Ansøgt	0,00	149,10	0,00	0,00	0,00	301,86
ST-88809	SvSI02	Nudrift	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Ansøgt	0,00	149,10	0,00	0,00	0,00	301,86
ST-88810	SvSI02	Nudrift	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Ansøgt	0,00	149,10	0,00	0,00	0,00	331,80
ST-88811	SvSI02	Nudrift	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Ansøgt	0,00	149,10	0,00	0,00	0,00	36,21
ST-119590	SvSI02	Nudrift	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Ansøgt	0,00	149,10	0,00	0,00	0,00	331,80
ST-119591	SvSI02	Nudrift	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Ansøgt	0,00	149,10	0,00	0,00	0,00	331,80

Beskrivelse af foderoptimeringstiltag til begrænsning af ammoniakfordampning**Effekt af teknologier til begrænsning af ammoniakfordampning fra lager (miljøteknologi og andel dybstrøelse direkte ud)**

LagerID	Lager type	Nudrift Ansøgt drift	Tiltag	Indtastet emmissions effekt (%)	Andel af dybstrøelse direkte ud	Reduceret ammoniak- fordampning (kgN/år)
LA-58835	Flydende husdyrgødningslager	Nudrift	Ingen	0,00%	0,00	0,00
	Flydende husdyrgødningslager	Ansøgt	Ingen	0,00%	0,00	0,00
LA-58836	Flydende husdyrgødningslager	Nudrift	Ingen	0,00%	0,00	0,00
	Flydende husdyrgødningslager	Ansøgt	Ingen	0,00%	0,00	0,00

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.5.4.2 Påvirkning af natur

I dette afsnit gøres der rede for ammoniakemissionens påvirkning af naturområder. Udgangspunktet for vurderingen af påvirkningen af ammoniakfølsomme naturområder er bl.a. størrelsen af ammoniakdepositionen på områderne. Indledende oplyses der derfor om en række faktorer, som har betydning for beregningen af ammoniakdepositionen.

Ansøger tekst:**Nøgletal emission**

	kgN/år
Samlet emission fra stald og lager	8225,66
Meremission fra stald og lager	807,43

Beskrivelse af teknologier til begrænsning af ammoniakfordampning

Beskrivelse af ammoniakdeposition i naturområderne

Oversigt over beregninger på ammoniakpåvirkning af natur

Naturpunkt (navngivet efter nærmeste stald/lager)	Kilde for ammoniakfordampning (stald/lager)	Kildes andel af merdeposition i naturpunktet	Kildes andel af totaldeposition i naturpunktet (kildes andel + de andre kilders andele)	Total merdeposition i naturpunktet (kildes andel + de andre kilders andele)	Totaldeposition i naturpunkt (kildes andel + de andre kilders andele)
LA-58835	ST-88809	0,0	0,0	0,0	0,2
LA-58835	ST-88810	0,0	0,0		
LA-58835	ST-88807	0,0	0,0		
LA-58835	ST-119590	0,0	0,0		
LA-58835	ST-88808	0,0	0,0		
LA-58835	ST-119591	0,0	0,0		
LA-58835	ST-88811	0,0	0,0		
LA-58835	LA-58835	0,0	0,0		
LA-58835	LA-58836	0,0	0,0		
LA-58836	ST-88809	0,0	0,0	0,0	0,2
LA-58836	ST-88810	0,0	0,0		
LA-58836	ST-88807	0,0	0,0		
LA-58836	ST-119590	0,0	0,0		
LA-58836	ST-88808	0,0	0,0		
LA-58836	ST-119591	0,0	0,0		
LA-58836	ST-88811	0,0	0,0		
LA-58836	LA-58835	0,0	0,0		
LA-58836	LA-58836	0,0	0,0		
ST-88807	ST-88809	0,0	0,0	0,0	0,2
ST-88807	ST-88810	0,0	0,0		
ST-88807	ST-88807	0,0	0,0		
ST-88807	ST-119590	0,0	0,0		
ST-88807	ST-88808	0,0	0,0		
ST-88807	ST-119591	0,0	0,0		
ST-88807	ST-88811	0,0	0,0		
ST-88807	LA-58835	0,0	0,0		
ST-88807	LA-58836	0,0	0,0		
ST-88808	ST-88809	0,0	0,0	0,0	0,2
ST-88808	ST-88810	0,0	0,0		
ST-88808	ST-88807	0,0	0,0		
ST-88808	ST-119590	0,0	0,0		
ST-88808	ST-88808	0,0	0,0		
ST-88808	ST-119591	0,0	0,0		
ST-88808	ST-88811	0,0	0,0		
ST-88808	LA-58835	0,0	0,0		
ST-88808	LA-58836	0,0	0,0		
ST-88809	ST-88809	0,0	0,0	0,0	0,2
ST-88809	ST-88810	0,0	0,0		
ST-88809	ST-88807	0,0	0,0		

ST-88809	ST-119590	0,0	0,0		
ST-88809	ST-88808	0,0	0,0		
ST-88809	ST-119591	0,0	0,0		
ST-88809	ST-88811	0,0	0,0		
ST-88809	LA-58835	0,0	0,0		
ST-88809	LA-58836	0,0	0,0		
ST-88810	ST-88809	0,0	0,0	0,0	0,2
ST-88810	ST-88810	0,0	0,0		
ST-88810	ST-88807	0,0	0,0		
ST-88810	ST-119590	0,0	0,0		
ST-88810	ST-88808	0,0	0,0		
ST-88810	ST-119591	0,0	0,0		
ST-88810	ST-88811	0,0	0,0		
ST-88810	LA-58835	0,0	0,0		
ST-88810	LA-58836	0,0	0,0		
ST-88811	ST-88809	0,0	0,0	0,0	0,2
ST-88811	ST-88810	0,0	0,0		
ST-88811	ST-88807	0,0	0,0		
ST-88811	ST-119590	0,0	0,0		
ST-88811	ST-88808	0,0	0,0		
ST-88811	ST-119591	0,0	0,0		
ST-88811	ST-88811	0,0	0,0		
ST-88811	LA-58835	0,0	0,0		
ST-88811	LA-58836	0,0	0,0		
ST-119590	ST-88809	0,0	0,0	0,0	0,2
ST-119590	ST-88810	0,0	0,0		
ST-119590	ST-88807	0,0	0,0		
ST-119590	ST-119590	0,0	0,0		
ST-119590	ST-88808	0,0	0,0		
ST-119590	ST-119591	0,0	0,0		
ST-119590	ST-88811	0,0	0,0		
ST-119590	LA-58835	0,0	0,0		
ST-119590	LA-58836	0,0	0,0		
ST-119591	ST-88809	0,0	0,0	0,0	0,2
ST-119591	ST-88810	0,0	0,0		
ST-119591	ST-88807	0,0	0,0		
ST-119591	ST-119590	0,0	0,0		
ST-119591	ST-88808	0,0	0,0		
ST-119591	ST-119591	0,0	0,0		
ST-119591	ST-88811	0,0	0,0		
ST-119591	LA-58835	0,0	0,0		
ST-119591	LA-58836	0,0	0,0		

Maksimaldepositioner

	kgN
Højeste merdeposition i naturområdet	0,0
Højeste totaldeposition i naturområdet	0,2

Naturlinje oversigt

Kilde for ammoniakfordampning (stald/lager)	Naturpunkt (navngivet efter nærmeste stald/lager)	Kildehøjde meter	Retning fra naturpunkt til kilde (grader)	Afstand fra stald/lager til naturpunkt (meter)	Ruhed opland	Ruhed natur
LA-58835	LA-58835	6	294,42	1349,59	L	Bn
LA-58835	LA-58836	6	294,42	1349,59	L	Bn
LA-58835	ST-88807	6	294,42	1349,59	L	Bn
LA-58835	ST-88808	6	294,42	1349,59	L	Bn
LA-58835	ST-88809	6	294,42	1349,59	L	Bn
LA-58835	ST-88810	6	294,42	1349,59	L	Bn
LA-58835	ST-88811	6	294,42	1349,59	L	Bn
LA-58835	ST-119590	6	294,42	1349,59	L	Bn
LA-58835	ST-119591	6	294,42	1349,59	L	Bn
LA-58836	LA-58835	6	292,09	1426,91	L	Bn
LA-58836	LA-58836	6	292,09	1426,91	L	Bn
LA-58836	ST-88807	6	292,09	1426,91	L	Bn
LA-58836	ST-88808	6	292,09	1426,91	L	Bn
LA-58836	ST-88809	6	292,09	1426,91	L	Bn
LA-58836	ST-88810	6	292,09	1426,91	L	Bn
LA-58836	ST-88811	6	292,09	1426,91	L	Bn
LA-58836	ST-119590	6	292,09	1426,91	L	Bn
LA-58836	ST-119591	6	292,09	1426,91	L	Bn
ST-88807	LA-58835	6	294,15	1324,04	L	Bn
ST-88807	LA-58836	6	294,15	1324,04	L	Bn
ST-88807	ST-88807	6	294,15	1324,04	L	Bn
ST-88807	ST-88808	6	294,15	1324,04	L	Bn
ST-88807	ST-88809	6	294,15	1324,04	L	Bn
ST-88807	ST-88810	6	294,15	1324,04	L	Bn
ST-88807	ST-88811	6	294,15	1324,04	L	Bn
ST-88807	ST-119590	6	294,15	1324,04	L	Bn
ST-88807	ST-119591	6	294,15	1324,04	L	Bn
ST-88808	LA-58835	6	291,77	1394,68	L	Bn
ST-88808	LA-58836	6	291,77	1394,68	L	Bn
ST-88808	ST-88807	6	291,77	1394,68	L	Bn
ST-88808	ST-88808	6	291,77	1394,68	L	Bn
ST-88808	ST-88809	6	291,77	1394,68	L	Bn
ST-88808	ST-88810	6	291,77	1394,68	L	Bn
ST-88808	ST-88811	6	291,77	1394,68	L	Bn
ST-88808	ST-119590	6	291,77	1394,68	L	Bn
ST-88808	ST-119591	6	291,77	1394,68	L	Bn
ST-88809	LA-58835	6	292,72	1297,79	L	Bn
ST-88809	LA-58836	6	292,72	1297,79	L	Bn
ST-88809	ST-88807	6	292,72	1297,79	L	Bn
ST-88809	ST-88808	6	292,72	1297,79	L	Bn
ST-88809	ST-88809	6	292,72	1297,79	L	Bn
ST-88809	ST-88810	6	292,72	1297,79	L	Bn
ST-88809	ST-88811	6	292,72	1297,79	L	Bn
ST-88809	ST-119590	6	292,72	1297,79	L	Bn

ST-88809	ST-119591	6	292,72	1297,79	L	Bn
ST-88810	LA-58835	6	290,50	1367,68	L	Bn
ST-88810	LA-58836	6	290,50	1367,68	L	Bn
ST-88810	ST-88807	6	290,50	1367,68	L	Bn
ST-88810	ST-88808	6	290,50	1367,68	L	Bn
ST-88810	ST-88809	6	290,50	1367,68	L	Bn
ST-88810	ST-88810	6	290,50	1367,68	L	Bn
ST-88810	ST-88811	6	290,50	1367,68	L	Bn
ST-88810	ST-119590	6	290,50	1367,68	L	Bn
ST-88810	ST-119591	6	290,50	1367,68	L	Bn
ST-88811	LA-58835	6	295,49	1334,66	L	Bn
ST-88811	LA-58836	6	295,49	1334,66	L	Bn
ST-88811	ST-88807	6	295,49	1334,66	L	Bn
ST-88811	ST-88808	6	295,49	1334,66	L	Bn
ST-88811	ST-88809	6	295,49	1334,66	L	Bn
ST-88811	ST-88810	6	295,49	1334,66	L	Bn
ST-88811	ST-88811	6	295,49	1334,66	L	Bn
ST-88811	ST-119590	6	295,49	1334,66	L	Bn
ST-88811	ST-119591	6	295,49	1334,66	L	Bn
ST-119590	LA-58835	6	288,16	1451,63	L	Bn
ST-119590	LA-58836	6	288,16	1451,63	L	Bn
ST-119590	ST-88807	6	288,16	1451,63	L	Bn
ST-119590	ST-88808	6	288,16	1451,63	L	Bn
ST-119590	ST-88809	6	288,16	1451,63	L	Bn
ST-119590	ST-88810	6	288,16	1451,63	L	Bn
ST-119590	ST-88811	6	288,16	1451,63	L	Bn
ST-119590	ST-119590	6	288,16	1451,63	L	Bn
ST-119590	ST-119591	6	288,16	1451,63	L	Bn
ST-119591	LA-58835	6	289,50	1474,38	L	Bn
ST-119591	LA-58836	6	289,50	1474,38	L	Bn
ST-119591	ST-88807	6	289,50	1474,38	L	Bn
ST-119591	ST-88808	6	289,50	1474,38	L	Bn
ST-119591	ST-88809	6	289,50	1474,38	L	Bn
ST-119591	ST-88810	6	289,50	1474,38	L	Bn
ST-119591	ST-88811	6	289,50	1474,38	L	Bn
ST-119591	ST-119590	6	289,50	1474,38	L	Bn
ST-119591	ST-119591	6	289,50	1474,38	L	Bn

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

3.1 Markoplysninger

I dette afsnit oplyses der om en række generelle forhold om driften af husdyrbrugets udbringningsarealer, og i tabellerne vises oplysninger om de enkelte marker, som udgør udbringningsarealet. Oplysningerne er grundlaget for beregninger af nitratudvaskning og fosforoverskud samt kommunens vurdering af miljøpåvirkningen.

Ansøger tekst:

Grundlæggende arealoplysninger

Antal DE kvæg, får og geder på bedriften inkl. DE på andre bedrifter, der afsættes grovfoder til beregnet ud fra 3000 FE/DE: **0,00 DE**

Er antal af andre DE udbragt på bedriften større end det før angivne antal DE kvæg, får og geder: **Ja**

Anvender og efterlever bedriften husdyrgødningsbek. bilag 2 jf. § 28 stk. 3 om forhøjet harmonital på 2,3 for visse kvægbedrifter: **Nej**

Er bedriften et økologisk landbrug: **Nej**

% af samlet areal med efterafgrøder udover PD-krav: **13,10 %**

Reduceret kvælstofnorm: **0,00 %**

Arealoplysninger**Udbringningsarealer**

Navn	ha	Drænet	Jb.Type	Vandet	Sædskifte	Ref. Sædskifte	N-kl. 0(ha)	N-kl. 1 (ha)	N-kl. 2 (ha)	N-kl. 3 (ha)	G.vand (ha)	P-kl. 0(ha)	P-kl. 1 (ha)	P-kl. 2 (ha)	P-kl. 3 (ha)
40-0a	4,95	Nej	JB1	Ja	S4	S4	4,95	0,00	0,00	0,00	4,95	4,95	0,00	0,00	0,00
40-1a	11,10	Nej	JB1	Ja	S4	S4	11,10	0,00	0,00	0,00	11,10	11,10	0,00	0,00	0,00
40-1b	3,95	Nej	JB1	Ja	S4	S4	3,95	0,00	0,00	0,00	3,95	3,95	0,00	0,00	0,00
40-0b	11,98	Nej	JB1	Ja	S4	S4	11,98	0,00	0,00	0,00	11,98	11,98	0,00	0,00	0,00
18-0	2,01	Nej	JB1	Ja	S4	S4	2,01	0,00	0,00	0,00	2,01	2,01	0,00	0,00	0,00
19-0	10,45	Nej	JB1	Ja	S4	S4	10,45	0,00	0,00	0,00	10,45	10,45	0,00	0,00	0,00
19-1	8,97	Nej	JB1	Ja	S4	S4	8,97	0,00	0,00	0,00	8,97	8,97	0,00	0,00	0,00
20-0	9,80	Nej	JB1	Ja	S4	S4	9,80	0,00	0,00	0,00	9,80	9,80	0,00	0,00	0,00
F 14-4	5,23	Nej	JB1	Ja	S4	S4	5,23	0,00	0,00	0,00	5,23	5,23	0,00	0,00	0,00
8-0	11,48	Nej	JB11	Ja	S2	S2	11,48	0,00	0,00	0,00	11,48	11,48	0,00	0,00	0,00
F 12-0	8,33	Nej	JB11	Ja	S2	S2	8,33	0,00	0,00	0,00	8,33	8,33	0,00	0,00	0,00
F 21-0	8,73	Nej	JB1	Ja	S4	S4	8,73	0,00	0,00	0,00	8,73	8,73	0,00	0,00	0,00
F 14-5	3,72	Nej	JB1	Ja	S4	S4	3,72	0,00	0,00	0,00	3,72	3,72	0,00	0,00	0,00
18-1	0,95	Nej	JB1	Ja	S4	S4	0,95	0,00	0,00	0,00	0,95	0,95	0,00	0,00	0,00
72-3	0,69	Nej	JB1	Ja	S4	S4	0,69	0,00	0,00	0,00	0,00	0,69	0,00	0,00	0,00
71-0a	5,57	Nej	JB1	Ja	S4	S4	5,57	0,00	0,00	0,00	0,00	5,57	0,00	0,00	0,00
71-1	6,71	Nej	JB1	Ja	S4	S4	6,71	0,00	0,00	0,00	0,00	6,71	0,00	0,00	0,00
72-1	2,58	Nej	JB1	Ja	S4	S4	2,58	0,00	0,00	0,00	0,00	2,58	0,00	0,00	0,00
72-0a	8,18	Nej	JB1	Ja	S4	S4	8,18	0,00	0,00	0,00	0,00	8,18	0,00	0,00	0,00
72-0b	4,31	Nej	JB1	Ja	S4	S4	4,31	0,00	0,00	0,00	0,00	4,31	0,00	0,00	0,00
71-0b	9,43	Nej	JB1	Ja	S4	S4	9,43	0,00	0,00	0,00	0,00	9,43	0,00	0,00	0,00
1-0	18,45	Nej	JB1	Ja	S4	S4	18,45	0,00	0,00	0,00	18,45	18,45	0,00	0,00	0,00
3-0	17,28	Nej	JB1	Ja	S4	S4	17,28	0,00	0,00	0,00	17,28	17,28	0,00	0,00	0,00
6-0	19,90	Nej	JB1	Nej	S4	S4	19,90	0,00	0,00	0,00	19,90	19,90	0,00	0,00	0,00
70-0a	7,26	Nej	JB1	Ja	S4	S4	7,26	0,00	0,00	0,00	0,00	7,26	0,00	0,00	0,00
70-0b	2,47	Nej	JB1	Ja	S4	S4	2,47	0,00	0,00	0,00	0,00	2,47	0,00	0,00	0,00
70-0c	11,43	Nej	JB1	Ja	S4	S4	11,43	0,00	0,00	0,00	0,00	11,43	0,00	0,00	0,00
72-2	0,93	Nej	JB1	Ja	S4	S4	0,93	0,00	0,00	0,00	0,00	0,93	0,00	0,00	0,00
70-3	14,69	Nej	JB1	Ja	S4	S4	14,69	0,00	0,00	0,00	0,00	14,69	0,00	0,00	0,00
F 41-0a	5,99	Nej	JB1	Ja	S4	S4	5,99	0,00	0,00	0,00	5,99	5,99	0,00	0,00	0,00
F 41-0b	0,87	Nej	JB1	Ja	S4	S4	0,87	0,00	0,00	0,00	0,87	0,87	0,00	0,00	0,00
F 14-1a	3,64	Nej	JB1	Ja	S4	S4	3,64	0,00	0,00	0,00	3,64	3,64	0,00	0,00	0,00
F 14-1b	4,24	Nej	JB1	Ja	S4	S4	4,24	0,00	0,00	0,00	4,24	4,24	0,00	0,00	0,00
F 50-0b	3,04	Nej	JB1	Ja	S4	S4	3,04	0,00	0,00	0,00	3,04	3,04	0,00	0,00	0,00
30-0a	3,86	Nej	JB1	Ja	S4	S4	3,86	0,00	0,00	0,00	3,86	3,86	0,00	0,00	0,00
30-0b	4,24	Nej	JB1	Ja	S4	S4	4,24	0,00	0,00	0,00	4,24	4,24	0,00	0,00	0,00
30-1	2,93	Nej	JB1	Ja	S4	S4	2,93	0,00	0,00	0,00	2,93	2,93	0,00	0,00	0,00
72-4	0,56	Nej	JB1	Ja	S4	S4	0,56	0,00	0,00	0,00	0,00	0,56	0,00	0,00	0,00
F 50-1	2,42	Nej	JB11	Ja	S2	S2	2,42	0,00	0,00	0,00	2,42	2,42	0,00	0,00	0,00

18-1	4,67	Nej	JB1	Ja	S4	S4	4,67	0,00	0,00	0,00	4,67	4,67	0,00	0,00	0,00
18-2	3,43	Nej	JB1	Nej	S4	S4	3,43	0,00	0,00	0,00	3,43	3,43	0,00	0,00	0,00
18-3	6,53	Nej	JB1	Nej	S4	S4	6,53	0,00	0,00	0,00	6,53	6,53	0,00	0,00	0,00
72-0f	1,87	Nej	JB1	Ja	S4	S4	1,87	0,00	0,00	0,00	0,00	1,87	0,00	0,00	0,00
72-0e	3,55	Nej	JB1	Ja	S4	S4	3,55	0,00	0,00	0,00	0,00	3,55	0,00	0,00	0,00
72-0c	5,13	Nej	JB1	Ja	S4	S4	5,13	0,00	0,00	0,00	0,00	5,13	0,00	0,00	0,00
72-0b	2,10	Nej	JB1	Ja	S4	S4	2,10	0,00	0,00	0,00	0,00	2,10	0,00	0,00	0,00
72-0a	1,60	Nej	JB1	Ja	S4	S4	1,60	0,00	0,00	0,00	0,00	1,60	0,00	0,00	0,00
18-2	2,42	Nej	JB1	Ja	S4	S4	2,42	0,00	0,00	0,00	2,42	2,42	0,00	0,00	0,00
101	0,47	Nej	JB1	Ja	S4	S4	0,47	0,00	0,00	0,00	0,47	0,47	0,00	0,00	0,00
70-2	0,37	Nej	JB1	Ja	S4	S4	0,37	0,00	0,00	0,00	0,00	0,37	0,00	0,00	0,00
71-0c	8,09	Nej	JB1	Ja	S4	S4	8,09	0,00	0,00	0,00	0,00	8,09	0,00	0,00	0,00
F 50-0a	10,22	Nej	JB1	Ja	S4	S4	10,22	0,00	0,00	0,00	10,22	10,22	0,00	0,00	0,00
30-0c	12,67	Nej	JB1	Ja	S4	S4	12,67	0,00	0,00	0,00	12,67	12,67	0,00	0,00	0,00
72-0d	5,32	Nej	JB1	Ja	S4	S4	5,32	0,00	0,00	0,00	0,00	5,32	0,00	0,00	0,00
80-0a	5,27	Nej	JB1	Nej	S4	S4	5,27	0,00	0,00	0,00	0,00	5,27	0,00	0,00	0,00
80-0b	10,94	Nej	JB1	Nej	S4	S4	10,94	0,00	0,00	0,00	0,00	10,94	0,00	0,00	0,00
80-0c	9,41	Nej	JB1	Nej	S4	S4	9,41	0,00	0,00	0,00	0,00	9,41	0,00	0,00	0,00
80-2	2,23	Nej	JB1	Nej	S4	S4	2,23	0,00	0,00	0,00	0,00	2,23	0,00	0,00	0,00
80-0f	7,04	Nej	JB1	Nej	S4	S4	7,04	0,00	0,00	0,00	0,00	7,04	0,00	0,00	0,00
80-0g	4,49	Nej	JB1	Nej	S4	S4	4,49	0,00	0,00	0,00	0,00	4,49	0,00	0,00	0,00
Total	371,13						371,13	0,00	0,00	0,00	228,92	371,13	0,00	0,00	0,00

De stjernemarkerede (*) arealer er manuelt redigerede af ansøger til at være beliggende i andre beskyttelsesområder for fosfor, nitrat og grundvand end det fremgår af kortværket til husdyrgodkendelse.dk.
Arealerne kan også redigeres manuelt til at ligge udenfor beskyttelsesområderne.

I de efterfølgende beregninger bliver arealerne som er markeret med * behandlet efter de manuelt indtastede oplysninger i arealtabellen.

Aftalearealer

Navn	ha	Områder omfattet af N- eller P-klasse 1- 3?	Har modtageren en arealgodkendelse til modtagelse af de tilførte mængder?
Ingen data			
Total	0		

Generel vurdering:

Vilkår:

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

3.2 Gødningsregnskab

I dette afsnit vises et regnskab over produceret, tilført og fraført husdyrgødning på den bedrift, som husdyrbruget hører under, og der gøres rede for teknologi anvendt til udbringning af husdyrgødning.

Ansøger tekst:

Nudrift

Produceret husdyrgødning

Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, kår, geder	DE - svin og andre dyr
Husdyrbrugets samlede anlæg	Fjerkrægylle	0,00	0,00	0,00	0,00
Husdyrbrugets samlede anlæg	Svinegylle	47871,48	9315,40	0,00	440,05

Husdyrbrugets samlede anlæg	Kvæggylle	0,00	0,00	0,00	0,00
Husdyrbrugets samlede anlæg	Minkgylle	0,00	0,00	0,00	0,00
Husdyrbrugets samlede anlæg	Dybstrøelse	0,00	0,00	0,00	0,00
Husdyrbrugets samlede anlæg	Fast gødning	0,00	0,00	0,00	0,00
Husdyrbrugets samlede anlæg	Ajle	0,00	0,00	0,00	0,00
Husdyrbrugets samlede anlæg	Afsat ved græsning	0,00	0,00	0,00	0,00

Tilført husdyrgødning

Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	Antal DE
Ingen data				

Afsat husdyrgødning

Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Ingen data					

Total husdyrgødning

Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Svinegylle	47871,48	9315,40	0	440,05
Total	47871,48	9315,40	0	440,05

Beregning af harmonital

Harmonital: 1,4 DE/ha

Ansøgt drift**Produceret husdyrgødning**

Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, kår, geder	DE - svin og andre dyr
Husdyrbrugets samlede anlæg	Fjerkrægylle	0,00	0,00	0,00	0,00
Husdyrbrugets samlede anlæg	Svinegylle	60526,50	13067,08	0,00	626,23
Husdyrbrugets samlede anlæg	Kvæggylle	0,00	0,00	0,00	0,00
Husdyrbrugets samlede anlæg	Minkgylle	0,00	0,00	0,00	0,00
Husdyrbrugets samlede anlæg	Dybstrøelse	0,00	0,00	0,00	0,00
Husdyrbrugets samlede anlæg	Fast gødning	0,00	0,00	0,00	0,00
Husdyrbrugets samlede anlæg	Ajle	0,00	0,00	0,00	0,00
Husdyrbrugets samlede anlæg	Afsat ved græsning	0,00	0,00	0,00	0,00

Tilført husdyrgødning

Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	Antal DE
Ingen data				

Afsat husdyrgødning

Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Husdyrbrugets samlede anlæg	Svinegylle	10307,96	2225,39	0,00	106,65

Total husdyrgødning

--	--	--	--	--	--

Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Svinegylle	50218,54	10841,69	0	519,58
Total	50218,54	10841,69	0	519,58

Beregning af harmonital

Harmonital: 1,4 DE/ha

Udbringningsteknologi

Se wordversion af ansøgning.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

3.3 Nitrat (overfladevand)

Dette afsnit drejer sig om nitratudvaskning til overfladevand. Ansøgningsystemet har beregnet nedenstående fem parametre, som indgår i kommunens vurdering af udvaskning af nitrat til overfladevand.

Ansøger tekst:

DE reduktionsprocent: **100%**.

Beregning af det maksimale dyretryk DE_{max} og det reelle dyretryk DE_{reel} for ansøgt drift:

DE_{max} : **1,4** DE/ha.

DE_{reel} : **1,4** DE/ha.

Beregning af udvaskning af N via FarmN (kg N/ha DE_{max} uden virkemidler og kg N/ha DE_{reel} med virkemidler):

KgN/ha DE_{max} : **86,3** kgN/ha.

KgN/ha DE_{reel} : **78,9** kgN/ha.

Beregning af N-udvaskning for arealer med nitratfølsomme indvindingsområder via FarmN.

Ansøgt

- 40-0a: 59 mg nitrat pr. liter.
- 40-1a: 59 mg nitrat pr. liter.
- 40-1b: 59 mg nitrat pr. liter.
- 40-0b: 59 mg nitrat pr. liter.
- 18-0: 59 mg nitrat pr. liter.
- 19-0: 59 mg nitrat pr. liter.
- 19-1: 59 mg nitrat pr. liter.
- 20-0: 59 mg nitrat pr. liter.
- F 14-4: 59 mg nitrat pr. liter.
- 8-0: 47 mg nitrat pr. liter.
- F 12-0: 47 mg nitrat pr. liter.
- F 21-0: 59 mg nitrat pr. liter.
- F 14-5: 59 mg nitrat pr. liter.
- 18-1: 59 mg nitrat pr. liter.
- 1-0: 59 mg nitrat pr. liter.
- 3-0: 59 mg nitrat pr. liter.
- 6-0: 59 mg nitrat pr. liter.
- F 41-0a: 59 mg nitrat pr. liter.
- F 41-0b: 59 mg nitrat pr. liter.
- F 14-1a: 59 mg nitrat pr. liter.
- F 14-1b: 59 mg nitrat pr. liter.
- F 50-0b: 59 mg nitrat pr. liter.
- 30-0a: 59 mg nitrat pr. liter.
- 30-0b: 59 mg nitrat pr. liter.
- 30-1: 59 mg nitrat pr. liter.
- F 50-1: 47 mg nitrat pr. liter.
- 18-1: 59 mg nitrat pr. liter.
- 18-2: 59 mg nitrat pr. liter.
- 18-3: 59 mg nitrat pr. liter.
- 18-2: 59 mg nitrat pr. liter.
- 101: 59 mg nitrat pr. liter.
- F 50-0a: 59 mg nitrat pr. liter.

- 30-0c: 59 mg nitrat pr. liter.

Merbelastning (Ansøgt - Nudrift)

- 40-0a: -5 mg nitrat pr. liter.
- 40-1a: -5 mg nitrat pr. liter.
- 40-1b: -5 mg nitrat pr. liter.
- 40-0b: -5 mg nitrat pr. liter.
- 18-0: -5 mg nitrat pr. liter.
- 19-0: -5 mg nitrat pr. liter.
- 19-1: -5 mg nitrat pr. liter.
- 20-0: -5 mg nitrat pr. liter.
- F 14-4: -5 mg nitrat pr. liter.
- 8-0: -2 mg nitrat pr. liter.
- F 12-0: -2 mg nitrat pr. liter.
- F 21-0: -5 mg nitrat pr. liter.
- F 14-5: -5 mg nitrat pr. liter.
- 18-1: -5 mg nitrat pr. liter.
- 1-0: -5 mg nitrat pr. liter.
- 3-0: -5 mg nitrat pr. liter.
- 6-0: -5 mg nitrat pr. liter.
- F 41-0a: -5 mg nitrat pr. liter.
- F 41-0b: -5 mg nitrat pr. liter.
- F 14-1a: -5 mg nitrat pr. liter.
- F 14-1b: -5 mg nitrat pr. liter.
- F 50-0b: -5 mg nitrat pr. liter.
- 30-0a: -5 mg nitrat pr. liter.
- 30-0b: -5 mg nitrat pr. liter.
- 30-1: -5 mg nitrat pr. liter.
- F 50-1: -2 mg nitrat pr. liter.
- 18-1: -5 mg nitrat pr. liter.
- 18-2: -5 mg nitrat pr. liter.
- 18-3: -5 mg nitrat pr. liter.
- 18-2: -5 mg nitrat pr. liter.
- 101: -5 mg nitrat pr. liter.
- F 50-0a: -5 mg nitrat pr. liter.
- 30-0c: -5 mg nitrat pr. liter.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

3.4 Nitrat (grundvand)**Ansøger tekst:**

Resultat af FarmN beregningerne på nitrat (Grundvand) findes på foregående side - 3.3. Nitrat (overfladevand)

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

3.5 Fosfor

Dette afsnit drejer sig om påvirkningen af overfladevand med fosfor. I ansøgningsystemet er udbringningsarealernes fordeling i fosforklasser opgjort, som det fremgår af nedenstående tabel, og der er foretaget beregninger, som indgår i kommunens vurdering af miljøpåvirkningen.

Ansøger tekst:

Klasser vedrørende fosforophobning	Antal ha	Før-situation	Efter-situation = krav
Pt < 4,0 eller udrænet eller ikke afvander til Natura 2000 eller afvander til Natura 2000, der ikke er overbelastet med fosfor	371,13 ha	3,7 kg P/ha/år	7,8 kg P/ha/år

Pt 4,0 - 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,00 ha	3,7 kg P/ha/år	7,7 kg P/ha/år
Lavbundsgrunde og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,00 ha	3,7 kg P/ha/år	3,7 kg P/ha/år
Pt > 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,00 ha	3,7 kg P/ha/år	0,0 kg P/ha/år

Krav om P-overskud overholdt: **Ja**

Evt. yderligere reduktion nødvendig for at overholde kravet: **0,0** kg P.

Maksimalt tilladt P-overskud/ha/år i gennemsnit for hele bedriften (ifølge tabel) : **7,8** kg P/ha/år.

P tilført pr. ha/år i ansøgt drift: **29,2** kg P/ha/år.

P-afrårsel per ha/år i ansøgt drift (arealvægtet gennemsnit): **21,4** kg P/ha/år.

P-overskud/ha/år for ansøgt projekt: **7,8** kg P/ha/år.

Kommentar fosfor

Generel vurdering:

Vilkår:

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

3.6 Ammoniak fra udbringning

I dette afsnit gøres der rede for påvirkning af natur som følge af ammoniakfordampning fra udbringning af husdyrgødning.

Ansøger tekst:

Generel vurdering:

Vilkår:

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

3.7 Gener fra udbringning

Ansøger tekst:

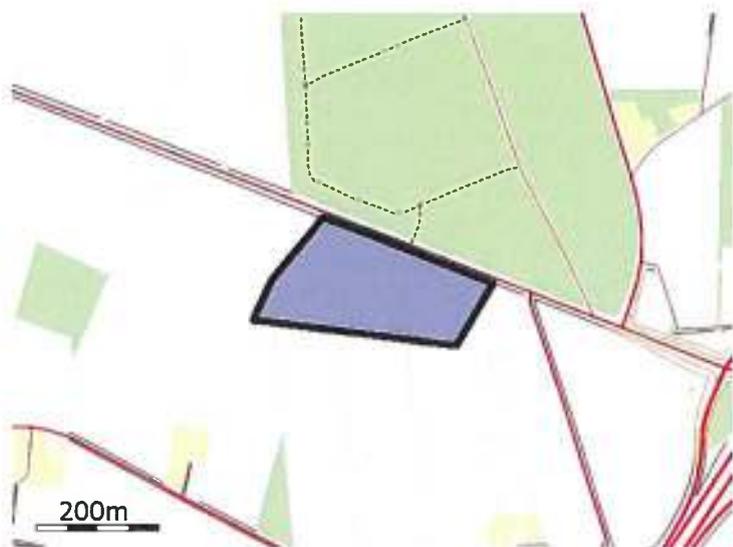
Generel vurdering:

Vilkår:

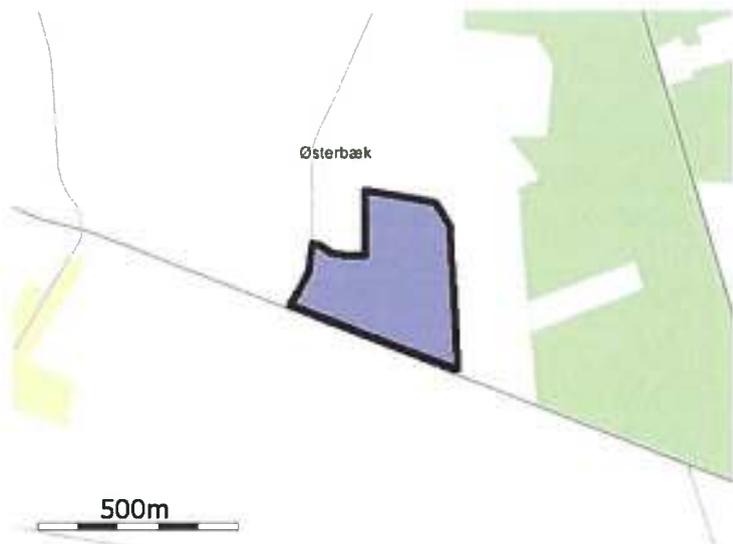
Id	Vilkår
Ingen vilkår	

Arealer

Udbringningsarealer

Navn: 40-0a ha: 4,95

Navn: 40-1a ha: 11,10

Navn: 40-1b ha: 3,95

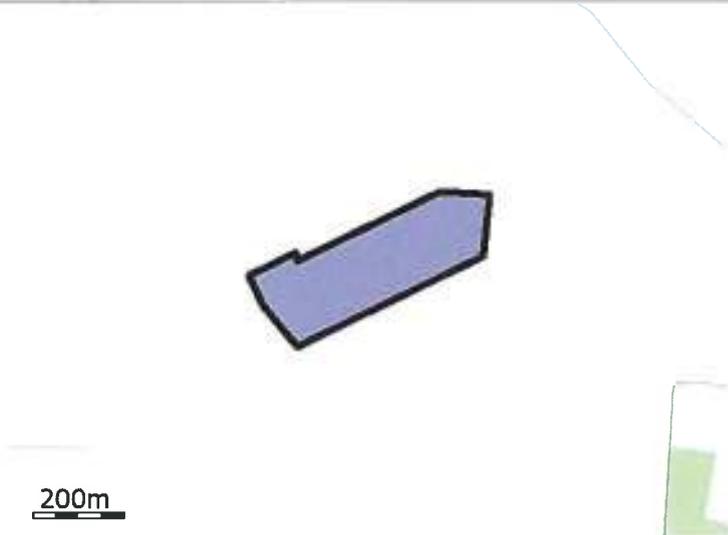
Navn: 40-0b ha: 11,98

Navn: 18-0 ha: 2,01

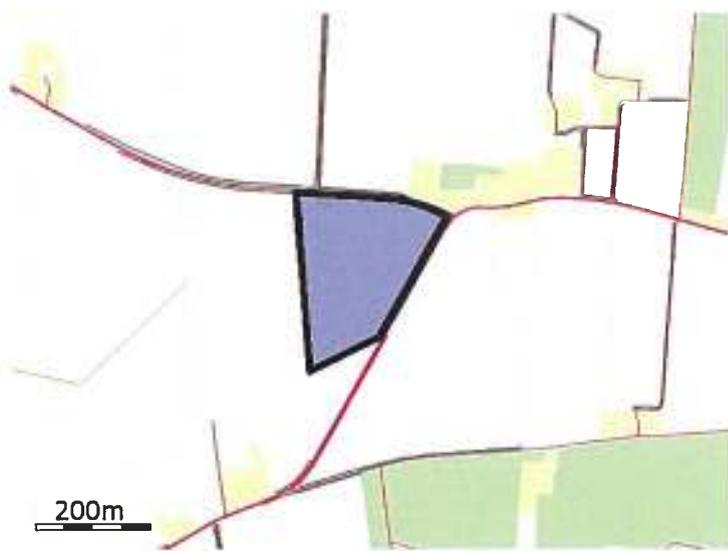
Navn: 19-0 ha: 10,45

Navn: 19-1 ha: 8,97

Navn: 20-0 ha: 9,80

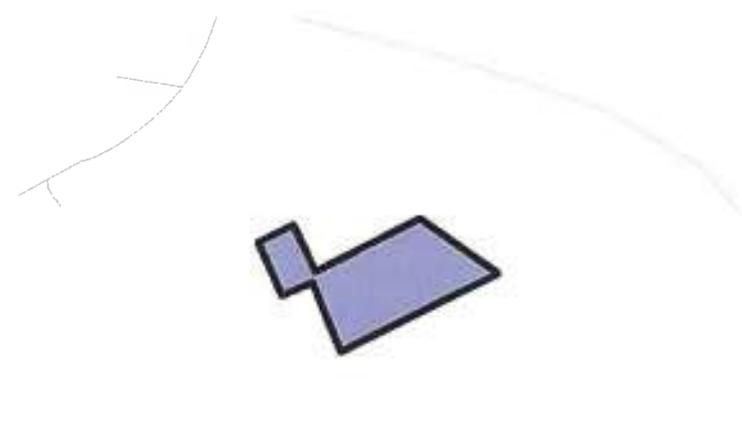

Navn: F 14-4 ha: 5,23

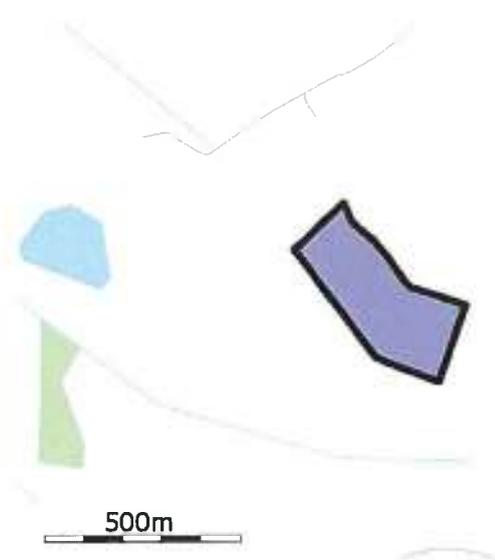
200m

Navn: 8-0 ha: 11,48

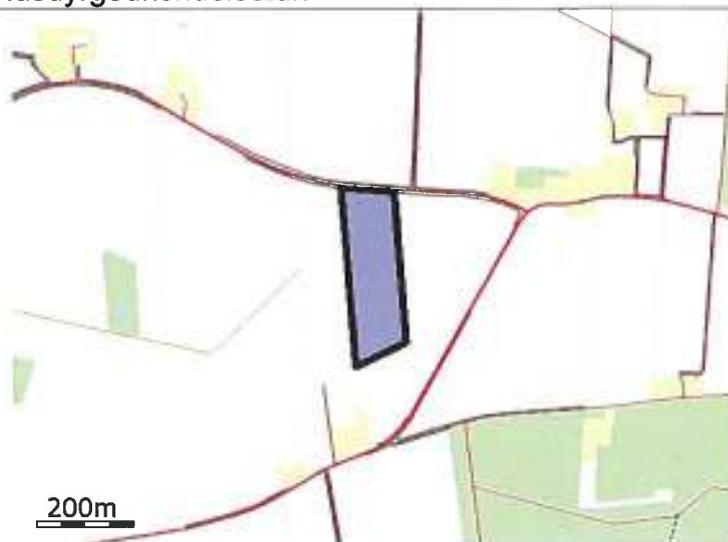
500m

Navn: F 12-0 ha: 8,33

500m

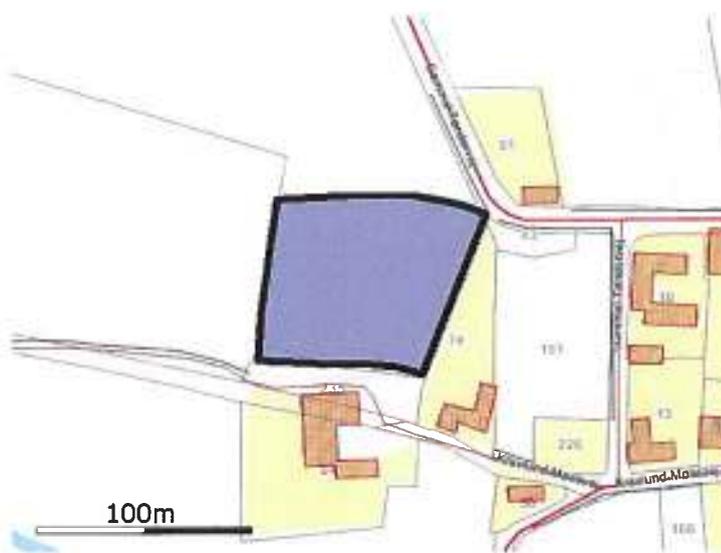
Navn: F 21-0 ha: 8,73

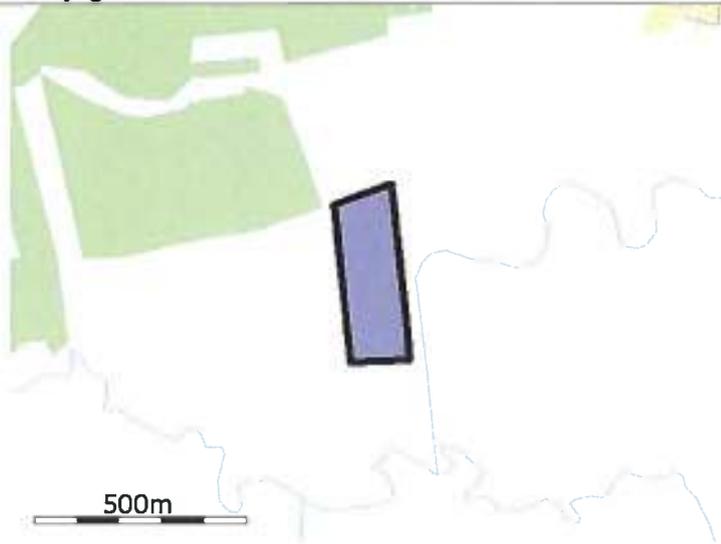
Navn: F 14-5 ha: 3,72

Navn: 18-1 ha: 0,95

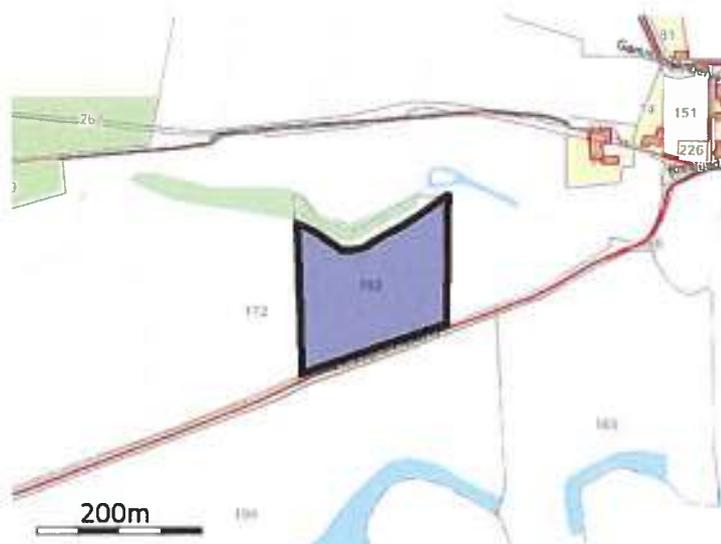
Navn: 72-3 ha: 0,69

Navn: 71-0a ha: 5,57

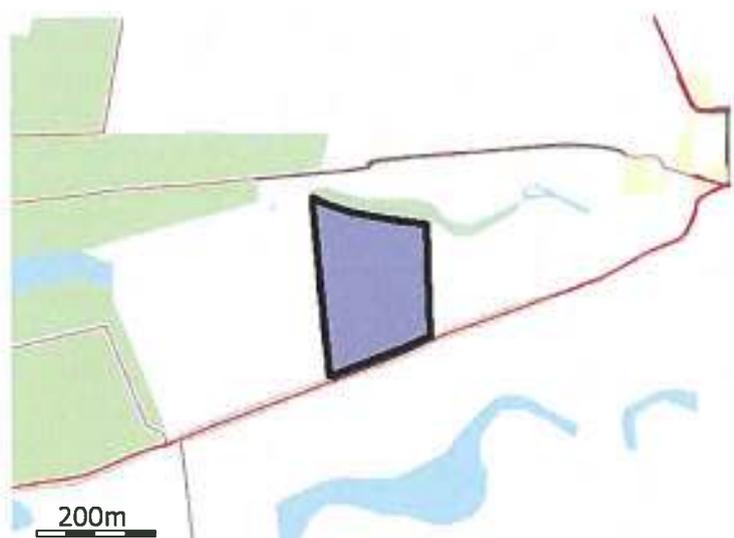
Navn: 71-1 ha: 6,71

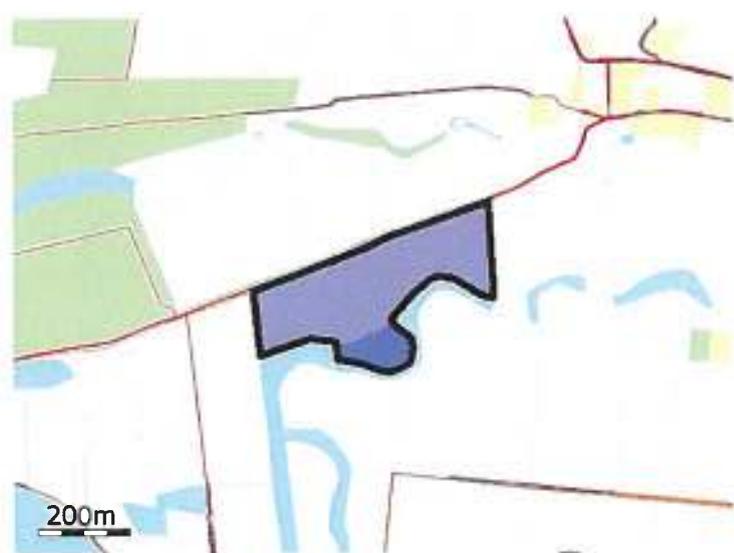
Navn: 72-1 ha: 2,58

Navn: 72-0a ha: 8,18

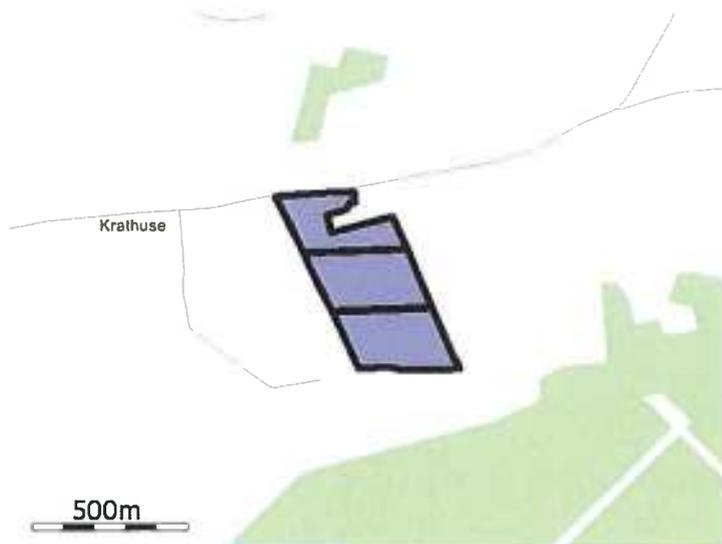
Navn: 72-0b ha: 4,31

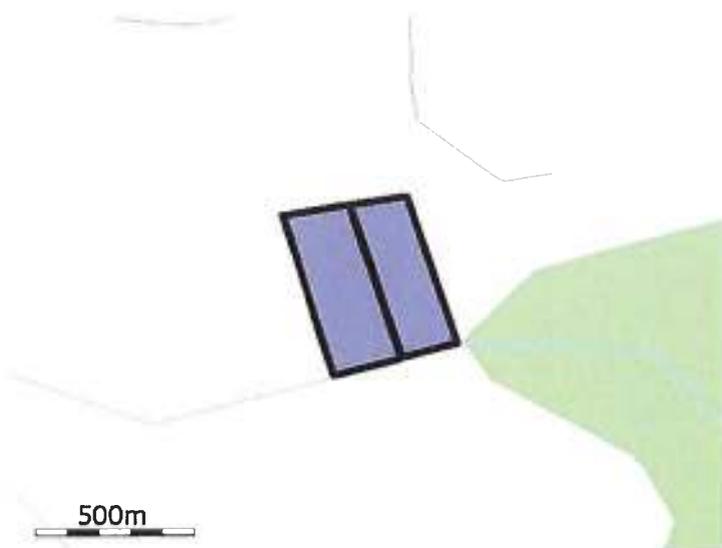
Navn: 71-0b ha: 9,43

Navn: 1-0 ha: 18,45

Navn: 3-0 ha: 17,28

Navn: 6-0 ha: 19,90

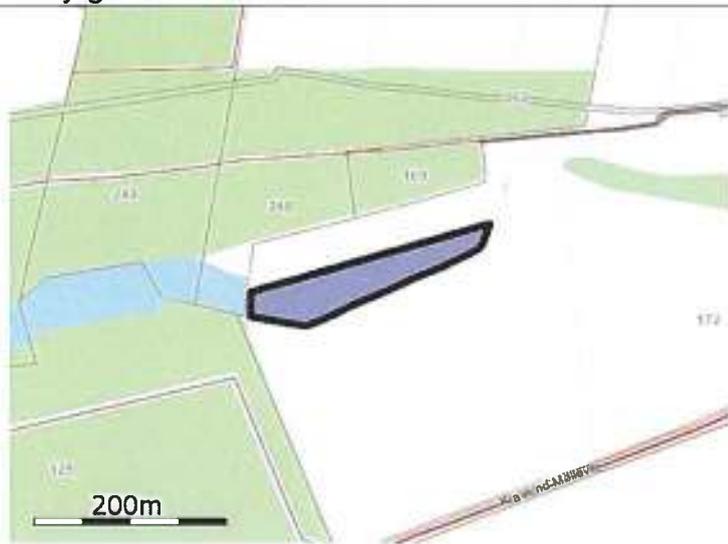
Navn: 70-0a ha: 7,26

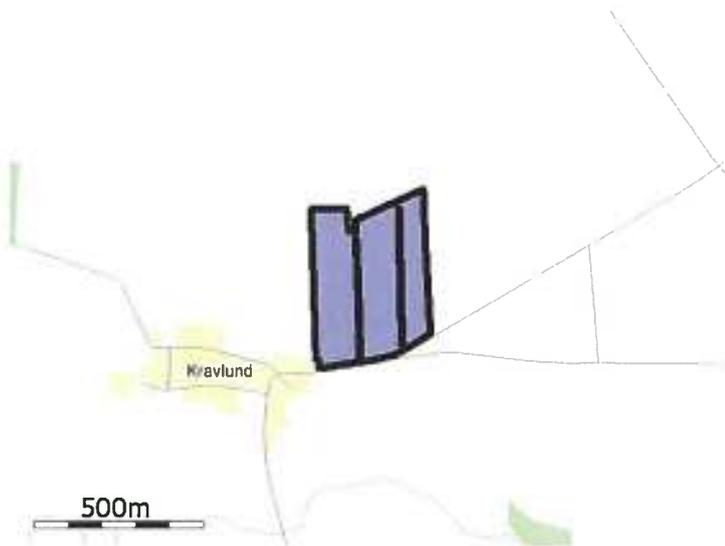
Navn: 70-0b ha: 2,47

Navn: 70-0c ha: 11,43

Navn: 72-2 ha: 0,93

Navn: 70-3 ha: 14,69

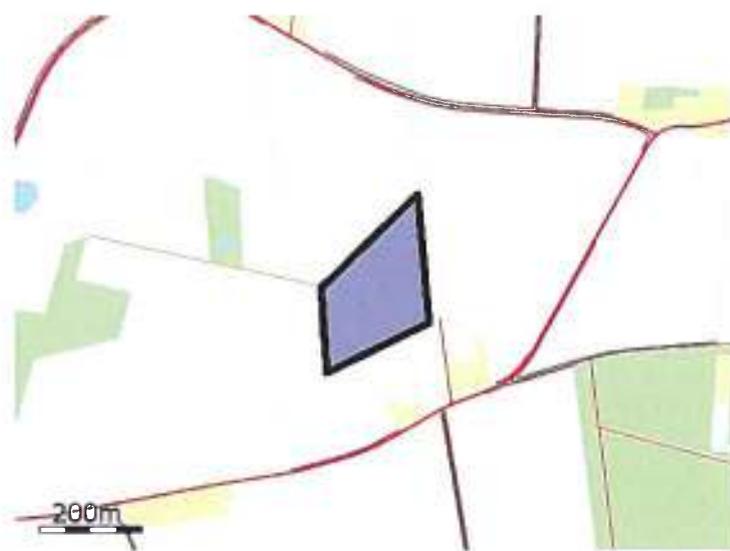
Navn: F 41-0a ha: 5,99

Navn: F 41-0b ha: 0,87

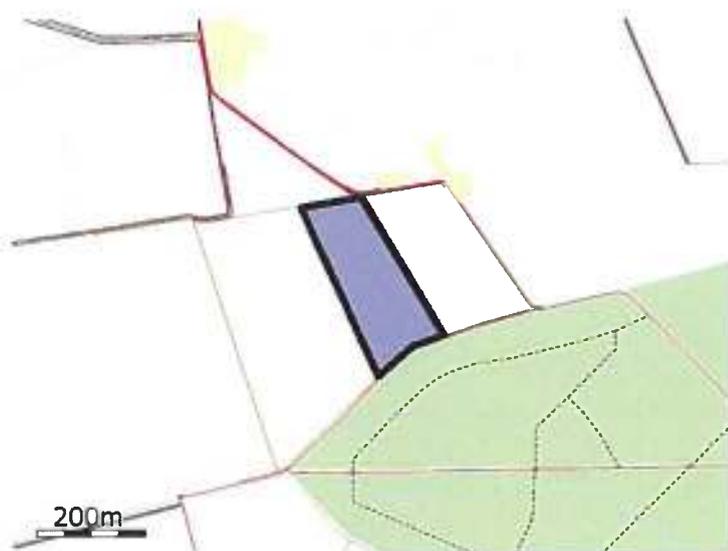
Navn: F 14-1a ha: 3,64

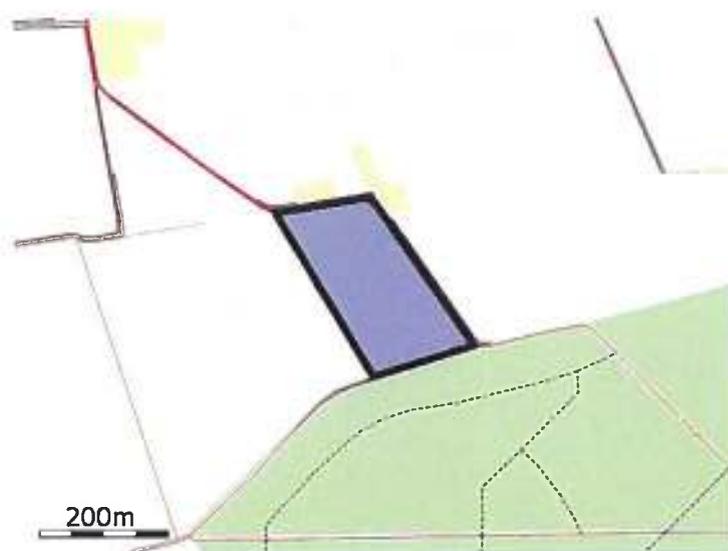
Navn: F 14-1b ha: 4,24

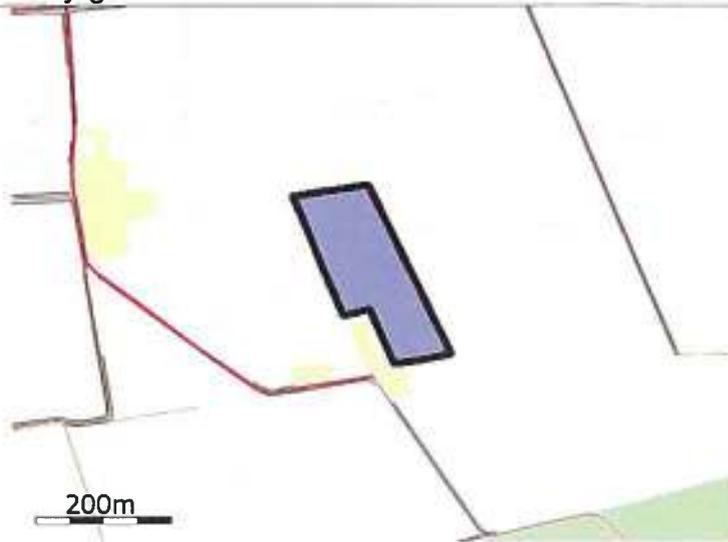
Navn: F 50-0b ha: 3,04

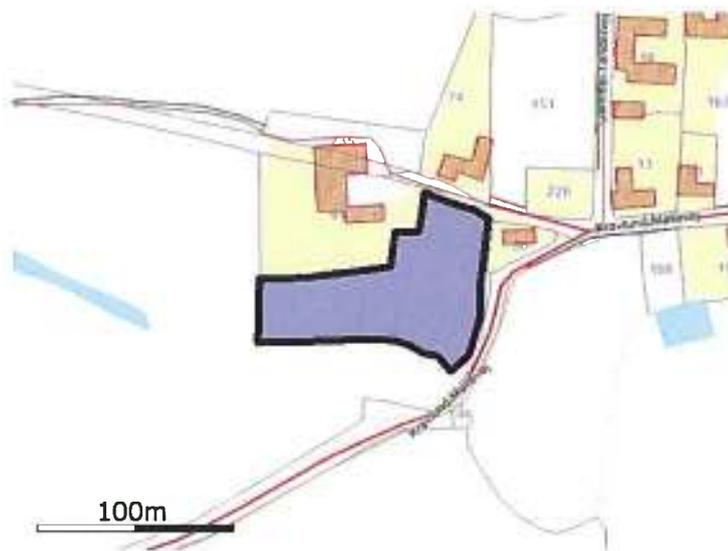
Navn: 30-0a ha: 3,86

Navn: 30-0b ha: 4,24

Navn: 30-1 ha: 2,93

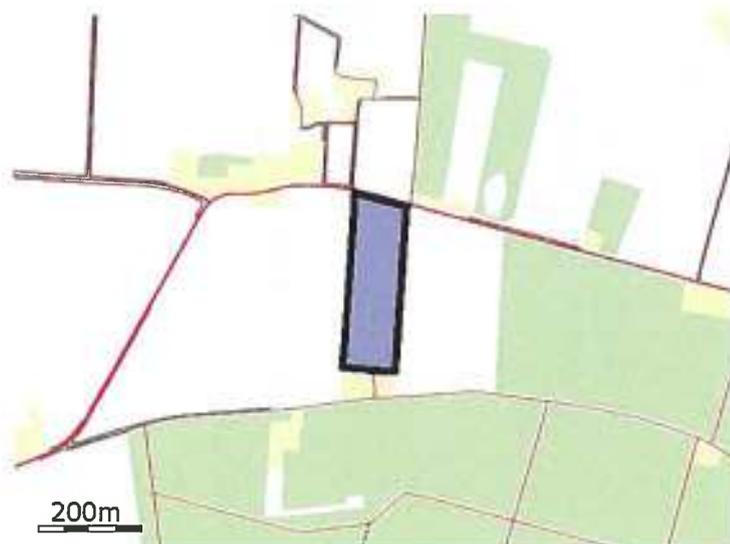
Navn: 72-4 ha: 0,56

Navn: F 50-1 ha: 2,42

Navn: 18-1 ha: 4,67

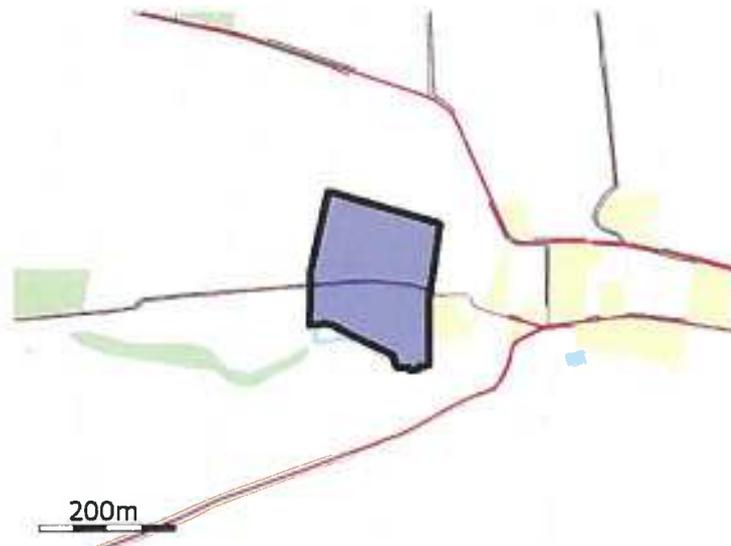
Navn: 18-2 ha: 3,43

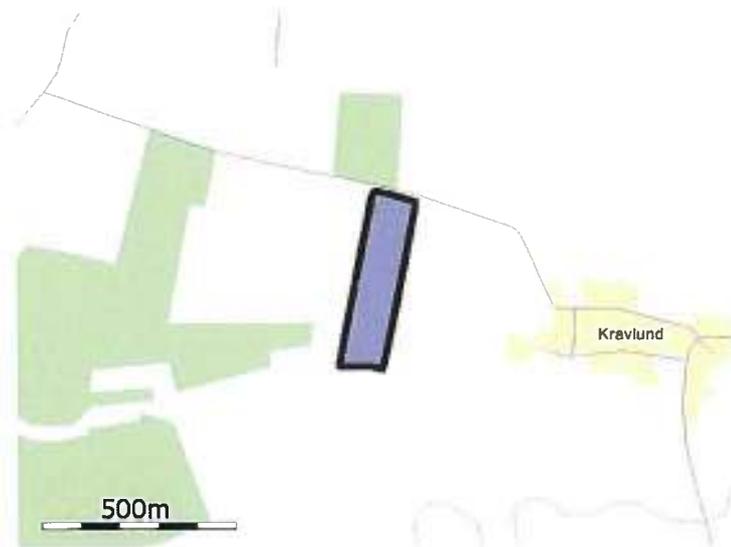
Navn: 18-3 ha: 6,53

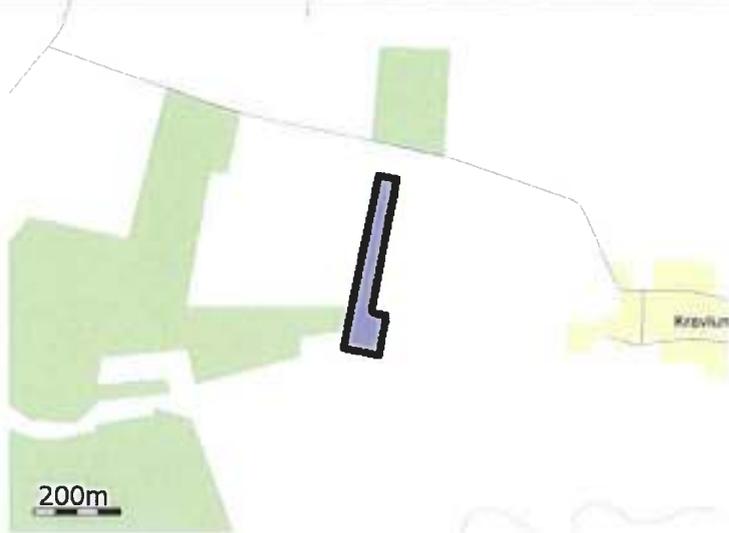
Navn: 72-0f ha: 1,87

Navn: 72-0e ha: 3,55

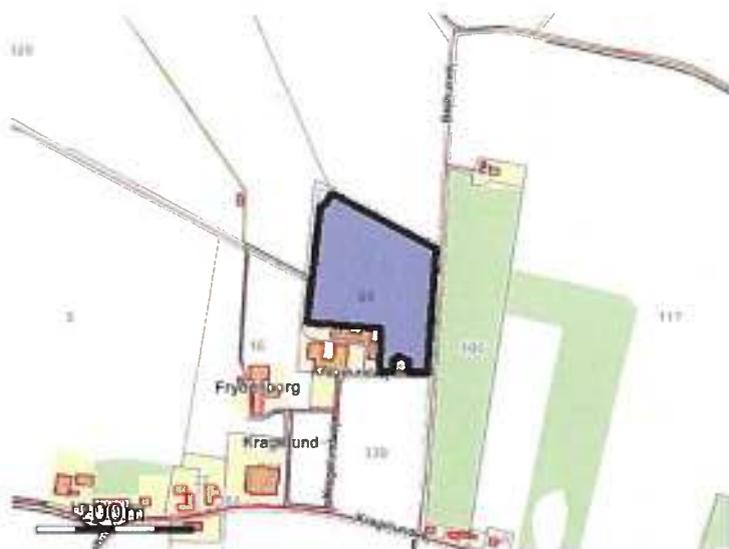
Navn: 72-0c ha: 5,13

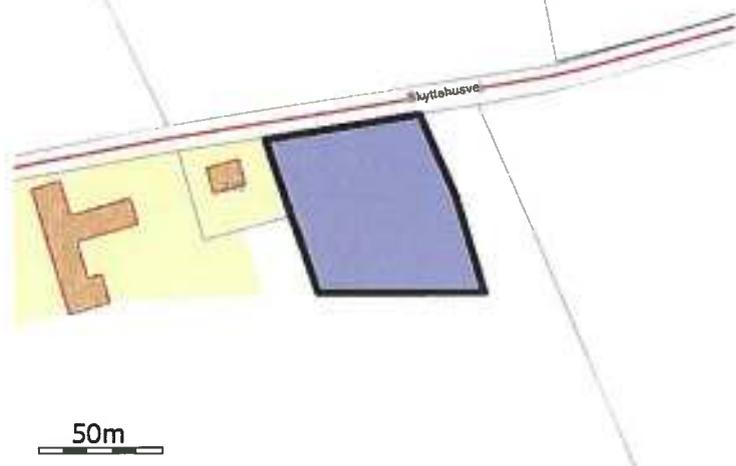
Navn: 72-0b ha: 2,10

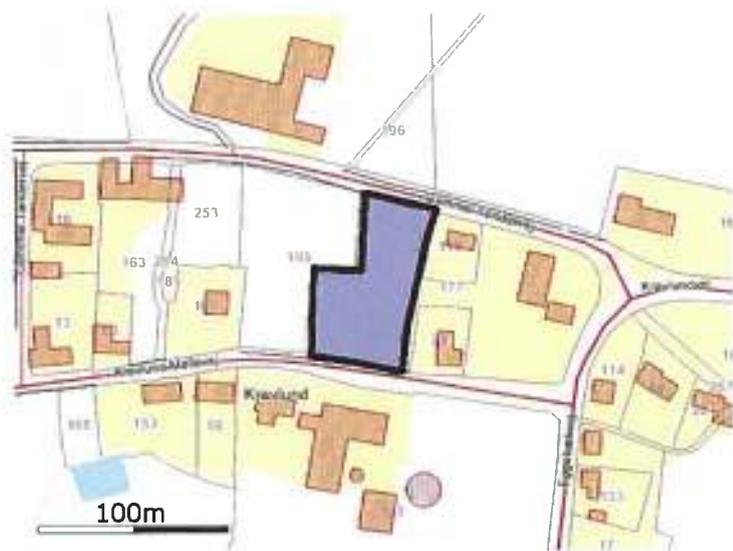
Navn: 72-0a ha: 1,60

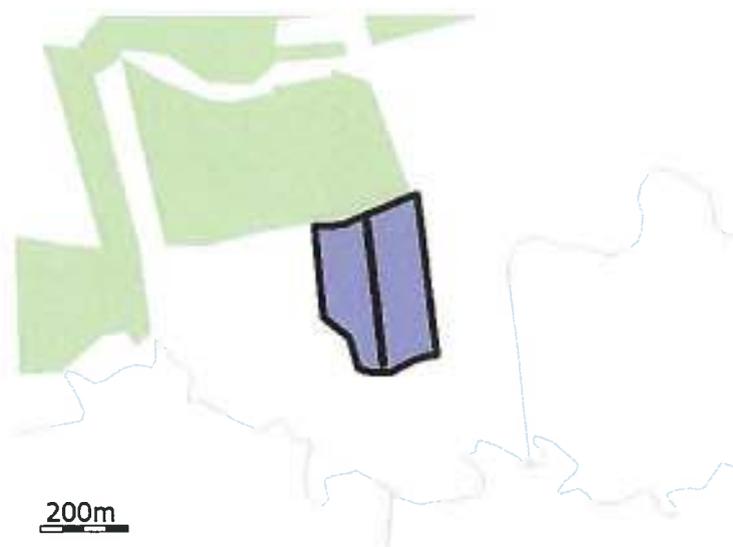
Navn: 18-2 ha: 2,42

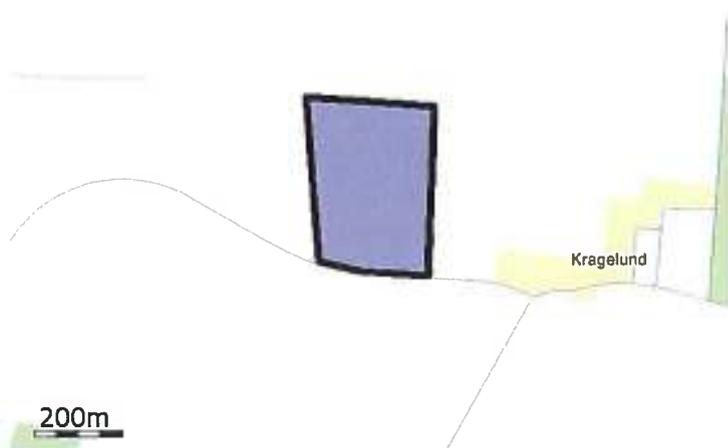
Navn: 101 ha: 0,47

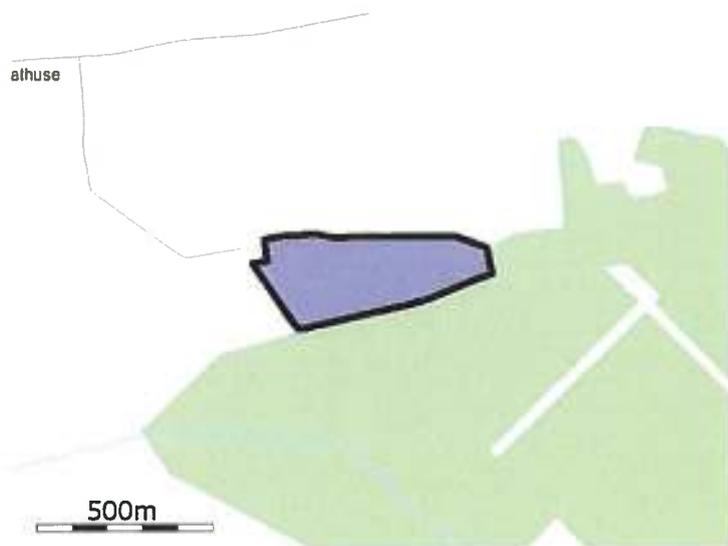
Navn: 70-2 ha: 0,37

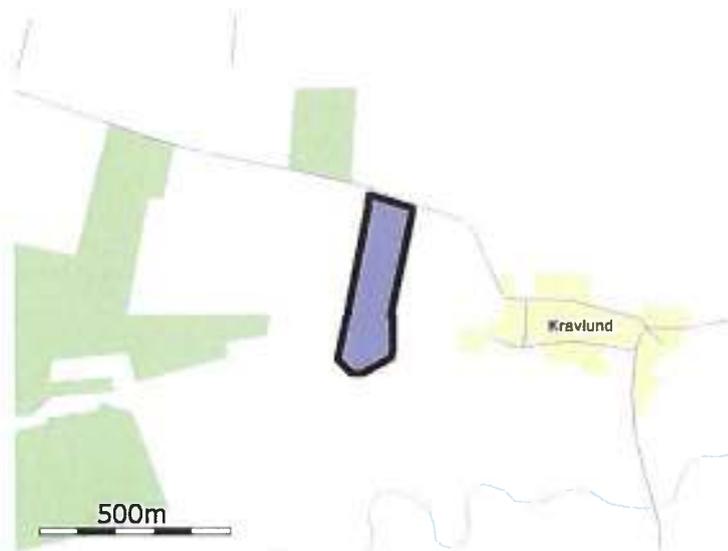
Navn: 71-0c ha: 8,09

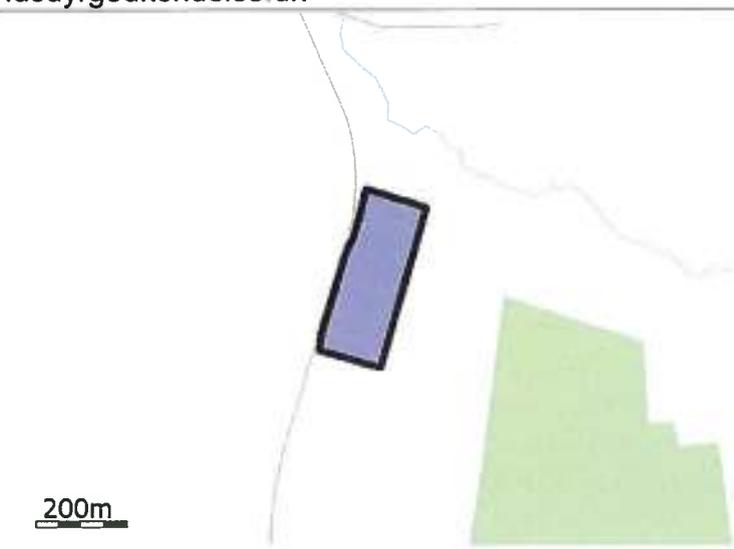
Navn: F 50-0a ha: 10,22

Navn: 30-0c ha: 12,67

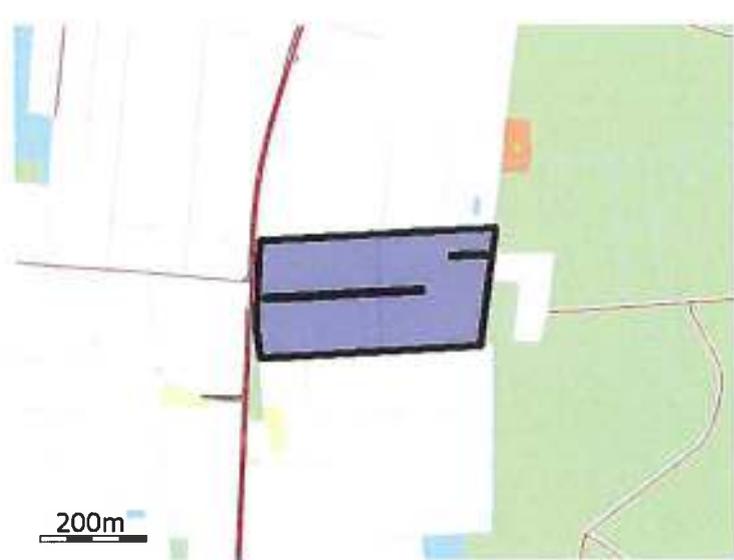
Navn: 72-0d ha: 5,32

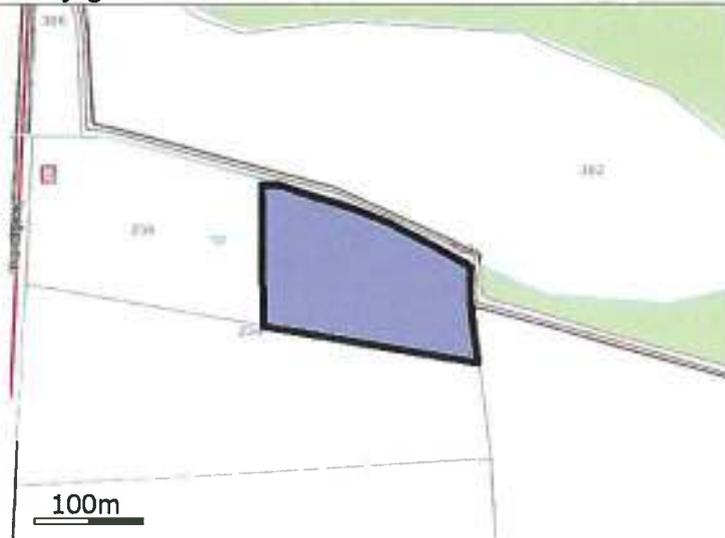
Navn: 80-0a ha: 5,27

Navn: 80-0b ha: 10,94

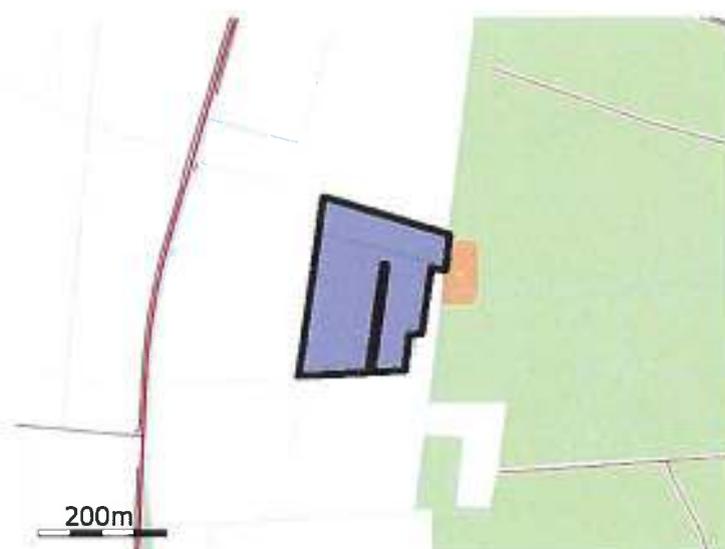
Navn: 80-0c ha: 9,41

Navn: 80-2 ha: 2,23

Navn: 80-0f ha: 7,04

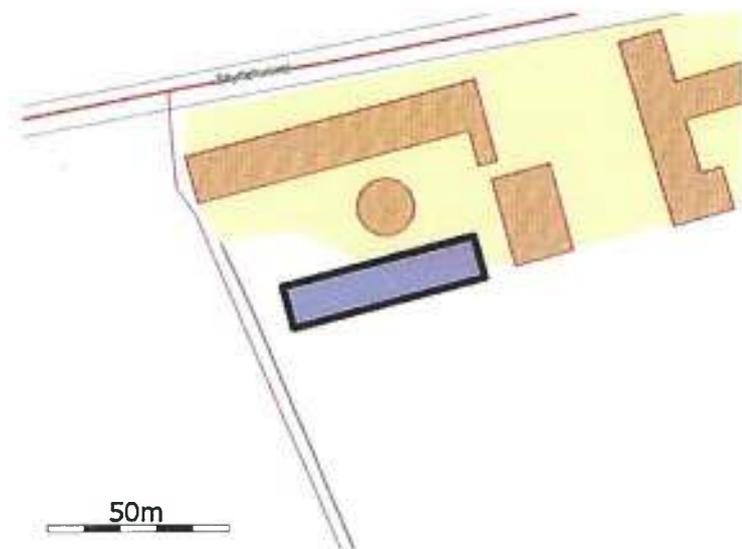

Navn: 80-0g ha: 4,49

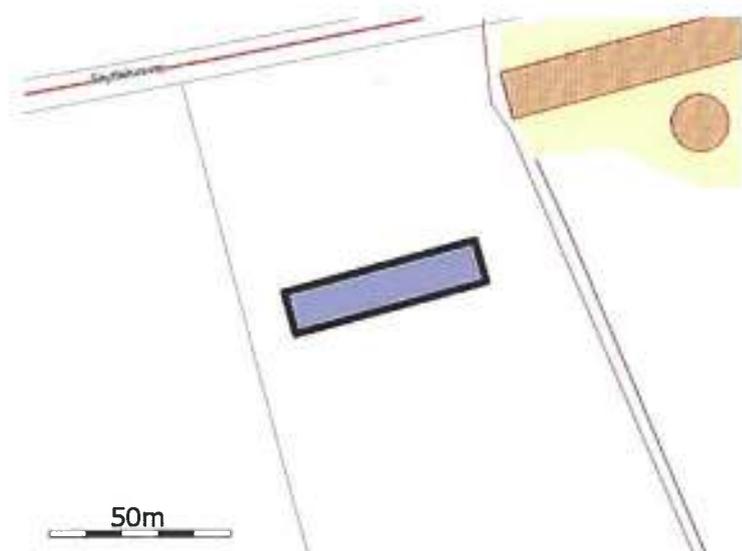
De stjerne (*) markerede arealer er manuelt redigerede af ansøger til at være beliggende i andre beskyttelsesområder for fosfor, nitrat og grundvand end det fremgår af kortværket til husdyrgodkendelse.dk. Arealerne kan også redigeres manuelt til at ligge udenfor beskyttelsesområderne.

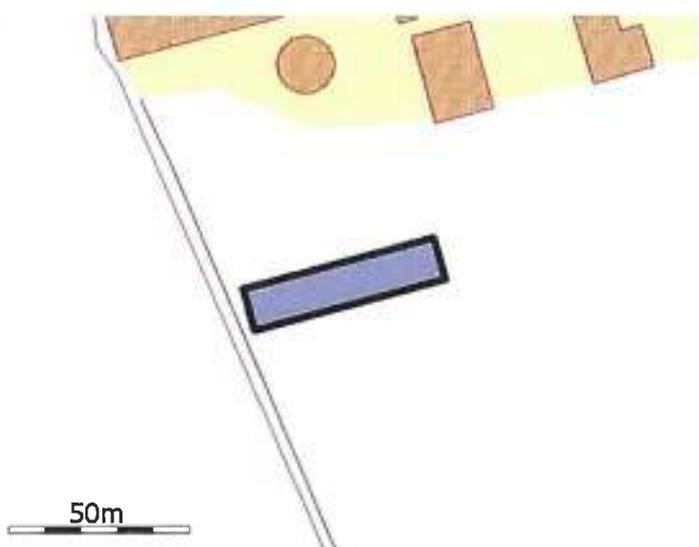
Staldafsnit

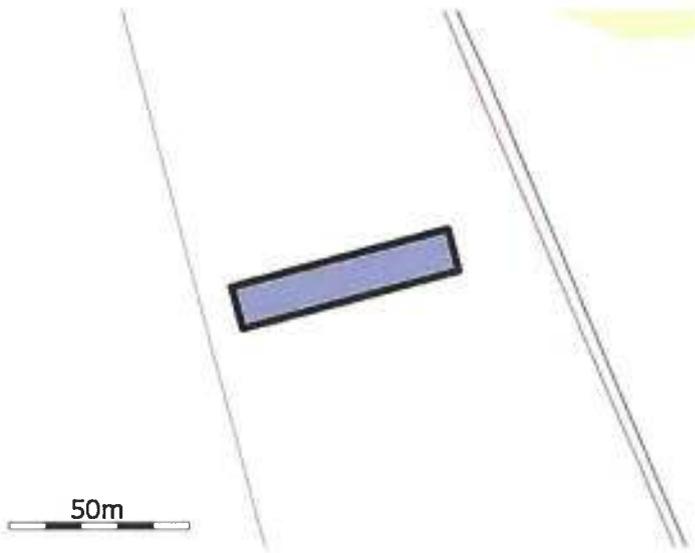

Navn: Stald 1

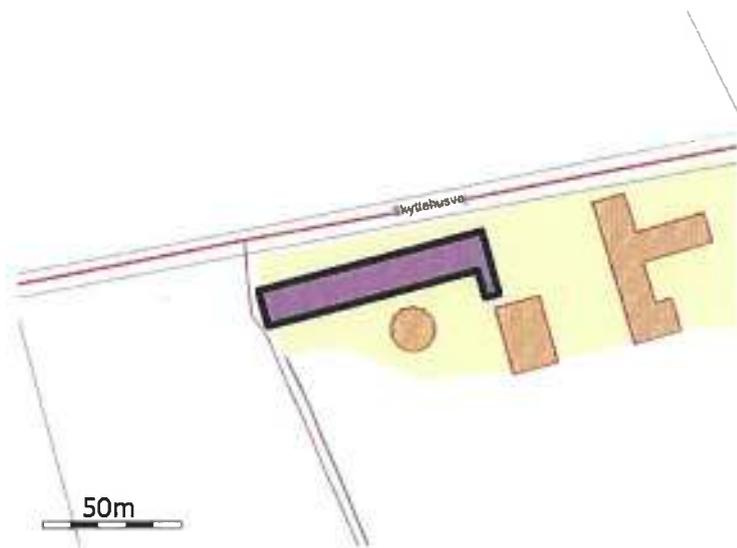

Navn: Stald 2

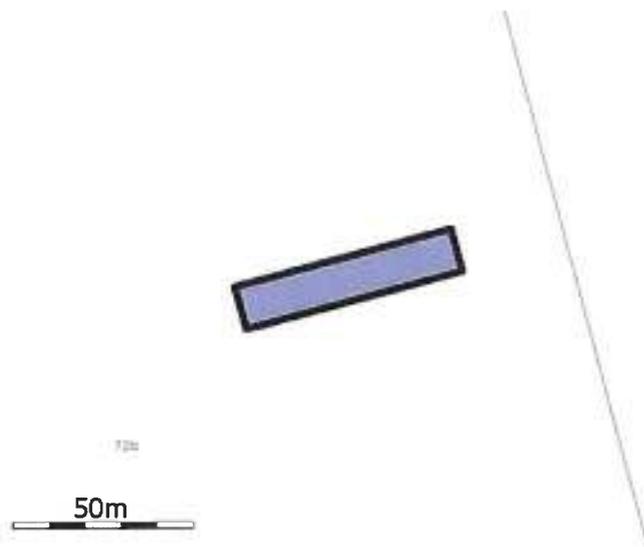

Navn: Stald 4

Navn: Stald 5 gamle stald bliver brugt som buffer.

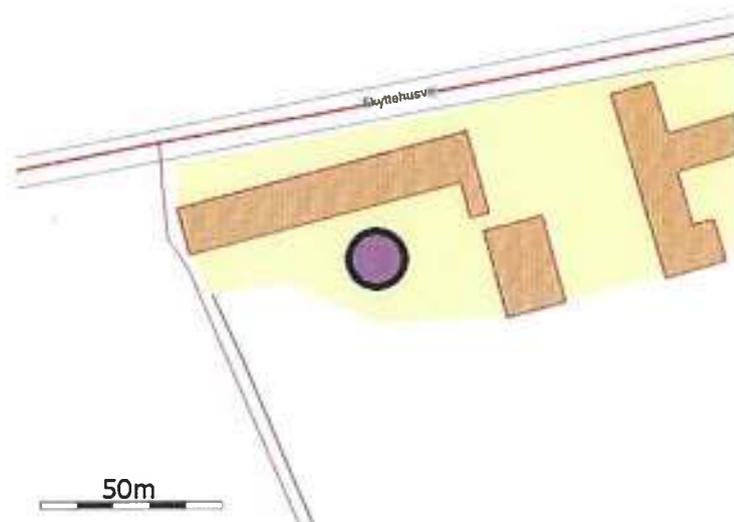
Navn: Stald 6 (Skyttehusvej 7)

~~Skyttehusvej~~

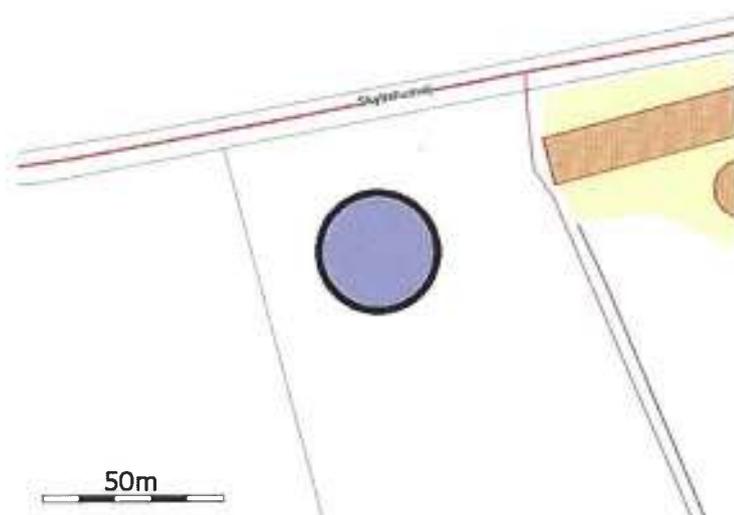

Navn: Stald 7 (Skyttehusvej 7)

Opbevaringslager

Navn: Blocksten

Navn: RC

Kort beskrivelse:

Ansøgning om godkendelse af udvidelse af bestående FRATS-produktion fra 6.500 smågrise 7,2-30 kg og 6.400 slagtesvin 30-110 kg til 10.400 smågrise 7,2-30 kg og 10.000 slagtesvin 30-118 kg.

Ikke teknisk resume af de miljømæssige konsekvenser:

Ansøgning om godkendelse af udvidelse af bestående FRATS-produktion (FRAvænnings-Til-Slagtning) fra 6.500 smågrise 7,2-30 kg og 6.400 slagtesvin 30-110 kg til 10.400 smågrise 7,2-30 kg og 10.000 slagtesvin 30-118 kg.

Til udbringning af bedriftens husdyrgødning rådes p.t. over i alt 344,05 ha forpagtet og ejet udbringningsareal.

Udvidelsen vil dels medføre en lugtpåvirkning af ejendommens omgivelser og til dels et større antal transporter i lokalområdet. Det vurderes dog, at lugtemissionen ikke kommer til at give anledning til gener for naboer, bl.a. grundet bedriftens afstand til naboer, beliggenhed i terrænet og de omgivende levende hegn, er etableret i forbindelse med anlægget. Det samme gælder for transporterne. Nogle af udbringningsarealerne ligger indenfor nitratfølsomme indvindingsområder. Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde på land ligger ca. 1.305 m mod syd fra ejendommen (Frøslev plantage). Nærmeste marine internationale naturbeskyttelsesområde er Vadehavet (habitatområde), der ligger ca. 43 km (43 km til vandet) fra ejendommen. Der er ca. 999 m mod nord til nærmeste udpegede § 7 areal. Det er en mose.

Der ansøges om tilladelse til enten at køre 1,4 DE/ha almindelig gylle på alle arealerne (uden ekstra efterafgrøder) eller 1,34 DE/ha separeret gylle på arealerne (uden ekstra efterafgrøder) eller 1,4 DE/ha separeret gylle og 11 % ekstra efterafgrøder (der er fremsendt beregninger på, at alle 3 situationer overholder beskyttelsesniveauerne). Ind til udvidelsen på Gammel Tøndervej 1 er gennemført, vil arealerne formodentligt modtage usepareret gylle fra Skyttehusvej og evt. også en gylle med samme maksimale indhold af N, P og DE fra andre ejendomme i eller uden for bedriften. Overlappet mellem arealerne er derfor blot en mulighed for at begge bedrifter kan benytte arealerne – ikke et udtryk for at de benyttes dobbelt.

Nudrift er beregnet ud fra belastningen på arealerne i 06/07. Dette er valgt ud fra, at der er udvidet på bedriften op til og med 05/06 (Kragelundlundvej 12 er først oppe på fuld produktion i 06/07). Der vedlægges beregning på nudrift 06/07.

I forbindelse med beregningen for separeret gylle antages at ca. 20 % af N'et ender i fiberen, men da der herefter må gødes med 120 kg N/DE, svarer reduktionen i harmoniarealet til ca. 36 %. I beregningerne er der regnet på en situation, hvor alle arealer modtager separeret gylle – dette vil kun forekomme, hvis der separeres gylle fra nogle af de andre ejendomme.

Hvis gyllen fra Skyttehusvej 5 alene separeres, vil de 41.017 kg N blive til ca. 32.814 kg N som svarer til 273,5 DE (120 kg N/DE). Fiberen afsættes til Biogasanlæg. Der beregnes dog for en situation, hvor arealerne fyldes helt op med separeret gylle (dvs. 344,05 ha x 1,4 DE/ha x 120 kg N/DE = 57.800 kg N). For P regnes med de 17,91 kg P/ha jf. Samsons tal, dvs. 12,79 kg P/DE.

Beskrivelse af datoerne:

Udvidelsen vil ikke kræve bygningsmæssige udvidelser eller ændringer.

Det forventes, at udvidelsen finder sted, så snart tilladelsen foreligger, ovennævnte datoer er derfor kun vejledende.

Oplysninger om biaktiviteter:

Gylleseparering med en gylleseparator - Model 30 T fra Samson.

Kapacitet: 30 - 60 tons rågylle pr. døgn svarende til rågylleproduktionen fra ca. 500-1000 DE.

Der er vedlagt separat ansøgning for gylleseparationsanlægget.

Lokalisering og landskab:

Ejendommen er beliggende på frit land. Den ansøgte produktion ønskes placeret ved Skyttehusvej 5, således der ikke påføres naboer unødige gene. Produktionen vil derefter ligge ca. 476 m fra nærmeste nabo. Der er ca. 800 m mod nord til skov.

Området er relativt fladt. Der kommer ingen nye byggerier eller der sker ingen ombygninger. Kan ske alt i bestående ramme.

Staldene er udført med vægge i hvid norsk marmor, tag af eternit i naturfarve. Sternbrædder samt udhæng i rødt eternit. Der er mellem og ved enden af bygninger volde med beplantning af Rød Connel. Der er ved staldene svag belysning i udhæng i vinterhalvåret i aften og morgentimer.

Bygning	Grundplan	Bygningshøjde	Taghældning	Anvendelse
Stald 1.1.1	664 m ²	ca. 6 m	ca. 30 °	Stald 1.1.1
Stald 1.1.2	664 m ²	ca. 6 m	ca. 30 °	Stald 1.1.2
Stald 1.1.3	664 m ²	ca. 6 m	ca. 30 °	Stald 1.1.3
Stald 1.1.4	664 m ²	ca. 6 m	ca. 30 °	Stald 1.1.4
Stald 1.1.5	1.210 m ²	ca. 5 m	ca. 25 °	Stald 1.1.5
Maskinhus	336 m ²	ca. 5 m	ca. 20 °	Maskinhus
Stuehus	151 m ²	ca. 3,5 m	ca. 20 °	Stuehus
Lager	494 m ²	ca. 3,5 m	ca. 20 °	Lager

Generelle afstandskrav:

Nærmeste...	Afstand	Afstandskrav
Nabo	ca. 460 m	50 m
Naboskel	ca. 7 m	30 m
Samlet bebyggelse i landzone	ca. 1.200	
Byzone	ca. 4 km	
Fælles vandindvindingsanlæg	ca. 3 km	50 m
Enkelt vandindvindingsanlæg	nærmeste kendes ikke >> 25 m	25 m
Vandløb	ca. 1,2 km	15 m
Dræn	ingen dræn i nærheden	15 m
Sø	ca. 700 m	15 m
Stuehus	ca. 50 m	15 m
Privat vej	nærmeste kendes ikke >> 15 m	15 m
Offentlig vej	ca. 320 m	15 m

Landskabelige hensyn:

Den nærmeste udpegning ca. 404 m mod vest er en mose, der ligger mellem Skyttehusvej 5 og Pluskær.

Natura 2000: Det nærmeste Natura200 ligger ca. 3,2 km syd fra bedriften og er en EF-habitatområde (1).

Områder med naturinteresser: Bedriftens arealer ligger inden for områder med naturinteresser.

Lavbundsarealer inkl. evt. okkerklassificering: På bedriftens arealer findes der et par lavbundsområder, der alle er beliggende i okkerklasse 4 (dvs. ingen risiko for okkerudledning). Afstand ca. 400 m.

Skovrejsningsområder: Der ligger ikke nogen af bedriftens arealer i et skovrejsningsområde

Skovbyggelinjer: En del af bedriftens arealer ligger inden for skovbyggelinjer (ca. 422 m)

Beskyttede naturarealer (§ 3): Flere af bedriftens arealer støder op til beskyttede naturtyper, primært Jord og stendiger. Der løber også et par vandløb langs hhv. igennem bedriftens arealer (afstand ca. 890 m) Se afstand nedenfor.

Sø- og åbeskyttelseslinje: Der er en enkelt mark, der grænser op til åbeskyttelseslinjen.(afstand ca. 707 m)

Beskyttede sten- og jorddiger: der findes nogle få beskyttede sten- og jorddiger langs bedriftens arealer (afstand ca. 324 m)

Arealerne ligger ikke i Almindelige drikkevandsinteresser, men de ligger i særlige drikkevandsinteresser.

Herudover er der ikke nogen landskabelige udpegninger på bedriftens arealer.

Udpegninger:

Sø=	707 m
Mose=	1389 m
Mose 2 =	1300 m
Hede =	1396 m
Beskyttede vandløb =	1203 m
Beskyttede jord og stendiger =	324 m
Kirkebyggelinjer =	Ingen
Skovbyggelinjer =	422 m
Sø og vandløbsbræmmer =	890 m
fredede områder =	1900 m
Eng =	2233 m

Energi:

Nudrift

El: Stuehus ca. 5 000 kWh
Stald ca. 120.000 kWh

Fyringsolie:

Stuehus ca.5 000 liter

Stald ca. 30.000 liter
Diesel: ca. 30.000 liter

Forventet årligt energiforbrug efter ansøgningen:

El: Stuehus: ca. 5.000 kWh
Stald ca. 150.000 kWh

Fyringsolie:

Stuehus ca. 5000 liter
Stald ca. 30.000 liter
Diesel: ca. 30.000 liter

Energibesparende foranstaltninger:

Byggeriet er etableret med undertryksventilation, som er den mest energi effektive ventilationsform. Der anvendes ventilatorer med lavt energiforbrug.

Efter hvert hold vaskes ventilationsanlægget for optimal ydelse/udnyttelse af energi.

Der er etableret gulvvarme, hvorved varmen udnyttes optimalt.

Der er etableret 2-klimasystem, for at reducere rumvarmen.

Der fodres med tørfoder for at reducere energiforbruget.

Staldene oplyses primært med dagslys i stedet for kunstigt i løbet af dagen. Der anvendes lysstofrør, som er tændt ca. en time pr. dag. I forbindelse med udskiftning vil der blive valgt energibesparende modeller.

Vand:

Drikkevand:

Stuehus: ca. 150 m³
Stald: 6500 m³ + 500 m³ vask af stald
Rengøring af sprøjte/maskiner: Sprøjtning: ca. 250 m³

I ansøgt drift forventes vandforbruget at stige til ca. 10.000 m³

Vandbesparende foranstaltninger:

Anlægget er etableret med vandbesparende drikkekopper i alle stalde.

Eftersyn af installationer for utætheder mellem hvert hold grise.

Elektronisk, intelligent styret overbrusning efter temperatur.

Der benyttes iblødsætning (forstøverdys) ved rengøring, styres af vandur.

Der er monteret vandmålere, så forbruget kan følges.

Døde dyr:

Antal, type:

Nudrift: ca. 400 døde grise fra 7-110 kg om året

Efter ansøgning: ca. 500 døde grise fra 7-118 kg om året

Hyppighed af afhentning: Afhentes ca. 2 x ugentligt, efter behov.

Placering af afhentningssted i forhold til naboer: Placeret i skygge nær offentlig vej i afstand fra produktionsbygningerne og ca. 200 m fra naboer. Dyrene placeres på betonspalter, og der afskærms med beplantning mod vejen (se billede i bilag).

Fast affald:

Tom emballage: ca. 1.000 kg, opbevaringssted: container, transportør: dagrenovation

Overdækningsplast: ca. 300kg, opbevaringssted: container, transportør: dagrenovation

Metalaffald: ca. 1.500 kg, opbevaringssted: maskinhus, transportør og modtager: skrothandler

Diverse brændbart: ca. 1.000 kg, opbevaringssted: container, transportør: dagrenovation

Pap og Papir: opbevares i container, transportør: dagrenovation

(til alle affaldsstoffer har vi lavet en Miljøstation som ses på billede i bilag)

Olie- og kemikalieaffald:

Spildolie: 50 l, opbevaring: maskinhus, transportør: SMOK, EAK-kode 13 02 03 00.

Olie og brændstoffiltre: 2 stk., opbevaring: maskinhus, transportør: egentransport, modtager SMOK, EAK-kode 13 06 01 00

Blyakkumulatorer: 2stk, opbevaring: maskinhus, transportør: egentransport, modtager SMOK, EAK-kode 160601

Rester af bekæmpelsesmidler: 5kg, opbevaring: kemilager, transportør: SMOK, modtager: Smok, EAK-kode 02 01 05 00

Kanyler: 1 spand, opbevaring: stald, transportør: egentransport, modtager: Løgstør apotek, EAK-kode 18-01-01-00

Lysstofrør: 8 stk., opbevaring: maskinhus, transportør: egentransport, modtager: SMOK, EAK-kode 20 01 21 00

Tørbatterier: 4stk., opbevaring: maskinhus, transportør: egentransport, modtager: SMOK, EAK-kode 16 06 05 00

Disse affaldsstoffer opbevares sorteret i "Miljøstation" på spildbakker for opsamling af evt. spild.

Management:

Der lægges stor vægt på godt management og god staldhygiejne. Ved at sørge for optimalt klima i staldene og ved hjælp af overbrusning

skabes et tilpas miljø for dyrene, så uhensigtsmæssig gødeadfærd undgås.

Omkring bygninger holdes ryddeligt og pænt. 16/32 sten omkring bygninger, reducerer forekomsten af gnaver-skadedyr.

Der føres journal over spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplan, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons spredning. Der føres ikke løbende journal over vand- og energiforbrug samt spild, men vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Der er lavet beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet.

Der foretages daglige tjek og løbende service på anlæggene efter behov.

Af hensyn til ansatte er der udarbejdet APV (arbejdspladsvurdering).

Nye medarbejdere deltager i medicin håndteringskurser. Der afholdes kvartalsvise møder hvor alle medarbejdere bliver opdateret med ny viden.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at ansøger bruger BAT indenfor management.

Endvidere føres der vand- og temperaturovervågning, og der sørges for en høj hygiejnestandard som en del af bedriftens miljømanagement.

Se endvidere under egenkontrol for yderligere oplysninger.

Der er udarbejdet beskrivelser for håndtering af gylle og kemi.

Der føres eftersyn og om nødvendigt reparation af ventilation, fodringssystem og vandforsyning.

Egenkontrol:

Der føres egenkontrol over forbrug af fodermidler, blandingsforhold i foderet igennem blandecomputer, som registrerer al produktion af foder særskilt på ejendomsniveau.

Desuden føres den lovpligtige logbog over flydelag samt sprøjtejournal.

Spildevandsmængde:

Drikkevandsspild og vaskevand udgør ca. 592 m³ pr år.

Vaskevand ledes til gyllebeholder. sanitært spildevand kommer udelukkende fra stuehuset og går i septiktank der tømmes 1 gang i år.

Spildevand tilledt gyllebeholder:

Kun håndvask bliver tilledt til gyllebeholder.

Spildevand afledning:

Spildevand håndvask i forrum tilledes gyllebeholder.

Tagvand ledes til nedsivning.

Spildevand fra stuehus ledes til Septiktank og tømmes 1 gang om året.

Beskrivelse af transport:

Adgangen til ejendommen sker ad offentlig vej, Skyttehusvej. Vejen er ikke særligt trafikeret. Der er boliger der berøres af trafik til og fra ejendommen fra offentlig vej. Gener for disse forsøges afhjulpet ved at kørsel gennem Fårhus fortrinsvist kommer til at foregå i dagtimerne og uden for "myldretiderne". Der køres fortrinsvis i dagtimerne mellem kl. 07 og 17.

I forbindelse med udvidelse af besætningen vil der blive et øget transportbehov fra og til ejendommen, men det øges ikke proportionalt med besætningens størrelse. Der vil i mange tilfælde medtages større mængder pr. kørsel.

I forbindelse med høst og udkørsel af gylle vil der foregå transporter i aftentimerne. I slutningen af høsten vil der kunne foregå høstarbejde om natten.

Se bilag vedr. kørselsruter med gylle til gyllemodtagere

Transporter	Før udvidelse			Efter udvidelse		
	Antal/år	Kapacitet pr. transport	Transportmiddel	Antal/år	Kapacitet pr. transport	Transportmiddel
Foder	120	Max 30 tons	Lastbil	150	Max 30 tons	Lastbil
Transport i forbindelse med høst	250	Max 30 tons	Lastbil	250	Max 30 tons	Lastbil
Fyringsolie	50	Max 30 tons	Lastbil	60	Max 30 tons	Lastbil
Dieselolie	20	Max 30 tons	Lastbil	20	Max 30 tons	Lastbil
Levering af smågrise	60	Ca. 5 000 kg	Lastbil	70	Ca. 5.000 kg	Lastbil
Afhentning af smågrise	25	Ca. 5 000 kg	Lastbil	30	Ca. 5.000 kg	Lastbil
Afhentning af slagtesvin	120	Ca. 180 svin	Lastbil	150	Ca. 180 svin	Lastbil
Afhentning af døde dyr	100	Kendes ikke – afhænger af, hvad der er blevet hentet på ruten	Lastbil	100	Kendes ikke – afhænger af, hvad der er blevet hentet på ruten	Lastbil
Husdyrgødning/rejectvand, gyllevogn	120	Ca. 25 tons	Gyllevogn	150	Ca. 25 tons	Gyllevogn
Husdyrgødning/rejectvand fra Gl. Tøndervej 1 gyllevogn eller lastbil	0	-	-	200	Max 30 tons	Gyllevogn eller lastbil
Husdyrgødning, lastbil	120	Max 30 tons	Lastbil	150	Max 30 tons	Lastbil
Fiber	0	-	-	105	Ca. 12 tons	Lastbil
Affald	26	Varierer	Lastbil	26	Varierer	Lastbil
Transporter i alt	1011			1461		

Alle transporter er skønnede.

Redegørelse for mulige uheld:

Redegørelse for mulige uheld

- 1 Overpumpning af gylle.
- 2 Udslip af olie og diesel.
- 3 Spild af foder
- 4 spild af kemi
- 5 uheld med sprøjte

Minimering af risiko for uheld:

1) Ved installation af gyllepumpe er indbygget relæ med max køretid, således gyllepumpe slukker automatisk efter udløb af tid. Der udarbejdes plan over bedriftens arealer med angivelse af forbindelse fra dræn til vandløb for at klarlægge arealer med risiko for afstrømning. Kort gøres tilgængeligt for maskinstationspersonale.

Gyllepumpe efterses årligt for defekte spændebånd og møre slanger.

2) Fyringsolie opbevares i godkendte tanke. Der opbevares sugende materiale i nærheden til at opsuge mindre spild. Olietankene står på beton.

3) For at minimere foderspild er der overvågning med PC på siloerne, der holdes pænt og ryddeligt omkring siloerne

4) Sprøjten fyldes i maskinhus på beton

5) Specialinstrueret personale udfører sprøjtning (nyt udstyr)

Minimering af gene og forurening ved uheld:

Der findes skriftlige procedurer, der iværksættes ved uheld. Se vedlagte bilag (se kemi håndtering og gyllehåndtering)

Beskrivelse af støjkilder:

Der forefindes kun få og små støjkilder, og de er placeret hensigtsmæssigt i forhold til omgivelserne. Der kan forekomme hulen og anden støj ved ind- og udlevering af grise samt ved indblæsning af foder. Bortset her fra forekommer der ingen støjende aktiviteter på ejendommen. Ejendommens placering betyder i øvrigt, at omgivelserne generes minimalt.

Driftsperiode for støjkilder:

Daglige driftsperioder nudrift:

Ventilationsanlæg i stalde kører hele døgnet, året rundt.

Støj fra levering af foder vil hovedsageligt forekomme indenfor normal arbejdstid.

Støj fra transporter vil hovedsageligt forekomme indenfor normal arbejdstid.

Støj fra læsning af slagteklare dyr kan forekomme tidligt på døgnet fra ca. 03.00.

Daglige driftsperioder ansøgt drift:

Ventilationsanlæg i stalde kører hele døgnet, året rundt.

Støj fra levering af foder vil hovedsageligt forekomme indenfor normal arbejdstid.

Støj fra transporter vil hovedsageligt forekomme indenfor normal arbejdstid.

Støj fra læsning af slagteklare dyr kan forekomme tidligt på døgnet fra ca. 03.00.

Tiltag mod støjkilder:

For begrænsning af støj fra læsning af slagteklare dyr, er udleveringsfaciliteterne lavet som en delvis lukket sluse, således at der opnås optimale forhold for dyr og personale.

Der er ved etablering af ventilationsanlægget anvendt støjsvage ventilatorer.

Transporter og kørsel tilrettelægges, så der opstår færrest mulige gener for omgivelserne, se ovenfor.

Generel bekæmpelse af skadedyr:

Igennem ryddelighed og stenbelægninger omkring bygninger reduceres forekomsten af skadedyr væsentligt.

Fluegener:

Hyppig vask af stalde mellem hvert hold.
Anvendelse af rovfluer fra Rovfluen A/S.

Rottebekæmpelse:

Omkring bygninger etableres 1 m med 16/32 sten for væsentlig reduktion af skadedyr.
Tilmeldt kommunal rottebekæmpelsesordning.

Pesticider og sprøjteudstyr:

Pesticider og sprøjte udstyr bliver opbevaret i aflåst separat stående kemikalie hus. Der er skriftlige Procedurer og håndtering (se bilag). Marksprøjte vaskes i mark, og vandet indgår i markbehandlingen.

Oplag af olie og kemikalier:

Pesticider og sprøjte udstyr bliver opbevaret i aflåst separat stående kemikalie hus. Der er skriftlige Procedurer og håndtering (se bilag). Der er 5 fyringsolietanke opstillet ved staldene og en dieselolietank i maskinhuset. Alle olietanke står på betonunderlag. Alle olietanke er anmeldt til Aabenraa Kommune.

Ensilage og foderopbevaring:

Foder opbevares i 8 stk. udendørs lukkede glasfiber siloer. Der er placeret 2 stk. 12 tons siloer ved hver stald. Siloer står på betonplads, for let opsamling af spild.
Fyldning af siloer foregår via cyklon, for minimal afgivelse af støv.
Der anvendes tørfoder, i lukkede foderautomater.
Foderet er baseret på fabriksfremstillet foder, presset i piller.
Pelleteret foder begrænser næringsstofforbruget, i form af bedre foderudnyttelse.

Der anvendes begrænsede mængder halm, ca. 10.000 kg. Disse anvendes og opbevares inden døre i stald.

Lysforhold:

Mellem kl. 20 og kl. 6 er der oftest ikke lys i stalden. Der vil i enkelte dage i forbindelse med indsættelse af nye grise være begrænset lys hele døgnet. Belysninger kan kun i meget begrænset omfang ses fra vejen.
I forbindelse med høst kan det forekomme, at maskinerne kører med lys.
Der er dæmpet udendørsbelysning langs kørevejen, der vender væk fra Fårhus.

Foranstaltninger ved ophør af produktion:

Gødningsopbevaringsanlæg tømmes, stalde tømmes og rengøres. Rester af hjælpestoffer samt andet Affald bortskaffes i hht. kommunens affaldsregulativ.
Overflødige gødningsopbevaringsanlæg fjernes.

Bedste tilgængelige staldteknologi:

Dyrene holdes på delvis spaltegulv for at mindske udledningen af ammoniak, jf. BAT-byggebladet for slagtesvinestalde, nr. 106.04-52. Der skal gøres opmærksom på, at overskriften på byggebladet

”Delvist spaltegulv ved 1/3 spalte-gulvsareal” er misvisende, idet de indholdet beskriver gulve med 30-67 % spaltegulve og referencerne endvidere ikke har foretaget opdeling i forhold til andelen af fast gulv. 1/3 fast gulv som der her søges om i den nye stald, anses derfor at leve op til BAT. For de eksisterende stalde er det ikke realistisk at foretage ændringer af andelen af fast areal. Det skønnes, at vil det koste ca. 1.000-1.300 kr pr. stiplads at renovere gulvene, så der bliver en andel fast gulv og tilsvarende mindre gyllekummeareal.

Gødeadfærden styres ved overbrusning, således at størst mulig overflade holdes ren og tør. Der anvendes overbrusning for at definere gødearealet og toklimastald for at optimere velfærden og energiudnyttelsen.

Der skal gøres opmærksom på, at overskriften på byggebladet ”Delvist spaltegulv ved 1/3 spaltegulvsareal” er misvisende, idet de indholdet beskriver gulve med 30-67 % spaltegulve og referencerne endvidere ikke har foretaget opdeling i forhold til andelen af fast gulv. 1/3 fast gulv som der her søges om i den nye stald, anses derfor at leve op til BAT. For de eksisterende stalde er det ikke realistisk at foretage ændringer af andelen af fast areal. Det skønnes, at vil det koste ca. 1.000-1.300 kr pr. stiplads at renovere gulvene, så der bliver en andel fast gulv og tilsvarende mindre gyllekummeareal.

Staldene er opført i 2002 og forventes renoveret ca. 2030

Staldene er indrettet med gyllekanaler og almindeligt vakuumsystem og ca. 60 cm dybe gyllekanaler. Da der er tale om stalde med delvist fast gulv, er der på den måde reduceret gødningskanal. Der er ingen hældende vægge, skraber eller andet.

Da et fuldspaltegulv med vakuumsystem til hyppig fjernelse er BAT jf. BREF, må et delvist fast og delvis spaltegulv også antages at være BAT.

Smågrisestaldene er med delvist fast og delvis spaltegulv og er i overensstemmelse med BREF.

Da der er tale om eksisterende stalde, anses luftrensning for at fjerne ammoniak og lugt eller syretilsætning til gyllen for at fjerne ammoniak ikke at være BAT. Luftrensningsanlæggene er meget dyre at investere i og holde kørende. Endvidere er det ikke nemt at integrere rensningsmoduler i eksisterende stalde, da tagkonstruktionen ikke er forberedt til det. Et forsigtigt bud på, hvad rensningsanlæg koster at etablere på bedriften, er 1 til 3 millioner kroner, afhængigt af om der skal renses helt eller delvist. Hertil kommer en driftsudgift på ca. 5 til 11 kr pr. produceret dyr.

Gyllekøling er fravalgt, idet der ikke skal ske ændringer i gulv/kanaler.

Forsuring af gylle ved tilsætning af syre vurderes ligeledes at være uproportionalt, idet gyllekanalsystemet ikke er forberedt til forsuring. Et forsuringssystem koster ca. ½ million kroner, og der vil muligvis skulle 2 anlæg til. Hertil kommer årlige udgifter til el og syre (ca. 50.000 kWh og ca. 70.000 kr for syre) samt udgifter til fortanke til opblanding af syren mv.

Når staldene en gang skal renoveres, vil der blive taget højde for, hvilke muligheder der er for at leve op til det, som på det tidspunkt er BAT for staldsystemer.

Rengøring desinficering:

Der rengøres mellem hvert hold grise. Rengøringen foregår med iblødsætning og derefter højtryksrensere. Der anvendes desinfektionsmidlet Virucid eller tilsvarende.

Overbrusning af svinestalde:

Der er overbrusning i alle stalde. Ved optimalt styret overbrusning, holdes mest muligt af stien tør og ren.

Der anvendes lavtryksoverbrusning, med 1 dyse pr sti. Overbrusningen styres efter stald temperaturen, via ventilationscomputeren. Ved stigende stald temperatur øges overbrusningen.

Gødeadfærden styres ved overbrusning, således at størst mulig overflade holdes ren og tør.

Der anvendes overbrusning for at definere gødearealet og toklimastald for at optimere velfærden og energiudnyttelsen

Ventilation

Det forudsættes at driftseffekten beregnes som forholdet mellem naturlig og mekanisk ventilation. Type og beskrivelse:

Staldene ventileres med undertryksventilation af mærket "skov". Udblæsning over taget, indsugning via ventiler i væggene. Der er spjæld i skorstene for nøjagtig regulering, samt spjældmotor til styring af vægventiler.

Anlægget (ventilation, varme og overbrusning) styres ved hjælp af computer, således varme, strøm og vand forbrug reduceres mest muligt.

Stald nr.	Ventilationstype	Maksimal ventilation	Antal afkast (udsugninger)	Højde
1	undertryk	ca. 60.000 m ³ pr time	6 stk.	ca. i kip
2	undertryk	ca. 60.000 m ³ pr time	6 stk.	ca. i kip
3	undertryk	ca. 60.000 m ³ pr time	6 stk.	ca. i kip
4	undertryk	ca. 60.000 m ³ pr time	6 stk.	ca. i kip
5	undertryk	ca. 60.000 m ³ pr time	6 stk.	ca. i kip

Bedste tilgængelige foderteknologi:

Der fodres med færdigblandet tørfoder (3 til 4 forskellige blandinger), der er tilsat fytase og aminosyrer. Der anvendes således optimerede blandinger, således foderforbruget reduceres mest muligt.

Udfodringen sker i rørfodringsautomater med minimalt spild. Der fodres efter ædelyst hele dagen.

Der anvendes foderkorrektion så slagtesvinene maksimalt må fodres med 158,5 g råprotein pr. FE og maks. 2,87 FE pr. kg tilvækst. Ud fra nuværende foderforbrug vurderes foderkorrektionen at kunne overholdes.

Det vurderes, at der anvendes foder indeholdende et fosfor- og råproteinindhold indenfor de vejledende niveauer i BAT-foder (jf. BREF).

Vejledende niveauer for råprotein i BAT-foder til svin:

Art	Faser	Indhold af råprotein (% i foder) ¹⁾	Samlet fosforindhold (% i foder) ²⁾
Fravænnede grise	< 10 kg	19-21	0,75-0,85
Smågrise	< 25 kg	17,5-19,5	0,60-0,70
Slagtesvin	25-50 kg	15-17	0,45-0,55
Slagtesvin	50-110 kg	14-15	0,38-0,49

So	drægtighed	13-15	0,43-0,51
So	diegivning	16-17	0,57-0,65

¹⁾ Med tilstrækkeligt afvejet og optimal tilførsel af aminosyrer

²⁾ Med tilstrækkeligt fordøjeligt fosfor med brug af fx højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase

Vilkåret for foder til slagtesvinene bør derfor blive, at ud fra følgende formel, må type 2 korrektion være højst 0,950:

$$((\text{FEsv pr. produceret svin} \times \text{g råprotein pr. FEsv} / 6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,028 \text{ kg N pr. kg tilvækst})) / ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times (20,95 + 0,177 \times (\text{afgangsvægt} + \text{indgangsvægt})) / 1000)$$

Det forventes dog, at der vil være fleksibilitet med hensyn til de forskellige variable parametre, så længe korrektionsfaktoren ikke overstiger 0,950.

Opbevaringsanlæg

Der anvendes tæt, tørt flydelag af usnittet halm. Der føres logbog.

BAT er ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF):

- en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske samt kemiske påvirkninger
- lageret skal tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse, fortrinsvis hvert år
- beholderens bund og vægge skal være tætte og beskyttet mod tæring
- der skal være dobbelte ventiler ved alle ventiludgange fra lageret
- gyllen røres kun lige før tømning af beholderen
- beholderen skal dækkes ved fast låg, tag eller telt - eller der skal være flydelag, som fx snittet halm, naturlig udtørringsskorpe, leca eller flydedug.

Med opbevaring i gyllebeholderne som beskrevet, vurderes det, at der anvendes BAT.

Anlæg	Kapacitet i m ³	Pumpeanlæg	Type	Opført	Beholderkontrol	Overdækning	% før	% efter
Gyllebeholder	400	Fra fortank til beholder	Bloksten	1975	1/12-2005	Nej	16	6
Gyllebeholder	4.200	Ingen	RC tanken	2002	-	Nej	84	61
Gyllebeholder*	2.250	Ingen	Agri-tank	1993	Er bestilt	Nej	-	(33)
Kanaler	1.056	Vakuum	-	2002	-	-	-	-
Fortank ved separeringsanlæg	15	Pumpe med automatisk stop	-	2002	-	-	-	-
Fortank ved blokstensbeholder	10	Ingen	-	1975	-	-	-	-
I alt	7.931	-	-	-	-	-	100	67

* Agri gyllebeholder på Østerbækvej 103 matr. nr. 284 af Vejebæk, Bov. Ikke indtegnet da den ikke tilhører ejendommen..

Flydelag etableres vha. halm.

Der henvises til medsendte kapacitetsberegning.

Bedste tilgængelige udbringnings-teknik:

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.

Det er maskinstation med optimalt udstyr, der står for gylleudbringningen. Gyllen køres typisk ud med 20-25 m³ gyllevogn med slæbeslanger. Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør). Da gyllen køres ud på veletablerede afgrøder, minimeres ammoniakfordampning og lugtgenerne pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne. Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal. Der er ingen stærkt hældende arealer og der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløbene.

Gylleudbringning sker normalt kun på hverdage.

Da der primært er dyrkes vinterafgrøder, benyttes der ikke nedfælder. Nedfældning i vinterafgrøder er ikke ønskeligt, da der kommer for mange køreskader på afgrøderne, hvilket medfører et mindre udbytte og i sidste ende en mindre N-optagelse i afgrøder og dermed også en større udvaskning.

Udkørsel med nedfælder tager endvidere en del længere tid. En nedfælder har typisk 6-8 m rækkevidde, mens en gyllevogn med slæbeslanger har op til 24 m rækkevidde. Af samme grund er der også valgt slæbeslanger på græsarealer.

Det vurderes, at de anvendte udbringningsteknikker lever op til BAT.

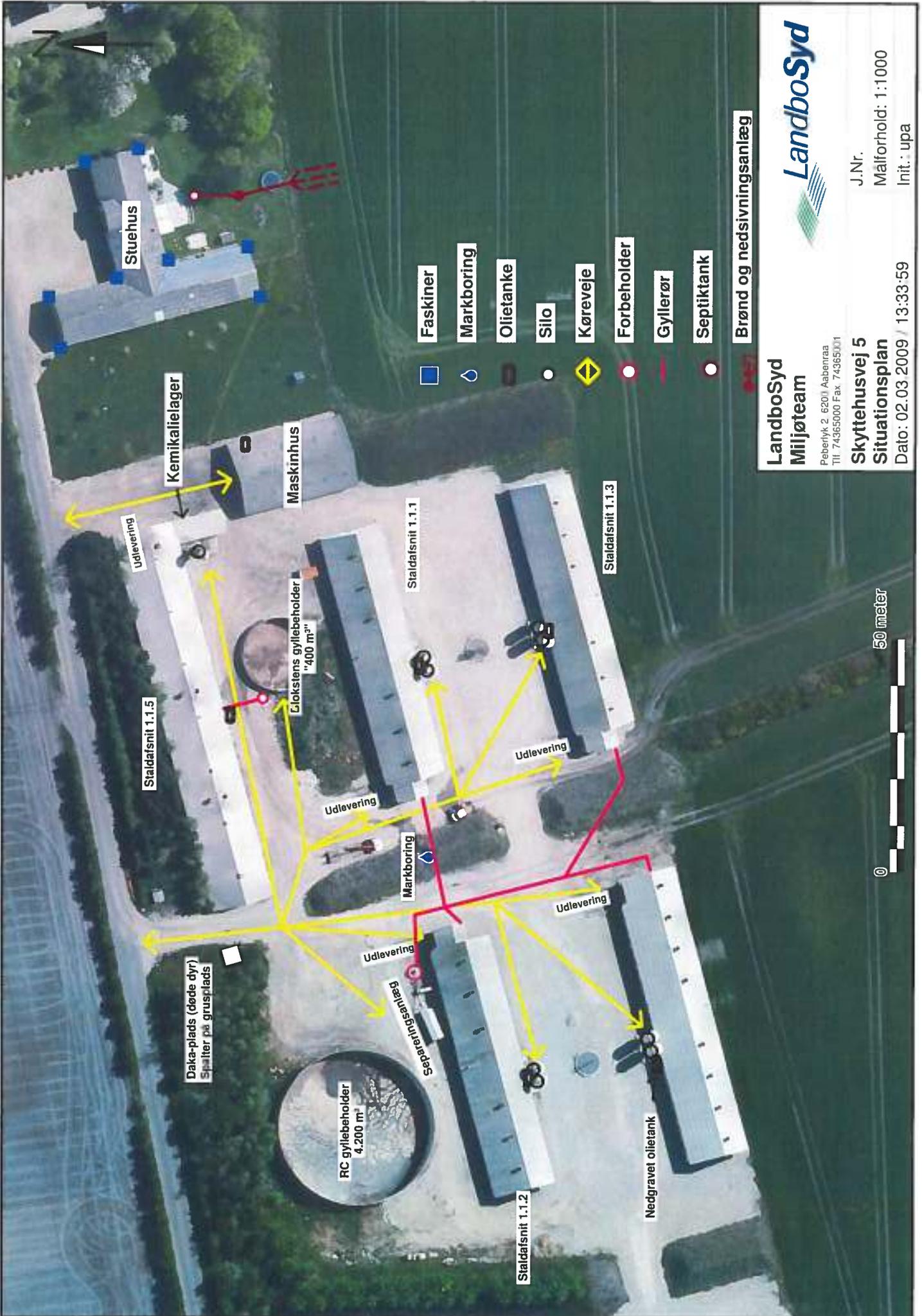
Når der udbringes husdyrgødning og suppleres op til Plantedirektoratets norm med handelsgødning, er der forbrugt 15-20 % mindre kvælstof end økonomisk optimal mængde. Dette medfører et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødningen. Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik, placering i sædskiftet og benytte de mest optimale vejrforhold, således fordampningen af ammoniak reduceres mest mulig og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig. Ligeledes vil stigende afgrødepriser flytte afgrødernes økonomisk optimale kvælstofniveau højere op, og dermed kræve bedre udnyttelse af husdyrgødning på bedriftens arealer.

Nul-alternativ:

Som udgangspunkt er nul-alternativet, at der ikke udvides i de eksisterende bygninger.

Da alle beskyttelsesniveauer overholdes, burde der ikke være noget til hinder for at gennemføre udvidelsen. Da bygningerne allerede er etableret, er der ikke overvejet alternative placeringer af bygningerne.

Overvejer kommunen at meddele afslag til det ansøgte, vil ansøger dog gerne i dialog med kommunen om, hvilke andre muligheder, der er for udvidelse.

Stuehus

Kemikalie lager

Maskinhus

Staldafsnit 1.1.1

Staldafsnit 1.1.3

Staldafsnit 1.1.5

Clokstens gyllebeholder "400 m³"

RC gyllebeholder 4.200 m³

Daka-plads (døde dyr) Spalter på grusplads

Bearbejdningsplads

Nedgravet olietank

Faskiner

Markboring

Olietanke

Silo

Køreveje

Forbeholder

Gyllerør

Septiktank

Brønd og nedsvivningsanlæg

LandboSyd
Miljøteam

Peberlyk 2, 6200 Åbenrå
Tlf. 74365000 Fax 74365001

Skyttehusvej 5
Situationsplan
Dato: 02.03.2009 / 13:33:59

J.Nr.
Målforhold: 1:1000
Init.: upa

LandboSyd Miljøteam Pebølvej 2, 8200 Ålbhøvsaa Tlf: 74365000 Fax: 74365001	
Kørevej gylletransporter	J.Nr. Målforhold: 1:25000 Init.: upa
Dato: 04.03.2009 / 10:56:32	

Bilag 4 – Beredskabsplan**Beredskabsplan****for**

Indholdsfortegnelse:

TELEFONNUMRE.....	33
BRAND- OG EVAKUERING.....	34
OVERLØB AF GYLLE.....	35
KEMIKALIE- OG OLIESPILD.....	36
STOPHANER / HOVEDAFBRYDERE.....	37
STRØMSVIGT.....	38
TRANSPORT AF BEKÆMPELSESMIDLER.....	39
Bilag A Kort over ejendommen.....	40
Bilag B Kort over udløbspunkter fra dræn til vandløb.....	41

Udarbejdet af

H. Jesper Hansen
Vester- Hindholm
Skyttehusvej 5
6330 Padborg

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm. og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand ol.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig. Beredskabsplanen findes i Miljø mappe på kontoret Skyttehusvej 5 6330 Padborg

Kopi af beredskabsplanen findes i Miljø mappe på kontoret/ og i skab i maskinhus Skyttehusvej 5 6330 Padborg.

Kort materiale.

Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen mm. med angivelse af:

- Mark- og drikkevandsboringer/brønde
- Kemikalielager (f.eks. bekæmpelsesmidler, handelsgødning, svovlsyre til forsuring)
- Dieseltanke og olietanke (overjordiske og nedgravede)
- Drænbrønde / regnvandsbrønd / afløb
- Udløbspunkter til vandløb / jord fra dræn
- Slukningsmateriel og åndedrætsværn
- Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbyrder m.v.
- Evt. fald/kote mod vandløb/dræn/brønde og boringer
- Trykflasker/oplag af f.eks. F-gas, stationære F-gasbeholdere, svejseanlæg m.v.
- Flugtveje for dyr/frigørelse mm.

Husk

Ved store uheld ring altid 1-1-2, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne. Er man i tvivl ring 1-1-2.

Efter brand mm. tag kontakt med miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald mm.

Telefonnumre

Nærmeste telefon står i Stuehus Skyttehusvej 5 og har nr. 74676740.

Miljømyndighed	kontaktes på telefon 73767676_____ dag eller nat
Falck	kontaktes på telefon 70102030 _____ dag eller nat
Brandvæsen	kontaktes på telefon 112_____ dag og nat
Lægevagt	kontaktes på telefon 73620026_____ dag eller nat
Tandlægevagt	kontaktes på telefon 76354074_____ dag eller nat
Landbocenteret	kontaktes på telefon 74365000_____ dag eller nat
Dyrlæge	kontaktes på telefon 40407515_____ dag eller nat
Foderstofforretning	kontaktes på telefon 72158000-_____ dag eller nat
Elektriker	kontaktes på telefon 21696495_____ dag eller nat
Smeden	kontaktes på telefon 74540460_____ dag eller nat
VVS	kontaktes på telefon 74540460_____ dag eller nat
Ventilationsfirma	kontaktes på telefon 72175555 / 72175551-__ dag eller nat

BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp.

Tilkald brandvæsenet – RING 112 – oplys:

Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra.

Hvad er der sket og at det er en gårdbrand.

Er der tilskadekomne – hvor mange?

Er dyrene kommet ud – art og antal der evt. er fanget.

Kontakt ejeren, H. Jesper Hansen ____ på tlf. 40446891 / 20166065 / 74676740_____

Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier.

Placering af slukningsmateriel er angivet på oversigtskort.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden – forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer.

Modtag brandvæsenet og udlevér denne mappe sammen med kortmaterialet.

Oplys endvidere:

Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed.

Hvor det brænder.

Brandens omfang.

Hvor der er adgangsveje.

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan afhjælpe situationen:

Brandsluknings udstyr i maskinhus.

Brandsluknings udstyr i forrum i hver stald

Vandslanger og vand i Forrum i hver stald

Skovl i maskinhus

OVERLØB AF GYLLE INSTRUKS

Ved mindre overløb kontakt maskinstation for fjernelse af gylle : 74676590
Inddæm med sand / big baller.
Kontakt miljømyndighed: på tlf: 73767676

Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletanken – RING 112

Oplys:

Navn, adressen og telefonnummer, der ringes fra.

Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud.

Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring.

Kontakt ejeren, H. Jesper Hansen på tlf. 40446891 / 74676740

Kontakt miljømyndighederne på tlf. 73767676_____

Forsøg opdæmning for at undgå at gylle løber til Grøft placeret mod syd.(se bilag x).

Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden af gylle. Er gyllen løbet til

Grøft skal der laves en opdæmning af vandløbet med en bigballe fra halmlade (se bilag x).

Hvis gyllen løber i Grøft / vandløbet vil det påvirke Evt. Rens dambrug??? ___dambrug på_____.

Kontakt dambruger på _____ på tlf. _____ eller

Medhjælp/fodermester Claus Frederiksen___ på tlf. 20937316_____

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

Halm bigballer i Halmlade____

_____
_____

KEMIKALIE- OG OLIESPILD INSTRUKS

Ved større overløb af mælk, kemikalier og olie – RING 112 – oplys:

Navn, adressen og telefonnummer, der ringes fra.

Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud.

Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring.

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.

Kontakt ejeren, H. Jesper Hansen__ på tlf. 40446891 / 74676740__.

Kontakt miljømyndighederne på tlf. 73767676_____.

Forsøg opdæmning for at undgå, at det løber til marker(se vedlagte kort).

Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden og art. Er f.eks. olie løbet til marker kan man lave en opdæmning med en bigballe (se vedlagte kort).

Medhjælp/fodermester Claus Frederiksen_ på tlf. 20937316__

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

I Maskinhus / lade samt i kemikalierummet Skyttehusvej 5 findes der savsmuldspakker og kattegrus, der kan benyttes til at opsuge spildte væsker.

STOPHANER / HOVEDAFBRYDERE

Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v. skal ligeledes noteres på kortet over ejendommen.

Vand

Hovedhane sidder i foderrum i hver stald

I Alle stalde sidder stophane i foderrum

.

I GI stald sidder stophane ved foderanlæg

Elektricitet

Hovedafbryder sidder ved indgang til hver stald evt. i transformator ved indkørsel

El-tavle sidder ved indgang til hver stald

Nye ____10_ ampere sikringer opbevares ved eltavle .

Nye ____16_ ampere sikringer opbevares i ved eltavle.

Der bruges automatsikringer i nye stalde

Afbryder til Foderanlæg sidder ved eltavle ved indgang stald.

Afbryder til Ventilation sidder ved eltavle ved indgang stald

Afbryder til Gyllepumpe sidder ved eltavle ved indgang stald 3.

.

STRØMSVIGT INSTRUKS

Vurdér om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.

Tjek alle stalde og se, om nødoplukket er åben.

Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrusning).

Kontroller, at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol.

Ved strømsvigt på over 2 timer, ring til ESS og forhør om varigheden af udfaldet.
Telefon nr. 73226622.

Eventuelt iværksæt opstart af nødstrømsgenerator som findes i maskinhus på Skyttehusvej 6330 Padborg.

TRANSPORT AF BEKÆMPELSESMIDLER

Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.

Bekæmpelsesmidler skal under transport være sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastkasse (f.eks. en køleboks) er velegnet.

Medbring en spand/sæk med fint savsmuld til opsugning af spildt middel samt en skovl og f.eks. plasticposer/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtig indsats fjernes fra jorden.

Medbring altid en mobiltelefon, således at det er muligt hurtigt at tilkalde hjælp ved uheld.

Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpsudstyr og øjenskyllmiddel til rådighed.

Meget giftige og giftige bekæmpelsesmidler skal overalt opbevares forsvarligt under lås. Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares forsvarligt. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v.

Derudover gælder følgende:

- Kemikalierummet skal være godt ventileret, tørt og frostfrit med god belysning.
- Der skal findes et sugende materiale f.eks. savsmuld til opsamling af spild.
- Døre skal være forsynet med en støbt kant, der kan tilbageholde eventuelt spild.
- Gulve skal være tætte og uden afløb.

Bilag A Kort over ejendommen

Fuldmagt.

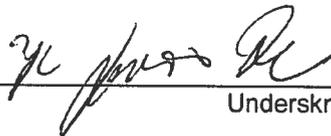
Undertegnede Hans Jesper Hansen befuldmægtiger herved LandboSyd, Peberlyk 2, 6200 Aabenraa til at indsende:

- forhåndsanmeldelse,
- byggeanmeldelse vedrørende landbrugsbyggeri
- ansøgning om miljøgodkendelse efter lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug til Aabenraa Kommune via IT-ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk

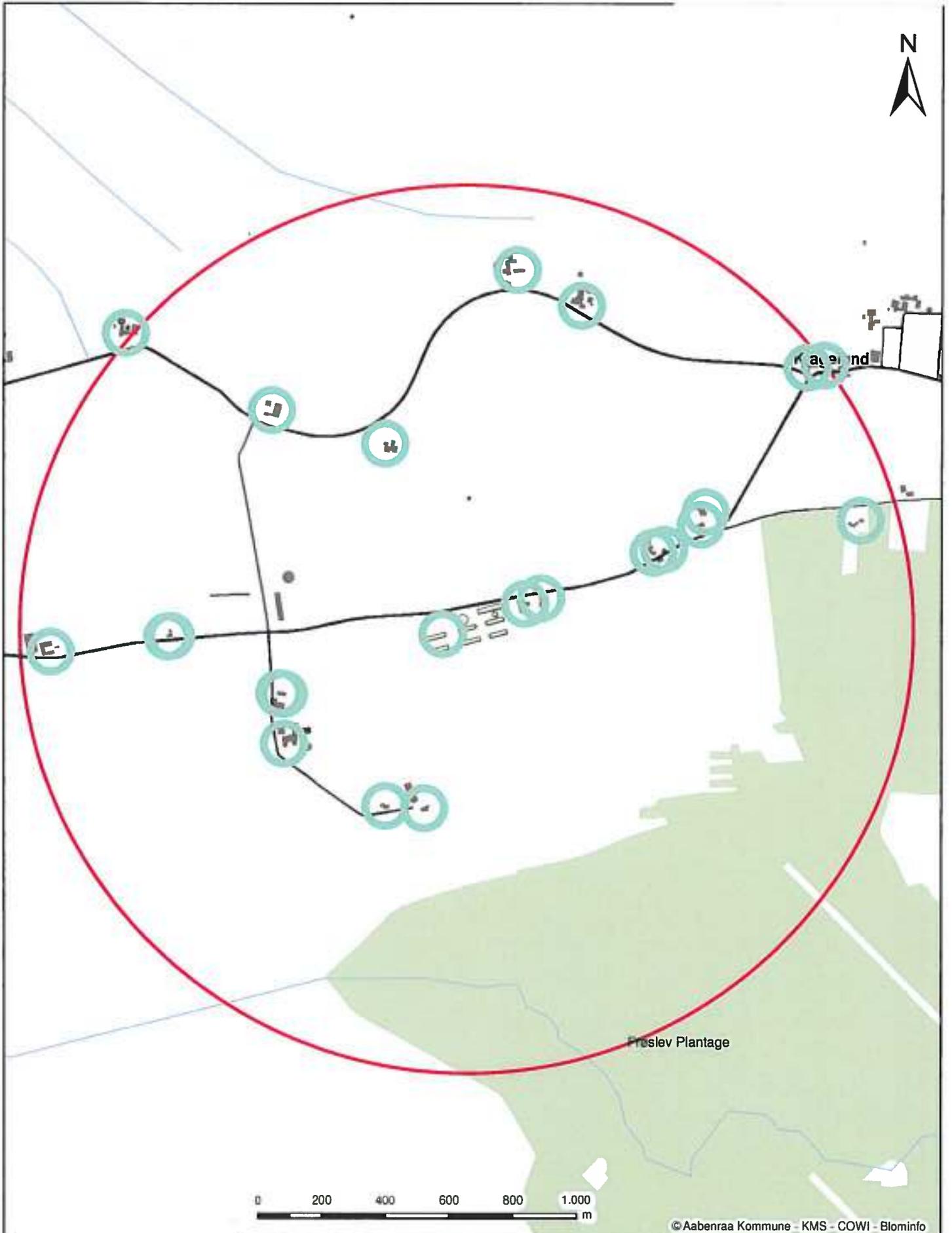
Undertegnede bekræfter samtidig at have gennemlæst ansøgningen om miljøgodkendelse, og erklærer sig indforstået med forudsætningerne heri.

Fuldmagten er gældende for disse forhold, så længe Deres engagement består hos LandboSyd.

Aabenraa, d. 11/15-2009

Underskrift

© Aabenraa Kommune - KMS - COWI - Blominfo

Skyttehusvej 5, 6330 Padborg
 Beregnet konsekvensområde er 1400 m

Aabenraa
 Kommune

Teknik & Miljø
 Skelbækvej 2
 6200 Aabenraa

Dato: 17-08-2012

Mål: 1:15.000

Intituler: tket

Miljøgodkendelse af gyllesepareringsanlæg og VVM-screening

Afgørelse af 23. december 2009.

Gyllesepareringsanlægget skal godkendes i henhold til listepunkt K 213 i bekendtgørelse nr. 1640 af 13. december 2006 om godkendelse af listevirksomhed med senere ændringer (Godkendelsesbekendtgørelsen). Listepunkt K 213 omfatter "Anlæg for oplagring, behandling eller oparbejdning af husdyrgødning, herunder husdyrgødningskomposteringsanlæg og biogasanlæg med en kapacitet for tilførsel af animalsk eller vegetabilsk affald, herunder husdyrgødning og slagteriaffald, på 30 tons pr. dag eller derover."

Godkendelsesbekendtgørelsen er udstedt i medfør af Lov nr. 358 af 6. juni 1991 om miljøbeskyttelse, jf. LBK nr. 1757 af 22. december 2006 med senere ændringer.

Gyllesepareringsanlægget skal godkendes af Fødevarerregionen, der også skal give tilladelse til afsætning af fiberfraktionen. Endvidere skal afsender og modtager af fiberfraktionen være registreret i Plantedirektoratets register for afgiftsfritagelse.

I det ansøgte anlæg foretages en separering af gyllen i en væskefraktion (rejektvand), som opbevares og anvendes som gødning som forudsat i ansøgningen, samt i en fiberfraktion. Fiberfraktionen afsættes til Green Farm Energy til bioforgasning. Det er således formålet at bortseparere fosfor og kvælstof fra den rå gylle i fiberfraktionen.

Driften af separeringsanlægget er ikke omfattet af Miljøministeriets bekendtgørelse om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer. Der er ikke tale om et anlæg til midlertidig drift.

Redegørelse

Der findes et Samson Bimatech separationsanlæg model 30 T til mekanisk separation af gylle. Ved separering opdeles gyllen i en fiberfraktion med hovedparten af fosfor fra rågyllen og en væskefraktion med et lavt fosforindhold. Anlægget har hidtil kun været i periodisk drift.

Selve separatoren er (l, b, h: 3,2 m, 1,2 m og 1,33 m) er opstillet på silofundament (ca. 2 x 3 meter) ved stald 2, se situationsplan i bilag 1.2.

Beskrivelse af procesforløb og kapacitet

Separationen foregår i en roterende filtertromle med et meget finmasket filtervæv. Der opnås en tørstofprocent i væskedelen på mellem 2,5 og 3,5 %. De fraseparerede fibre presses i en skruepresse i centrum af tromlen til en fraktion med helt op til 40 % tørstofandel. Fra presseenheden føres gyllevandet, som er frapresset fibrene, tilbage i filtertromlen via en roterende rensesnegl. Herved kan der i det separerede væskedel kun forekomme partikler, som er mindre end maskevidden i filtertromlens væv.

Separationsanlægget har en kapacitet på 30 – 60 tons rågylle pr. døgn, eller 11.000 – 22.000 tons rågylle om året. Ifølge ansøger vil anlægget kunne separere de ca. 40 m³ pr. døgn, som der maksimalt er behov for (14.000 m³ / 365 døgn = 38,4 m³/døgn), også hvis der kommer et par reparationsdage.

Der er ikke behov for gylleseparation i ansøgt drift, men ansøger har ønsket mulighed for at kunne tilføre forskellige niveauer af svinegyلة i kombination med gylleseparation og efterafgrøder, og har fremsendt beregninger fra www.husdyrgodkendelse.dk, der dokumenterer påvirkningen af nitrat til overfladevand og grundvand, samt fosforberegninger. Der søges om godkendelse af følgende tre situationer:

Svinegylle skyttehusvej 5	435 DE	435 DE	435 DE
Svinegylle tilført	46,6 DE	299 DE	331 DE
Separation	Nej	Ja	Ja
Efterafgrøder ud over PD krav	Ingen	Ingen	11 %
Mængde rågylle inkl. vand	8.360 m ³	13.400 m ³	14.000 m ³
Væskefraktion	-	12.060 m ³	12.600 m ³
Fiberfraktion	-	1.340 m ³	1.400 m ³

Med en forventet gyllemængde på maksimalt 14.000 m³ gylle fra egen og andre ejendomme betyder det, at gylleseparationsanlægget vil køre i døgn drift i perioder.

Rågylle fra stald 1 - 4 på Skyttehusvej 5 suges direkte fra fortanken, som er 15 m³ til separationsanlægget. Da fortanken er i kontakt med kanalerne i staldene, kan der skiftevis være trukket propper i en af staldene, så der kan løbe gylle til hele tiden. Pga. niveauforskel mellem toppen af forbeholderen og gyllekanaler, vil forbeholderen ikke kunne løbe over. Efter separation løber væskedelen fra det separerede gylle over i en brønd, hvorfra det pumpes via en særskilt ledning til gyllebeholderen på 4.200 m³.

Gylle fra stald 5 vil enten blive flyttet med lastbil, gyllevogn eller fx slamsuger til fortank ved separator. Det vil ske ca. en gang om måneden. Gyllen suges fra forbeholder på ca. 10 m³ ved blokstengyllebeholderen. Hvis propper trækkes i stalden, kan der flyttes 20-30 m³ pr. gang afhængigt af om det er lastbil, gyllevogn eller slamsuger.

Gylle fra Gl. Tøndervej 1 suges direkte fra forbeholder og vil blive flyttet med lastbil til fortank ved separationsanlæg på Skyttehusvej - maksimalt 200 transporter med maks. 30 tons pr. gang. Hver gang tages der cirka samme mængde rejectvand med retur til Gl. Tøndervej, som der køres gylle til Skyttehusvej.

Der vil ikke være behov for at anvende beholdere til gylle - hverken på Skyttehusvej eller Gl. Tøndervej. Dog vil blokstensbeholderen, der har en kapacitet på 400 m³ stadig blive brugt til gylle, for at have en buffertank i tilfælde af stilstand.

I praksis vil der ske det, at en beholder ad gangen vil blive taget i brug til opbevaring af rejectvand, efterhånden som der bliver behov for at separere mere og mere gylle - ind til da vil beholderne benyttes til gylle.

Når gylleseparation påbegyndes opbevares væskefraktionen fra Skyttehusvej i den store beholder og gyllebeholderen på Østerbækvej 103, der tilsammen har et volumen på 6.450 m³. Væskedelen vil udgøre ca. 90 % af gyllen = 8.813 * 0,9 = 7.932 m³. For at overholde kravet om minimum 9 måneder opbevaringskapacitet (jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens § 6), skal der som minimum være (9/12 mdr. * 7.932 m³/år) ca. 5.950 m³ kapacitet.

Væskedelen spredes på bedriftens arealer.

Efter separationen ledes fiberfraktionen over i fibercontainer med en snegletransportør. Fiberdelen har et tørstofindhold på ca. 40 %, fibercontaineren er overdækket med en presenning og står direkte på grusplads og frigiver ingen væske.

Fiberfraktionen oplyses af producenten til at være ca. 10 % af rågyllen svarende til max. 1.400 m³/år. Containeren er på 40 m³, denne tømmes løbende, når den er fuld.

Fiberdelen afsættes til Green Farm Energy A/S, der er indgået en forhåndsftale om levering af fiberdelen til Biogasanlægget Over Løjstrup. Fiberdelen opbevares ikke i længere tid af gangen, men transporteres væk fra ejendommen op til 5 – 6 gange om måneden.

En afgørende fordel ved udbringning af væskefraktionen fra separeret gylle er, at den hurtigt infiltreres i jorden, hvilket reducerer emissioner af ammoniak og lugt under udbringning betydeligt.

Forurening og forureningsbegrænsende foranstaltninger

Luftforurening

Der forventes ingen luftforurening, da der ikke er tilknyttet noget forbrændingsanlæg til separeringsanlægget. Det er muligt, at der kommer en lille smule større ammoniakemission fra separeringen, end hvad der vil komme fra almindelig pumpning og opbevaring af gylle. Fiberen vil muligvis også afgive en lille smule ammoniak. Eftersom det er planen, at fiberen skal transporteres væk hyppigt væk (op til 5-6 gange om måneden), forventes en eventuel yderligere ammoniakemission at være meget begrænset.

Spildevand

Anlæggets drift giver ikke anledning til produktion af spildevand til afledning.

Støj

Det antages, at anlægget larmer lige så meget som en 5 kW gyllepumpe svarende til maksimalt ca. 50 – 60 dB(A) og separatoren er isoleret. Det vurderes derfor, at der ikke vil være problemer med støj uden for ejendommen.

Affald

Anlæggets drift giver ikke anledning til produktion af egentligt affald, bortset fra separeret gylle/rejectvand og fiber.

Jord og grundvand

Al transport af gylle til separeringsanlægget kommer til at foregå i ledninger, der udføres efter gældende regler.

Der forventes ikke at være spild eller overløb fra anlægget.

Det vurderes således, at anlæggets drift ikke vil give anledning til forurening af jord og grundvand.

Beregningerne i ansøgningen fra husdyrgodkendelse.dk viser, at anvendelsen af væskedelen til gødningsformål overholder de lovbestemte beskyttelsesniveauer, hvilket er nærmere beskrevet i afsnit 7.

Egenkontrol

Det er i ansøgningen foreslået, at der hvert år føres journal over mængde fiber og DE afsat til gødnings- eller energiformål.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at det er sikret, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til rågylle, væskedelen og fiberfraktionen ved de 2 ansøgte situationer med gylleseparation, og at driften af separationsanlægget er tilrettelagt, så separationen kan foregå uden væsentlige gener eller risici.

Der er ikke kapacitet til opbevaring af væskefraktionen fra gylle fra andre ejendomme, der stilles derfor vilkår om, at denne skal tages med retur.

Dog vurderer kommunen, at der er risiko for spild af gylle eller væske ved reparation af anlægget eller ved uheld eller slitage, der medfører utætheder. Der fastsættes derfor vilkår om, at separationsamlægget og fibercontaineren skal placeres på betonplads med afløb til gyllebeholder.

Der fastsættes endvidere vilkår om, at separationsanlægget skal tilses dagligt, hvor alle synlige slanger og rør skal visuelt kontrolleres for utætheder. Konstateres utætheder, skal disse straks tættes.

Der etableres som udgangspunkt ikke fast overdækning på beholderne, hvor væskedelen opbevares, men overdækning etableres med tæt lag af halm. Det kan være vanskeligt at etablere overdækning med halm på væskedelen, der er meget tyndt flydende. Kommunen finder imidlertid, at dette kan afprøves, hvis det ikke lykkes må der etableres fast overdækning (flydedug / telt / betonlåg / leca / hexacover). Der stilles imidlertid vilkår om, at der skal føres journal over flydelag på beholderne hver 14. dag.

Aabenraa Kommunes afdeling for Miljø og Natur meddeler miljøgodkendelse af gyllesepareringsanlægget i henhold til § 33 i Lov nr. 358 af 6. juni 1991 om miljøbeskyttelse, jf. LBK nr. 1757 af 22. december 2006 med senere ændringer og BEK nr. 1640 af 13. december 2006 om godkendelse af listevirksomhed, listepunkt K 213, med senere ændringer på nedenstående vilkår.

Vilkår

1. Separationsanlægget og fibercontaineren skal placeres på betonplads med afløb til en godkendt beholder til flydende husdyrgødning.
2. Pladsen skal holdes ren for husdyrgødning. Spild skal straks opsamles og / eller ledes til gyllebeholder.
3. Separationsanlægget skal tilses dagligt, hvor alle synlige slanger og rør skal visuelt kontrolleres for utætheder. Konstateres utætheder, skal disse straks tættes.
4. Der skal være mulighed for at opbevare gylle fra stald 1-4 inden separation, såfremt der opstår længerevarende driftsproblemer på separationsanlægget.
5. Hvis der separeres en mængde gylle fra andre ejendomme skal cirka samme mængde væskefraktion tages med retur straks efter separationen.
6. Fiberfraktionen fra gylleseparering skal opbevares i container med overdækning.
7. Hele fiberfraktionen skal afsættes til biogasanlæg eller anden aftager, hvis der separeres gylle fra andre ejendomme end Skyttehusvej 5. Der skal til enhver tid foreligge en skriftlig aftale om afsætning af fiberfraktionen.
8. Såfremt der skiftes aftager af fiberfraktionen, skal tilsynsmyndigheden straks underrettes, og kopi af skriftlig aftale om modtagelse af fiberfraktionen skal sendes til tilsynsmyndigheden.
9. Der skal føres journal over afsat mængde fiber. Dato for afsætning og vægt af fiber skal noteres.
10. Der skal føres journal over flydelag i beholdere med væskedelen fra separationen hver 14. dag. Hvis der ikke kan etableres flydelag, skal der etableres fast overdækning på beholderne.

VVM-screening af gyllesepareringsanlæg

Etableringen og driften af gyllesepareringsanlægget er omfattet af VVM-reglerne som angivet i bekendtgørelse nr. 1335 af 6. december 2006 om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning, herefter kaldet VVM-bekendtgørelsen. Anlægget er opført under bilag 2, punkt 12b. *Anlæg til bortskaffelse af affald.*

VVM

VVM betyder Vurdering af Virkninger på Miljøet og er en planlægningsproces, der skal gennemføres før større projekter og anlæg kan sættes i gang.

Der skal udarbejdes en VVM-redegørelse for et projekt eller anlæg, hvis det:

Enten er omfattet af VVM-bekendtgørelsens bilag 1 (Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1335 af 6. december 2006 om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning).

eller er omfattet af VVM-bekendtgørelsens bilag 2 og det samtidig på grund af dets art, dimensioner eller placering må antages at kunne få en væsentlig indvirkning på miljøet. En vurdering af bilag 2-projekters miljøpåvirkning - screening - skal ske ud fra kriterierne i VVM-bekendtgørelsens bilag 3.

VVM-bekendtgørelsens bilag 3 er vist i skema 1 og 2. Den skematiske fremstilling giver et overblik over, hvilke miljø- og planmæssige kriterier der eventuelt kan udløse VVM-pligt. Skema 1 vedrører projektets karakteristika og geografiske placering. Skema 2 omfatter den potentielle miljøpåvirkning og angiver således, om og hvordan projektet må antages at kunne få en væsentlig indvirkning på miljøet.

VVM-screening af anlægget

Gyllesepareringsanlægget er omfattet af bilag 2, jf. punkt nr. 12b *Anlæg til bortskaffelse af affald.*

Anlæg og projekter angivet i bilag 2 er VVM-pligtige, hvis det må antages, at anlægget vil påvirke miljøet væsentligt.

Vurdering af miljøpåvirkning og planforhold

I skema 1 er vist, hvilke miljø- og planmæssige kriterier projektet skal vurderes ud fra i VVM-screeningen, jf. VVM-bekendtgørelsens bilag 3.

Kan anlægget få en væsentlig indvirkning på miljøet med hensyn til følgende kriterier? (Svares ja skal forholdene nøjere vurderes, jf. skema 2)	Ja	Nej	Beskrivelse af det vurderede og begrundelse for ja/nej
1. Anlæggets karakteristika			
a. Anlæggets dimensioner		x	
b. Kumulation med andre projekter		x	
c. Anvendelsen af naturressourcer		x	
d. Affaldsproduktion	X		Under separeringen dannes en fast del, der skal bortskaffes.
e. Forurening og gener	X		Der kan opstå lugt- og støjgener under anlæggets drift.
f. Risikoen for uheld, navnlig under hensyntagen til de anvendte stoffer og teknologier		x	

2. Anlæggets placering. Den miljømæssige sårbarhed i de geografiske områder, der bliver berørt af anlægget			
a. Nuværende arealanvendelse		x	
b. Naturressourcernes relative rigdom, kvalitet og regenereringskapacitet i området		x	
c. Det naturlige miljøes bæreevne med særlig opmærksomhed på:			
1. Vådområder		x	
2. Kystområder		x	
3. Bjerg- og skovområder		x	
4. Reservater og naturparker		x	
5. Vadehavsområdet		x	
6. Områder, der er registreret, beskyttet eller fredet ved national lovgivning, EF- fuglebeskyttelsesområder og – habitatområder		x	
7. Områder, hvor de fastsatte miljøkvalitetsnormer allerede er overskredet		x	
8. Tætbefolkede områder		x	
9. Vigtige landskaber set ud fra et historisk, kulturelt, arkæologisk, æstetisk eller geologisk synspunkt		x	

punkt 1d, Affald fra separering af gylle

Der vil opstå affald fra separeringen. Mængden af fiber forventes at blive max. 1.400 m³ per år.

Affaldet skal bortskaffes i overensstemmelse med Aabenraa Kommunes erhvervsaffaldsregulativ. Dette sikrer, at affaldet bortskaffes på en miljømæssig optimal måde.

punkt 1e, Lugt- og støjgener

Driften af gyllesepareringsanlægget kan give anledning til udsendelse af lugtstoffer og udsendelse af støj.

Der kan være en mindre lugtafgivelse fra separeringsanlægget, men da al behandling af gyllen foregår i et lukket system, og opbevaring af væskedelen sker i beholdere med flydelag eller overdækning, vurderes det, at lugtafgivelsen vil være meget beskedent. Lugt fra anlægget er vurderet sammen med lugten fra det samlede husdyrbrug.

Landbrugets støjvilkår, jf. vilkår nr. 55, omfatter alle aktiviteter på landbruget. Støjvilkåret sikrer, at anlægget ikke udsender støj i et sådant omfang, at der fås gener hos nabobeboelser.

Skema 2 omfatter den potentielle miljøpåvirkning og væsentligheden af de miljøpåvirkninger, der er indfanget i skema 1.

Kendetegn ved den potentielle miljøpåvirkning. Det angives med kryds hvis det, jf. ja'erne fra skema 1, vurderes, at anlægget kan få en væsentlig indvirkning på miljøet i relation til påvirkningens:	1d	1e
• Omfang (geografisk område og antal personer, der berøres)	Nej	Nej
• Grænseoverskridende karakter	Nej	Nej
• Grad og kompleksitet	Nej	Nej
• Sandsynlighed	Nej	Nej
• Varighed, hyppighed og reversibilitet	Nej	Nej

Sammenfatning og konklusion

VVM-screeningen viser, at gyllesepareringsanlægget ikke vil kunne påvirke miljøet væsentligt.

Aabenraa Kommune konkluderer derfor, at der ikke skal udarbejdes en VVM-redegørelse for gyllesepareringsanlægget.

Screeningsresultatet kan ændres, hvis projektet eller andre forudsætninger ændres.

Udsendelse af lugtstoffer fra gyllesepareringsanlægget til omgivelserne er vurderet sammen med lugten fra hele husdyrbruget.

Udsendelse af støj fra gyllesepareringsanlægget til omgivelserne reguleres af vilkår i denne godkendelse, idet der er angivet grænseværdier for landbrugets samlede bidrag til støjniveauet i omgivelserne.

Den søgte etablering af gyllesepareringsanlægget er ikke omfattet af pligt til udarbejdelse af kommuneplantillæg med VVM-redegørelse, jf. § 3 stk. 2 i bekendtgørelse nr. 1335 af 6. december 2006 om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning.

Aabenraa Kommunens afgørelse om vil blive offentliggjort i Aabenraa Ugeavis, og afgørelsen kan påklages til Naturklagenævnet, jf. afsnit 12 "Klagevejledning".